VASILE MARCU

ÎNTOARCEREA TÂLHARULUI DANIEL

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MARCU, VASILE
Întoarcerea tâlharului Daniel / Vasile Marcu. - Bacău : Bunavestire, 2011
ISBN 978-973-140-056-3

821.135.1-32

Difuzare:
Nichita Ion
tel: 0234 543 705
0745 658 061

VASILE MARCU

ÎNTOARCEREA TÂLHARULUI DANIEL

Carte tipărită cu binecuvântarea
Preasfinţitului Părinte GALACTION
Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

Editura Bunavestire
Bacău – 2011

Ediție îngrijită de:
Ierom. Porfirie Nichita

ÎNTOARCEREA TALHARULUI

Un om bolnav

Suntem la început de toamnă. O toamnă blândă şi bogată, cum de mult n-a mai fost. Aerul răcoros şi îmbălsămat de parfumul crizantemelor din această dimineaţa îmbie pe tot omul de bună-credinţă la viaţă, la muncă, la voie-bună.

Soarele încă nu e ajuns pe crestele din răsărit, dar razele lui aurii, proiectate cu dărnicie pe bolta cerului, prevestesc că peste câteva minute, asupra micului orăşel, se va revărsa o zi caldă, luminată ca o binecuvântare venită din înaltele sfere cereşti.

Pe o uliţă secundată dinspre latura muntelui apare un bărbat tânăr, ca la 24-25 de ani, îmbrăcat sumar, păşind pe mijlocul drumului, cu privirile îndreptate-n pământ. Pare a fi cam dezechilibrat şi străin de loc, ba chiar străin de tot ce-l înconjoară, şi e atât de absent de parcă nici el nu ştie unde trebuie să ajungă. E asemenea unui mecanism fără suflare care funcţionează dirijat de alte forţe, dinafara lui. Din felul cum arată a fi, ne putem da seama că individul suferă cu ceva. E bolnav. Probabil, bolnav psihic. Altă explicaţie nu avem. Şi mai gândim şi la faptul că nefericitul acesta s-ar putea să fie scăpat de

sub supraveghere şi casnicii săi, acum la această ora matinală, nici n-or fi observat dispariţia lui de-acasă.

Iată-l, aşadar, ajuns la ieşirea din localitate şi drumul fiind fără cărare – precum am mai spus – îl conduce pe omul nostru până se pierde în întunericul bătrânei păduri de la poalele muntelui. Cine să fie acest cunoscut şi ce rost o fi cu el, încă nimeni nu ştie. Deocamdată, dumnealui, a rămas ca dispărut fără urmă acolo în adâncul codrului.

Şase săptămâni mai târziu

De la această secvenţă au trecut câteva săptămâni şi despre străinul acela nici o veste, nici un zvon, de parcă ar fi intrat în pământ. D-apăi şi vremea s-a schimbat. Da, s-a schimbat considerabil. De altfel n-avem ce zice! Suntem la jumătatea lui noiembrie, aşa că, la timp frumos, de-aici încolo, nu ne mai putem aştepta. Şi cerul acesta, care până mai ieri-alaltăieri era senin şi luminat, acum e trist şi posomorât, şi dinspre câmpie, un vânt tăios „ca briciul", suflă cu putere, împrăştiind în rafale peste faţa pământului o burniţă măruntă, rece ca gheaţa.

Pe drumul forestier din pădurea despre care am vorbit mai sus, un oarecare om din cadrul Ocolul Silvic, dotat cu o armă de vânătoare ce şi-o ţine pe umăr cu ţeava îndreptată în jos, se află în exerciţiul funcţiunii şi-şi grăbeşte paşii spre a ajunge la căsuţa din bârne ce a fost construită pentru adăpostirea personalului angajat şi, bineînţeles, a oricărui călător ce s-ar întâmpla să fie în trecere pe aici.

În drumul său spre căbănuţă, omul, zărind la un moment dat sub cetina unui molid ceva nedesluşit şi crezând că ar putea fi un animal de pradă, îşi luă arma de la umăr şi, preventiv, se pregăti de apărare. Dar, cercetând mai atent, îşi dădu seama că nu e altceva decât o fiinţă omenească ce sta acolo ghemuită, pentru a se adăposti de ploaie.

Deci, e un om! Se-nţelege, un om amărât, aruncat aici de cine ştie ce împrejurare. Şi uite cum e îmbrăcat, doar cu un halat de diftină peste pijama, cu picioarele goale, în papuci şi cu capul descoperi. „Vai de el!", gândi brigadierul. Apoi i se adresă cu glas tare:

– Hei, măi omule, dacă eşti încă viu, ieşi de acolo şi hai cu mine la cabană, că aici te udă ploaia până la piele. Doar n-ai vrea să te-mbolnăveşti!

La acestea, omul îşi arătă puţin faţa, dând de înţeles că a auzit chemarea, dar rămânând totuşi nemişcat, cu fruntea sprijinită pe genunchi, iar pădurarul, văzându-l aşa golaş, instinctual, îşi ridică gulerul hainei de parcă şi lui îi era frig şi-şi strânse centura cu încă o gaură, apoi, continuă cu insistenţă.

– Hai mai repede, domnule dragă, până nu te răzbeşte la piele, că ai să răceşti şi de te prinde gripa, cu greu mai poţi scăpa de ea.

În urma acestora, omul se supuse, se ridică încetişor de lângă tulpina copacului şi ieşi în cărare. Acum poate fi văzut mai de aproape Da, e încă tânăr şi-i nebărbierit cam de multă vreme. Şi iată că însăşi de pe faţă se poate observa că e bolnav. Pentru moment, brigadierul îl mai întrebă:

– Ce e, măi băiete, cu tine în halul acesta? Doar nu te-a pus nevasta pe goană, ai?

Străinul tăcu molcom şi cu privirile cătând numai spre pământ. Apoi, pădurarul îl sili, zicând:

– Haide, haide că nu e timp de pierdut şi până la cabană mai avem de mers. Nu mai e mult, dar, oricum..., şi îl luă de braţ, silindu-l la mers.

Pe parcursul drumului, brigadierul îi mai puse câteva întrebări, dar neprimind nici un răspuns, îşi zise sieşi: „Nu vrei tu să-mi răspunzi, dar, lasă, că ne lămurim noi acolo la cabană". Dar n-avu răbdare nici măcar un minut să meargă fără să grăiască o vorbă şi mai încercă o dată, zicând:

– Ia ascultă, dumneata! Spune-mi, de ce nu vrei să-mi răspunzi? De auzit văd că auzi, dar de vorbit mâlc. Nu cumva – Doamne, fereşte! – eşti fără grai? Şi de eşti aşa, apăi n-ai nici cum să înţelegi ce-ţi vorbesc?

La acestea, străinul îşi deschise gura şi rosti primele lui cuvinte:

– Nu. Nu sunt mut!

– Aha! zise pădurarul satisfăcut, şi în acelaşi timp îl împinse înainte spre a-şi grăbi pasul, căci tânărul nu prea vroia să iasă din pasul lui potolit.

– E bine. E totuşi bine. Să mergem dar mai repede la adăpost şi acolo vom face un focşor să ne încălzim şi după aceea vom vedea ce mai e de făcut.

Cu toate că el, pădurarul, e destul de voinic şi nu ştie ce-i frica şi-i gata oricând să înfrunte orice situaţie dificilă, totuşi, suspectează atitudinea tovarăşului său. E firesc şi nu-i de prisos prudenţa. Aşa trebuie să fie. Mai cu seamă că aici e vorba de un caz deosebit. Tânărul acesta arată el paşnic, dar, de, nu se ştie. Boala de care suferă îl poate transforma într-o

clipă în fiară sălbatică şi de o ferocitate iresponsabilă – Doamne, fereşte! Aşa că, pădurarul nostru ştie el ce ştie. Nu degeaba e brigadier al Ocolului Silvic.

Iată-i ajunşi în poiana din extremitatea vestică a pădurii, în mijlocul căreia stă în aşteptare, cuminte ca un bibelou, mult dorita căsuţă din lemn. Uşa acesteia nu este încuiată, nu are nici broască şi primeşte pe oricine care doreşte să se adăpostească sub acoperişul ei. De bună seamă, cei doi călători au intrat cu grăbire.

– Ah, Doamne, ce bine e la adăpost! Aici nu mai plouă şi nici vântul nu răzbate, zise pădurarul cu mulţumire. Uite, acuşi voi merge să adun nişte vreascuri, să facem un pic de foc. Până una-alta, dumneata stai colea pe banca asta, aici lângă vatră, că mă prinde mirarea cum de ai putut să rabzi frigul şi ploaia, fiind desculţ şi golaş!

Apoi, brigadierul îşi agăţă arma şi traista într-un cui din perete şi plecă să aducă lemne pentru focşi după cinci-şase minute se întoarse cu un braţ zdravăn de vreascuri. La revenire îi fu dat să vadă o scenă neplăcută. Bolnavul îl întâmpină cu ostilitate, ţinând arma îndreptată asupra binefăcătorului său. Pădurarul nu se sperie de asta, ci, zâmbind, înaintă către el, întrebându-l:

– Ce vrei să faci, măi omule?

– Nu te apropia, că te împuşc, răspunse tânărul.

– N-ai cu ce să mă împuşti, măi nemintosule, îl bară pădurarul, apucând cu mâna de ţeava armei.

– Tu eşti fără minte, că ai lăsat-o aici în cuiul acesta. Ia mâna de pe armă că trag. Nu mi-e frică să te ucid.

– Ce vorbeşti, măi nepriceputule; vrei să sperii

lupul cu blana oii? Nu vezi că pușca e fără cartușe și fără închizător. Împușcă-mă dacă ai cu ce!

Bolnavul inamic se uită la armă și, văzând-o fără cea mai importantă piesă, zise dezamăgit:

– Ai fost totuși isteț. N-am observat când ai descompletat-o. Dar, să nu crezi că am vrut să te ucid, ci numai să te sperii.

– Ei bine, fie cum zici tu și s-o creadă mutu. Dar nu te lungi pe cât n-ai, ci te-ntinde pe cât ai. Și acum hai să lăsăm asta și să facem focul, că ești albastru de frig.

În urma acestui incident, agresorul luă mâinile de pe armă și brigadierul o puse din nou în cuiul din perete. Apoi, tot el, brigadierul, scoase din cotlonul sobei un mănunchi de surcele uscate, le așeză în vatră și le aprinse cu bricheta, de care, de altfel, era nedespărțit. Când focul se înteți mai puse deasupra câteva vreascuri, din cele aduse de-afară, și curând o căldură plăcută radie de pe suprafața sobei de zid, mângâind pe cei doi călători.

– Vei fi flămând, mai zise într-un târziu pădurarul.

Fără să mai aștepte răspuns din partea celuilalt, luă traista din cui, scoase din ea o bucată de pâine și un boț de brânză, ce le avea înfășurate într-un ștergar, și, rupându-le, a dat jumătate oaspetelui, care le primi cu amândouă mâinile și le mânca pe nemestecate, fără să spună o vorbă de mulțumire.

Peste câteva minute, în căsuță se încălzi binișor, căci pădurarul a avut grijă să întrețină focul și acum tânărul nostru nu mai stă zgribulit, dar gazda, adică pădurarul, nu poate fi mulțumit, el trebuie să știe ce e

cu oaspetele acesta suspect și ostil. Nu-l poate abandona, e ființă omenească și trebuie ajutat, că și unui animal de pădure îi scoți ghimpele din labă sau îi pui atele la picior, de și-l are frânt, dar un om? Unui semen? Chiar dacă acesta a pus mâna pe armă și a vrut să te împuște, asta nu înseamnă că trebuie să-i răspunzi cu aceeași măsură. Nu e uman. Și apoi, individul acesta este bolnav. Se vede cât de acolo că e în derivă, așa că...

După câteva minute de tăcere, brigadierul reluă discuția:

– Socotesc că vei fi fost tare flămând și nu ți-ai făcut suma numai cu atâta, dar vom rezolva și problema asta. Deocamdată să stăm un pic de vorbă, să cunoaștem care-i situația cu dumneata și după aceea vom vedea ce mai e de făcut. Spune-mi, dar, cum ți-e numele, de unde ești de fel și ce s-a întâmplat de te afli în pădure?!

Tânărul, cu privirile-n pământ, nu scoase o vorbă.

– Vorbește, omule, vorbește, insista pădurarul, nu-ți fie teamă! Mie poți să-mi spui tot păsul dumitale, căci doresc sincer să te pot salva din starea asta. Uite, dacă se mai potolește ploaia, mergem împreună la Ocol și șefii mei te vor ajuta cu tot ce va fi nevoie. Hai, dă-i drumul și spune-mi cine ești și ce te doare?

La avalanșa asta de întrebări, ochii tăcuți și rătăciți ai tânărului se ridicară încet și se opriră cu neîncredere în fața întrebătoare a brigadierului silvic. Apoi, cu un efort vizibil, răspunse tot cu o întrebare:

– Ce vrei de la mine?

– Te-am întrebat, pentru binele dumitale, să-mi spui cine ești.

– Nu ştiu, zise tânărul.

– Chiar ai vrea să cred, că nu ştii cum te cheamă ?

– Ţi-am spus că nu ştiu nimic şi lasă-mă-n pace, răspunse a lehamite necunoscutul, şi-şi plecă iarăşi capul şi se afundă în obişnuita stare bolnăvicioasă.

Şi pădurarul mai făcu o încercare, zicând:

– N-aş vrea să te obosesc cu întrebările, dar numai atât, spune-mi: Ce-ai dori să aduc aici: un poliţist sau un preot să te spovedească?

Şi iarăşi tăcere. Nici-o vorbă, nici-un semn.

– Ehe, nu-i bine deloc, nu-i lucru curat cu tine măi băiete! încheie pădurarul, în timp ce cu un băţ risipi ultimii cărbuni din sobă. Uite, ploaia s-a mai potolit şi seara se apropie, eu pot merge şi prin burniţă, că haina mea, precum vezi, e cauciucată, am pantaloni groşi şi-n picioare cizme bune, dar cu dumneata e altceva. Ce zici, dar, mergi acum cu mine la Ocolul Silvic, sau vrei să rămâi peste noapte aici? Hai vorbeşte că nu e timp de pierdut. Uite, înserarea dă în geană şi până la birouri avem de călcat în picioare vreo trei kilometri!

Mai aşteaptă el, pădurarul, ce mai aşteaptă, dar degeaba. Na avut cine să-i răspundă. Tânărul e afundat de-a binelea în mormântala lui tăcere.

Faţă de această situaţie, brigadierul stă ca pe ghimpi. Ceva îl râcâia pe inimă şi după ce-l măsură cu privirile de sus până jos, zise iarăşi către oaspete:

– Măi băiete, i-a ascultă: Halatul şi pijamaua de pe dumneata par a fi mai degrabă o uniformă decât ţinută de casă. Nu cumva eşti fugit din spital? Şi de

este aşa, din care spital ai evadat? Hai, spune, că nu-ţi fac nimic!...

În cele din urmă pădurarul se hotărî să plece şi, în timp ce îşi luă arma şi traista din cui, mai grăi către necunoscut:

– Să stai liniştit şi cu uşa închisă, ca să păstrezi căldura, că eu n-am cum să mai vin în seara asta, dar mâine dimineaţă voi veni neapărat şi-ţi voi aduce ceva de mâncare. Aşa că pe mâine.

Şi după ce se convinse că în vatră nu mai e o scânteie, ieşi afară, închizând uşa după dânsul şi se depărtă mergând grăbit prin ploaia măruntă şi rece ca gheaţa, până nu se mai văzu.

Accidentarea Gazzului

În dimineaţa zilei următoare pădurarul cu pricina se afla prezent la sediul Ocolului Silvic, unde raportă inginerului-şef cele întâmplate în ziua precedentă. Şeful, mai luă cu sine un ţapinar voinic şi împreună cu raportorul se îmbarcară în Gazzul întreprinderii şi porniră în grabă către căbănuţa din partea vestică a păduri. Pe drum, pădurarul grăi cu îngrijorare către ceilalţi:

– Dacă n-o să vrea să meargă cu noi de bunăvoie, îl legăm burduf, îl ducem în oraş şi-l dăm pe mâna Poliţiei. Că ce credeţi, domnule inginer? Omul acesta nebun e-n stare de orice. Poate incendia pădurea. E iresponsabil. După părerea mea, cred că e fugit din spitalul de nebuni, că prea derutat pare a fi. O să-l vedeţi şi o să vă convingeţi!

Ajunşi la capătul drumului, au oprit maşina şi tustrei se îndreptară către căbănuţa din poiană. Aici au găsit uşa deschisă, dar pe omul bolnav nu-l aflară. Au cercetat cu privirile primprejur, dar, nimic.

– Eşti sigur că aici l-ai lăsat, nea Tudorică, nu cumva să fie vreo glumă la mijloc? zise şeful către brigadier, care, simţind ironia, răspunse:

– Cui îi arde de glume pe o vreme ca cea de ieri, domnule inginer? Şi-apoi, pe timpul ăsta rece, numai un nebun ar fi putut lăsa uşa deschisă la căsuţă şi să plece!...

Şi deodată au auzit motorul maşinii lor pornind ambalat. Au alergat în grabă la locul cu pricina, dar n-au mai văzut decât urmele pneurilor în lungul drumului forestier.

– Na-ţi-o frântă, că i-am dreso! apostrofă inginerul înciudat.

– Păi, domnule inginer, dumneavoastră aţi lăsat cheia în contact? întrebă ţapinarul, cu ton de mustrare, pe şeful său.

– Cine s-ar fi gândit la aşa ceva, aici în pădure? se scuză inginerul.

Iar brigadierul îl consolă, zicând:

– O să-l prindem, domnule inginer. Uite, acum după ploaie se văd urmele roţilor foarte bine. Aşa că...

– Speranţe minime, neică Tudorică, speranţe minime, că hoţul, dacă iese cu maşina în şosea, dus rămâne. Numai Poliţia ar putea să-i mai dea de urmă.

Apoi, ţapinarul completă şi el:

– Cu siguranţă că organele de Poliţie îl vor prinde, numai să nu facă vreun accident, că, ia uitaţi-vă dumneavoastră cât de şerpuite sunt urmele roţilor!

Ori are jocul prea mare la volan, ori el nu-i sănătos la cap. Şi... asta e.

Şi tot aşa au mers cei trei pădurari, făcând calea întoarsă, spunând unul, una, altul, alta. Şi, să zicem, să mai fi fost cam 200 de metri până la ieşirea din pădure şi după o cotitură, proptită cu partea din faţă de trunchiul unui pom, sta maşinica lor şi-i aştepta. Hoţul, se-nţelege, a fugit. A lăsat maşina şi a dispărut. Nu-i chiar aşa de bolnav, dar nici zdravăn nu poate fi. „E la hotarul nebuniei, acolo unde discernământul este anulat”, gândeau oamenii noştri despre făptaş.

La vederea aceasta, şeful se amărî şi mai mult:

– Ia uită-te, domnule, altă trăsnaie! Ah, dacă-l prind pe tâlharul acesta, îl omor, nu altceva. Îl bat până-i fărâm oasele.

Ajunşi la locul accidentului, au constatat că paguba produsă nu este prea mare. Se poate remedia. Bara de protecţie flambată, aripa din dreapta înfundată şi farul spart. Bara şi aripa se pot îndrepta, iar farul se va înlocui.

După această sumară constatare, pădurarul îşi puse mâinile la gură în formă de pâlnie şi strigă cât îl luă gura:

– Hei, tu, care te-ai plimbat cu maşina! Vino aici, că nu-ţi facem nimic. De nu vrei să vii, eu, unul, n-am să te iert. La prima întâlnire te-mpuşc!

Ecoul hăui pădurea: „Te-mpuşc..., te-mpuşc..., te-mpuşc...”.

– Ce facem acum? se întrebau între ei. Tragem de aripă, ca roata să poată rula în voie, şi mergem cu maşina la Poliţie, sau lăsăm maşina aici şi-i chemăm pe ei la faţa locului?

– Eu aş zice, interveni brigadierul, să mergeţi dumneavoastră să anunţaţi Poliţia să vină dumnealor să constate accidentarea, că uite, se văd bine urmele derapării aici la cotitură, când a virat la stânga, iar eu am să stau aici de pază cu arma-n mână.

– Ba nu, e de părere şeful. Mergem cu maşina acolo la ei şi le spunem cum s-a întâmplat. Trei declaraţii sunt suficiente să ne poată crede că nu noi suntem vinovaţi de producerea accidentului.

– Bine, dacă ziceţi dumneavoastră aşa, aşa să fie, încuviinţă pădurarul, capitulând de pe poziţia de subaltern în faţa şefului său.

– Domnule inginer, aţi luat dumneavoastră cheia din contact? sări surprins voinicul de ţapinar, care observă primul lipsa acesteia.

– Nu! Când aveam s-o iau! răspunse şeful plin de ciudă şi de această întâmplare. Deci, l-a dus capul şi la aşa ceva! O fi el nebun, dar nebuni din cei deştepţi. Aşa că, trebuie să punem mâna pe el şi să-l „priponim” să nu mai vadă lumina soarelui multă vreme.

În urma acestora, au fost nevoiţi să respecte propunerea făcută de brigadier. Deci, şeful şi ţapinarul cel voinic au plecat în oraş, să anunţe organul de Poliţie. Pădurarul, rămas singur de planton lângă maşina accidentată, iscodeşte cu privirile în juru-i, doar-doar va apar hoţul. Într-un moment, ce-i veni lui? Să-şi vâre mâna în buzunarul hainei aşa fără un scop anume, şi, stupoare, bricheta nu mai era! Scotoceşte el prin toate buzunarele hainei, şi ale pantalonului, dar, nimic! Ia bricheta de unde nu-i!

„Ce s-o fi-ntâmplat, Doamne? se judeca omul în mintea sa. Doar ieri, după ce am aprins focul în

vatra din cabană, am pus-o-n buzunar. Mi-amintesc destul de bine. În nici un caz n-am uitat-o pe sobă, că aş fi putut s-o văd. De n-ar fi furat-o străinul acela. Dar cum avea să mi-o fure din buzunar? Ce, am dormit şi n-am ştiut de mine? Sau el e un şarlatan din aceia care au putere hipnotică? Hm! Mai ştii? Cu toate că îşi ţinea mereu privirile-n pământ, am observat că ochii lui sunt de culoare cenuşie şi, din câte ştiu, astfel de oameni sunt capabili de orice escrocherii. Să nu fie! Că, Doamne fereşte, nebunu ar fi în stare pe o vreme ca asta să dea foc pădurii, să se încălzească. Bine că închizătorul armei, pachetul de cartuşe şi cuţitul de vânătoare le-am avut în carâmbul cizmelor, că, altfel..., ehe! De-ar fi să-şi facă apariţia, am să-l somez să stea nemişcat şi am să-mi feresc privirile să nu le întâlnesc pe ale lui. Şi de n-ar vrea să se supună somaţiei, trag la picioare şi când vor veni poliţiştii aici, le voi spune că tâlharul a vrut să mă atace prin surprindere. Pe mine trebuie să mă creadă, am toate atuurile. Eu, ca pădurar, am instructajul meu, legea mea, legea pădurii, şi nimic mai mult. Scurt pe doi!”.

La Spitalul Orăşenesc, mare nedumerire

Cu o lună şi jumătate în urmă, mai precis în dimineaţa zilei de 11 septembrie, la Spitalul Orăşenesc din localitatea urbană de la poalele muntelui, mare nedumerire. Din camera numărul 9, rezervă cu două paturi, unul din pacienţi a decedat, iar celălalt a

dispărut fără urmă încă din zorii zilei. Doctorul de gardă, venit la fața locului, zice către asistenta sa.

– Unde-ai fost când acesta a murit?

– După ce le-am făcut injecția la ora trei fix, m-am retras colea-n camera de gardă, domnule doctor, răspunse cea interogată, cu aer de spaimă.

– Şi n-ai auzit nici un zgomot? mai întrebă şeful.

– Absolut nimic, domnule doctor. Linişte perfectă.

– Hm! Scoate-i cămaşa! porunci medicul.

Şi în urma acestei dispoziții, asistenta a dezbrăcat mortul până la brâu, iar doctorul, cercetându-l la milimetru, zise în concluzie:

– Mda, după petele de pe tors, reiese că a suportat un stop cardiac. Nu prezintă leziuni corporale şi nici urme de ştrangulare. Numai autopsia poate preciza dacă decesul este consecința vreunei contuzii. S-a respectat administrarea medicamentelor?

Acum, mai puțin speriată, asistenta zise:

– Da, domnule doctor, întru totul!

– Le-ai făcut injecțiile conform prescripției, la orele indicate?

– Absolut, domnule doctor. Fără nici un minut abatere.

– Şi acesta de la 31, cum a putut să dispară?

– Nu mi-am pus întrebarea asta, domnule doctor, pentru că orice bolnav e liber să meargă la toaletă când voieşte. De altfel, eu am întrebat pe portar şi acesta a spus că nimeni din cei internați n-ar putea ieşi pe poartă, mai cu seamă la o oră aşa de matinală. Dar, probabil, a sărit geamul pe undeva prin dos. Întrebarea e, domnule doctor, ce l-a determinat să fugă

din spital? Că avea tratament bun, meniu alimentar bun, spitalizare, de asemenea. Şi apoi, pentru dispărut nici nu are cine să se intereseze. Nu are familie. Dar, poate revine, că e plecat în ținută de spital. Hainele lui sunt la magazie.

– Dar dacă el se face vinovat de moartea lui?

– Nu ştiu ce să zic, domnule doctor. Aş putea spune că mi-e greu să cred aşa ceva, deoarece fugarul e o fire sensibilă, nu voia nici măcar să vadă acul seringii. Chiar şi atunci când ăstuia, care-i mort, îi făceam injecția, el îşi băga capul sub pernă.

La aceste cuvinte, doctorul, ca un cunoscător al capriciilor omeneşti, răspunse cu voce agitată:

– Nu, nu-l poți lua pe seamă. Dar nu cumva s-au inversat injecțiile, că de-ar fi să fie aşa, apăi, urmările sunt din cele mai nefaste.

– În nici un caz, domnule doctor, ci le țin la mine în camera de gardă şi le verific, descifrându-le, şi le confrunt cu prescripțiile din registrul de observații şi cu fişa de la patul fiecăruia. De asta pot răspunde cu capul, că doar nu sunt de ieri, de alaltăieri, în serviciul medical.

– Bine, zise doctorul. Vom scrie în registrul de ieşiri, pentru cel plecat: „Fugit din spital, pe cale de vindecare", iar pentru cel mort, de la 32, vom scrie în documente la Concluzii: „Deces prin asfixiere, stop cardiac produs de înrăutățirea bruscă a bolii. Bolnavul a fost internat la data de... cu diagnosticul: Tulburări cerebrale cu repercusiuni psihice", aşa cum de altfel este precizat şi în foaia de observații. Mergi, dar, la Internări şi telefonează la primăria din satul

lui să anunțe familia. Autopsia se va face numai la cererea familiei mortului.

Și cu asta, basta. Spitalul are de acum o cameră cu două paturi libere. Vorba noastră românească: „Să vină altul mai gras, că pe acesta l-am ras!”.

Părinții mortului

La câteva ore mai târziu, părinți mortului, fiind înștiințați de către vătășeful primăriei din satul lor de necazul ce i-a năpăstuit, erau sosiți la poarta spitalului cu pricina și îndurerați peste măsură pentru pierderea ireparabilă a unicului lor fiu. Au mers, jeluindu-se, la sala unde era depus corpul celui neînsuflețit și au plâns, bătându-și pieptul, până nu au mai putut.

– De ce a murit băiatul nostru, domnule doctor, că nu era de moarte? întrebă mama defunctului pe medicul de serviciu.

Și acesta răspunse:

– Necazul s-a întâmplat la o oră din noapte și atunci a fost de serviciu un alt medic, care, cercetându-l, a stabilit, după cum scrie-n foaia de observații, că decesul a intervenit în urma unei modificări bruște a pulsului cardiac.

– Și de ce să se modifice pulsul, domnule doctor, că băiatul nostru nu se văieta de inimă, ci se plângea că are valuri de amețeli la cap, interveni tatăl.

– Tocmai asta e. Tensiunea arterială nu era constantă. Noi i-am administrat cele mai bune medicamente, dar boala lui era unul din cazurile cele mai dificile, care, în afara asistenței din spital, alta cale de

reglare a aparatului circulator nu ar fi posibilă, decât ferirea de eforturi fizice, reținerea de la mâncare, de la alimente ce conțin proteine în special și stând cât mai liniștit într-un mediu cât mai ozonat. În mijlocul pădurii, de exemplu. Ori el, după câte văd eu la „istoricul bolii”, avea serviciul tocmai la centrala termică. Și, asta e!

– Da, dar avea serviciul bun, domnule doctor, nu muncea mult. Trebuia doar să regleze focurile și să fie atent la aparatura de control, completă tatăl.

Și medicul preciză:

– Nu. Nu era potrivit pentru el.

Și mama interveni și ea:

– Dar băiatul meu nu era gras să aibă tensiune!

Și iarăși medicul:

– Asta nu contează că era sau nu gras. Am avut pacienți slabi cu fizicul, slabi de tot, dar cu tensiune alarmantă. Unul era numai piele și os și avea 24 cu 12, și totuși, aici la noi a fost salvat. Dar cu fiul dumneavoastră a fost altceva. V-am spus că este o boală foarte dificilă. Deci, periculoasă. Dacă doriți să-i facem autopsia, se va face autopsia și veți vedea că spitalul nu a greșit cu nimic.

În hohote de plâns, bieții părinți au încheiat discuția, zicând:

– De ce să-l mai ciopârțim degeaba, domnule doctor? Autopsia nu-l mai înviază. Dacă el a făcut un stop, d-apăi stop să fie, că nu-l mai înviază nici-o autopsie.

Așa că mortul, mai la obiect, a făcut un autostop și s-a tot dus pe lumea cealaltă.

* * *

Omul jefuit în plină zi

Şi acum, dragii mei, să revenim la vremea prezentă şi să dăm o fugă pe la Organul de Ordine din aceasta localitate să vedem ce mai poate fi nou pe acolo. Vizita noastră are loc tot în ziua când în pădurea de la periferie s-a propus accidentarea autoturismului Gazz, proprietatea Ocolului Silvic. Iată-ne sosiţi la sediul Poliţiei până-n ora prânzului când, deodată, intră, dând buzna şi foarte agitat, un cetăţean care, cu tot frigul de afară, este îmbrăcat într-un halat de diftină, desculţ şi cu capul descoperit şi cerea ofiţerului de serviciu să intervină de urgenţă în cazul întâmplat cu dânsul, doar cu câteva minute înainte.

– Domnule şef! zice el cu glas tremurat. Vă rog, faceţi cum ştiţi că, uite, am fost jefuit!

– E, nu mai spune! îl întâmpină poliţistul cu nepăsare. Şi la ce oră din noapte ai fost călcat de hoţi?

– Nu, domnule şef! Uite, acum în plină zi. Mergeam la serviciu, sunt şeful secţiei Exploatare Forestieră şi mă numesc Vişteanu Marin, poate aţi auzit de mine, şi mă pomenesc, deodată, don' şef, cu un tip, tot cam de starea mea, că mă acostează. Eu, de altfel, vă spun, don' şef, numai ce-mi mai pot aminti, că ce să zic? În momentul acela l-am privit în faţă şi după aceea nu ştiu ce s-a întâmplat. M-am trezit cum mă vedeţi, gol-goluţ, doar în lenjeria de corp.

– Cum aşa! Te-a ameninţat cu cuţitul sau cu pistolul? Şi asta chiar în stradă şi-n plină zi? întrebă ofiţerul, mai mult din curiozitate, decât din obligaţie de serviciu.

– Da, don' şef, răspunse plângător păgubaşul.

– Nu mai trecea nimeni pe acolo? N-ai strigat după ajutor?

– Ce era să mai văd şi cum aveam să mai strig, din moment ce n-am mai ştiut de mine?! Din clipa aia când l-am în faţă, că, ce să vă spun, avea ochi albaştri, sau verzi, sau cam aşa ceva, din clipa aia, don' şef, n-am mai ştiut ce s-a petrecut, că m-am pomenit, cum vă spuneam, doar în cămaşă şi-n indispensabili şi lângă mine cu halatul acesta pe care-l vedeţi şi cu prăpădiţii ăştia de papuci. Mi-a luat, don' şef şi căciula de astrahan şi paltonul, haina, puloverul, fularul, pantalonul, ghetele, ciorapii; da, şi ciorapii. Şi-n haină aveam toate actele mele personale: buletinul de identitate, legitimaţia de serviciu, permisul de conducere de toate gradele... Ehe, m-a lăsat nenorocit, dezbrăcat în prag de iarnă. Vă daţi seama dumneavoastră?

– Bani aveai prin buzunare?

– Aveam ceva, nu prea mulţi. Doar pentru masa la cantină, pâine pentru acasă, dulciuri la copii... Dar, vă rog, don' şef, cât mai repede, că uite-mă cum sunt!

– Mata trebuie să mai aştepţi, pentru că oamenii noştri sunt pe teren. Un echipaj e-n zona gării, unul pe piaţă şi altul s-a deplasat la pădure pentru cercetarea unui accident de maşină, şi aceştia trebuie să vină. Dar încotro a luat-o hoţul, după ce te-a jefuit?

– Nu ştiu. Am fost aşa de zăpăcit, încât nu ştiu cum s-a-ntâmplat!

– Mata trebuia să pui mâna pe el, să-l aduci aici. Aşa că, în situaţia asta, noi ce putem să facem? Ia hoţul de unde nu-i, vorba proverbului: „Prinde orbul, scoate-i ochii!".

Descrierea tâlharului

După stabilirea cauzelor ce au dus la accidentarea autoturismului Gazz, proprietatea Ocolului Silvic, grupul de poliţişti au încheiat un proces verbal de constatare, la sfârşitul căruia au consemnat următoarele: „Pentru acoperirea pagubelor produse, Organul de Control va continua cercetările pentru prinderea şi identificarea infractorului". Şoferului, adică inginerului-şef, i s-a eliberat o dovadă să poată remedia defecţiunile la un atelier autorizat.

În urmă, la toate acestea, brigadierul zise cu vădită îngrijorare:

– Domnilor, să facem tot posibilul să prindem pe nebunul acesta până nu provoacă şi alte neajunsuri, pentru că, după părerea mea, acesta ar fi în stare să incendieze pădurea. Permiteţi-mi, vă rog, să descriu unele detalii ale acestui individ. Fiţi atenţi, vă rog: E de statură mijlocie, slăbuţ, dar de construcţie sănătoasă. Este îmbrăcat într-un halat de casă şi cu capul descoperit, nebărbierit, are părul negru-castaniu şi..., şi atenţie domnilor, să nu priviţi în raza lui vizuală, că are ochii cenuşii, ca şi ai lui Rasputin, cel care a distrus puterea ţaristă în Rusia.

La auzul acestora toţi cei de faţă au făcut mare haz, numai el, pădurarul, părea să fie serios şi convins de ceea ce spune.

Frizerul, băcanul şi oala cu smântână

D-apăi, în câteva zile ce au trecut de la întâmplarea cu accidentul din pădure şi aici, la sediul Poliţiei, sosesc reclamaţii peste reclamaţii, şi după descrierea depunătorilor, toate acţiunile par a se învârti în jurul uneia şi aceleaşi persoane. Iată unul din cazuri:

Patronul frizeriei din centru vine şi se plânge, zicând: „Astăzi intră-n frizeria mea pentru ras şi tuns un cetăţean, pe care nu l-am văzut vreodată. Era nebărbierit de multă vreme, probabil că-i murise cineva din familie. Nu l-am întrebat de asta. După ce l-am servit, mi-a plătit conform tarifului, şi-a îmbrăcat paltonul, şi-a luat căciula şi a plecat. În urma lui am poftit pe alt client, care aştepta la rând să fie tuns şi ras, dar, ia briciul şi maşina de tuns dacă mai ai de unde! Chiar şi foarfeca dispăruse. Am ieşit repede în stradă, dar degeaba. Era prea târziu".

Un alt caz, tot pe această temă, este cu băcanul din faţa Pieţii, Dumitru Bâltan, zis Mitică, speriat de parcă îi ieşise ursul în faţă, vine aici şi reclamă: „O doamnă din colonie, o cunosc, e clienta mea, vine şi face cumpărături: 1 kg de salam, 1 kg muşchi de porc, o conservă de peşte, 1 kg de zahăr şi nu mai ştiu ce alte mărunţişuri. Toate le avea pe tejghea în faţa noastră. După doamna aceasta, un cetăţean îmbrăcat cu palton de culoarea mahonului şi cu căciulă neagră, îşi aştepta rândul. Pe când eu făceam socoteala cumpărăturilor clientei mele şi doamna era atentă la calcul,

insul acela a dispărut. Când luăm seama, pe tejghea nu mai era nimic!".

Printre reclamanţi, iată şi o bătrânică de la ţară, văicărindu-se:

– Măiculiţă, zicea ea, faceţi cum oţi şti şi prindeţi hoţul care mi-a furat oala cu smântână.

– Cum s-a-ntâmplat, mămaie? Ia stai colea pe scaun şi spune-ne cu de-amănuntul, zice poliţistul.

Şi bătrâna, sfioasă, se aşeză pe scaun şi începu aşa: „Ştiţi că eu vânz lapte, smântână, ouă pe piaţă. Din asta trăiesc şi mă hrănesc, că am şi eu buclucurile mele. Şi hoţul, d-apăi hoţu, vine şi zice:

– Babo, dă-mi o juma de smântână.

– D-apăi, în ce să ţi-o pun, maică? zic io.

– Pune-o aici, babo, zice el, şi-mi arată o juma de pâine, goală, că-i mâncase miezul.

Io m-am mirat ş-am zis:

– Ptiu, bată-te să te bată, măiculiţă, ce proastă sunt; muream de bătrână şi la aşa ceva nu m-ar fi tăiat capul!

Şi-i măsor o jumătate dă kil dă smântână şi i-o torn în coverga aia dă pâine şî el să face că scoate bani dân buzunar şi mă-ntreabă:

– Cât costă, babo?

– Patru lei, maică, zic.

– O, aşa dă mult? N-o mai cumpăr, zice.

Şî mi-o toarnă, măiculiţă, înapoi în oală. Dar io dă colo, zic:

– Nu se poate, maică, că juma dân juma a rămas pă pâinea dumitale!

Şî el, dă colo, zice:

– Tacă-ţi fleanca, babo!

Ş-apăi, pă când io spuneam cu gură dă foc celorlalte precupeţe ce vrea să facă porcu acesta dă câine, el s-a făcut nevăzut. Ehe, s-a făcut el nevăzut, dar vezi matale, că nici oala mea cu smântână n-am mai văzut-o!".

Valiza, peştele şi damigeana

Un alt păgubaş zice şi el, cam fără speranţă în prinderea hoţului: „Mă gândeam să urc în trenul personal care face legătura cu acceleratul ce coboară de la Sibiu şi merge la Bucureşti. Fusesem în Staţiune la tratament şi aveam cu mine geanta asta şi valiza. Amândouă, grele. Un individ s-a arătat a fi amabil să mă ajute, zicând că şi el merge la Bucureşti. Îmi ia valiza şi urcă înaintea mea în trenul respectiv. Eu, după el, dar în aglomeraţia aia din capătul vagonului l-am pierdut din vedere. Uită-te-ncoace, uită-te-ncolo, nimic! S-a topit prin mulţime.

Unul dintre călătorii ce se afla în înghesuiala aceea, văzându-mă disperat şi înţelegând situaţia, zice: «Vezi, domnule, nu cumva, hoţul, să fie tocmai acela care a coborât acum în grabă pe partea cealaltă!». Ce era să fac? Am renunţat la plecarea cu trenul acela, am alergat, am alergat pe peron, aşa-n neştire, dar ia hoţul de unde nu-i. Şi acum am venit la dumneavoastră să mă ajutaţi, că în valiză aveam lucruri de valoare cumpărate din Staţiune, gândind în mintea mea că tâlharul să fie vre-un client de-al dumneavoastră şi-l veţi şti cine e!...".

*

D-apăi, ne-a fost dat să fim martori la o amuzantă declarație și am găsit cu cale să o consemnăm și pe asta. E vorba de doi copii ceva mai răsăriți cu vârsta. Șeful anchetator de cum îi vede îi și întreabă:

– Voi ce mai vreți, mă?

Unul dintre ei, cu șorț murdar în față, zice printre sughițuri:

– M-a înșelat un nene cu căciulă neagră.

– Dar de ce ai urechile inflamate, ești pugilist?

– Nu, domnu șef. M-a tras jupânu de urechi să mi le rupă, nu altceva, și cu un șut în fund, m-a trimis după omul ală care mi-a furat peștele, zicându-mi: „Ori vii cu banii, ori aduci peștele înapoi. Iar de nu, pește să te faci!". Și acum am venit la dumneavoastră, că nenea hoțul a zis că stă dincolo de tutungerie, după colț.

– Nu prea înțeleg; ia-o binișor, mai zise șeful.

Și băiețașul începu a spune trista lui întâmplare: „Eu sunt băiat de prăvălie, la pescăria din dosul pieței, și când a venit omul ală hoț, jupânu îl întâmpină, zicând: «Poftiți la pește proaspăt, domnule». El, adică hoțul, a pus ochii pe cel mai mare și mai frumos pește și zice către jupânul meu: «Domnule, pe acesta l-aș cumpăra, dar s-a întâmplat să nu am bani la mine». «Locuiți departe de aici?» îl întreabă stăpânu meu. «Nu stau departe. Dincolo de tutungerie, după colț». «Păi, atunci, zise jupânu, uite, vă dau băiatul meu de prăvălie să vi-l ducă și când ajunge-ți acasă, îi dați lui banii. Iată, peștele cântărește patru kg și vă costă optusprăzece lei». «Nu contează cât costă, zice hoțul. Și am să-i dau și băiatului un bacșiș gras». «Asta-i treaba dumitale», mai grăi jupânu.

Apoi a împachetat peștele în hârtie, mi l-a pus în brațe, și, bucuros, haida după domnu de la care voi primi un bacșiș. În dreptul tutungeriei, el se oprește și zice: «Băiețaș, ți-se-ntâmplă să ai niște mărunțiș prin buzunare, că aș vrea să cumpăr un pachet de tutun și când ajungem acasă, îți voi achita toată datoria». «Da domnule cu plăcere vă servesc», am zis eu, gândind numai la răsplata ce urma să o primesc. Și-n timpul acesta îmi ia pachetul din brațe, spunând: «Dă-mi-l să-l țin eu, că nu se cuvine să stai la rând cu peștele-n brațe între atâția oameni». I l-am dat, am intrat în tutungerie, am cumpărat pachetul de tutun și când am ieși afară, nenea hoțu nu mai era. Dispăruse cu pește cu tot. Acum nu mai știu unde să mă duc, că jupânu nu mă mai primește".

– O să-l prindem, băiatule, și o să-l obligăm să plătească tot, îl consolă polițistul.

– Nu merită să fie-n libertate, că e un șarlatan și-i tare rău la suflet.

– Nu e chiar așa de rău, domnule ofițer, sări în apărarea furului celălalt copil. Pentru mine a făcut o faptă bună.

– Ce vorbești, măi puștiule? Un tâlhar să facă bine, nu prea s-a auzit. Dar, i-a spune ce bine a fost el în stare să facă? întrebă polițistul din simplă curiozitate.

Și copilul, adică tovarășul pescarului, zice: „Eram în fața casei și apare deodată o pisică străină miorlăind. Eu am luat o piatră de jos și am aruncat-o spre pisică și, se înțelege că ea a fugit, dar piatra, afurisita de piatră, nimerind într-o țeavă a ricoșat și s-a oprit în damigeana nou-nouță ce o cumpărase tata

de la piață, doar cu câteva minute înainte. D-apăi, tata s-a supărat într-atâta, dar de bătut, cei drept, nu m-a bătut. Apoi, luând coșul damigenei în care erau numai cioburi, mi-o pune în brațe și zice: «Ai mâncat-o coaptă. Acum ia-o și du-o de aici să n-o mai văd!». Și am plecat de acasă plângând de ciudă și cu damigeana aia făcută țăndări. Pe stradă mă-ntâlnesc cu un om cu căciulă de astrahan, care, văzându-mă că plâng, mă întrebă: «De ce plângi, puiule?». Eu îi spun toată tărășenia și, la urmă, el mă ia de mână și zice: «Nu mai plânge și hai cu mine să-ți cumpăr eu alta». Și am mers la piață. Ajunși acolo unde se vând astfel de produse, omul, lasă damigeana jos lângă celelalte din magazin și zice către negustor: «Domnule, uite, am cumpărat damigeana asta de la dumneata și aș vrea să mai cumpăr una, dar cu condiția să mi-o dai la jumătate de preț». «Imposibil, domnule, nu pot să-mi vând marfa în pierdere!», sări negustorul, la care, omul cu căciula de astrahan zice și el: «Dacă nu vrei, atunci, nu mai cumpăr pe-a doua și-am să mă descurc numai cu una». Apoi ia damigeana de jos, și aici a fost ce a fost, că n-a mai luat-o pe cea spartă, ci alta bună, și, luându-mă de mână, am ieșit din piață și când am ieșit la pescărie el a cumpărat un pește mare – pe acela despre care v-a povestit prietenul meu adineauri. Iar mie-mi zice: «Ia, copile, damigeana, du-o la tatăl tău și ai grijă să nu o spargi!»".

– Ha, ha ha! făcu polițistul la auzul acestora. A făcut un bine, păgubind pe altul? Asta nu e un bine, ci e o escrocherie curat murdară. Las-că-i venim noi de hac!

Apoi, adresându-se către subalterni, zise: „Este vorba de una și aceeași persoană... Alertă generală. Imediat să fie anunțați toți posesorii de arme de vânătoare ce-i avem în evidență și duminică dimineața, împreună cu brigadierii silvici și cu tot echipajul nostru polițienesc, vom porni la verificarea pădurii de la periferie. Trebuie să-l prindem viu și nevătămat, căci individul acesta e un schizofren periculos. O fi el șiret, dar nu chiar atât să nu-i dăm de urmă. Alți infractori de teapa lui operează scurt, dau lovitura și dispar, și-apoi apar din nou în alt colț de țară, dar acesta își desfășoară activitatea numai în acest oraș. S-ar putea ca bârlogul lui de odihnă să fie una din cabanele pădurarilor. Până atunci fiecare polițist, în sectorul lui, să fie cu ochii-n patru. Deci, la treabă băieți!...".

Controlul pădurii

Duminică, pe 17 noiembrie, dimineața, toți vânătorii amatori, cu armele la umăr, și câțiva brigadieri de la Ocolul Silvic, împreună cu efectivul polițienesc, se aflau la marginea pădurii cu pricina. După ce în prealabil li sau dat instrucțiunile necesare, comandantul mai zice:

„Băieți, desfășurați-vă-n stânga și-n dreapta pe o zonă cât mai largă și tatonați toată pădurea pas cu pas. Dacă dați de infractor, somați-l, și de nu vrea să se supună, trageți la picioare. Și..., atenție băieți: la ora 12, cu sau fără infractor, ne întâlnim cu toții la capătul drumului forestier din partea de vest a pădurii. Vă urez tuturor succes!".

Acum la sfârşitul lui noiembrie putem spune că vremea e încă bună. De când cu burniţa aceea rece, n-a mai căzut un strop. În alţi ani, în această perioadă de timp aveam zăpadă nu glumă, dar acum numai solul e îngheţat un pic la suprafaţă – şi asta cu atât mai bine.

Aşa fiind situaţia, acţiunea întreprinsă de Poliţia Orăşenească pentru prinderea şi pedepsirea tâlharului din obiectiv se poate desfăşura în cele mai bune condiţiuni, mai cu seamă în acest sezon când pădurea este văduvită de frunziş.

Dar să trecem peste astea şi să vedem ce a mai urmat.

Iată-i, aşadar, pe voinicii noştri constituiţi în brigadă desfăşurată-n teren, cu arma-n mână, hotărâţi să-i vină de hac tâlharului şi să-i dea o lecţie să-i fie de pomină, încât să se ducă buhul de isteţimea lui.

Pe când dumnealor au pornit din loc desfăşuraţi în linie de front, o bătrânică se chinuia să-şi ridice-n spate povara de vreascuri. Bătrâna era înfăşurată la cap cu o broboadă veche încât numai ochii şi nasul i se vedeau şi îmbrăcată cu o manta tocită la coate, iar pe dedesubt cu un hondroc zdrenţuit la poale. Imediat, doi dintre vitejii noştri, care flancau drumul, au sărit, că aşa se cuvenea, şi au ajutat-o să-şi ridice braţul de lemne şi apoi şi-au văzut de treaba lor.

Cercetarea a durat mai mult de două ceasuri, căci au avut de iscodit un teren cu o configuraţie multiformă, specific zonelor muntoase. Nu le-a scăpat din vedere nici căsuţele brigadierilor, din cele patru laturi ale pădurii, şi la ora 12 tot efectivul de tatonare se afla adunat la capătul drumului forestier, din partea de vest. Comandantul a sosit şi el la fix.

Din rapoartele verbale de activitate, a reieşit că operaţiunea s-a încheiat fără rezultate pozitive. Nu s-a putut observa nici cea mai vagă urmă de-a tâlharului.

– Aţi cercetat cu atenţie interiorul căbănuţelor? îi întrebă comandatul.

– Bine-nţeles, domnule colonel! răspunseră ei în cor.

– Ehe, măi băieţi, s-ar putea ca infractorul să-şi aibă sălaşul pe undeva prin vreo mahala! Nu ne rămâne decât să fim cu ochii-n patru, că trebuie să ne cadă în plasă. „Ulciorul nu merge de multe ori la izvor!”.

La sfârşitul acestora, pădurarul care a avut de-a face cu hoţul în cauză, luă cuvântul şi zise:

– Domnule colonel, ar trebui să mergem din nou la cabana asta de-aici din apropiere şi să verificăm cenuşa din vatră. Dacă va fi veche, atunci vom avea dovada că hoţul nu-şi are aici bârlogul şi, ca atare, va trebui să fie urmărit cu totul în altă parte.

– Da, ideea dumitale e bună, zise comandantul. Să mergem dar.

Şi au mers cu toţii la căsuţa de lemn din poiană, care cu două săptămâni în urmă l-a găzduit sub acoperişul ei pe hoţul ce a răscolit lumea unui oraş întreg.

Ajunşi aici, s-au uitat în vatră şi au constatat că cenuşa era proaspătă. Ba chiar şi cărămizile de sub cenuşa erau călduţe.

– Aha! făcu şeful cu satisfacţie. Deci, tot aici îşi are bârlogul.

Apoi pădurarul observă nişte urme pe peretele de scânduri şi raportă poliţistului:

– Domnule comandant. Iată nişte urme de noroi pe perete. Nu cumva hoţul să fie ascuns în pod?

– Mai ştii? Dar cum ar fi putut pătrunde acolo, că nu văd nici o gaură de vizitare? zise colonelul, cercetând cu privirile tavanul de scânduri.

– Da, aşa este, domnule colonel, încuviinţă pădurarul, căci lambaua a fost făcută mai mult pentru întărirea construcţiei şi izolarea interiorului de acoperiş, nu pentru folosirea podului, căci spaţiul acestuia este destul de mic pentru ca cineva să-şi facă aici sălaş, mai cu seamă acum pe o vreme ca asta când afară e zero grade. Dar, de, pentru un hoţ care e încolţit din toate părţile, ar putea să se ascundă, deşi n-ar fi prea confortabil... Aha! Ia uitaţi-vă dumneavoastră, zise el cu surprindere, cele două scânduri din mijloc par a fi scoase din cuie şi aşezate doar pe grinzi. Ce mai încoace şi-n acolo, hai că am pus mâna pe hoţ. „Hai tâlharule! strigă brigadierul. Dă-te jos, că acum nu mai ai scăpare. Eşti căzut în cursă ca un şobolan. Patruzeci de arme sunt îndreptate spre pieptul tău!".

După câteva clipe de tăcere şi aşteptare încordată, unul mai tânăr dintre poliţişti, să urcă pe bagheta de lemn de lângă vatră, se întinse şi îndepărtă cele două scânduri cu pricina. În acest timp, comandantul sta cu pistolul întins către gura podului, de unde aştepta ca hoţul să-şi facă apariţia. Dar, nimic. Adică nu chiar nimic; în semiîntunericul podului se vedea totuşi ceva. Ceva ce la prima vedere părea a fi o legătură din postav. Poliţistul cel tânăr se înălţă pe vârfuri şi trase jos obiectul respectiv. Şeful, cu ţeava pistolului, risipi pe duşumea înfăşurătura cu bucluc. Şi acum, la lumina zilei, ce credeţi că ar fi putut să vadă? Ce altceva decât trei articole ingrate de

îmbrăcăminte: o broboadă veche, o fustă cu poalele zdrenţuite şi o manta tocită şi cu petice la coate!...

Tutungiul alarmat

După toate cele ce s-au întâmplat până acum, era de aşteptat ca hoţul să-şi ia tălpăşiţa şi să se tot ducă, învârtindu-se, până la marginea pământului, să scape lumea de el. Dar, iată, că n-a fost aşa. Şarlatanul încă nu e plecat şi continuă să-şi facă mendrele. Cine, oare, să fie acest individ, domnule, că nu s-a auzit de el până mai acum o lună şi ceva? De unde a apărut aici şi unde-şi petrece el restul timpului din zi? Că nu-şi face apariţia decât pentru puţin timp, adică atunci când dă lovitura, şi după aceea, ia-l de unde nu-i!

Ehe, dar odată şi odată, cu toată şiretenia sa, negreşit va să cadă-n plasă şi atunci va trebui să plătească cu preţul libertăţii lui toate oalele sparte. De asta să fie dumnealui sigur, că vorba poliţistului: „Ulciorul nu merge de multe ori la izvor!".

Dar hai să trecem mai departe, să vedem ce s-a mai întâmplat.

Aşadar, după raidul acela din pădure, chiar a doua zi, luni, pe 18 noiembrie, a urmat pe lista evenimentelor tutungeria din centru.

Eram, bunăoară, prezent acolo la sediul Poliţiei în seara acelei zile şi vine bietul om, adică tutungiul, cu pumnii strânşi şi scrâşnind din dinţi de credeai că e-n stare să dărâme totul în calea lui de atâta mânie şi reclamă ofiţerului de serviciu:

– Domnule şef, dacă dumneavoastră nu luaţi măsuri pentru prinderea acestui hoţoman, să ştiţi că eu însumi îl omor cu mâna mea! Îi arăt eu tâlhărie să mă pomenească câte zilişoare o mai avea!

– Despre ce este vorba, măi omule? Linişteşte-te şi fă-mă să-nţeleg! îl întâmpină ofiţerul.

– D-apăi, domnule şef, reluă reclamantul, acum o juma de oră, adică imediat după ora închiderii, pe când îmi făceam socoteala încasărilor, cineva îmi bate-n geam şi zice: „Fii bun te rog, şi dă-mi un ziar". Şi-i răspund: „Nu mai am. S-au vândut toate, că scria chestiuni senzaţionale despre banditul acela care a zăpăcit lumea. Şi-apoi, la ora asta este închis". Dar el insistă, zicând. „Dă-mi măcar o cutie de chibrituri, că n-am cu ce să aprind focul!". Şi atunci m-am gândit: „Domnule, n-aş putea să las pe bietul om să se culce fără foc în sobă". Aşa că, repede am tras banii în sertar – v-am spus, doar, că-mi făceam monetarul –, am mers e i-am deschis uşa şi l-am poftit să intre. Şi când eu eram la locul meu, adică între tejghea şi raft şi-i înmânam chibriturile, el, don' şef, s-a uitat ţintă în ochii mei şi mi s-a părut că din ochii lui săreau nişte scântei roşiatice. Şi după asta, don' şef, să mă tăiaţi în două, că nu ştiu ce s-a petrecut, că abia târziu mi-am venit în fire. Mi-am venit în fire, dar, vedeţi dumneavoastră, că nu puteam să mă urnesc din loc, eram înţepenit şi rezemat cu spatele de raft. Până la urmă, desigur, până la urmă mi-am revenit şi din înţepeneala aia şi, don' şef, m-am văzut în prăvălioara mea singur singurel, cu sertarul scos pe masă şi fără nici un bănuţ. Şi vă daţi seama şi dumneavoastră, că astăzi am avut vânzare neică nu glumă!!

Decizia Primăriei

Încă o zi mai târziu, adică marţi, 19 noiembrie, la prima oră din program, ofiţerul nostru merse şi raportă şefului Poliţiei cele relatate de tutungiu, la care, colonelul, după ce slobozi un oftat încărcat de ură şi trânti un pumn greu pe biroul său, rosti înfuriat: „Dom-le, aşa nu se mai poate! Asta a băgat lumea în sperieţi şi pe noi la încurcătură. Nu s-a găsit nimeni până acum să afle unde-şi are culcuşul?! Trebuie neapărat să facem apel la toată populaţia oraşului şi să ne ajute în acţiunea prinderii acestui escroc şi să terminăm odată cu el, că prea îşi bate joc de noi! Toţi lucrătorii noştri din teren să legitimeze pe orice persoană suspectă ce o întâlneşte în cale".

*

N-au trecut decât două zile la mijloc şi la toate locurile de afişaj din piaţă, tipărit pe format mare şi cu litere majuscule, a şi apărut Decizia cu numărul 38 din 21 noiembrie 1946, prin care se aduce la cunoştinţa cetăţenilor acestei urbe montane să sprijine organele poliţieneşti în acţiunea de depistare şi prindere a periculosului infractor neidentificat, ce are următoarele semnalmente: De statură mijlocie, părul negru, barbă rasă, ochii spălăciţi. Este îmbrăcat cu pantalon alună coaptă, căciulă neagră astrahan şi fular măsliniu. În încheiere se poate citi aşa: „Stimaţi cetăţeni, cine poate da relaţii sau se dovedeşte a fi abil în prinderea acestui tâlhar dubios, va primi o recompensă de o mie de lei (în cifre şi litere), oferită de domnul Ştefan Zamfirescu, patronul restaurantului

«Potcoava de aur»". Urmează semnăturile și ștampila Primăriei, SS Primarul Orașului, și SS Colonel, Comandantul Poliției.

La Restaurantul domnului Fănică

În seara aceleași zile, în restaurantul „Potcoava de aur", de obicei, aglomerație; consumatori, gârlă, că domnul Fănică Zamfirescu știe cum să-și atragă mușterii: cu mâncăruri alese și băuturi spirtoase, țuică bătrână de Băbeni și vinuri naturale de Drăgănești, și mai ales prin serviciul ireproșabil.

D-apăi, aici, toți consumatorii n-aveau altceva de vorbit decât despre știrea senzațională din ziarul local și proaspăta Decizie a Primăriei cu privire la hoțul cel cu ochii de jeratic. Unii făceau haz de aceasta, iar alții se cutremurau. Zumzetul vorbăriei se transformă curând în gălăgie, apoi într-un adevărat vacarm și prin pâcla de fum de tutun era tot un du-te-vino. Peste toate acestea clopoțelul de deasupra ușii nu înceta cu clinchetul lui, care, în acord cu scârțâitul porticului, ținea loc de lăutari. Unii dintre cei veniți mai devreme, ghiftuiți, plecau la casele lor cu burțile pline, dar cu buzunarele goale, iar alții, flămânzi, sau dorici să tragă la măsea, abia acum soseau. Ce să-i faci? Așa e la cârciumă, mai ales cum e a domnului Fănică Zamfirescu din buricul pieții.

Printre cei veniți acum, un ins cu paltonul pe braț și cu o tichie tricotată pe cap, se strecoară și merge într-o latură mai deosebi, unde se află o măsuță liberă, își pune paltonul pe speteaza scaunului și se

așează. Imediat în fața dumnealui, cu ștergar pe braț și îmbrăcat cu bluză albă, apare chelnerul, care-i prezintă „Meniul zilei". După ce consultă lista, clientul nostru comandă aperitivul: Un salam de Sibiu, 100 grame șuncă de Praga, muștar și, bineînțeles, pâinea respectivă. Chelnerul pleacă în grabă să execute comanda și, în urma lui, clientul își zicea în sine: „Aici neiculiță, burtă să ai, nu glumă!".

Când chelnerul a sosit cu aperitivul, clientul îl întrebă:

– Ce e cu zarva asta aici în restaurantul dumneavoastră, domnule, despre ce se discută așa aprins?

Și chelnerul, îi răspunse:

– Păi, dumneavoastră n-ați auzit despre tâlharul acela care a răscolit tot orașul cu furtișagurile lui? Și cum pentru prinderea sa jupânul meu a pus miza de o mie de lei?

– Frumoasă sumă, domnule! Ah, de m-aș învrednici să pun eu mâna pe ea! zise prefăcut, clientul.

– Să vă ajute soarta și norocul, domnule dragă, că-i o mie-n cap, nu mai puțin! încheie chelnerul și se duse la treburile lui, iar clientul a început să-și înfulece aperitivul cu un apetit de lup.

D-apăi, numai din aceasta ar fi putut să se sature – zicem noi – dar consumatorul nostru se vede că e tare flămând, că după aperitiv mai comandă un borș de pește cu ardei iute, o friptură de vițel garnisită cu castraveciori la oțet, o juma de vin și un sifon mic și pe toate le-a aruncat în stomacul lui ca-ntr-o groapă.

În urmă la toate acestea, chelnerul aștepta să fie chemat pentru ai face calculul consumației și gândea

în sine. „Ăstuia o să-i plesnească burta de-atâta mâncare, dom-le pare-ar fi Flămânzilă din Arap Alb. A venit aici sănătos și pleacă – vai de capul lui! – cu un colesterol de n-o să-i mai dea de căpătâi. Barem o fi având bani să plătească tot ce a consumat?”.

Și iată că omul acela, clientul, îi face semn să e apropie și-i zice.

– Măi băiatule, văd aici pe lista dumneavoastră și mâncare de ciuperci...

– Da, domnule, se grăbi chelnerul să-și laude preparatele, că, de astfel nimeni nu a mai cerut astfel de mâncare. E o minune de tocăniță de ciuperci conservate cu rinichi de purcel. E un deliciu, nu altceva!

– Te superi dacă-mi aduci o porție?

– Vai de mine! Se poate? Vă servesc cu multă plăcere: „Clientul nostru e stăpânul nostru!”. Asta ne e lozinca.

Și să-l fi văzut pe bietul băiat, cum tot într-o fugă îi aduse „minunata tocăniță”. După aceasta se întoarse la bar, unde se alătură domnului Fănică și-i spuse cu de-a-măririi:

– Jupâne, am un client în raionul meu care a mâncat atâta, că mă mir ce stomac o fi având. Am fugit de lângă el ca de lângă o bombă nedezamorsată și care-i gata să explodeze! Și ce credeți?! Acum a mai cerut o porție de ciuperci.

– Foarte bine, foarte bine, zise jupânul, măcar de-am avea cât mai mulți clienți ca el. Dar ia spune care-i acela?

Și când chelnerul vru să-l arate stăpânului pe cel în cauză, nu-l mai văzu la masa lui, dar prin perdeaua de fum le-a fost dat să vadă un ins cu paltonul

îmbrăcat pe dos, cu un scaun pe cap și cu o farfurie în mână și umblând din masă-n masă și zicând: „Ciuperci, ciuperci. Ciuperci, ciuperci”.

Jupânul, adică proprietarul, sări în sus de frică, gândind că, de-acum, Organele Orășenești și Direcția Alimentației Publice îi va închide restaurantul și-și va pierde toată clientela, că aici s-a servit consumatorilor mâncare de ciuperci otrăvite. Și repede, bietul om, împreună cu chelnerul, scoase din local pe cel ce speria lumea de aici cu nebunia lui. Afară, domnu Fănică al nostru, chemă în grabă pe unul din birjarii ce așteptau să le apară câte-un client mai obosit de băutură și pe care să-l ducă acasă, și-i zise: „Domnule, ia de colea un pol de parale și du-l pe dânsul pe o stradă mai dosnică, sau lasă-l prin preajma Spitalului. Și, de te mai întorci aici, îmi spui ce-ai făcut și te voi cinsti și cu un dorobanț de rachiu”.

Cei doi îl zvârliră pe nebun în partea din spate a trăsurii, iar birjarul îndemnă calul la drum, pornind spre o direcție nedefinită.

În timp ce se depărta cât mai mult de birtul cu pricina, pasagerul din spate se ostenea de zor să-și îmbrace paltonul ca lumea, nu pe dos ca în restaurant, și să-și pună pe cap căciula de astrahan ce-o avusese pitită-în sân, iar birjarul tremura de frică și sta într-o rână pe capra din față și trăgea cu coada ochiului la nebunul din spate. Undeva pe o fundătură au oprit și pasagerul nostru a coborât fără să rostească un cuvânt.

Mulțumit că a scăpat cu atâta ușurință de nebun, vizitiul, bietul vizitiu, întoarse repede trăsura și dădu bice cailor, care o rupseră la fugă de le săreau scântei din copite.

Polițistul

După ce a coborât din binefăcătoarea trăsurică, nebunul – dar, să nu greșim, prefăcutul nebun –, ghiftuit de mâncare și băutură, rămase un pic locului să se orienteze, și când vru să se miște din loc, hop că se pomenește-n față cu un polițist, care cu pistolul în mână, îl somează, zicând:

– Stimabile, să nu încerci să fugi că te-am ras. Mergi cu mine la Poliție!

Și el răspunse cu un ton serios, dar manierat:

– Domnule, am dreptul să știu pentru ce trebuie să merg cu dumneata la Poliție?

– Vei afla acolo, răspunse scurt și apăsat sergentul polițist.

– Bine, iată că merg, dar te asigur că vei fi pedepsit pentru îndrăzneala aceasta. Nu știi pe cine somezi!

– Voi vedea acolo cine ești. Eu nu-mi fac decât datoria.

Când au ajuns în dreptul unui stâlp cu lumină electrică, omul grăiește către polițist:

– Ar fi mai bine să-mi verifici actele personale, să vezi cine sunt.

– Nu ascult nimic. La Poliție lămurim totul.

– Da? Bine, să nu zici că n-ai știut și că ar trebui să te iert. Dar uite, un singur lucru îți cer. Și asta spre binele dumitale: Rupeți o filă din notes și împrumută-mi o secundă stiloul.

Necunoscutul îi scrise ceva în carnețel, îl restitui împreună cu stiloul și zise:

– Mulțumesc! După ce mă vei preda Poliției, să citești ceea ce ți-am scris în carnet.

La auzul acestora, sergentul polițist se arăta a nu se da un pas înapoi, dar în sufle i se înfiripă o oarecare teamă, gândind: „Nu cumva, individul acesta să fie vreo personalitate a vieții publice, că atunci ar ieși cu scandal”. Și la lumina becului vru să-l privească mai atent, să-l identifice de-i va fi cu putință. Și..., atâta i-a fost!

*

Bietul polițist când se trezi proptit de stâlp și înghețat tun, speriat ca de frica morții, se verifică de sus până jos și, văzând că nu-i lipsește nimic, se mulțumi și iar se mulțumi că a scăpat doar cu atât. „Domnule, domnule, își zicea în sine, acesta-i mai periculos decât un criminal. Dar are totuși un suflet bun; putea foarte ușor să mă dezbrace, să-mi ia pistolul, ba chiar să mă și ucidă, că eu nu aveam cum să mă împotrivesc. Și cât, Doamne, voi fi stat așa-n neștire, de m-a cuprins frigul ăsta așa de tare?! Să merg, dar, la Sediu să mă încălzesc, că nu mai pot. Dacă aș mai fi stat cinci minute nemișcat, cred că m-aș fi congelat de-a binelea”.

Ajuns la Poliție, se lipi de sobă și nu înceta a cugeta la cele ce s-au petrecut cu dânsul.

– Ce-i sergent? îl întrerupse din gândire ofițerul de serviciu. La vârsta ta să fii așa de friguros? Nici în seara asta n-ai vânat nimic? Aoleo, cu unul ca tine nu mai facem noi România Mare!

– Domnule locotenent, vă rog să mă lăsați un pic să mă-ncălzesc și după aceea vă voi raporta.

După ce se încălzi ca lumea, își scoase carnetul notes din buzunar și, curios ca oricare, citi acolo ceea ce a vrut să spună banditul ăla periculos. Iată dar textul în cauză: „Amice, nu vreau să-ți fac nimic rău, că aș putea să te dezarmez și să te las în pielea goală. Dar, totuși, mi-e milă de tine. Am citit în ochii tăi că ai suflet bun. Sper ca în viitor să ne cunoaștem reciproc și să legăm o prietenie. Eu, de altfel, nu știu cine sunt. Am niște acte personale, dar cred că nu sunt ale mele, pentru că le-am găsit în buzunarul paltonului pe care-l port. Să nu mă uiți, prietene, că nici eu n-am să te uit. La revedere!".

„Vai, ce mai poate fi și asta? Auzi la el! Eu polițist și să leg prietenie cu un bandit de teapa lui?! Ducă-se pe locuri pustii! Unul ca acesta care are asupra sa o putere demonică ar trebui împușcat pe loc, fără somație. Ah, de mi-ar pica odată-n mână!...".

De la ultima trăsnaie, adică cea cu polițistul, relatată mai sus, hoțul nu și-a mai făcut prezența. Că este plecat de pe aici, sau că e ascuns și hibernează pe undeva, nimeni nu știe. Înțelepciunea poporului trebuie luată în seamă: „Năpasta vine când nu te aștepți și când cu gândul nu gândești".

D-apăi, dragii mei, între timp a venit zăpada în toate drepturile ei. A venit din noaptea Sfântului Nicolae; au trecut și sărbătorile Crăciunului, fără nici o supărare din vreo pricină sau alta. Fiecare om cinstit și-a putut mânca sarmalele și și-a băut paharul de vin în deplină liniște, veselindu-se împreună cu toți ai casei lui.

În speranța că de-acum buna rânduială nu va mai fi tulburată de nimeni, viața în orășelul nostru de

la poalele munților vâlceni, își poate vedea de cursul ei normal, așa cum a fost înainte de apariția fenomenului despre care am vorbit până aici.

Iar noi, iubiți cititori, trebuie să părăsim această localitate în care am poposit câteva luni de zile pline de evenimente năstrușnice și învăluite de mister și să mergem mai departe pe urmele personajului principal, ce a rămas încă neidentificat. Nu ne va fi greu să-l prindem iarăși în obiectiv, că vom merge neabătut pe firul roșu al „operelor" lui până la capăt, așa cum a făcut oarecând Teseul cu firul Ariadnei din mitologie.

Să se știe, dar, că nu facem asta de dragul lui, al hoțului din istorioară, sau că suntem zeloși după întâmplări ieșite din comun, ci o facem pentru că ne-am angajat de la început să urmărim cursul istoric al evenimentelor ce au însoțit acest individ, de la împrejurări nefaste ce l-au dus la derivă, și până la momentele fericite prin care a fost vindecat și recuperat, pentru împărăția lui Dumnezeu.

Desigur, oricine își poate pune întrebarea: Cine este, domnule, omul acesta? Ce e cu el? De ce nu s-a reușit până acum să fie prins și tras la răspundere?

D-apăi, tocmai aici e misterul! De ce nu s-a reușit?! Hai s-o mai spunem și p-asta, că greutatea nu constă chiar într-o imposibilitate a imobilizării și interogării lui, asta, să zicem ar fi una, dar greutatea cea mai mare constă în totala lui necunoștință despre sine, despre trecutul său. El, acum, e cam născut din nou. Născut matur, cu alte dotări. Cum ne-am putea explica acest fenomen, nu este deloc simplu. Credem totuși că numai un accident, un șoc oarecare l-ar fi

putut aduce pe bietul om la așa stare. Ce-am mai putut observa, este faptul că, în decursul a câteva săptămâni, s-au produs niște modificări în evoluția bolii. Această concluzie se bazează pe manifestările lui din ultima perioadă, manifestări cu totul diferite, distante chiar față de cele din etapa incipientă. Și încă o concluzie, dacă ne este permis: Să ne aducem aminte că la început, adică atunci când am pus ochii pe el, era greu dezechilibrat fizic și mintal și inconștient a nimerit în pădure, unde a supraviețuit cu iarbă și frunze uscate. Ce-ar fi urmat, dar? Ar fi urmat, desigur, să moară ca orice ființă fără rațiune, că gerul și lipsa de hrană nu l-ar fi iertat.

Salvarea lui a fost însă întâmplătoare, cum întâmplătoare a fost și îmbolnăvirea. Căldura din vatra cabanei a fost începutul intrării lui în viața și starea de acum. Și nu numai căldura căminului a contribuit la aceasta, ci și mediul bogat în ozon și lipsa de hrană substanțială. Căldura l-a salvat de la moarte sigură, iar ozonul și hrana săracă în proteine, dar bogată în vitamine, i-a redat echilibrul fizic, deocamdată. Echilibrul psihic a rămas totuși sub semnul întrebării.

Manifestările psihice care, de altfel, au o influență covârșitoare asupra fizicului, la subiectul în cauză, au „născut" un om nou cu totul deosebit de cel ce a fost mai înainte. Prima manifestare, curioasă de altfel, a fost cea cu amenințarea cu arma asupra pădurarului, apoi cu dispariția brichetei din buzunarul acestuia și apoi toate cele ce au mai urmat și despre care am luat cu toții cunoștință în capitolele precedente.

De altfel, găsim de cuviință să ne oprim aici, că nu ne este dat nouă să dezlegăm probleme de acest

gen. Altora le-a fost dat mandatul de a pătrund în domeniul misterelor. Alții au fost investiți cu putere de a lega și dezlega tainele sufletului omenesc. Așa că, să mergem mai departe pe urmele dubiosului tâlhar.

La Î.E.P.L. Brezoi

E primăvară. Luni, 10 martie 1947, la Direcția Î.E.P.L. din orașul de pe Lotru, Brezoi, un cetățean tânăr vine și se prezintă cu cerere de angajare. Directorul, după ce-și aruncă o privire fugară peste hârtia acestuia, întrebă:

– Unde ai mai lucrat, domnule Vișteanu?

– La Schela Petrolieră de la Zăvideni, domnule director, răspunse tânărul.

– Și acolo cu ce te-ai îndeletnicit?

– Am fost șofer pe un troliu Krupp.

– Ai avut serviciu bun, de ce-ai plecat de acolo?

– Viața de șofer la schelă petrolieră este foarte grea, domnule director. Mereu pe drum, și zi și noapte: De la Zăvideni, la Caracal, de la Caracal, la Țicleni, de la Șicleni, la Strehaia, de la Strehaia, la Cucuita, și... tot așa. Așa că...

– Și crezi că la noi munca e mai ușoară?

– Chiar dacă-i robustă, e totuși incomparabilă. Una e mirosul de păcură și alta e mirosul de rășină. Acela distruge viața, iar acesta o întreține. Și asta e!

– Aici ai dreptate, dar, de ce nu vii prin transfer, să nu-ți pierzi continuitatea?

– Mi-au desfăcut contractul de muncă. Din decembrie nu m-am mai prezentat la serviciu. Știți,

zăpada mare, geru-i ger, motorina congelează pe conducte. Viață de șofer!

– Ai familie?

– Asta-mi mai lipsea!

– Aici în orașul nostru ai avea unde să dormi?

– Ba! Nu cunosc pe nimeni aici.

– Vezi cum ai să te descurci cu domiciliul, că la căminul de nefamiliști nu prea mai sunt locuri.

– De asta nu-mi fac probleme, domnule director. Sunt obișnuit să dorm pe oriunde.

– Ei bine, la noi vei lucra pe tractor cu remorcă treiler.

– Vă mulțumesc, domnule director. E foarte bine, că, precum vedeți, am dreptul să conduc orice fel de mijloc de transport. Am toate gradele.

– Și cu masa dacă vrei, poți să-ți faci abonament la cantină.

– Aha, burtă să am!

– Bine, iaca îți aprob angajarea, mergi cu cererea la Personal să-ți facă formele. Și ai grijă să-ți aduci cartea de muncă de la Zăvideni. De mâine poți să te prezinți la lucru. Și..., și ai grijă să fii băiat cuminte și muncitor, că, nu știu, dar ceva mă face să-mi păstrez niște rezerve. Ceva, ceva nu prea e-n regulă. Dar vom vedea.

– Vă mulțumesc, domnule director! Vă rog să aveți toată încrederea. Să trăiți!

*

La aproximativ o săptămână mai târziu, șeful Serviciului Transporturi Î.E.P.L. vine în cabinetul directorului și raportează:

– Domnule director, permiteți vă rog, să vă furnizez câteva informații asupra lui Vișteanu Marin, noul angajat.

– Mda! făcu directorul. Ia spune cum îi e comportarea, merită să-i definitivăm angajarea, ori ba?

– Ce să zic, domnule director, e bun meseriaș, își îngrijește tractorul, îl exploatează rațional, e ascultător, dar pare a avea ceva bizar într-însul. Are niște priviri pătrunzătoare, mai ceva ca ale lui Roger Moore!

– Da, am observat și eu. Dar ce contează asta? Dacă-și vede de treabă și e conștiincios, e destul.

– Totuși, nu știu ce să spun. Prea e o ființă stranie. Parcă mă tot aștept la ceva nedorit din partea lui. Tot timpul săgetează cu privirile, încât, pur și simplu, inspiră teamă.

– Ei, nu fi așa prăpăstios, că asta n-ar avea importanță. Fiecare om își are particularitățile lui. Dar unde este el acum?

– Descarcă bușteni la gater, domnule director.

– Ia să-l trimiți încoa.

Șeful se duse și după câteva minute era prezent în biroul directorului însoțit de tractoristul cel nou angajat. Și, directorul, prefăcut, îl luă în plin, pentru a-și da seama de reacția lui, și zise:

– Măi băiete, te-am angajat de milă; tu, dar de ce ne faci aici greutăți?

Și tractoristul, surprins, răspunse cu umilință:

– Să mă iertați, domnule director, dar nu știu de ce m-aș face vinovat! Vă rog să-mi spuneți care mi-e abaterea, că nu-mi amintesc să fi săvârșit vreun neajuns în cele câteva zile de când sunt aici. Iată dar, cu tot frigul de noapte, domnule director, dacă vreți

să mă credeți, eu dorm în garaj, într-un colț lângă un godin și n-am îndrăznit să cer să fiu primit în baraca de nefamiliști, cu toate că s-ar putea să mai aibă loc un pat. Vă rog nu mă alungați, că sunt sărac. N-am nici cămașă pe mine!

Și tânărul luă fularul de la gât și arătă directorului că în loc de cămașă poartă pijama și ziua și noaptea. Apoi, directorul interveni:

– Măi, băiete, asta e dovada concludentă că nu ești cumsecade. Zici că ai avut serviciu până de curând și n-ai fost în stare să-ți cumperi cămașă pe dumneata? Ori ești bețiv, ori ți-ai irosit banii așa..., fără rost... Fii, dar, cumpătat, că-i păcat de dumneata. Uite, dacă vrei, noi putem să-ți acordăm un avans să-ți cumperi o cămașă, două și câteva perechi de ciorapi, că am văzut că ai călcâiele goale. Lasă, dar, văicăreala și treci la treabă.

După asta, tractoristul plecă, și în urma lui directorul discută cu subalternul său:

– Ei, ce zici? Parcă n-ar fi chiar așa de speriat.

– Da, aveți dreptate, domnule director. Se vede că are și toane bune, ce să zic, parcă m-a înduioșat. Dar, să fie oare sincer când vorbește?

– Asta e, șefule! Nu prea cred că e așa precum zice. Oricum, să-i dăm un acont să-și cumpere cămașă pe el și ce-i mai trebuie și-apoi, vom vedea. Dumneata fii cu ochii-n patru și să-mi raportezi orice observi în comportamentul lui. Când pleci d-aici, treci pe la ăia de la Cadre și spune-le să-i ceară autobiografia cât mai curând posibil. Am convingerea că, totuși, minte. Nu e sincer în spusele lui și unde nu e sinceritate, pericolul e iminent. Fii dar cu ochii pe el.

– Am înțeles, domnule director, să trăiți!

Dispariția autocamionului

În noaptea de 19 spre 20 martie 1947 avea să se întâmple necazul. Necazul despre care deja cobise șeful serviciului Exploatare de la I.E.P.L. Și iată cum a fost: Încă de miercuri seara, pe 19, autocamionul Fordson de 8 tone, proprietatea acestei întreprinderi, a fost pregătit și încărcat cu 12 mc cherestea calitatea I-a de esență rășinoase pentru Fabrica de Mobilă din Râmnicu-Vâlcea. Șoferul, cum am spus, de seara își pregătise documentele de transport: foaia de parcurs, avizul de expediere, bonul de cântar și calculul cubajului, precum și o copie de pe comanda beneficiarului, și pe toate le-a pus în cutia de la bordul mașinii, urmând ca dimineața, joi, pe 20, să plece la drum. În condiții normale traseul ar fi putut fi parcurs în aproximativ o oră, căci de la Brezoi la Râmnicu-Vâlcea nu-i mai mult de 40 de km. Așa că, în această dimineață, șoferul a sosit la întreprindere cu o oră înainte de începerea programului de lucru și când merse la garaj să-ți pornească motorul și să-și ia zborul, ia mașina de unde nu-i. Mașina dumnealui, oho, zburase cu 3-4 ceasuri mai devreme!

Tulburat la culme, întrebă alarmat pe paznicul de noapte:

– Unde mi-e, domnule, mașina?

Și paznicul răspunse cu mirare:

– Cum? N-ați venit dumneavoastră la ora două și ați luat-o?

– Cum să vin la ora două noaptea? Ce, aveam gărgăuni la cap? Că doar nu mergeam la Bucureşti, ci colea, la Râmnicu-Vâlcea!...

În fine, să nu mai lungim, că tărăboiul s-a prelungit până la sosirea şefilor. Şi aceştia, când au luat cunoştinţă de nemaipomenitul furt, au hotărât ca deîndată să alerge în urma hoţului şi, ajungându-l, să-l dea pe mâna Poliţiei. Mai înainte de plecare, directorul întrebă pe toţi angajaţii, care se adunaseră în mijlocul curţii şi discutau agitaţi despre această întâmplare: „Unde este tractoristul Vişteanu?”.

Nimic! Bieţii muncitori, nevinovaţi şi îndârjiţi, priveau în toate părţile şi în murmur se întrebau între ei, dar răspunsul nu avea de unde să vină: Vişteanu, s-a topit!...

Apoi, directorul, împreună cu şeful Serviciului Exploatare şi şoferul autocamionului cu bucluc, s-au îmbarcat în autoturismul Chevrolet, maşina Direcţiei I.E.P.L. şi..., dă-i goană. Maşinica, o fi ea o rablă, dar aleargă bine şi-n mai puţin de o oră iată-i ajunşi la Fabrica de Mobilă din Râmnicu-Vâlcea. Aici, nimic! Autocamionul încărcat cu cherestea a-ntâia nu era venit şi nici n-avea de unde să vină. Au aşteptat ei ce au aşteptat, dar până la urmă, directorul, pierzându-şi răbdarea, glăsui plin de mânie: „Să mergem o fugă şi la Zăvideni, că banditul acolo a lucrat până-n decembrie. Aşa mi-a spus când l-am angajat. Şi, probabil, acum s-a dus să-şi ia cartea de muncă. Ah, cum m-a împins tâlharul să-i dau şi un avans de 200 de lei, să-şi cumpere cămaşă pe el şi ce i-ar mai fi trebuit. Dar, las' că-i scot eu prin piele cu vârf şi-ndesat toate pagubele ce ni le-a făcut şi-o să-l tragă de limbă coana

Poliţie, încât domnu tâlhar o să spună şi ţâţa care a supt-o la mă-sa!”.

După încă o oră de mers au ajuns la Zăvideni, unde, nici vorbă de schelă petrolieră, ci numai pregătiri pentru prospecţiuni petroliere. Cât despre hoţ, nu numai că nu venise cu cheresteaua, dar nici nu fusese în serviciul acelora vreunul cu numele de Vişteanu. Apoi, dumnealor, amărâţi peste măsură, s-au deplasat şi pe albia Oltului unde era o balastieră. Şi aici, aceeaşi situaţie. Adică, nimic.

*

În timp ce echipajul nostru se scărpina în ceafă de atâta supărare şi iscodea cu privirile în sus şi în jos, escrocul, zis Vişteanu, se afla cu totul în partea opusă. Dacă directorul cu ai lui erau în sud, la Zăvideni, d-apăi hoţul se afla în partea de nord, adică la Sibiu, şi între ei era o depărtare de 160-170 de km. La jumătatea acestei distanţe, ca un centru de gravitaţie, era oraşul de reşedinţă al I.E.P.L.-ului buclucaş.

Cum a circulat banditul cu autocamionul încărcat distanţa de 80 de km, fără acte corespunzătoare rutei respective, nu ştim. E drept că în acea perioadă de timp nu erau controalele şi exigenţa în traficul rutier ca în ziua de astăzi, dar, oricum, numai un nebun ca el ar fi putut face o trăsnaie ca asta.

D-apăi, ce credeţi că a urmat după aceea? Undeva, pe o stradă mai dosnică de prin spatele Abatorului, s-a găsit un ins care avea un atelier de tâmplărie şi a cumpărat la un preţ foarte convenabil toată frumuseţea aceea de cherestea, ca untul nu altceva, de a zis omul şi bogdaproste.

De aici, cu maşina goală, s-a avântat până-n Ocna Sibiului, unde a întâlnit doi domni. După felul cum vorbeau, erau unguri, şi cu aceştia, din vorbă-n vorbă, au ajuns să facă târgul asupra maşinii. N-a fost nevoie de prea multă tocmeală, că vânzătorul nu prea avea timp de astea. Era chiar foarte grăbit.

Aşa că, târgul fiind de acum făcut, necunoscuţii au pus mâna pe cheia de contact, au pornit motorul şi s-au dus şi s-au tot dus, de nu s-au mai văzut decât rotocoalele de fum ale eşapamentului rămase-n urma autocamionului. Dar, nu numai aceia nu s-au mai văzut, nici domnia sa, tâlharul, şi nici nu s-a mai auzit de el, decât tocmai pe la mijlocul lunii mai '47, când bogatul lui arsenal de fapte „eroice" a mai adăugat şi altele, care mai de care mai năstruşnice.

În oraşul moldav Buhuşi

Desfăşurarea operaţiunilor lui, de data aceasta, a avut loc în zona oraşului Buhuşi din judeţul Bacău. Iată una din ele: Trecând prin piaţa oraşului, tâlharului nostru i-a venit la nas un miros plăcut de friptură. Desigur, era acolo o rotiserie. Nu stătu mult pe gânduri şi intră în local, se aşeză la o masă şi comandă chelnerului, care se prezentă deîndată în faţa sa:

– Vreau un pui fript tăvălit prin mujdei de usturoi, mămăliguţă caldă şi o halbă de bere neagră, poloneză. Dar cât mai repede te rog!

– Imediat, domnule! răspunse chelnerul.

Şi când acesta era plecat să pregătească comanda, la masa lui Vişteanu mai veni un flămând, ca

oricare altul, şi ceru voie să se aşeze:

– Îmi daţi voie să iau loc la masa dumneavoastră?

– Da..., de ce nu... Poftiţi! răspunse cinstit hoţul.

Până să sosească chelnerul cu friptura, noul venit se adresă celuilalt:

– Domnule, aveţi să-mi schimbaţi o bancnotă de 500 de lei?

– Da, am, şi vă servesc cu plăcere.

Şi hoţul scoase din buzunar cinci hârtii a o sută de lei. Schimbul se făcu pe loc şi hop şi chelnerul cu friptura ce mirosea de strâmba nasul, nu altceva. Se înţelege de la sine că şi cel ce a venit la urmă a comandat şi el ce a comandat, apoi a început să înfulece amândoi de parcă aruncau la spate şi când au terminat, cel venit la urmă a plecat întâi, nu înainte de a plăti chelnerului ceea ce datora.

Acum, venind rândul lui Vişteanu de a-şi achita datoria, îl ia pe bietul chelnăraş cu vraja:

– Domnule, pe aici ce se aude cu bandiţii ăia din masivul Făgăraşului, cărora li se zice Armata Albă?

– Nu ştiu, domnule. N-am auzit de aşa ceva!

– Da, n-oi fi auzit, dar fii bun şi dă-mi restul, că sunt grăbit!

– Ce rest să vă dau, domnule? Încă n-aţi plătit şi consumaţia dumneavoastră face 33 de lei fără 25 de bani!

– Ce spui, măi ciocârlanule? Vrei să faci pe şmecherul? Nu-ţi dădui adineauri o bancnotă de o sută? Uiţi aşa..., de la mână pân-la gură? Ee!

– Ba nu domnule nu mi-aţi dat nimic!

– Măi băiete! se repezi escrocul. Eu îţi dovedesc că bancnota ce o ai în buzunar este de la mine,

eu ți-am dat-o. Sunt iscălit pe ea discret. Ia scoate-o, să-ți arăt parafa mea.

Bietul chelnăraș, scoase bancnota cu bucluc ce o primise de la celălalt consumator și hoțul scoase și el câteva hârtii de câte o sută, că avea de unde, și le confruntă, zicând:

– Vezi măi țâcă, semnul acesta? E la fel ca astea ce le am eu? E, mai zi ceva! Hai dă-mi restul că n-am timp de pierdut.

Uluit, chelnerul sta și nu pricepea cum vine asta, dar privirile clientului erau așa de pătrunzătoare, încât bietul om, zăpăcit de-a binelea, îi numără în mână tâlharului suma de 67 lei și rămase locului ca trăsnit de fulger.

Escrocul își vârî banii în buzunar și plecă ghiftuit de friptură de pui împănată cu mujdei de usturoi și umflat de bere neagră poloneză.

Canistra și alte matrapazlâcuri

E ora șapte fără douăzeci. La poarta Întreprinderii de Postav, un cetățean sosit acum cu propria-i mașină, un Opel Kapitan, după ce-și parchează mijlocul de transport, din obișnuință, își mai face un control prin portbagaj, ca după aceea să meargă la locul lui de muncă.

Pe când era cu portbagajul deschis, în care, printre alte lucruri ce le avea, era și o canistră goală cu capacitatea de 20 de litri, nouă-nouță – astfel de articole în vremea aceea erau o raritate –, un pieton

trece pe lângă dânsul și după câțiva pași se oprește și, întorcându-se, zice către cel cu mașina:

– Domnule, aveți nevoie de benzină, că v-o dau la jumătate de preț, numai cincizeci de bani litrul, și e benzină superioară de 98.

– Am nevoie, domnule, dar acum n-am timp de asta. Uite, e șapte fără un sfert și trebuie să mă prezint la serviciu, mă așteaptă schimbul.

– Aveți tot timpul, domnule, că eu, în cinci minute, sunt cu benzina aici. Am cisterna colea după colț. Dumneavoastră să nu plecați de lângă mașină, ca să băgăm repede canistra și stați aici, că imediat vin!

D-apăi, bietul om o fi stând și acum lângă mașină în așteptarea canistrei de benzină și o fi oftând că de bună voie și nesilit de nimeni a dat cu mânuța lui o canistră de 20 de litri, nouă-nouță, și pe care n-a mai văzut-o nici până-n ziua de astăzi.

*

Undeva, pe o străduță, un om se pregătește să urce pe acoperișul casei, să dea un grund la tablă, că începuse să prindă pete de rugină. Un necunoscut, cu o canistră în mână, intră în curtea aceluia și după ce-l salută, i se adresează, zicând:

– Domnule, aveți nevoie de o canistră? Uite, v-o dau cu numai 80 de lei. N-aș da, dar am mare nevoie de bani.

Omul, bucuros de așa chilipir, se duse-n casă și veni cu banii, îi dădu străinului și luă canistra.

La două minute mai târziu, când nici nu apucase omul să urce pe scară, iată că se pomenește cu străinul acela și-i zice cu voce înceată:

– Domnule, nu te supăra că te deranjez. Mi-adusei aminte de-o treabă: văd că sunteți om serios. Cumva, aveți nevoie de vopsea?

– Desigur, răspunse omul, dar de unde să cumpăr, că acum, după război, să dai cu tunul, că nu găsești de nici un fel. Oho, ce-am pățit până am făcut rost și de grundul acesta, numai eu știu!

– Eu pot să vă fac rost de orice culoare și orice cantitate doriți.

– De unde poți să faci rost?

– Asta-i treaba mea. Pe dumneavoastră nu vă privește.

– Bine, domnule. Mie mi-ar trebui cam vreo cinci-șase kg de bronz să dau la tot acoperișul casei. Vino, dar, cu vopseaua și pe loc ți-o plătesc.

– Situația e alta, domnule, că magazinul care face rost de vopsea, nu mi-o dă decât cu banii-n mână și eu n-am decât cei optzeci de lei ce mi i-ați dat pentru canistră. Ori șase kg de bronz argintiu costă..., nu așa. Dați-mi măcar o sută de lei și o să văd eu cum mă descurc. Vreau neapărat să vă servesc, că sunteți un om de toată isprava. Uite, vă las buletinul meu de identitate amanet. Dar, mai repede, că la ora 12 magazionerul închide și pleacă la masă.

Omul, luă buletinul aceluia, îl vârâ în buzunar, se duse în casă și veni cu o sută de lei, pe care o dădu necunoscutului, și rămase-n așteptarea bronzului argintiu.

D-apăi, după aceea, s-a tot uitat el în lungul străzii, până i s-au albit ochii-n cap, de s-au făcut ca argintul bronzului. Și la urma de tot, a scos din buzunar buletinul acela lăsat amanet, să vadă cine e

binevoitorul. În poza de pe act era o cucoană. Așa că buletinul fusese furat.

Renaultul generalului

Și acum, altă trăsnaie. Dar, mai înainte de asta, dragi cititori, v-aș ruga să mă credeți că în nici-un chip n-aș vrea să vă plictisesc cu astfel de potlogării, dar, ce să-i faci, dacă el, escrocul, nu se astâmpără!

Adesea stau și mă întreb: Oare, cum va fi dumnealui când se va lăsa de toate astea? V-am spus doar că în cele din urmă va deveni o creatură nouă. Se va naște din nou. Oare, ce fel de forță va acționa asupra acestui suflet de va fi putut să-l întoarcă la lumina adevărului și a dreptății?! Vai, ce momente și împrejurări fericite va fi să fie pentru acest om ce acum e decăzut, pierdut! Oare, cum se va spăla de mocirla păcatului?

Cine-l va putea ridica din negura fărădelegilor? Ce mare doctor va fi cel ce va putea să-l facă sănătos? Vai, eu, unul, abia aștept să ajung la vremea întoarcerii lui!

În fine, să încheiem cuvântul acesta și hai fuga după hoț, să nu-l pierdem din vedere.

Iată, dar, că l-am găsit. Îl cunoaștem ca pe un cal breaz. Iată cum se plimbă pe bulevard, ca la el acasă; de nimeni și de nimic nu-i pasă.

Undeva, la un loc de refugiu, o mașina mică de tip vechi, un Renault, din cele ce pornesc la manivelă, avea capota motorului ridicată și un bătrânel se necăjea că nu reușește să-i dea de căpătâi.

Domnul Vişteanu, ca un om cumsecade, se apropie şi îl întreabă:

– Ce vă supără, domnule, care-i neajunsul?

– Ce să fie, dragul meu, zise bătrânul. Uite, magnetoul dă scânteie, dar bujia bolnavă.

– Îmi daţi voie să încerc şi eu?

– Dacă vrei şi eşti amabil, poftim!

Şi bătrânul, dându-se la o parte, l-a lăsat pe Vişteanu nostru să meşterească. Mai întâi, el a scos toate bujiile, le-a curăţat polii cu o bucăţică de şmirghel, a suflat asupra fiecăreia, le-a introdus la locul lor, în chiulasa motorului, strângându-le cu cheia tubulară, apoi a pus fişele şi a deschis caneluţa benzinei. Alimentarea o avea prin cădere, nu prin pompă de benzină şi carburator. La urmă a verificat maneta de viteze, să fie la punctul mort, şi a tras frâna de mână. Toate aceste mişcări au fost urmărite cu multă atenţie de către proprietarul maşinii, care zise apoi către tânărul acesta necunoscut şi binevoitor:

– Tinere dragă, cunoşti mecanica auto?

Şi acela răspunse:

– Într-o mică măsură. Sunt şofer şi am toate gradele.

– Bravo! Şi acum să vedem. Motorul nostru de mai face necazuri ori ba.

– N-are cum, îl înghit dacă nu porneşte.

Apoi, meşterul a trecut la manivelă şi, după câteva rotaţii, motorul a pornit duduind.

– Bravo, domnule! Eşti un meşter de mâna 'ntâia. Ai serviciu?

– Am avut undeva prin Oltenia şi din pricina soţiei m-am lipsit de tot şi am venit aici în Moldova

să nu o mai aud şi să nu o mai văd cum umblă aşa hai-hui de capul ei. Îmi place să-mi trăiesc viaţa în linişte deplină, zise tânărul, minţind, ca de obicei.

La auzul acestora bătrânul păru a fi mulţumit şi-l mai întrebă, zicând:

– Ai vrea să fi şoferul meu?

Şi acela, răspunse:

– Poate că da, poate că nu!

– Uite, eu sunt general în rezervă. Cât am fost activ am avut şofer din cadrul armatei, dar acum e cu totul altceva. Mi-ar face plăcere să te am pe dumneata şofer. N-ai avea prea mult de lucru. E, de colea, colea. Şi asupra salariului ne înţelegem noi, că doar suntem oameni. Ai, ce zici?

– Pentru moment mi-e greu să vă dau un răspuns, domnule general. Mai am o ofertă pe un Plimouth la un şantier pe Bistriţa.

– Desigur, faci cum vrei, dar pe şantier e alergătură, măi băiete, nu glumă. Şi-apoi, acolo e viaţă de şantier, mizerie... Şi să nu crezi că ai să câştigi cine ştie ce. Hai, dar, să plecăm, că merge motorul în gol. Dăm pe-acasă să iau nişte bani, apoi facem un tur de orizont prin oraş să-mi cumpăr alte bujii, că acestea sunt obosite. Şi totodată să vezi şi dumneata cum se comportă maşina şi după aceea mai vorbim. Da?... Poftim la volan.

Bietul general a plecat atât de convingător, încât ar fi fost în stare să-i mai facă şi alte favoruri, neştiind, de bună-seamă, ce fel de om este acest priceput în ale motorului.

Au urcat, deci, în maşină. Vişteanu în stânga, la volan, şi proprietarul lângă el, în dreapta. Şoferul,

mai întâi slăbeşte frâna de mână, apasă pedala de ambreiaj şi introduce maneta de viteze la treapta I-a, apoi cuplează lin ambreiajul şi concomitent accelerează progresiv şi maşina o ia binişor din loc. Mai departe, schimbările de viteze s-au executat în funcţie de viteza de înaintare şi conform diagramei imprimată pe nuca manetei.

Domnul general, ca un instructor atent, trage cu coada ochiului la toate mişcările şi e mulţumit. Traseul a fost parcurs la indicaţiile proprietarului şi ultima sută de metri a fost în pantă, după care, desigur, urma coborârea. Acolo sus, pe dreapta, au oprit la o portiţă, unde domnul general a coborât, zicând şoferului să oprească motorul şi să aştepte cinci minute până ce dânsul îşi schimbă haina şi îşi ia bani pentru bujii.

După ce bătrânul a intrat în casă, Vişteanu nostru, ingenios ca un escroc de mâna-întâi, slăbeşte frâna de mână şi maşinica noastră porneşte încetinel la vale, având motorul oprit. Mai înainte de terminarea coborârii, şoferul introduce maneta de viteze la treapta a II-a şi cuplează. Motorul porneşte din mers, iar zgomotul lui, se înţelege, din pricina distanţei, nu mai poate fi perceput de proprietar. Maşina buclucaşă, cu hoţul la volan, coteşte pe altă stradă şi se tot duce.

Când domnul general a ieşit în stradă, a rămas cu gura căscată şi bosumflat la culme. Cu pensia dumnealui, nu-şi mai poate permite să cumpere altă maşină. Nici măcar o rablă. Şi supărat nevoie mare, că avea de ce să fie, silabisi filozofând: „Domnule, ce mai încoace şi-n acolo, asta trebuia să se-ntâmple!”.

În comuna Bicazul Ardelean

Mulţumit de-aşa ispravă, domnul tâlhar se aşternu la drum şi luă direcţia spre Piatra Neamţ. Afurisita de maşină, cu proprietarul ei, făcea nazuri, dar cu ăsta, care e un hoţ, merge fluierând.

După ce a parcurs 90 de km, trecând prin multe sate, că oraşe n-a întâlnit decât Piatra Neamţ, şi după ce se strecură prin Cheile Bicazului, iată-l, aşadar, ajuns în comuna Bicazul Ardelean, unde a fost nevoit să tragă pe dreapta, pentru că i se terminase benzina. Şi pe când el se ciudea, învârtindu-se pe lângă maşină, apare un voinic cu pălăria pe o ureche şi cu hanger la carâmbul cizmei, care-l întrebă:

– No, care-i baiul, baghe? Nu mai vrea să meară ghearăpt? Uite acolo iarmarocul, meri amu şi dă-o pe ce-oi da, că asta nu mai face nici doi sfanţi!

– Păi, asta vreau să fac, domnule, s-o vând. Dar să ştiţi că totuşi e o maşină bună. Uite, de la Bucureşti până aici, n-am avut nici un necaz cu ea; dar acum mi s-a terminat benzina. Şi-apoi, are multe avantaje: nu consumă mult, merge fără acumulatori şi n-are nevoie de carburator. De pompă de benzină, nici atât.

– Şi cât ai vre mata pe e, baghe?

– Păi, ar face vreo cinci miişoare!

– No, cu cinci bătrâne cumpăr una nouă nu fiara asta.

– Dumneata cât ai putea să dai?

– No, numai doo. Mai mult nu face.

– Să fii sănătos. N-o dau fără patru mii.

– No, baghe, vrei să scapi de vechitura asta? Uite, ie 2500 şi zi bogdaproste, că mai mult nu face şi mergi sănătos pe picioarele dumitale. Ascultă ce-ţi spun eu, că o să-ţi prindă bine!

Şi hoţu, ca om de înţeles şi bun la suflet, a primit 2500 lei şi i-a dat maşina în ograda sa.

În vreme ce el, hoţul, se târguia în marginea drumului cu cumpărătorul, nu departe de ei se afla, sub fereastra casei sale, preotul satului, care a auzit tot ce au vorbit între dânşii. Acesta se apropie de hoţul ce stătea în marginea drumului, şi care nu ştia încotro să apuce, şi-l întrebă:

– De unde eşti de fel, dragul meu?

– Părinte, răspunse hoţul, nu ştiu de unde sunt.

– Nu înţeleg; cum vine asta? mai întreabă preotul cu nedumerire.

– V-am spus adevărul, părinte. Pe sfinţia ta nu pot să te mint.

Şi preotul, insistând:

– Undeva trebuie să te fi născut. Unde, dar, ţi-ai trăit copilăria şi după aceea până la vârsta asta?

– D-apăi, părinte, eu însumi sunt un fenomen. M-am trezit a fi aşa cum mă vedeţi la vârsta aceasta.

– Totuşi nu pricep!

– Da, părinte, cu 7-8 luni în urmă am fost născut de pădure. Nu-mi amintesc dacă am existat înainte de aceasta. Pădurea m-a născut aşa matur şi-n câteva săptămâni m-am pomenit că sunt înzestrat cu facultatea vorbirii, că ştiu să scriu şi să reţin tot ceea ce citesc!

– Dumneata mă faci curios, dar în ruptul capului nu pot crede astfel de poveşti!

– Da, părinte, credeţi-mă că pădurea m-a născut şi mi-a dat puterea să fur sistematic fără să fiu prins.

– Asta da, asta o cred. Cred pentru că pădurea îl sălbăticeşte pe om. Dar lasă-te de hatârul acesta, că e păcat.

– Nu e păcat, părinte, că haiducii furau de stingeau şi preoţii îi binecuvântau.

– Asta-i altceva. Haiducii împrumutau dreptatea. Ei luau de la boieri şi dădeau celor obidiţi. Boierii îşi făceau averi mari de pe spinarea celor mulţi şi scăpătaţi. Aşa că..., nu se potriveşte.

– Dacă nu se potriveşte, părinte, atunci de ce mai există Armata aia de haiduci în codrii Făgăraşului?

– E, prea mergi departe! Nu se cade să vorbim de asta.

– Hm! M-ai făcut curios, părinte!

– Şi curiozitatea, fiule, e un păcat.

– Na-ţi-o frântă!

– Şi acum, încotro vrei să mergi?

– În toate părţile, părinte.

– Iar m-ai făcut curios.

– Nu păcătui, părinte!

– D-apăi, cu dumneata no mai termină omul. Dar, ia spune: obişnuieşti să mergi la biserică?

– Eu obişnuiesc să merg la restaurant.

– Nu eşti om curat!

– N-oi fi, părinte, că n-am mai făcut baie de nu mai ţin minte.

– Ar trebui să te spovedeşti, să-ţi vindeci sufletul şi apoi să te internezi într-un spital de psihiatrie, că e de rău cu dumneata.

– Așa am să fac, părinte... Servus!
– Servus, fiule!

În urmă, bietul preot a rămas uitându-se după el ca după nu știu ce, dând din cap și zicând: „Mai bine mă lipseam. Vorba ceea: «Bună ziua ți-am dat, belea mi-am căpătat»".

În comuna Ileni-Făgăraș

Dacă pe preotul acela, că e preot, l-a amețit hoțul cu atitudinea lui, despre noi ce să zicem? Dar, ce să-i faci, asta-i situația: putem, nu putem, trebuie să ne ținem după el. Pe noi, de altfel, ne călește speranța zilei de mâine – viitorul apropiat –, când miracolul își va face efectul supra acestei ființe umane.

Haide, dar, să pornim, că rămânem prea mult în urmă și dumnealui, precum știm, întotdeauna e grăbit.

Iată-l, așadar, pe domnul tâlhar ieșind în drumul mare și cu un autocamion călătorește mai departe spre miazăzi, până la Gheorghieni. De aici se îmbarcă la tren și-și continuă drumul prin Miercurea Ciuc, Sfântul Gheorghe până la Brașov, unde trebuie să ia alt tren, care cârmește spre dreapta. Și cu acesta a tot mers și nu s-a mai oprit până-n Făgăraș, unde, bunăoară, își avea el ținta finală, că de-ar mai fi mers ceva, ar fi ajuns la Sibiu, de care ar fi trebuit să se ferească. Știe el de ce.

În Făgăraș n-a stat mult; după câteva matrapazlâcuri mărunte s-a retras la țară, că zicea 'mnealui: „Trebuie să fac o cură gastronomică cu lapte de

bivoliță și mămăliguță". Și a găsit să se acuieze în satul Ileni, la o familie de oameni cumsecade.

Și a stat el acolo la oamenii aceia cam două luni de zile, timp în care, să nu fie cu deochi, s-a purtat cinstit și manierat. De altfel, avea bani gârlă să-și achite datoriile.

În ultimele două săptămâni din această perioadă, chiriașul nostru nu prea mai venea pe acasă. Și de era întrebat de gazdă despre acest lucru, el spunea că a rămas în oraș la o cunoștință. N-avea de unde să știe ei, bieții oameni, de toate dedesubturile lui și nici n-au insistat în a-l iscodi, căci nu se cădea. Nu era fiul lor ca să-l poată lua la rost.

În ultima seară de stat aici, chiriașul, cu un aer grav, se adresă către gazdă, zicând:

– Iată, vă dau două mii de lei. Dacă va fi să mor, să-mi faceți înhumarea și cele de trebuință, iar de nu, să-i folosiți cum veți crede de cuviință.

La auzul acestora, bieții oameni s-au cutremurat și l-au întrebat plini de groază:

– Păi, de ce să mori, domnule, că ești în floarea vârstei? Nu cumva umbli cu...

– Sst! încheie el, Vișteanu, punându-și degetul la buze.

La acestea, gazda zise cu glas rugător:

– Stai liniștit aici cu noi, domnule, că nu se va lega nimeni de dumneata!

– Nu pot. Datoria mă cheamă. Și de aș sta aici, murim cu toții!

Și..., s-a dus, lăsând pe bieții oameni înlemniți de spaimă și închinându-se și privind unul către altul năuciți.

Noaptea aceea, pentru gazde, a fost o noapte albă. N-au închis un ochi. Auziseră şi dumnealor de o mişcare secretă în sat şi gândeau cu îngrijorare: „Cumva, chiriaşul să fie prins în această vâltoare?!”.

Au mai trecut două zile şi o noapte la mijloc, pline de tăcere mormântală, şi apoi, cealaltă noapte, a fost să fie groaznica confruntare. La o oră târzie, când toată lumea dormea în linişte, s-a auzit deodată pârâială de arme automate. O luptă acerbă şi însângerată se dădea pe viaţă şi pe moarte, la numai opt case depărtare de gazdele noastre. O noapte plină de spaimă cum nu s-a mai văzut prin părţile acestea. Violenţa a durat până spre ziuă, când toate armele au tăcut definitiv. Ce a fost să fie, s-a putut vedea la lumina zilei, când, pe la ora şapte, soseşte la zona de bătaie o maşină cu ofiţeri înarmaţi. Erau de la Poliţia din Făgăraş. Pe o suprafaţă de o sută de metri pătraţi, înroşită de sânge, zăceau trupurile a şase tineri poliţişti morţi şi o casă ciuruită de gloanţe, în podul căreia îşi instalaseră punctul de rezistenţă un cuib de rebeli înarmaţi până-n dinţi. La cercetarea podului s-au găsit aici, din partea adversă, cinci morţi. După probabilităţi, unul a scăpat cu viaţă şi a fugit, deci, ar fi fost forţe egale, că, după spusa comandantului Poliţiei, luptători din partea dumnealor au fost şase la număr şi toţi au căzut vitejeşte. Aşa că, cel ce a fugit a fost în stare să care cu el douăsprezece pistoale automate, că lângă cei unsprezece morţi nu s-a mai găsit nici-o armă.

D-apăi, dragii mei, acum găsesc de cuviinţă să adaug spre ştiinţă că în acel an, 1947, a fost desfiinţată Poliţia şi Jandarmeria şi a fost, după modelul

rusesc, instituită o nouă forţă de ordine şi apărare internă: Miliţia.

La câţiva ani mai târziu, când şantierul pentru construirea Combinatului Chimic de la Făgăraş era la mare anvergură, obligaţiile de serviciu mi-au oferit prilejul să vizitez aceste locuri, să cunosc câte-ceva din istoria localnicilor şi să văd şi casa cu pricina. Era tot aşa: pustie şi ciuruită de gloanţe. Cum o mai fi astăzi, nu ştiu. Dacă cineva doreşte să se convingă de cele relatate mai sus, îl poftesc să se deplaseze în satul Ileni, de lângă Combinatul Chimic de lângă Făgăraş, şi să stea de vorba cu cei mai vârstnici pentru a cunoaşte adevărul direct de la faţa locului.

Se zice că la vremea cuvenită s-au făcut cercetările de rigoare pentru identificarea celor morţi din rezistenţă, adică din podul casei cu bucluc. Aşadar, a fost recunoscut unul că ar fi din satul Ileni, unul din Făgăraş, doi din comuna Mândra şi unul a rămas necunoscut. Cine a fost cel ce a scăpat cu viaţă şi a reuşit să adune armele de la toţi cei morţi şi apoi să fugă, nu se ştie nici până-n ziua de astăzi. Noi, totuşi, bănuim cine a fost acela şi bănuiala noastră are un temei.

De altfel, dragii mei, aş fi dorit să închei cu chestiunile astea, dar nu se poate, pentru că personajul principal, de acum a trecut la o fază mai virulentă, ajungând la nivelul de a aduce neajunsuri chiar Armatei ţării. Cum? Citiţi mai departe şi veţi afla.

Întâlnirea cu prietenul

Aşa că, vă poftesc să mergem să vedem cum au mai decurs treburile. Ne aflăm pe drumul naţional Făgăraş-Sibiu şi suntem ajunşi la punctul de curbă de lângă comuna Cârţa. Aici, doi poliţişti în toată puterea vârstei şi cu atitudine autoritară, erau postaţi în şosea. La un moment dat trece pe lângă dânşii un bărbat tânăr, care, după ce face câţiva paşi, se opreşte şi intră-n vorbă cu dumnealor, zicându-le:

– Domnilor, oare, nu se cuvenea să mă legitimaţi?

– Vezi-ţi de drum, omule, răspunseră aceia.

– Drumul meu nu poate fi decât împreună cu dumneavoastră!

– Ascultă! ziseră poliţiştii. Dacă ai băut ceva, ai face bine să te duci acasă!

– Casa dumneavoastră trebuie să fie şi casa mea. Şi de băut aş bea, dar nu am ce, mai zise tânărul.

– Ia scoate buletinul de identitate, omule! se enervară poliţiştii.

Străinul îşi scoase actele şi unul dintre poliţai le luă, se uită prin ele, aşa..., fără să-l intereseze, apoi i le aruncă în şanţ. Posesorul îşi adună actele şi le vârî în buzunar. Celălalt poliţist, cu ochii mari cât cepele, puse mâna pe pistol şi zise ameninţător:

– Tare m-aş distra să-ţi scap un plumb în ceafă!

Omul, văzând pistolul, zise cu surprindere:

– Aha, e bine că aveţi şi d-astea şi dacă vă mai trebuie pot să vă mai dau eu vreo douăsprezece bucăţi. Şi încă d-alea mai mari şi automate.

Al doilea poliţai îl înşfăcă de guler şi-l împinse înainte, zicându-i enervat:

– Du-te, măi pacoste, de aici, căci acuş te pupă mâta rece. Şi dacă ne scoţi din sărite, uite ce te aşteaptă! şi arătă o pereche de cătuşe.

– Ha! Ha! Ha! făcu tânărul. N-am purtat niciodată d-astea şi sunt curios să văd cum îmi stă.

– Hai, întinde-o, că n-avem timp de balivernele tale!

Şi străinul acela făcu câţiva paşi şi se vârî într-un boschet din cealaltă parte a şanţului. Cei doi nu observară că tocmai atunci se apropia un autocamion venind dinspre Făgăraş. Poliţiştii făcură semn să tragă pe dreapta. Şoferul a oprit, a coborât din cabină şi, în timp ce-şi scotea actele pentru control, gândea în sinea lui: „Tocmai aici pe câmp s-au găsit şi ăştia să mă controleze?!”. Şi poliţiştii îi ziseră cu severitate:

– Îţi luăm maşina cu împrumut. Treci de cealaltă parte şi să nu mişti, că te-am ras, şi-l ameninţau în acelaşi timp cu pistolul.

Bietul şofer, tremurând de frică, se duse lângă un pom din cealaltă parte a şoselei, zicând:

– Domnilor, gândiţi-vă că am copii şi multe alte greutăţi familiare!

Aceia, însă, n-au auzit, că într-o secundă erau urcaţi în cabină şi, ambalând motorul, au pornit din loc cu o viteză de ieşea fum din roţi. La numai o sută de metri de mers au virat la stânga şi au intrat pe un drum de ţară, şi dă-i goană. Drumul acesta e cu urcuşuri şi cotituri, uneori pante abrupte, dar motorul e băgat în zăpăceli şi aleargă nu glumă.

După câţiva kilometri de mers întins, au pătruns

într-o zonă de pădure sub-montană şi la un moment dat s-au pomenit că cineva le bate-n cabină. Cine să fie, domnule, că nu mai era nimeni în maşină cu şoferul! Şi repede, cel din dreapta, lăsă geamul la portieră şi întoarse pistolul către lada din spate. Cine credeţi că era? Nagareaua de Vişteanu, care zise:

– Opriţi! Opriţi! Aici am arsenalul. Eu nu pot să-l car în spate!

– Cum ai ajuns în maşină, măi neisprăvitule, că acuşi îţi zbor creierii!

Şi acela, răspunse:

– Tot aşa de repede cum aţi ajuns şi dumneavoastră.

Şi au oprit, că deja erau intraţi în desişul pădurii. Au coborât alarmaţi şi degrabă au sărit asupra lui, ameninţându-l cu moartea şi zicând:

– Până aici ţi-a fost. Alege-ţi: împuşcarea sau spânzurătoarea?!

– Mi-e indiferent, răspunse el, dar nu înainte de a vă arăta unde este depozitat arsenalul meu. Tot sunteţi aici cu maşina. Luaţi-le, că e păcat să ruginească acolo-n scorbură.

– Vrei să ne duci cu zăhărelul? Ia să-ţi punem noi cătuşele până una-alta, şi să ne arăţi unde zici că ţi-e faimosul arsenal.

Sub ameninţarea pistolului, i-au pus cătuşele la mâini. Unul dintre ei a rămas de pază lângă autocamion, iar celălalt, însoţit de dubiosul om, a pornit într-o direcţie arătată de acesta. Nu departe de drum s-au oprit lângă un trunchi scorburos.

– Aici sunt! zise Vişteanu.

– Scoate-le să le văd! ordonă poliţaiul.

– N-am cum, că mi-ai pus podoabele astea la mâini. Scoate-le dumneata, că nu te opreşte nimeni.

– Ce vorbeşti, mă! Te crezi şmecher! Vrei să mă prinzi în capcană? Poftim, iată, că-ţi scot cătuşele, dar numai o mişcare greşită de-ai făcut, te-am şi găurit. Hai, poftim, acum eşti liber, vâră-ţi mâna-n scorbură să vedem de-i aşa precum ai spus.

Vişteanu, având mâinile slobode de-acum, a început a îndepărta stratul de frunze şi vreascuri ce erau puse de el peste cele 12 pistoale automate, pe care unul câte unul le-a scos la lumina zilei şi le puse la picioarele poliţistului. Acesta, uimit de ceea ce i-a fost dat să vadă, îl întrebă:

– De unde-ai făcut rost de procopseala asta, măi omule?

– Ei, a fost o luptă aprigă. Nu se cuvenea să vin la dumneavoastră cu mâinile goale, răspunse el cu mândrie.

– Aproape că nu-nţeleg. Zici că ai vrea să mergi la Centrul nostru poliţienesc? De ce n-ai mers la sediul din Făgăraş sau la cel din Sibiu?

La aceasta, Vişteanu surâse şi grăi:

– Ce să caut în Făgăraş sau la Sibiu, că dumneavoastră îl aveţi pe aici pe undeva, prin munţii aceştia. Eu de la început am ştiut că nu sunteţi poliţişti adevăraţi, ci veritabili haiduci albi. De aceea nu mi-a fost teamă că mă veţi împuşca.

– Bravos! zise cu satisfacţie „poliţaiul". Şi acum, hai să cărăm astea la maşină. Ia dumneata 6 şi eu 6.

Ajunşi la autocamion, celălalt poliţist, văzând aşa bogăţie de armament, rămase cu gura căscată şi zise către prizonier:

– De acum, vei lua loc în cabină și vei sta între noi, că în spate prea te hurducăie.

– Vă mulțumesc, dar vă rog să-mi puneți cătușele, că tocmai începusem să mă obișnuiesc cu ele.

– N-ar mai trebui, dar, hai, pentru că ne-ai rugat... și i-au pus din nou cătușele, au urcat cu toții în cabină și au pornit.

Pe parcurs, oaspetele nu știu ce făcea cu dinții la cătușe, că părea că ar vrea să le mănânce. Însoțitorul din dreapta, văzându-l, îi zise:

– Leu de-ai fi și tot n-ai putea să le rozi.

– Eu sunt mai puternic decât un leu, zise cu mândrie 'mnealui.

Și după încă o încercare reuși să-și scoată cătușele și le dădu aceluia, zicând:

– Poftim, sunt ale dumneavoastră!

– Cum ai reușit, domnule?!

– Foarte simplu, pentru că dumneata ai uitat cheia în broscuța cătușelor și mi-a fost greu până am învârtit-o cu dinții.

– Ptiu! Ești culmea! Dar nu pricep cum de-am lăsat cheia la cătușe?

– Ei, lăsați, nu vă faceți probleme, că n-am să spun nimănui de asta. Nu se cade să-mi compromit „prietenul".

La aceste vorbe, polițaiul îl privi în față, nedumerit și gândind: „De unde și până unde să-mi fie ăsta mie prieten?!".

– De ce mă privești așa? Nu mă mai cunoști? Doar ți-am spus că vom lega amândoi o bună prietenie!

– Când mi-ai spus, domnule?

– În noaptea aceea când ai vrut să mă predai Poliției din Ocnele Mari.

La aceasta, polițaiul își aminti cum în urmă cu ani el însuși a căzut victimă în fața unuia ce trebuia să fie arestat și predat Poliției și care, din „bunăvoință", i-a lăsat un mesaj în blocul său de notițe. Și grăi cu de-a-mirării:

– Extraordinar! Nemaipomenit! Dom-le, munte cu munte se întâlnește, dară-mite om cu om! Deci, dumneata ești acela! Păi, știi ce m-a adus pe mine aici?

– De unde să știu?

– Păi, ia să vezi! În urma episodului acela, am fost pedepsit, că ofițerul de serviciu m-a raportat comandantului, spunând că n-am fost capabil să te arestez. Dar, nu știu cum s-a întâmplat, probabil că mi-ai dat cu ceva pe la nas și m-ai adormit. Și-apoi, când s-a desființat Poliția, eu am figurat primul pe listă pentru aruncarea din serviciu. Și cum mie nu-mi place să stau fără ocupație, am venit aici. Dar dumneata de unde-ai știut că pe-aici ne e împărăția?

– Mi-a trebuit aproape un an întreg să vă dau de urmă.

– Bravos, domnule!

– Bravo dumitale, domnule sergent Brețcu, pentru că ai mers pe calea cea bună, calea dreptății!

– De unde știi că mă numesc Brețcu?

– De unde știu? Tot din seara aceea știu, că m-am uitat în actele dumitale și apoi ți le-am pus în buzunar!

– Ptiu, deochetura! Va să fii un om de valoare! Ce o să se bucure domnul general de un om ca dumneata. Numai să nu „întorci căruța", că de te vei

dovedi că umbli cu șoalda, eu cu mâna mea te voi jupui de viu și te voi tăvăli prin turiță câinească.

– D-apăi, asta a spus-o și Alexandru Macedon și, ca să nu uite, a scris-o pe apă. Dar să ai grijă că la timpul potrivit tot eu am să-ți aduc aminte și de asta.

Și au mai mers ei ce-au mai mers până undeva, unde autocamionul n-a mai putut să urce și a fost „parcat" după niște stânci. Apoi, luând tustrei cele 12 pistoale, zestrea lui Vișteanu, au pornit-o mai departe și numai după vreo zece minute de mers în pantă au ajuns pe un mic platou unde mai erau parcate vreo patru camioane, tot cam de același tip. La vederea lor, Vișteanu întrebă pe cei doi:

– Ale cui sunt acestea?

– Ale noastre, răspunseră ei.

– Păi, dacă aveți atâtea, de ce l-ați mai luat și pe acela?

– Nu strică unul în plus. Pe acela o să-l ținem pentru piese de schimb.

– Deci, suntem ajunși în împărăția Armatei de haiduci?

– Bineînțeles, dar regatul nostru, de altfel, nu cunoaște limite. Hotarul haiducilor merge cu noi oriunde ne-am afla.

– Minunat! Așa-mi place, zise Vișteanu cu multă bucurie.

D-apăi, bine-a zis cine-a zis: „Că nebunul nu-i om de înțeles; el își este sieși lege". Același lucru e cu astfel de oameni care pretind că regatul lor se extinde până acolo unde ei reușesc să impună jaful și teroarea. De aceea nu ne miră nici faptul că tâlharul Vișteanu s-a bucurat în sine când a auzit de aceasta.

Ehe, ce-o mai fi urmat și ce-o mai fi fost mai departe, noi n-am putut afla, că de aici începe zona interzisă și unde nu poate pătrunde nimeni, în afară de cei autorizați de comandantul lor. De altfel, nici el, escrocul, n-a voit să ne spună atunci când am stat de vorbă cu el, după cum veți vedea mai la vale în cuprinsul acestei cărți.

Ce-am putut înțelege, totuși, a fost aceea că, după ce a fost dus în lumea strict secretă de acolo și descusut de câte-n lună și în stele, și după depunerea unui jurământ echivalent cu prețul vieții lui, comandantul cel mare al lor, văzând imposibilitatea lui Vișteanu de a-și cunoaște câtuși de puțin din trecutul său, decât cu cel mult un an în urmă, l-a dat în supraveghere la cel mai drastic pluton de instruire și probare pe viu a tuturor veleităților lui.

Într-o discuție de informare cu instructorul lui, un locotenent milităros, fu întrebat printre altele:

– Tu n-ai îmbrăcăminte de iarnă?

– Am avut și palton și căciulă și fular, dar venind primăvara m-am descotorosit de ele. Le-am dat unui om amărât, care mi-a părut a fi prea de tot...

– Ai făcut o faptă bună, că așa se cuvine cu cel scăpătat; dar acum ce-ai să te faci, că iată vine iarna și aici este calota glaciară?

– Nu-mi fac probleme, mai zise tâlharul nostru. Destule paltoane și căciuli se plimbă pe străzile orașelor.

– O, nu! sări locotenentul. Nu trebuie să dezbraci omul, că și acela e la fel ca tine. Și-apoi, nouă aici nu ne-ar ajunge un depozit întreg de îmbrăcăminte și încălțăminte.

– O vom face şi p-asta, domnule locotenent, răspunse Vişteanu plin de mândrie. Va trebui să-mi formez un echipaj din cel puţin trei persoane şi să-mi daţi frâu liber şi veţi vedea de ce sunt în stare.

– Deocamdată te vei duce să cumperi brânză de la stâna ce se vede pe povârnişul acela, şi locotenentul îi dădu binoclul să vizeze stâna respectivă. Uite, să iei bani câţi trebuie şi să plăteşti cinstit.

– Pentru o chestie aşa de simplă să-mi daţi numai pe Breţcu să mă-nsoţească, şi-n cel mult trei ceasuri sunt cu brânza aici.

– Toate-s simple şi toate-s complicate pentru noi. Oriunde şi oricând trebuie să fim cu ochii-n patru. Aici se trăieşte foarte bine, numai dacă eşti deştept şi ai aptitudini de „şterpeleală". Pentru aceasta trebuie să ai ochi de vultur, salturi de cerb, şiretenie de vulpe, putere de urs şi autoritatea leului. Toate acestea, frământate la un loc, rezultă ingeniozitatea, fără de care nu poţi trece probele. Hai, ia-l pe Breţcu şi plecaţi, şi-n jurul orei prânzului să fiţi cu brânza aici!

La stâna de la poalele Moldoveanului

Cam pe la ora zece şi jumătate la stâna „Asociaţiei" din Viştea de Sus, doi călugări bătrâni sosesc sprijinindu-se pe toiegele lor şi cer să li se dea treizeci de kg de brânză pentru obştea mănăstirii.

– Sunteţi de la Sâmbăta? îi întâmpină baciul cu întrebarea.

– Da, de la Sâmbăta lui Brâncoveanu, domnule,

răspunseră ei. Plătim cât face, că vrem să ne aprovizionăm de iarnă, care, hotărât, va veni mâine-poimâine.

– Dar mănăstirea nu mai are turmă de oi? mai zise baciul.

– Da, avem; dar o parte din ele sunt sterpe, iar restul au miei şi-i lăsăm să sugă, să se înfiripe ca lumea, să nu între în iarnă pirpirii. De aceea vrem să ne facem „mişună", că de vine zăpada nu vom mai putea face drumul ăsta până aici.

– Păi, nu ştiu ce să zic, că nici noi nu prea mai avem de dat aşa la particulari. Ceea ce mai este, e contractată. Dar, hai, pentru Sfânta Mănăstire, treacă de la noi. Şi bine aţi făcut dumneavoastră de-aţi venit acum, că la Arhangheli trebuie să coborâm cu turma în sat. Nu mai putem sta, că de ne prind troienele aici, la poalele lui Moldoveanu, apăi avem de-a face cu fiarele pădurii şi cu banditii ceia care s-au aciuiat prin toate crăpăturile munţilor.

– Da, s-ar putea să fie precum spui dumneata, încuviinţară călugării noştri. Dar te rugăm, dă-ne brânza, domnule, că suntem grăbiţi, avem de mers şi părintele stareţ va să se îngrijoreze pentru noi.

– Bine, bine, iată că vă servesc, mai zise baciul. Şi luând balanţa le cântări 30 kg de brânză, peste care mai puse o bucată bună, zicând:

– Să fie pomană cu dumneavoastră. Rugaţi-vă, dar, şi pentru mine păcătosul.

Apoi, baciul le-a dat brânza, ei au plătit şi au plecat. Când au dat să iasă din ocol, fură întâmpinaţi de doi poliţai, care-i acostară cu glas milităros:

– Actele dumneavoastră, vă rog!

Călugării prezentară buletinele de identitate şi

„biletul de trimitere" semnat de „stareţul" lor. Poliţiştii, nemulţumiţi de acestea, au trecut la controlul bagajului, cercetând minuţios bucăţile de brânză, până-n fundul raniţelor. Şi după încă o privire suplimentară la suprafaţă, le-au dat drumul. Călugării au plecat, salutându-i cu pietate, şi şi-au văzut de drumul lor, fiind urmăriţi de privirile iscoditoare ale celor doi poliţişti, până când călugării noştri au dispărut după mulţimea bolovanilor şi a mărăcinişului specific zonei respective.

*

La ora prânzului haiducii Vişteanu şi Breţcu erau sosiţi la bârlogul lor cu articolul alimentar cerut de comandant.

– V-am spus eu, domnule locotenent, că asta e o chestie uşoară? se lăudă Vişteanu în timp ce-şi scotea masca de om bătrân şi anteriul de călugăr. Asta puteam s-o fac şi de unul singur. E foarte bine că aici se fac buletine de identitate şi tot felul de acte de care avem nevoie. Ba chiar şi cabinet de machiaj, că aici e de trăit, neică, nu glumă!

La aceasta, locotenentul completă:

– Nu te-nfoia, Vişteanule, numai cu atât, că doar n-ai făcut mare brânză. Vom vedea noi cum te vei putea descurca la alte probe mai acătării.

*

D-apăi, de-aici începe jaful. Domnul tâlhar şi-a mai ales încă unul pe care l-a socotit el a fi bun la treburi de acest gen şi împreună cu fostul poliţai Breţcu au format un echipaj „de toată isprava" şi au pornit la atac.

În iarna lui '48-'49 au adus comunităţii lor o autodubă frigorifică încărcată cu carne de porc, pe care au capturat-o chiar din faţa Abatorului din Sibiu. Apoi, pe căi lăturalnice de prin dosul Gării, au ajuns în drumul naţional şi au mers până au pătruns în pădurea de la Avrig. Aici, tâlharii l-au slobozit pe şofer să se ducă la casa lui. La vreo două zile de la aceasta, autoduba în cauză a fost găsită abandonată pe un drum secundar din preajma oraşului Victoria.

Într-una din acele zile, în nămeaza mare, la o unitate de distribuire a produselor de panificaţie, lumea înşiruită aştepta cu nerăbdare sosirea maşinii cu pâine. În vremea aceea, pâinea era raţionalizată şi se distribuia cetăţenilor numai pe bază de cartelă. Când s-a anunţat sosirea maşinii şi în rândul de cetăţeni s-a produs acea firească mişcare de reaşezare, apar deodată trei vardişti, care, în momentul sosirii maşinii încărcată cu pâine, au arătat şoferului nişte hârtii, zicând că mai întâi trebuie să lase o sută de pâini la chioşcul de lângă Poliţie, că lumea de acolo este alarmată. Şoferul a încercat să protesteze, dar n-a fost chip şi nici timp de asta, că dumnealor au tras jos pe însoţitor, spunându-i să aştepte aici, că se vor întoarce curând. Iar ei au urcat în cabină şi, înghesuiţi, au silit şoferul să-i dea drumul mai departe.

Când au ieşit din localitate, şoferul, tremurând de frică, zice către însoţitori:

– Acum ştiu cine sunteţi, dar vă rog să nu mă omorâţi, că am nevastă şi copii şi trebuie să muncesc pentru a-i întreţine!

– Hai, lasă gura şi apasă mai tare acceleratorul! îi porunciră poliţaii.

Şi-au mers ei până-n sprânceana pădurii, unde au transbordat toată pâinea într-un camion de-al lor, ce era pregătit ca un „Pegass", şi apoi au dat drumul şoferului să se întoarcă cu maşina goală, ameninţându-l şi zicându-i:

– De eşti băiat deştept şi vrei să trăieşti, nu crâcni un cuvânt. Iar de nu, şi tu şi nevasta şi copiii tăi să vă luaţi adio de la viaţă. Ochiul nostru va fi asupra ta oriunde te vei mişca!

Şi uite aşa, sub o astfel de teroare trăia biata lume din zona aceea, adică din partea de nord a munţilor. Şi asta pe o rază foarte mare, începând de la Braşov, Codlea, Făgăraş, Sibiu, chiar şi mai departe. Nu era scutită nici zona Defileului Oltului. Poliţia din judeţele Braşov, Sibiu şi Vâlcea era tot timpul în alertă, mai cu seamă breasla şoferilor era băgată în sperieţi. Nu mai aveau curaj să circule pe nici-o rută. Noaptea, nici atât.

În drum spre Făgăraş

Eram, bunăoară, dragi cititori, în vremea aceea în exerciţiul funcţiunii de inventariere a „Mijloacelor fixe" din dotarea întreprinderii unde-mi aveam serviciul şi ne aflam venind de la oraşul Codlea, unde ne apucase înserarea lucrând, şi eram de-acum pe traseu spre Făgăraş, unde, de altfel, eram cazaţi la unul din hotelurile oraşului. Până să intrăm în comuna Şercaia se întunecase de-a binelea şi, deodată, în lumina farurilor ne apare ca ieşiţi din pământ un grup de trei ofiţeri de poliţie care ne fac semn să tragem pe dreapta.

Când am oprit, ne-a ordonat să coborâm din cabină. Noi am coborât, şoferul se pregătea să prezinte actele pentru control, dar pe dânşii nu-i interesau acestea, ci au început să controleze cu atenţie maşina pe toate părţile cu lanternele lor. Pe moment noi am crezut că ne controlează să vadă dacă transportam vreunul din tâlharii aceia despre care se dusese vestea.

Apoi, poliţaii ne spun să urcăm şi să-i dăm drumul, spunând în acelaşi timp şoferului:

– Altădată, omule, să-ţi iei o maşină ca lumea, că n-avem ce face cu rabla asta!

Confruntarea cu Organul de ordine

Unul din actele de jefuire mai de anvergură a fost furtul unui autocamion plin ochi cu lenjerie bărbătească ce urma să fie descărcat la cel mai mare magazin de profil din centrul Făgăraşului. Când hoţii se aflau aproape la ieşirea din oraş, au fost ajunşi din urmă de un echipai al Poliţiei îmbarcat într-o „Volgă" de-a lor, având luminile aprinse şi sirena ţipând puternic, care a încercat de câteva ori să-i depăşească, ca apoi să le blocheze drumul, dar nu le-a fost posibil, că autocamionul în cauză era virat spre stânga, ocupând astfel carosabilul. După câteva manevrări nereuşite, poliţaii au deschis focul, ciuruind caroseria autocamionului. Infractorii au răspuns cu aceeaşi măsură.

Lupta cu foc de armă a fost prelungită pe o distanţă de doi sau trei km, când, dintr-o pricină

neînțeleasă, tâlharii au lăsat loc pentru depășire. Și când autoturismului de urmărire îi ieșea jar din eșapament și se aflau la nivel paralel, tâlharii au virat puțin spre stânga, împingând astfel pe urmăritori în șanț. Și, imediat, mașina acestora n-a mai putut evita impactul cu un pom și s-a dus răsturnându-se de câteva ori pe miriște, departe de șosea.

Jefuitorii și-au continuat drumul, gonind nebunește, până când au intrat în zona unde nimeni din lumea noastră nu ar fi avut curajul să pătrundă.

Jefuirea unui depozit de muniție

Tot din furturile de proporție și de mare curaj face parte și jefuirea unui depozit de muniții și armament de prin zona aceea și pentru care un grup de bandiți din așa zisa „Armata Albă", și din care nu putea lipsi Vișteanu, au fost instruiți asiduu în acest scop.

Deci, cu mult înainte s-au pregătit temeinic și, prin intermediul telefoanelor racolate la rețeaua unității de pază, au reușit să descifreze toate codurile secrete, ajutați fiind și de un sistem de spionaj ce era imposibil de perceput. Cu astfel de pregătire, au reușit să încarce două autocamioane a patru tone fiecare cu muniții de care aveau nevoie. Toate actele ce constituiau documente cu regim strict secret, necesare unei astfel de operațiuni, erau perfect identice cu cele legale, cu semnăturile recunoscute și parafa generalului și ștampila Regiunii militare respective. A urmat apoi verificarea prin telefon, atât la

sosirea în unitate a autocamioanelor, cât și la plecare, pentru autentificarea personalului delegat; gradul, numele, prenumele, unitatea de care aparține, felul și numărul mașinilor, cine solicită, cine a aprobat și așa mai departe. Toate au fost recepționate și autentificate de specialiști de-ai rebelilor cunoscători în toate amănuntele, care au întrerupt legătura telefonică a Depozitului de muniții cu celelalte unități militare și, racordându-se dumnealor, au rezolvat problema ce o socoteau a fi mai necesară decât pâinea.

Și uite așa au reușit domnii hoți să fugă cu două autocamioane încărcate cu muniție furată.

Ehe, dar, ce credeți! Cu toată șiretenia lor s-au demascat totuși. S-au demascat prin aspectul neobișnuit în graba de a încărca și a-și lua zborul cât mai repede posibil. Așa că, imediat după ieșirea lor pe poartă, unitatea de pază a Depozitului a apelat simultan la Regiunea Militară cu toate mijloacele de comunicare, adică: telefonul, telegraful și unda radioului, la care partea rebelă n-a mai avut cum să facă față. Deodată, toate sirenele de alarmă au sunat prelung și fulgerător, două autofurgonete blindate, cu ostași înarmați până-n dinți, i-au ajuns din urmă la numai patru km depărtare. Jefuitorii i-au întâmpinat cu foc de arme automate și cu toate acestea distanța dintre ei se micșora cu fiece clipă. Autocamioanele erau grele și nu puteau să atingă viteza de care ei, tâlharii, ar fi avut nevoie. D-apăi, blindajul special pentru o astfel de operă mai apăsa pe roțile lor.

Lupta cu foc de arme automate a durat cel mult două minute, că după aceea, drumul continuând printr-o zona de stânci, au fost întâmpinați de alte

arme automate de-ale părții rebele și acțiunea s-a soldat cu pierderi însemnate din partea urmăritorilor, iar bandiții au reușit să ajungă, pe drumuri cunoscute numai de ei, la destinația dorită.

Țiganul și brânza

Într-una din acele zile prin comuna Scoreiu trecea un țigan cu măgarul său. Animalul purta pe spatele lui o povară ce consta din doi saci legați între ei, precum desagile, și din care picura un fel de lichid. Era zer de brânză. În mersul lui, țiganul, trecând prin fața postului de Poliție comunal – că altă cale ar fi fost mult prea de ocol – este oprit de plutonierul șef și acesta îi ceru să se legitimeze. În clipa aceea, plutonierului îi veni la nas un miros de brânză și, după ce se uită în buletinul de identitate al țiganului, îl întrebă:

– Ce ai în straițele alea, măi țigane?

– Știi matale, bre, mâncați-ași, că am o casă de puradei și le duc nițică brânză, să aibă și ei ce roade.

– Ce vorbești, măi țigane! Nițică brânză e acolo? Cincizeci de kile la tine e nițică? Ia poftim încoace!

Și țiganul fu nevoit să urmeze pe plutonier în biroul Postului de Poliție. Aici, șeful se așeză în scaunul său, iar țiganul a rămas în picioare în fața mesei de lucru. A simțit el, polițaiul, că ceva nu e-n ordine și de aceea îl chemă la interogatoriu:

– Ia zi, țigane, începu șeful, pentru cine e brânza?

– Ți-am spus, mâncați-așì, răspunse cel întrebat.

– De ce nu vrei să spui adevărul? Ce crezi că nu știm noi că le cari de mâncare la tâlharii ăia d-acolo?

Pentru mărturie mincinoasă îți voi confisca brânza și vei sta la arest, până vei spune adevărul.

– Am spus adevărul, mâncați-ași. Ți-am spus că am o puzderie dă puradei și trebuie să le duc de mâncare.

La asta, șeful, mânios, țipă către țigan, zicând:

– Te voi supune pedepselor cuvenite, până când vei recunoaște că ești în slujba rebelilor d-aici din munții ăștia. Și, ia-ți căciula de pe cap, țigane, că ești într-o instituție de stat, nu la șatra țiganilor tăi!

– Nu-mi iau căciula, don șef, că dă mi-o scot dă pă cap, îmi pierd păduchii p-aici, ș-apoi matale n-ai dă unde să mi-i dai înapoi (ce credeți: dacă „țiganul" și-ar fi luat căciula de pe cap, s-ar fi demascat, că lațele de păr ce-i atârnau pe umeri nu erau naturale, ci doar lipite de căciulă).

La un astfel de răspuns al țiganului, șeful, înfuriat peste măsură și scrâșnind din dinți, sări brusc de pe scaun și vru să se repeadă pentru a-l lovi peste gură, dar „țiganul", găsind momentul potrivit, îl privi drept în ochi și zise autoritar: „Stai acolo-n scaunul tău și să nu miști până ce nu sosesc eu unde trebuie să ajung!".

*

După o oră de la aceasta, s-au întors la Post alți doi polițiști, coechipieri ai plutonierului, care fuseseră de serviciu în traficul rutier din drumul național și l-au găsit pe șeful lor înțepenit în scaunul său. Degrabă s-au repezit la el, cercetându-l să vadă de e împușcat sau înjunghiat cu cuțitul, întrebându-l înspăimântați:

– Ce este? Ce s-a-ntâmplat? Ne-au călcat vreo bandă de tâlhari?

La cercetarea corporală și întrebările stringente ale subalternilor, șeful, încet-încet și-a revenit în fire, a început să vadă cu ochii și să vorbească. Apoi, speriat ca de mama focului, întrebă:

– Unde e țiganul?

– Care țigan? ziseră cei doi.

– Cel care zicea că-i din satul Streza!

– N-am văzut nici-un țigan!

– Dar măgarul cu brânza, unde e?

– Care măgar? Care brânză?

Apoi șeful, înnebunit, mai zise:

– Uite dom-le, de ce a fost în stare cioropina! Oare ce a putut să-mi facă el de n-am văzut când și-a luat buletinul de identitate și a șters-o?! Ăștia, dom-le, ar trebui să fie toți secerați și aruncați în foc! Vai, iată că mi-a furat și pistolul!!

Baciul de la poalele Negoiului

Și acum, dragii mei, încă una tot cu brânză și după aceea urmează cea mai grozavă dintre toate trăsnăile ce le-a făcut domnia sa tâlharul, zis Vișteanu. Și să nu uităm, că numele de Vișteanu e nume furat, dar pe parcurs vom afla și numele lui adevărat.

Așa că, de-acum vă poftim la una din marile stâne de oi de la poalele Negoiului. Aici, nu găsim decât pe baciul în persoană, că toți ceilalți sunt plecați cu turmele la păscut pe povârnișuri.

Suntem, așadar, în zi de sâmbătă și e 1 aprilie din anul 1950. De la Depozitul Central al Industriei Alimentare din Sibiu, sosește un autocamion să

ridice, pe bază de contract, cantitatea de 1000 kg de brânză telemea.

– Nu pot să vă livrez această cantitate, îi întâmpină baciul.

– Cum nu poți, domnule, că doar contractul e contract și trebuie respectat cu strictețe! se agită delegatul. Și apoi, am fost anunțați să venim să ne ridicăm marfa. Și acum, cum vine asta, nu mai înțeleg. Dar, bade, mai zise el privind în magazie printre gratiile de metal de la fereastră, văd că ai exact douăzeci de putini pline și etichetate gata pentru expediat, sau ai vrut să faci o glumă cu noi?

– Nu, nu fac nici-o glumă. Vă dau numai zece putini, adică 500 de kg de brânză, că restul este pentru alt depozit, care are mai multă prioritate decât dumneavoastră.

– Dar, domnule, intră iarăși în vorbă delegatul, când am mai venit, era altcineva baciul. Unul mai în vârstă și cu acela ne înțelegeam de minune!

– Cu mine te vei înțelege și mai bine, domnule șef, numai să fii și dumneata înțelegător.

– Cum, adică?

– Iată cum, zise baciul. Încărcăm numai nouă putini, mi le transporți la aproximativ cinci km de aici și apoi ne întoarcem și luați restul. Adică, eu am să vă semnez în contract că v-am livrat zece putini, respectiv 500 de kg brânză și o putină îți rămâne dumitale ciubuc. Și asta ca să-ți arăt că-s băiat de comitet. Și-apoi, pentru restul de 500 de kg, poți veni peste o săptămână să ți-o dau și pe aceea.

– Brava! S-a făcut! zise delegatul mulțumit de o așa afacere.

Şi au încărcat nouă putini pline, respectiv 450 kg de brânză, şi au plecat pe un drum cunoscut numai de „baci”.

D-apăi, din ce mergea, din aia se adâncea prin coclauri împădurite şi la un moment dat, şoferul zice:

– Domnule baci, să fiu sincer, mie mi-e frică să merg mai departe.

– Cu mine să nu-ţi fie frică, domnule dragă, zise baciul.

– Dar la care depozit zici că trebuie să mergem?

– Numai o ţâră mai avem şi ajungem la depozitul nostru.

Şi, într-adevăr, să mai fi mers două-trei sute de metri şi au oprit undeva unde nu se vedea nici urmă de depozit. În schimb s-au văzut înconjuraţi de patru haiduci ce-şi ţineau pistoalele îndreptate spre ei.

Delegatul, tremurând de frică, zise cu jumătate de glas:

– Ce-ai făcut, nene baciule, ne-ai băgat în gura lupilor? Ce ne facem acum, că ăştia ne mănâncă de vii?

– V-am spus: cu mine să nu vă fie frică. Hai să descărcăm putinile cu brânză, să aveţi timp să ajungeţi cu bine la ai voştri.

În vreme ce delegatul şi cu şoferul descărcau cele nouă putini, asistaţi fiind de cei patru haiduci, „baciul” îşi dezbrăcă costumaţia de cioban şi dezlipi bogăţia de mustăţi de sub nas. Apoi zise către cei doi, care rămăseseră cu gura căscată privind la el:

– Vă mulţumesc pentru înţelegere. Mergeţi, dar, înapoi la stână şi daţi baciului îmbrăcămintea aceasta, că l-am lăsat dezbrăcat şi dormind înţepenit ca un

buştean. Şi nu uitaţi că aţi avut de-a-face cu haiducul Vişteanu!

Şi cu aceasta, dragi cititori, facem încheierea trăsnăilor săvârşite de cel ce până acum e rămas încă necunoscut şi care a evoluat sub numele furat, Vişteanu.

De altfel, multe ar fi de spus, dar fiind mai fără importanţă, găsim de cuviinţă să nu ne mai pierdem timpul cu ele, povestind, cum ar fi de exemplu: dispariţia a circa două kg de cârnaţi de la un birt şi împărţit la o ceată de copii sărmani şi flămânzi; dispariţia fără protocol a banilor din faţa unui grup de cartofori şi împărţiţi cerşetorilor de pe stradă; unui agent fiscal, ce jecmănea pe micii comercianţi, i s-a furat geanta cu documente şi bani şi a fost predată Poliţiei. Hoţu, adică Vişteanu, a declarat în scris că a găsit-o şi s-a folosit în declaraţie de numele păgubaşului, căruia îi furase şi buletinul de identitate. Şi multe altele, care mai de care mai năstruşnice, şi care numai cinste nu poate aduce celui ce s-a ocupat cu astfel de fapte.

Cea mai mare trăsnaie

Şi acum, ultima povestire a noastră îşi are menirea de a arăta cititorilor despre un eveniment petrecut în toamna anului 1955 în acea parte de ţară unde erau amplasate acele grupări de rezistenţă de sub comanda rebelului general.

Înainte de a intra în fondul istorisirii, găsim că este necesar să ne aruncăm o privire de ansamblu

asupra zonei respective, să cunoaştem cât de cât felul de organizare şi funcţionare a aşa zisei Armata Albă.

Aşadar, conform celor relatate de însuşi eroul principal al povestirii noastre, după ce a evadat din rândurile lor şi a unor martori oculari care au luat parte la marea manevră militară din toamna acelui an, şi despre care urmează să narăm ceva mai jos, acea grupare de oameni ce se pretindeau a fi o putere separată, au rezistat în teren până spre finele anului 1960, când, totuşi, armata ţării a reuşit să-i risipească definitiv. Câţi însumau toţi aceştia laolaltă, nu ştim, dar, oricum, credem că erau destul de mulţi, căci se organizaseră temeinic, folosindu-se de toate grotele şi crăpăturile munţilor.

Aveau un Comandament sever, din comandanţi şi subordonaţi, subofiţeri şi o trupă din toate vârstele, chiar şi minori. Desigur, ponderea era între 15 şi 25 de ani şi toţi constituiau „oameni de sacrificiu". Dispuneau de o reţea largă de spionaj în toate ramurile de activitate din economia ţării şi, în special, în rândurile armatei noastre. Aveau depozite de armament şi muniţii (nu armament greu), depozite de efecte militare, magazii de alimente, garaje, ateliere, birouri, dormitoare, cabinet medical, farmacie, cabinet de machiaj, microcentrală electrică acţionată de motoare termice, baie, magazie de îmbrăcăminte civilă şi lenjerie de corp, imprimerie de acte de tot felul şi cartografi specializaţi, maşină de făcut bani, o bogată şi sofisticată – pentru vremea aceea – reţea de comunicare: telefon, telegraf, staţie de radio emisie-recepţie. Comunicările se efectuau numai prin coduri cifrate. Şi multe, multe altele.

După risipirea lor, puţine lucruri s-au găsit şi acelea toate deteriorate, căci fugarii au avut grijă să nu lase ceva bun în urma lor şi să-şi ascundă toată avuţia ce şi-o strânseseră cu atâta trudă.

Despre comandantul lor, generalul, s-ar fi auzit la vremea aceea că a murit de bătrâneţe, se înţelege, şi de grija pentru supravieţuire şi a hărţuielilor din afara statului său. Nu se ştie încă unde a fost înmormântat.

Mai târziu s-au auzit nişte zvonuri că generalul acela nu e mort şi continuă din umbră să-şi impună mendrele – ceea ce nu s-a putut confirma şi nici crezare nu s-a putut acorda de vreme ce în 1955 era deja trecut de 70 de ani.

Şi acum, vă rog să fiţi atenţi dumneavoastră, să vedeţi cum au decurs treburile: În opera de instruire pentru apărarea integrităţii ţării şi liniştei poporului, în activitatea sa, armata, are în vedere şi efectuarea unor mişcări mai de amploare numite manevre militare. Acestea se fac de obicei în perioada de toamnă, când toate culturile cerealiere sunt adunate de pe câmpuri şi când unul din contingentele încorporate e ajuns la un nivel superior de pregătire militară.

Aşa fiind împrejurările, în toamna anului 1955, câmpul de desfăşurare a unor astfel de manevre a fost să fie zona Munţilor Meridionali ai Făgăraşului. Şi asta nu întâmplător, se înţelege, ci pentru demoralizarea şi destrămarea mişcării de rezistenţă a celor ce se numeau „Armata Albă" şi care se aflau, precum am spus mai sus, tocmai aici, şi care persistau să se opună cu vehemenţă rânduielilor de Stat din vremea aceea.

Aşadar, unităţi de armată din toate armele au participat la această mare manevră, mai cu deosebire unităţi de artilerie grea şi uşoară, şi care aveau de comandant suprem pe însuşi Ministrul Armatei, generalul Emil Bodnăraş. Acesta conducea toată acţiunea sub numele conspirativ „Delfinul".

Tot efectivul adus aici, de la soldat până la general, era instruit de aşa manieră încât orice sufleţel de om era convins că acum a venit ceasul când va sfârşi cu ultimele rămăşiţe reacţionare din ţară.

Deci, în zona respectivă, toate erau pregătite aidoma vremii de război. Toate tipurile de armament şi tunuri de toate calibrele erau amplasate-n teren, instalaţia de comunicare prin cablu, post de radioemisie şi staţie de amplificare cu megafoane în toată platforma, pentru anunţare generală, reţea vastă de sârmă ghimpată, santinele şi patrule echipate ca de război, în continuă mişcare. Ofiţeri superiori, ofiţeri, subofiţeri şi trupă, toţi la posturile lor, aşteptau clipa supremă, când, conform ordinului stabilit, urma ca timp de o jumătate de oră toate gurile de foc să facă uz de muniţie, pentru intimidarea inamicului.

– Vreau să clocotească tot Masivul Făgăraşului şi să-l punem pe duşman cu botul pe labe, a zis în preambul Ministrul Apărării, ca, după aceea, toată armata să înconjoare munţii şi, escaladând până la vârfuri, să captureze pe rebeli, în frunte cu generalul lor.

Toată activitatea şi orice mişcare se desfăşura numai sub semnul parolelor şi a codurilor cifrate. Fiecare unitate şi subunitate îşi cunoştea pe de rost misiunea până-n cel mai mic amănunt. Statul Major era perfect instalat şi camuflat în seculara pădure de

la poalele munţilor, de unde avea să se transmită ordinul de deschidere a focului şi pornirea la atac. Şef al Biroului Marelui Stat Major era un locotenent de o severitate ce tăia în carne vie şi în paza căruia se afla seiful cu documentele cele mai de valoare: Dosarul ultrasecret, cu toate denumirile parolelor, semnalelor, codurilor cifrate etc. etc.

Cel mai palpitant moment urma să fie, conform celor stabilite de însuşi şeful ăl mare, la ora 9^{49} când, în pâlnia megafoanelor, avea să se facă auzită vocea generalului Emil Bodnăraş, ordonând: „Atenţiune, aici Delfinul! Armată, foc!".

D-apăi, în acest timp, în partea adversă, toată lumea era pregătită să-i joace o festă de amploare lui Emil Bodnăraş.

Astfel, într-unul din momente, Vişteanu, ca om de nădejde pentru Rezistenţă, se afla în faţa generalului lor în poziţie de drepţi, aşteptând ordinele ce se impun. Deodată, el prinde curaj şi zice:

– Să trăiţi, domnule general! Aştept cu nerăbdare să-mi daţi libertatea să le joc renghiul acelora, încât să le piară pofta să ne mai calce hotarele!

– Stai cuminte, măi băiete, că doar nu-ţi face pielea prea mulţi bani. Dar, ce să zic, aşa cum eşti, totuşi, aş regreta să te pierd.

– Să-mi fie iertat, domnule general, mai zise Vişteanu, dar socotesc că regretul dumneavoastră e minor faţă de satisfacţiile ce le-aş putea aduce de-mi veţi ordona să-l zăpăcesc pe Bodnăraş.

– Ştiu că eşti în stare de orice trăsnaie, măi băiete, dar asta ar fi, fără doar şi poate, o trăsnaie eroică. O, de-aş avea mai mulţi ca tine!

D-apăi, în noaptea ce a trecut şi în ziua respectivă, până la ora de vârf, în cea mai desăvârşită muţenie s-au petrecut acte de mare sabotaj la dimensiuni de necrezut: Ostaşi dispăruţi din posturile de pază, grupe de patrulare dispărute fără pic de zgomot, ofiţeri dispăruţi, aparate de comunicare dispărute sau deteriorate, reţeaua de comunicare racolată extrem de ascuns la posturile de comandă ale rebelilor. Şi, culmea nedumiririlor, dispariţia misterioasă a „Dosarului ultrasecret" ce ar fi urmat să fie înmânat Ministrului Apărării, Emil Bodnăraş, pentru a urmări şi a ordona acţiunea întregului efectiv de armată aflat aici.

Reacţia a fost extrem de stupidă, alarmantă, dar nu mai aveau ce recupera. Toţi şi-au dat seama că se aflau pe tărâmul miracolelor, despre care n-ar fi putut crede vreodată că există aşa ceva.

Bunăoară, în ziua respectivă, când toate armele de foc erau pregătite şi toate echipajele de luptă stăteau gata pentru clipa supremă, şi când mai erau încă zece minute până la ora stabilită, se aude deodată la megafoane vocea lui Emil Bodnăraş: „Atenţiune, aici, Delfinul! Armată, foc!". La aceasta, toţi combatanţii şi servanţii lor erau derutaţi, privind la ceas şi zicând: „Ce facem? Mai sunt zece minute până la 9^{49}, dar vocea aceasta este a generalului Bodnăraş, aşa că, îi dăm drumul!". Şi a ieşit din toată asta o adevărată harababură, că în timp ce unii trăgeau, alţii se reţineau, ca, mai apoi, de teamă, să dea şi ei drumul la foc; şi uite aşa învălmăşeala a fost de nedescris. Şi exact la ora 9^{49}, în aceleaşi megafoane, s-a făcut auzită din nou vocea – acum de-adevărat – vocea generalului Emil Bodnăraş, zicând: „Atenţiune, aici

Delfinul! Armată, foc!". Şi s-a mai auzit colea o bubuitură, mai încolo o pocnitură, două, şi iarăşi o bufnitură, şi tot aşa, de s-a dus buful.

La operaţiunea de curăţire a munţilor de elemente rebele s-a renunţat, pentru că fără urmă şi fără zgomot dispăreau mulţi dintre ostaşii armatei. Şi aşa s-a încheiat marea manevră militară din toamna anului 1955.

Locotenentul acela drastic, în paza căruia se afla „Dosarul ultrasecret", şi care a dispărut ca-n filme, a fost executat prin împuşcare în faţa trupei.

Înainte de a se trece la demolarea reţelei de comunicare, s-a auzit în megafoane glasul comandantului trupelor rebele, zicând:

– Locotenente Bodnăraş, du-te acasă şi joacă-te de-a armata cu soldaţi de plumb. Aş fi putut să te capturez şi pe tine, dar n-am făcut-o. Explicaţia e simplă: Poporul român a avut prea mult de suferit şi n-ar mai dori să treacă peste el încă o mie de tancuri ruseşti. Cât despre ostaşii şi ofiţerii capturaţi de noi, nici unul nu e pierit şi îi vom trimite acasă cât de curând. De ţi-a făcut plăcere o astfel de distracţie, poţi s-o mai repeţi, dacă vrei!

Introspecţia.
Începutul întoarcerii

În urma acestora, tot efectivul haiducilor opozanţi s-a veselit de buna reuşită în acţiunea lor de rezistenţă; acţiune care nu putea fi altceva decât o încăpăţânare ce urma cum-necum să se sfârşească

curând. Dintre toţi aceştia, unul, numai unul nu a luat parte la veselia lor, şi acesta era Vişteanu. Ce, oare, l-a determinat pe el să rămână trist şi abătut? Doar izbânda, în bună parte, se datorează numai lui. Fără el nu s-ar fi reuşit mare lucru. Şi iată că nimeni nu-i poate alunga starea de mohorâciune.

Desigur, undeva în adâncul inimii sale mocnea ceva. Mocnea o stare neiertătoare şi într-o cută a materiei lui cenuşii se judeca singur, zicându-şi în gând, în gândul acela prin care, la unele momente, îşi poate impune voinţa: „Oare, ce-am realizat dacă din pricina mea un om a fost împuşcat? La ce bun toate acestea, când orice armă este îndreptată împotriva noastră? N-aş putea, oare, să mă-ntorc acolo de unde am venit? Adică la pădurea aceea în care m-am trezit a fi şi să stau liniştit în singurătatea mea fără să mai aduc vreo vătămare cuiva? Ah, pădure, pădure! Primeşte-mă, mamă pădure, că de mă primeşti, poate-mi vei arăta şi cum şi cine am fost înainte de a mă trezi sub bradul acela la chemarea pădurarului! Vai, cum totdeauna am fost mulţumit că pot să fur şi să înşel, că pot să mint şi să escrochez, căci am zis: «De ce unul să aibă bani şi eu să nu am? Unul să fie îmbrăcat şi eu dezbrăcat? De ce unul să aibă maşină şi eu să nu am?». Şi socoteam că-mi fac dreptate, fără să gândesc că păgubesc pe alţii. Dar faptul acesta, că cineva a murit din pricina mea, nu mi-o pot ierta.

Ah, stimate domnule general, mi-amintesc perfect de bine că atunci când m-ai primit şi m-ai examinat, mi-ai imprimat în minte câteva cuvinte, zicându-mi: «Pe semenii tăi cei sărmani să-i ajuţi, iar pe duşmani să nu-i ierţi». Şi apoi, mi-ai arătat acolo,

în peretele din răsărit, un tablou cu un Om osândit la moarte prin crucificare şi iarăşi ai zis: «Acesta a murit pentru noi toţi, căci a dorit să fie dreptate în lume!». Cine a fost, oare, Acela? Care a fost vina Lui de a fost omorât în acest groaznic chip? Cine din cei de aici ar putea să-mi răspundă la toate acestea? O, nu, nu, aici cu nici un chip nu-mi pot astâmpăra frământarea ce mă chinuie! Aici nu-mi pot afla liniştea de care am nevoie.

Cum oricine ştie despre sine din anii pruncieі şi eu nu ştiu nimic despre mine? De unde, dar, am priceperea de a vorbi, de a scrie, de a citi, de a minţi, de a fura, de a trage cu arma, de a conduce orice fel de maşină, şi, mai cu seamă, cum şi de unde am puterea de a-mi impune voinţa numai printr-o singură privire în ochii celui ce voiesc să-mi cadă victimă, în timp ce alţii nu dispun de aşa ceva? Cum de am putut crede că toate acestea sunt aptitudini de om deştept şi temerar? Iată o mulţime de întrebări la care am nevoie de răspuns.

Voi pleca de aici ca o umbră, fără ştirea nimănui. Mă voi arunca eu în neant, căci aşa nu se mai poate. La nimeni nu voi destăinui planul meu. Nici lui Breţcu. Ar fi nespus de groaznic să se afle că am de gând să-i părăsesc. Ăştia ar fi în stare să mă jupoaie de viu şi tare mi-e frică de moarte. Când am venit aici, în regatul acesta, nu ştiam ce-i frica, nu mă temeam de moarte. Mă voi duce, dar, înapoi în pădurea mea dragă, poate-mi voi redobândi curajul ce l-am avut înainte şi voi sta acolo cuminte şi la nimeni nu voi mai face vreo supărare".

* * *

În țara Loviștei

În Munții Făgărașului, între Negoiu și Suru, pe versantul sudic, la altitudine de 2000 de metri, există, ca o grădină suspendată a Semiramidei, o pădure enormă pe un platou întins delimitat de pereți abrupți, iar dedesubt, de văi adânci inaccesibile omului. Cei care au reușit să ajungă aici, au rămas încântați de frumusețea ce le-a oferit-o aceste fantastice locuri. Pădurea îți amintește de acei codri uriași din basme, cu arbori seculari ce au grosimi și înălțimi neobișnuite. Din loc în loc întâlnești pârâiașe de cristal pline de păstrăvi, ape curgătoare ce șopotesc printre pietre cenușii și în mici cascade se rostogolesc la vale: unele spre Topolog, iar altele luând direcția Câinenilor, spre Olt.

Această minune a naturii, numită Padina Miclăușului, face parte din țara de povești a Loviștei. Țărișoară cuprinsă între limita de nord a Vâlcei, muchia Carpaților Meridionali și vârful mare al Lotrului și se întinde spre sud pe o lungime de 60 de km, până la Munții Cozia.

Mirificul ei peisaj este tăiat în lung de un segment al Oltului cel bătrân, segment ce constituie inima și farmecul Loviștei – țara în care curge lapte și miere, țara de vis.

Cei care au avut prilejul să călătorească pe firul Oltului, cuprins între Călimănești și Turnu Roșu, și-au putut da seama de mirajul de negrăit ce-l oferă la tot pasul acest colțișor de rai pământesc.

Pe aceste minunate meleaguri, în primăvara anului 1956, un străin cu genele ca pana corbului și cu ochii ca seninul cerului pășește îngândurat, coborând din Padina basmelor spre firul argintiu din vale. Undeva, într-un luminiș, se oprește să contemple mediul înconjurător. E liniște; liniștea aceea a munților ce desfată sufletul până la obârșie. De aici, străinul, cu ochii lui ageri ca de vultur, zărește ceva mai jos, pe firul de smarald al unui pârâu cristalin, o așezare mănăstirească.

D-apăi, de când se știe el a fi pe lume, nu a intrat vreodată într-un așezământ de cult. N-a avut cine să-l îndrume spre așa ceva. Acum, că s-a ivit acest prilej, va merge și va intra să vadă cu ochii tainica viață a celor ce ostenesc în post și rugăciune între zidurile acelea ca de cetate.

Cam după o oră de coborâre, ajunse la poarta de lemn masiv ce se arată a fi ca o spărtură-n zid. O împinse sfios. El, care nu se temea de gloanțe, acum e sfios ca un copil nepriceput. În incintă alte minunății. Minunății durate de mâna omului. Câteva căsuțe bătrâne stau adunate în jurul alteia mai mare, precum puii pe lângă mama lor. Această restrânsă scroviște, pitită printre arbori seculari și pruni înfloriți, pare a fi casa și rostul din pădure al Sfintei Vineri din povești. Pe sol, un covor peren de iarbă ca mătasea, tăiat de câteva poteci ce pornesc de la fiecare bojdeucă și se adună toate la cea din mijloc, îmbie pe călătorul sosit aici la nostalgie și profundă meditație.

D-apăi, tot mediul e atât de mirific încât tinde să depășească puterea de cuprindere a minții omenești. Te face să-ți uiți de tine, de toate necazurile. Până și

cornul de pâine din traistă nu-ți vine să-l mai mănânci. Îl lași pentru altădată. Aici te simți despovărat de tot restul ființei pământești și nu-ți mai trebuie nimic, absolut nimic. Tăcerea sfântă a acestui modest așezământ monahal e însuși răspunsul tuturor întrebărilor omenești.

Peste toate acestea, trilurile de primăvară ale păsărelelor, ce stau ascunse printre crengile proaspăt înfrunzite, întregește acest nemaipomenit tablou terestru, coboară cerul pe pământ și se sincronizează melodios cu murmurul de rugăciune ce se strecoară dinlăuntrul casei celei din mijloc, ce i se mai zice biserică, și umple de veselie inima străinului sfios ce stă cu capul plecat în fața icoanei Sfântului Ioan Botezătorul de pe frontispiciu.

„Aici e cu totul altfel de cum e acolo unde am fost, gândea în sinea lui străinul. Aici totul e înfrățit cu omul, de la firicelul de iarbă și până la Crucea de-acolo din vârf. De la gâza ce se mișcă pe pământ, până la vulturul ce zboară peste nori. Cred că oamenii aceștia duc o viață sfântă, liniștită și plină de taine, în timp ce dincolo viața-mi era stresantă, activitatea secretă și periculoasă. Îmi pare rău de anii petrecuți acolo. Ani pierduți, dar ce era să fac? Atâta am știut, atâta am făcut.

E drept că se vorbea și acolo de Dumnezeu, de Biserică, de Cruce. Dar totul era sec, lipsit de un conținut îmbietor. Nici-o influență nu avea asupra noastră. Singurul ideal pentru care eram gata oricând să ne sacrificăm era să curățim țara de orice liftă păgână, dar acest lucru era imposibil; orice poartă de ieșire ne era închisă și străinii stau aici în țara noastră

ca la ei acasă. Poporul nostru nu are ce mânca și ei huzuresc. Ai noștri stau cu grumazul plecat sub jug, iar ei se lăfăiesc. Și iată ce frumuseți sunt în țara noastră! Și câte suflete pot gusta din aceste frumuseți? Ce nu aș da să pot rămâne aici, dar mi-e imposibil. Două lucruri importante se opun la aceasta:

Numai cu câteva luni în urmă, când travestit în ostaș cu gradul de sergent, am săvârșit o faptă gravă, lucru ce nimeni n-ar fi fost în stare să-l facă, și în urma căruia un ofițer, un român de-al nostru ce avea nevastă și copii acasă, a fost pedepsit cu moartea. Așadar, un astfel de loc, ca raiul pământesc, nu se cuvine unuia ca mine. Pe de altă parte, zona aceasta este-n raza de control a acelor din rândul cărora am dezertat. Mă voi duce, dar, la pădurea mea de lângă Ocnele Mari. Acolo sper și trebuie să aflu cine sunt de fapt, că Marin Vișteanu e cu totul altcineva; este cel pe care l-am dezbrăcat de palton la începutul iernii din anul 1946. Dar eu; eu, domnule, cine sunt?”.

Și uite așa gândea și se judeca pe sine omul nostru, care, după cum observăm, e intrat bine în faza de trezire la adevăr. Îi trebuie însă multă liniște. Aici, într-adevăr, e liniște deplină, dar nu pentru el. Motivul îl știm cu toții. Trebuie să se depărteze de zona aceasta.

Iată dar că s-a terminat ora de rugăciune, slujba a luat sfârșit și primul călugăr a ieșit din biserică. După el, altul și altul, toți bătrâni și la număr câte degete sunt la o mână, învârtind între degete niște bobițe negre înșirate pe ață și bolborosind din buze.

Unul dintre aceștia, care, după cum arată, ar fi mai mare între ei, văzând pe omul stând ca oricare

străin în curtea altuia, intră în vorbă cu el, că nu se cădea să nu-l ia în seamă, şi-l întrebă:

– Ce este, fiule, de unde eşti de fel şi cum te numeşti?

– D-apăi, părinte, răspunse acela, tocmai de aceea am venit la dumneavoastră să aflu ce e cu mine, de unde sunt şi cine sunt.

– Interesant, mai zise bătrânul, trebuie că te apasă vreun zbucium sufletesc şi bine ai făcut de-ai venit la noi. De vrei să te spovedeşti, bun gând ai avea şi iată că eu sunt gata să te ascult. Vino, dar, acum cu mine.

În căsuţa bătrânului, Vişteanu – zicem tot aşa deocamdată – este întrebat de acel călugăr, care era chiar stareţul:

– Ia să-mi spui, fiule, durerea ce te-apasă.

– Greu îmi e, părinte, şi nu ştiu cum să-ncep, că vorbe n-am în gură şi nici nu mă pricep. Ce dar să zic mai mult, decât că sunt marea păcatelor şi adâncul fărădelegilor. Multe fapte rele am săvârşit, socotind în mintea mea că aşa trebuia să fac.

– Dacă-ţi pare rău de tot ce ai făcut şi te făgăduieşti să te îndrepţi este cel mai bun lucru. Ţi-ai găsit medicamentul vindecător şi cu ăsta ajungi să-ţi recapeţi sănătatea spirituală.

– Aici e buba, părinte, că despre genealogia mea nu ştiu nimic.

– Ţi-au murit părinţii de când erai mic?

– V-am spus. Nu ştiu nimic!

– Ei, dar se vede că avem de-a face cu o dilemă ce se pare a nu fi deloc uşoară. Dar, oricum, nu e

insolubilă. Spune-mi, dar, numai atât cât ştii, să vedem ce putem face.

– Să fie cam zece ani de-atunci, părinte, când m-am trezit a fi pe acest pământ la strigătul unui om, şi când mi-am deschis ochii am văzut că mă aflu într-o pădure sub un pom. Era un fel de brad. De aceea am zis că mama mea este pădurea, că ea m-a născut, şi timp de câteva săptămâni m-a hrănit cu tot ce-mi poftea sufletul: pâine, cozonac, ouă fierte, fructe, ciorbă, friptură şi orez cu pasăre, colivă, covrigi şi vin. Drept este că nimic din acestea nu vedeam, dar aroma, gustul şi saţiul le aveam din destul, până la saturare. Şi, să vedeţi că nu eram singur, mai era cineva tot cam de vârsta mea, pe care, cred, că-l mai văzusem, aşa să zic, ca prin vis. De altfel, acela doar „mânca”, adică se sătura la fel ca mine, apoi dispărea ca un abur în bătaia vântului. Şi să vedeţi, că tot atunci, pe timpul nopţii, o lumânare aprinsă îmi ţinea de urât şi nu îngăduia nici unei jivine să se apropie de mine. D-apăi, cred că, dacă nu mă striga pădurarul acela, nu mă mai trezeam niciodată. Şi de-atunci ştiu ce ştiu despre mine.

– Probabil vreo boală grea a schimbat firul vieţii?

– S-ar putea să fie aşa, părinte, dar să ştiţi că acum sunt sănătos încât pot să sfărâm piatra.

– Vei fi dumneata sănătos la trup, dar nu şi la cap.

– Asta e, părinte, sunt făcut din bucăţi. Trupul e al meu, dar capul nu ştiu al cui e!

– Interesant, foarte interesant, făcu bătrânul. Văd în asta o taină. Şi, mă rog, ce-a mai urmat?

– Ce să urmeze, părinte, că, să zic aşa, cam după o lună şi jumătate mi-a pierit saţiul acela de

bunătăţi şi m-am pomenit deodată că sunt flămând. Am căutat eu prin frunzişul de pe jos, am iscodit cu privirile printre crengile pomilor, dar, nimic. Ce era să găsesc la vremea aceea? Că poate nu v-am spus, era toamna târziu, chiar la început de iarnă. Până-n cele din urmă am găsit, totuşi, nişte fructe mărunte stafidite-n cocleţele lor. Erau un fel de coarne, sau chiar coarne.

– Apropou! îl întrerupse bătrânul. Ştii cum se numeşte schitul nostru?

– Eu nu ştiu nici pe mine cum mă cheamă.

– Ei, să ştii că schitul nostru se numeşte Cornetu, Cornetu de pe Olt, că mai este un schit tot cu acest nume pe undeva prin Argeş. Şi, ce zici că a mai urmat după aia?

– Păi, se-nţelege, părinte, am plecat să-mi caut de potol, că mă tot răsucea stomacul.

– Şi cu ce te-ai ocupat?

– Cu furatul, părinte.

– Vai, asta nu e bine!

– Acum văd că n-am făcut bine, dar atunci era altceva. Şi când a început să mă strângă frigul, am dezbrăcat pe unul ce l-am întâlnit pe o străduţă dosnică. Şi-n felul acesta mi-am rezolvat şi problema îmbrăcămintei. Uite, actele astea le-am găsit în buzunarul paltonului aceluia şi mi-au fost de mare folos.

– Să ne ferească Dumnezeu de aşa folosinţă, fiule! Problema dumitale e o problemă grea, dar nu chiar de nerezolvat. Şi acum ce-ai vrea să faci?

– Aş vrea să mă întorc la pădurea aceea, în speranţa că mi se va destupa mintea, să cunosc ce trebuie să ştiu despre mine.

– Păi, dacă zici că poţi sfărâma piatra cu pumnul, de ce nu rămâi la noi, că aici ai avea mult de lucru şi noi toţi suntem obosiţi de vârstă!

– Cu dragă inimă aş rămâne, părinte, şi poate chiar am s-o fac şi p-asta, dar mai târziu. Acum nu se poate.

– De ce nu se poate? Ce te ţine?

– Aici ar da peste mine haiducii de dincolo, că numai două zile sunt de când am fugit din ceata lor.

– Vai, fiule, dacă zici că ai făcut parte din aceia, asta e o problema şi mai grea! Numai Înaltpreasfinţitul ar putea să-ţi uşureze sufletul şi să-ţi dea canonul potrivit. Uite, dacă vrei, după Sfintele Paşti, mergi cu mine la Episcopie să vedem ce zice Preasfinţitul. Trebuie să spunem şi ălor mari de-a fir-a-păr despre păsul dumitale şi, cu nădejdea la Dumnezeu, te vei face complet sănătos şi vei scăpa de toate necazurile.

– Am mare speranţă că mă voi însănătoşi, părinte; văd eu cu ochii mei că nu mai sunt ca altădată. Altădată de vedeam la cineva un lucru anume şi vroiam să îl iau, îl luam. Adică, îl furam fără nici un preaviz şi fără remuşcare. Nu-mi dădeam seama că ceea ce fac nu e bine. Dar acum, când gândesc la toate acestea şi cum nebuneşte mă hazardam în acţiuni primejdioase, nici mie nu-mi vine să cred. Ştiu că hazardul, oricum ar fi el, niciodată nu poate fi logic, pentru că nu are nici-o coerenţă. De aceea, vă rog să mă credeţi că râvnesc la viaţa dumneavoastră, la viaţa de-aici!

– Să-ţi ajute Dumnezeu la râvna aceasta, fiule! Dar uite ce e: nu mi-e îngăduit să te-nsoţesc, că aş face-o cu mare plăcere. După câte spuseşi, cred că la

mijloc e o taină. Bănuiesc despre dumneata că ai fost bolnav, sau ai suportat un oarecare şoc, în urma căruia vei fi dispărut de acasă. Iar părinţii te-au considerat mort şi ţi-au făcut parastasele. De aceea ai avut saţiul acela de bunătăţi timp de 40 de zile. Şi zici că în timpul acela mai era cineva cu dumneata?

– Mai era, părinte. Mai era cineva insubstanţial.

– Asta e, fiule. Altcineva ţi-a luat locul la înmormântare. Mergi, dar, înapoi pe firul amintirilor şi al evenimentelor până unde crezi că i-ai dat de căpătâi şi acolo să te rogi mult la Dumnezeu să-ţi dăruiască memoria ce ţi-a fost întreruptă de maladia de care spuseşi. Ştii ce rugăciuni se fac în astfel de împrejurări?

– Habar n-am!

– Uite, ia cartea asta de rugăciuni şi s-o citeşti cu luare aminte şi cu gândul la Dumnezeu. Căci şi noi vom face rugăciuni cu tot soborul pentru însănătoşirea dumitale şi venirea aici la noi. Cât despre haiducii aceia să nu te-ngrijorezi, căci o să se risipească curând. Mergi, dar, în drumul dumitale şi Bunul Dumnezeu să te binecuvânteze cu sănătate fizică şi spirituală şi sufletului mântuire.

Întoarcerea la pădurea mamă

D-apăi, dragii mei, până una-alta, eroului nostru să-i zicem tot Vişteanu, ca să ştim despre cine este vorba. Deci, să-l urmărim mai departe.

Iată-l, aşadar, după cel mult o oră de mers pe jos şi urmând cursul Oltului pe malul stâng, la Gara

Lotru, unde podul de cale ferată este ieşit în Drumul Naţional E 18.

Drumul acesta l-a mai parcurs el odată, dar atunci a mers în sus cu autocamionul şi noaptea, la lumina farurilor, iar acum, pedestru, ziua, şi-n josul apei, şi ar avea de mers cam 50 de km, deci, i-ar trebui vreo două zile de mers pe jos, că dumnealui nu mai vrea să apeleze la nimeni. Se simte bine să meargă pe picioarele lui. Are nevoie de linişte, de mai multă linişte. Pe tot timpul şi pe tot parcursul n-a încetat a se ruga, zicând: „Tu, Doamne Dumnezeule, dacă exişti cu adevărat, precum se vorbeşte în toată lumea, să nu mă pedepseşti precum ar trebui pentru faptele mele cele rele, că atâta mi-ar lipsi, ci cu milostivirea Ta să mă faci şi pe mine ca pe toţi ceilalţi oameni. Vreau să zic, ca pe oamenii buni, că nebun am fost destul. Toate trăsnăile le-am săvârşit. Numai ucigaş nu eram şi acum iată-mă şi ucigaş. Am ucis un om nevinovat cu mâna lui Bodnăraş şi asta m-a zguduit complet, încât şi pământul pare a nu mă mai suferi.

Ce voi face, dar? Oriunde mă voi duce mă urmăreşte mustrarea şi mustrarea este neiertătoare. Dar despre Tine, Doamne, am auzit că toate le poţi ierta. De aceea vreau să vin la Tine, dar nu ştiu cum să Te aflu. Am mai auzit că Tu ai creat tot ce se poate vedea. Deci, şi pe mine ticălosul, şi ce s-o fi întâmplat de sunt altfel decât ceilalţi oameni, nu ştiu! Ajută-mă, dar, să mă restabilesc ca om adevărat şi aşează-mă, cu bunătatea Ta, acolo la Cornetu, între acei oameni sfinţi. Acolo e locul meu de întâlnire cu Tine. Ajută-mă, Doamne, ajută-mă!”.

*

Așadar, după două zile de mers pe jos fără să se abată în stânga sau în dreapta, în liniște și meditație, a ajuns spre seară în orașul Râmnicu-Vâlcea, și pentru că de aici drumurile se ramifică, se vede obligat să-și petreacă noaptea asta răcoroasă în sala de așteptare a Gării C.F.R.

Noi, dragii mei, să nu ne punem întrebarea ce a mâncat, cum și pe unde a dormit, că pentru astfel de oameni, masa sau dormitul, dacă este, este cu vârf și îndesat; dacă nu e, nici nu trebuie, pentru că foamea și dormitul sunt probleme minore. Când acestea se ivesc, sunt deja rezolvate. Rezolvarea constă în a nu le da atenție. Ce să-i faci? Ăsta-i omul – vreau să spun omul de soiul acesta.

D-apăi, în a treia zi de la părăsirea Schitului Cornetu, îl putem vedea pe omul nostru traversând centrul orașului Ocnele Mari, unde odinioară a săvârșit el multe matrapazlâcuri și de care, acum când își amintește de ele, se scutură ca de nu știu ce. Nu se oprește nicăieri, nici în piața unde se vinde smântână, nici la Poliție și nici măcar la restaurantul domnului Fănică Zamfirescu, unde domnia sa nu mai este patron, ci numai „responsabil" plătit de stat, ca oricare altul. De aici, luând direcția spre nord, intră pe ulița secundară ce-l conduce fără greș până-n pădurea de sub munte, care cu zece ani în urmă, după cum zice el, l-ar fi născut pe dumnealui. Merge el și tot merge pe drumul acela forestier, privind în stânga și în dreapta, dar, ce să zici, n-are cum să știe de arborele sub care ar fi putut rămâne pentru totdeauna, dacă nu s-ar fi întâmplat să treacă pe acolo brigadierul silvic,

și-și continuă drumul până la căbănuța din partea vestică a pădurii.

Și acum, dragii mei, să ne ținem bine, că de aici începem să pătrundem într-un spațiu neexplorat. Deci, să fim atenți la omul nostru, care se află deja în marele viraj de întoarcere la adevăr. Unghiul de viraj a început, precum am mai spus, de la pârâiala de pistol automat care a ciuruit inima acelui locotenent nevinovat. Apoi, faptul că a început să se roage la Dumnezeu și, mai ales, a se recunoaște a fi vinovat de multe și de toate, ăsta este semnul minunat că se află pe drumul cel bun.

Deci, atenție, și vă poftim la incursiune în sfera tainelor pe urmele domnului Vișteanu.

Iată-l, așadar, în fața cabanei pe care o știm de la începutul povestirii, iar omul nostru e obosit de atâta mers. Intră el, dar nu se așează pe banchetă, ci, stând în picioare și cu fața spre răsăritul soarelui, își scoase din sân cărticica de rugăciuni primită de la bunul stareț al Schitului Cornetu și citi mai întâi rugăciunile începătoare, apoi pe cea de mulțumire și, la urmă, se așeză și se cufundă în gânduri cu fruntea sprijinită-n palme: „Bunăoară, am fost bolnav, începu el a-și reconstitui din bagajul de amintiri firul vieții sale. Și cred că încă sunt bolnav. Desigur, cu sistemul central nervos nu sunt în regulă. Și, să zic așa, în toamnă se împlinesc zece ani de când în această pădure m-am trezit a fi pe pământul ăsta. Unde am fost până atunci? Că în loc să mă văd în scutece, gângurind și fără pricepere, m-am trezit a fi în plină maturitate, îmbrăcat în halat de casă și pijama, cu papuci în picioare și cu suficiente facultăți de cunoaștere în

rosturile vieţii omeneşti. Deci, cu siguranţă am existat şi înainte de asta. Cum, cine, şi unde am fost şi ce s-a întâmplat cu mine, încă nu ştiu. Dar voi lăsa toate pe mâine dimineaţa, şi până atunci Îl voi întreba pe Dumnezeu. El trebuie să ştie totul despre mine şi, fiind aşa de bun, nu se va supăra că Îl voi iscodi de toate cele".

Şi a rămas Vişteanu nostru în căsuţa din pădure toată ziua aceea şi a citit cărticica de rugăciuni din scoarţă-n scoarţă de mai multe ori, insistând mai ales asupra rugăciunii ce se rosteşte la vreme de boală.

Visul tainic

Spre seară, când lumina zilei se ducea în asfinţit şi nu se mai vedeau slovele din carte, omul a ieşit, a adunat un braţ de vreascuri şi a făcut focul în vatră, aprinzându-l cu bricheta ce o furase cândva din buzunarul pădurarului. În vremea aceea brichetele erau cu piatră şi cu fitil, nu ca cele de astăzi cu benzină uşoară sau gaz lichefiat. Că, vedeţi dumneavoastră, ziua e cald – cald de primăvară – dar noaptea se lasă totuşi răcoare, şi mai cu seamă aici în pădure cade un frig de dai cu genunchii de gură. Aşa că, vatra din cabană e o binecuvântare pentru omul nostru.

Până să se încălzească mai acătării, a continuat să se roage lui Dumnezeu aşa cum ştia el, cu vorbele lui, până s-a terminat braţul de lemne de pus pe foc. Şi când a crezut că nu mai poate rezista şi în căsuţă s-a încălzit bine, a pus şi el capul jos binişor şi cât ai

zice peşte şi ai înghiţi o găluşcă a şi adormit, că era mult prea obosit.

Şi a visat el un vis foarte ciudat şi pe cât de ciudat, pe atât de semnificativ, de n-o să-l uite câte zile va mai avea de trăit. Şi iată cum: Se făcea că se află pe o câmpie întinsă cu iarbă verde şi flori de păpădie. Câmpia era limitată în partea de apus de o întindere cu nisipuri arzătoare, în partea de miazăzi de o apă mare învolburată, în miazănoapte de o tundră în care mişunau tot felul de fiare sălbatice, iar în partea de răsărit de un munte înalt şi drept, peste care nu se putea trece decât numai cu aparate de zbor. De unde şi până unde, omul nostru a aflat că dincolo de munte e o grădină imensă de o frumuseţe rară şi cel ce reuşeşte să escaladeze muntele ajunge să vadă frumuseţea frumuseţilor şi va li liber să guste din toate fructele de prin pomii ce se află în acea grădină.

Vişteanu nostru, după câteva încercări, a reuşit a se desprinde de pământ şi a pluti la mică înălţime. Apoi, cu eforturi sporite, a mai căpătat ceva în altitudine, dar mai mult de atât n-a fost posibil; orice sforţare depusă i-a fost zadarnică. Căutând el să vadă pricina neputinţei de a zbura peste muntele acela, şi-a dat seama că în spate purta o greutate ce nu-i da voie să se înalţe mai sus. A încercat apoi, cu multă osteneală, să se debaraseze de povara ce-l trăgea spre pământ, dar nu i-a fost cu putinţă.

Undeva într-un zăvoi era o mulţime de oameni şi s-a îndreptat către aceia şi i-a rugat să-i ajute să-şi lepede greutatea din spate, dar oamenii aceia păreau a fi străini şi nu-l înţelegeau. Printre ei era şi o femeie bătrână, care, văzându-l, îi zice:

„– N-ai cum să zbori peste munte, măiculiță, cu coșnița aia în spinare!

Și el se roagă de ea, zicându-i:

– Dezleag-o matale și arunc-o departe.

– Nu pot, îi răspunse ea, că ai în coșniță multe lucruri.

– Ce fel de lucruri? mai zice el.

– Păi, uite, ai niște articole de îmbrăcăminte, scule de frizerie, bidoane, bani mulți, ai și un pește mare, brânză, pâine... Vai, iată și oala mea cu smântână! Păi, așa vrei să zbori dumneata, cu greutatea asta în spinare?

– De ce nu vrei să mi-o dezlegi, se ciudește el.

– Ți-am spus că nu pot. Uite, du-te la preotul acela cuvios, că numai el e-n stare să te ușureze de povara asta”.

În mijlocul mulțimii aceleia era un Episcop îmbrăcat în odăjdii strălucitoare ce avea în mâna stângă cârja arhierească, iar în mâna dreaptă o Cruce de aur și binecuvânta poporul ce-l înconjura.

A încercat bietu Vișteanu să ajungă la Episcopul acela, dar nu i-a fost cu putință. I se cerea să aibă la mână un act, un fel de pașaport, în care să fie scris numele lui. Și aceasta, pentru el, constituia o greutate mai mare decât cea pe care o purta în spate. „Ce să fac? își zicea el. Vreau neapărat să ajung în grădina aceea minunată. Oricâtă plată sau osteneală mi s-ar cere pentru asta, sunt gata să fac orice. Așadar, greutatea din spate mă ține să nu pot zbura. Dezlegarea acestei greutăți n-o poate face nimeni din toată mulțimea aceasta fără numai Preotul cel Mare ce se află în mijlocul lor. Ca să ajung la el nu se poate

decât cu pașaport pe numele meu!... Dar, ia să încerc să mă cațăr cu mâinile de stâncă și, puțin câte puțin, voi ajunge acolo-n vârf și de acolo mi-ar fi mult mai ușor să zbor în jos în mijlocul grădinii”.

Și s-a dus el, tot așa plutind pe deasupra pământului, până lângă peretele de piatră și a început să se cațere. După doi-trei metri de escaladare se afla obosit peste măsură din pricina poverii ce o avea cu el. Când a vrut să mai facă încă un efort, s-a agățat cu mâinile de un colț, dar acesta pe dată s-a desprins și temerarul a căzut cu vuiet la pământ. Momentul loviturii l-a înspăimântat într-atâta încât l-a deșteptat din somn și s-a văzut domnul Vișteanu în întunericul cabanei din pădure. Cât să fi fost ceasul la vremea aceea din noapte, n-avea de unde să știe, dar de dormit n-a mai avut cum.

Așa fiind situația, a început a-și stoarce mintea, meditând asupra acelui vis: „Care va să zică, trebuie să-mi fac pașaport! Pașaportul e actul meu de identitate. Cum aș putea să apar în lume – în lumea de aici – cu buletinul de identitate al altuia? Numele de Vișteanu Marin aparține lui Vișteanu Marin, care aici s-ar putea să fie cunoscut, că orașul ăsta nu-i prea mare. Și decât să mă înhațe Poliția, mai bine mă duc să le spun adevărul și cu asta încep să-mi ușurez povara. Ce altceva ar putea să însemne coșnița cea grea din visul meu, decât faptele mele cele rele și pe care nimeni n-a vrut să le ia asupră-și sau să le poată arunca de la mine! Ba, prin mulțimea aceea, unii erau dintre cei păgubiți de mine, care, în loc să mă ușureze, mai tare mă acuzau.

Ce voi face, dar, Doamne, Dumnezeul meu, că

numai din milostivirea Ta cea mare ce o ai față de zidirea Ta, mi-ai arătat prin visul acesta starea nenorocită în care se zbate amărâtul meu suflet. Şi aşa cum am lucrat de mi l-am împovărat cu fapte rele, tot aşa, chiar mai mult de s-ar putea, să mă ostenesc să mi-l curățesc. Şi cum aş reuşi, Milostive Doamne, să-mi curățesc sufletul, fără numai cu ajutorul Tău, prin oamenii Tăi ce i-ai rânduit pentru aceasta şi cu osteneala mea. Ajută-mă, dar, să mă regăsesc şi să arunc de la mine marea coşniță a mulțimii păcatelor mele! Ajută-mă, Doamne Dumnezeule, să pot trece peste muntele de piatră, ce-mi stă de față, să pot cunoaşte ce este dincolo, cine sunt şi de unde vin! Netezeşte-mi calea, aruncă din drumul meu orice stâncă, orice bolovan şi, mai ales, învredniceşte-mă de Harul Tău să pot ajunge acolo în grădina Ta, în grădina desfătărilor cereşti! Amin".

Şi tot aşa, străinul Vişteanu a cugetat asupra stării sale sufleteşti, căindu-se şi bătându-şi fruntea de podeaua grosolană a căbănuței, până când zorile dimineții s-au ivit la răsărit.

La Poliția din Ocnele Mari

Oricum, pentru noi, care l-am urmărit până-n clipa de față şi care ştim ce ştim despre trecutul său, pur şi simplu întoarcerea lui e fenomenală şi, cum de la o zi la alta se poate observa, progresul îmbucurător. Dar, să se regăsească pe sine de unul singur nu i-ar fi în putință. De aceea, în derularea inversă a evenimentelor, pentru reconstituirea adevărului, trebuie să

apeleze la unele organe ale vieții publice. Aşa fiind situația, şi-a luat hotărârea de a merge la sediul Poliției, pentru a cere sprijin în această acțiune.

Iată-l, aşadar, în biroul ofițerului de serviciu, care-i zice:

– Buletinul de identitate, vă rog!

– Nu am! răspunse el.

– De ce nu ai?

– Tocmai de aceea am venit la dumneavoastră, pentru că nu am buletin de identitate.

– Păi, ce i-ai făcut?

– Asta e, că nu ştiu dacă am avut vreodată.

Ofițerul, dându-şi seama că are de-a face cu un caz deosebit, care trebuie adus la cunoştința celor mai mari în grad, zise:

– Poftim sus la Comandantul nostru! şi l-a dus pe omul nostru într-unul din birouri şi l-a predat adjunctului de şef şi apoi şi-a văzut de rostul său.

– Care-i baiul? întrebă adjunctul pe civilul nostru.

– Vă rog să mă arestați! zise cu glas plângător Vişteanu.

– Vino mata mai târziu, că şeful e pe teren.

– Arestați-mă dumneavoastră, mai zise omul.

– Ți-am spus că nu e şeful aici. Numai el are puterea să rețină persoane umane. Aşa că, vino mai târziu şi lasă-mă că am de lucru, şi-apoi, ce motiv am să te arestez?

– Am săvârşit multe infracțiuni în acest oraş.

– Când?

– Acum zece ani.

– Să fii sănătos! După zece ani, orice urmărire penală încetează.

– Păcat!
– Ce-i aia? Păcat?
– Că după zece ani încetează urmărirea penală. Ar trebui să fie în vigoare până ce inculpatul își ispășește păcatul. Și... asta e.
– Păi, dacă vrei, totuși, să fii arestat, du-te la ăia de-atunci și pe noi lasă-ne-n pace!
În urmă la toate astea, a ieșit bietul de el dezolat complet. La cine, oare, să mai apeleze? Și pe când cobora scările Sediului, se întâlnește cu un colonel. Era chiar Comandantul. Vișteanu a bănuit cine ar putea să fie și îl salută, zicând:
– Să trăiți domnule colonel. Dumneavoastră sunteți Comandantul Poliției?
– Da. Pentru ce vrei să știi?
– Aș avea multe să vă raportez.
– Poftim sus la birou, să vedem care-i situația.
Acolo-n biroul Șefului, omul nostru se destăinui de-a fir-a-păr de tot ce și-a putut aduce aminte despre sine până-n clipa de față și rugând în încheiere să fie ajutat precum vor ști dumnealor.
Apoi, colonelul îl mai întrebă:
– Și zici că te-ai trezit în mijlocul pădurii îmbrăcat doar în pijama și halat de casă?
– Da, domnule Comandant.
– Pijamaua și halatul erau ale dumitale de-acasă?
– Păi, vă spusei că numai din momentul când mi-am deschis ochii acolo-n pădure și până acum știu totul despre mine, dar până atunci nimic nu-mi amintesc.
– Dumneata mă faci curios! Ți-amintești, dar, ziua când te-ai trezit în pădure?

– În nici-un caz, dar știu că era o burniță rece și n-a trecut mult și a venit zăpada. Oricum, în toamna care vine se împlinesc zece ani de atunci.
– Aha! E bine. E foarte bine. Putem călători pe fir în jos până-i dăm de căpătâi. Până una-alta, ia mata loc pe scaun acum, că am un pic de treabă, și după aceea vom merge împreună la Spital.
Colonelul, ca unul cu experiență în domeniul infracțional și în cel psihic uman, și-a imaginat cam ce-ar putea fi la mijloc și îndată puse mâna pe telefon, formă un număr și când la celălalt capăt al firului cineva răspunse, zicând „Alo!", colonelul întrebă:
– Sunteți Spitalul Orășenesc?
– Da, Spitalul, se auzi stins în microreceptor.
– Domnul Director e acolo?
– Deocamdată, nu. E-n sala de operații. Dar dumneavoastră cine sunteți?
– Sunt Comandantul Poliției. Când l-aș putea găsi?
– Păi, dânsul nu operează, ci numai asistă la operație, dar, oricum peste o oră îl găsiți. Așa că, mai reveniți.
După terminarea convorbirii, colonelul își scoase din servietă un fel de sandviș și începu să-și înfulice micul dejun și-n același timp întrebă pe oaspete:
– Dumneata ai mâncat ceva astăzi?
– Nu prea mai țin minte de când n-am mai băgat ceva de mâncare în gura mea. Să fie cam patru zile când la un schit de călugări am sorbit un fel de zeamă și am ronțăit o coajă de pâine.
– Aproape că nu-mi vine să cred, încheie colonelul.

Apoi chemă la dânsul pe unul din subalterni și-i zise:

– Ia-l pe dumnealui, du-l la bufetul de la subsol și să i se dea să mănânce că e flămând, iar costul consumației să fie trecut în contul meu.

Ehe, domnul colonel al nostru, o fi 'mnealui om cumsecade, nu zicem ba, dar și aici de față se prezintă a fi un caz cu totul deosebit. N-a mai avut până acum în activitatea dumnealui vreun alt caz asemănător și de aceea vrea cu toată seriozitatea să-l ia asupră-și pentru rezolvare. D-apăi, mare trebuie să fie curiozitatea omului acestuia.

Reconstituirea

Peste o oră mai târziu, Comandantul Poliției, însoțit de „omul fără nume", erau de față în biroul medicului director al Spitalului din localitate. După ce luă cunoștință despre ce este vorba, directorul ceru asistentei sale să-i fie adus de la arhivă registrul cu evidența internărilor ce cuprinde ultimele patru luni din anul 1946. Și până la sosirea registrului cu pricina, medicul încercă a-i pune câteva întrebări acestui pacient „nebotezat".

– Cu ce diagnostic ai fost internat, stimabile?

– Habar n-am, domnule doctor.

– Îți amintești în care salon ai fost internat?

– Nici atât.

– Cam în ce zi ai plecat din spital?

– Nimic nu-mi amintesc din toate acestea, domnule doctor, decât din momentul când un om s-a

întâmplat să treacă pe acolo, pe cărarea aceea din pădure, și m-a strigat cu voce tare.

Apoi, colonelul intră în vorbă.

– Zice că s-a pomenit a fi îmbrăcat în pijama și halat și de aceea am dedus că a fost plecat din spital.

– Nu e certă supoziția, răspunse doctorul cu stăpânire de sine. Ar fi putut pleca și din casa lui sau să dispară din spitalul din Râmnicu-Vâlcea, de exemplu, și în starea de inconștiență să nimerească în pădurea de aici.

Apoi, pacientul zise și el:

– Părintele stareț de la Mănăstirea Cornetu a dedus că altcineva mi-ar fi luat locul la înmormântare.

Medicul, ca om de știință în profesia sa, răspunse cu sobrietate:

– Starețul ăla să-și vadă de metaniile lui. Ce știe el despre bolile psihice?

Apoi, colonelul completă:

– În activitatea noastră luăm în considerare orice cuvințel, orice lucrușor. Toate conduc la aflarea adevărului. Dar știți ce, mai zise colonelul, fiind convins că de data aceasta medicul nu va mai avea ce riposta, fiind vorba de oameni competenți în ale științei, să-i întrebăm pe cei de la „Meteorologie" în ce zi a picat prima zăpadă din iarna '46-'47.

Și directorul, oarecum enervat, rosti:

– La ce bun poate fi zăpada în treburile noastre? În fond zăpada e numai apă de ploaie și atât!

Apoi, colonelul, schimbând tonul vorbirii, zise cu aer de superioritate:

– Să-mi fie iertat, dar sunt Comandantul Poliției și am dreptul și puterea să cer și să impun pentru a-mi

fi puse la dispoziție tot ce e necesar rezolvării cazului acesta. Iată, dar, domnule director, că unele fenomene naturale ne îndrumă la obiect. Uite, dânsul zice că în momentul când și-a deschis ochii și s-a văzut pe sine era o burniță rece, după care a urmat să cadă zăpada.

– Poftim, aveți telefonul la dispoziție, zise medicul cedând situației.

Și colonelul își scoase agenda din buzunar, se uită în ea și formă numărul Biroului Meteorologic, iar în clipa când a început să vorbească la telefon, a intrat asistenta cu două registre la subsuoară.

Apoi, doctorul a început să frunzărească unul din registre, în timp ce colonelul a continuat să vorbească în microreceptor și să-și noteze în carnețel ceea ce i se transmiteau pe firul telefonului. Și când medicul dădea semne de plictiseală și filele de registru se-ntorceau una după alta fără nici-un rezultat, colonelul, cu fața senină și cu un zâmbet ascuns pe buze, i se adresă, zicând:

– Nu vă mai osteniți atâta, domnule director, căutând acul în carul cu fân. Uite ce zic cei de la Meteorologie: că prima zăpadă din iarna aceea a căzut în noaptea de cinci spre șase decembrie, iar burnița a fost pe 22 și 23 octombrie. Și dânsul își amintește că era un vânt puternic amestecat cu burniță rece ca gheața. Așa că nu-i nevoie să răsfoim registrul începând cu sfârșitul lui decembrie, ci doar de la data de 23 octombrie în urmă.

Acum intră în vorbă pacientul nostru.

– Părintele stareț de la Cornetu zicea că timp de 40 de zile cineva mi-ar fi făcut Parastasele și de aceea n-am simțit nevoia de hrană.

Apoi, doctorul, și mai enervat, zise:

– Lasă-ne, domnule-n pace cu starețul dumitale. El să-și vadă de mănăstirea lui. E..., istorie ca asta!

Și iarăși colonelul, manierat:

– Să nu ignorăm, domnule doctor. Orice vorbuliță ne îndrumă la obiect. Să căutăm, dar, de la data când a fost burnița aceea cu patruzeci de zile în urmă. Deci, de la data de 22 octombrie mergând pe firul calendaristic în jos ajungem la zilele de 11 sau 12 septembrie.

Aici doctorul, care era gata să izbucnească, zise:

– Sunt surprins de temperamentul dumitale, domnule Comandant, că în loc să se supună starețul ordinelor Poliției, te supui dumneata superstițiilor călugărești. Ciudat, foarte ciudat!

– Nu vreau să supăr pe nimeni, domnule doctor, dar însăși proverbul glăsuiește: „Păcătosul, adevăr grăiește". Dacă un păcătos spune adevărul, cu cât mai mult un stareț de mănăstire, care e-n tot timpul în căutarea adevărului?

Acum, doctorul, ca ieșit din răbdări, dădu colonelului registrele să se descurce el, că e o babă de la țară care ascultă de toate fleacurile. Și tot acum a trimis pe asistentă să cheme doctorul de la „Neuropsihiatrie".

Va fi el medicul om de știință într-ale sale, dar și colonelul n-are cum să fie mai prejos. În multe împrejurări, dumnealor, Poliția, se leagă și de cea mai neînsemnată vorbă, de cea mai mică pată în câmpul infracțional, de un firicel de păr și de amprentele care nu se văd. Toate acestea, folosite de intuiția lor ageră, scoate la iveală adevărul. Așa că, domnul colonel are

dreptate când ia în seamă toate vorbele. Nu e chiar „ca o babă de la țară".

Și, deodată, dânsul se însenină la față și cu un aer, de parcă descoperise cine știe ce, zise cu entuziasm:

– Iată, priviți aici! Aici trebuie să fie ascuns adevărul. Chiar că m-aș fi bucurat să fie și starețul acela de față. Uite, aici la ultima rubrică, zice: „Dispărut cu echipamentul vestimentar al spitalului". Și dedesubt, data de 11 septembrie 1946. Asta e, și nimic mai mult. Și să citim toată coloana de la cap: „Numărul curent 623 – Eftimie Andrei, vârsta 25 de ani, comuna Pietrari, internat la data de 4-IX-1946, diagnostic: Miocardită". E, mai ai ceva de zis, domnule? se adresă el celui căruia i-am zis Vișteanu, la care acesta a dat din umeri, ca unul ce nu-și amintește nimic din toate acestea.

În cele din urmă, rosti și el:

– M-aș bucura nespus să mă regăsesc în memoria mea.

– Ce vârstă ai acum? îl întrebă de data aceasta medicul.

– Nu știu, domnule doctor, dar dacă aici e vorba despre mine, înseamnă că am acum 35 de ani.

– Vedeți, domnule director? Vom fi noi polițaii „chițibușari", dar numai așa se poate afla adevărul, zise colonelul triumfător și cu aluzie ironică la scepticismul doctorului.

Apoi, bucuros, dumnealui, ca unul care câștigase pe merit laurii gloriei, mai privi așa din fugă în susul și-n josul filei, și la numărul de ordine 612 văzu la rubrica Observații: „Decedat. Stop cardiac". Când

luă seama, cel mort era de aceeași vârstă cu eroul nostru, dar era din altă localitate și cu alt diagnostic. Și deodată îi străfulgeră prin minte o chestiune gravă și întrebă pe pacient:

– Oare, de ce a zis călugărul acela că altcineva s-a înmormântat în locul dumitale? Cum vine asta?

– Eu n-am cum să știu, zise interpelatul, dar așa a zis părintele stareț, pentru că la masa mea din care mă săturam fără să mănânc, se mai înfrupta încă un ins; un ins imaterial.

– Da, înțeleg. Înțeleg că atunci erai bolnav. Erai încarcerat de boală și unde nu e libertate nu există nici responsabilitate. De acea îți făceai tot felul de halucinații. Dar, totuși..., nu știu ce să mai zic, că ăsta a murit tot în ziua când dumneata ai fugit din spital.

Apoi se adresă medicului care arăta a fi prea stresat și plictisit de minuțiozitatea colonelului:

– Domnule director, s-ar putea ști la ce salon a fost internatul unul și la care celălalt?

– Da, s-ar putea, domnule, dar la ce folos să mai „dezgropăm morții" acum după zece ani? Morții cu morții, vii cu vii, noi ne ocupăm numai de cei vii. Asta ne e menirea.

Revenirea la normal

În acest moment intră doctorul psihiatru, fiind chemat precum știm de director, și îi surprinse pe toți trei aplecați deasupra registrului.

– Despre ce este vorba, domnule director? întrebă noul venit.

– Uite, ia-l pe dumnealui şi aplică-i o psihanaliză precum ştii. Zice că ar fi suportat o întrerupere de memorie la vârsta de 25 de ani.

Doctorul psihiatru îl ia pe pacient şi plecă la cabinetul său de lucru. Aici, după un consult discret de suprafaţă, pacientul e poftit să se aşeze pe scaun în faţa doctorului specialist, care începu a-l întreba:

– Cum ţi-e numele, voinicule?

– Nu am nume, domnule doctor. Dar, ce să zic, poate că am, dar dacă nu ştiu nimic despre mine!... Eu exist pe lumea asta numai de acum zece ani.

– Cum aşa? Doar eşti om în toată firea şi te ştiu de când erai în şcoală, apoi când ai făcut armata, căută doctorul a-l descoase cu metodica lui.

– Poate că mă confundaţi cu altcineva, domnule doctor, zise pacientul.

– Eu niciodată nu mă înşel, mai zise doctorul. Dar ia spune-mi câte neveste ai?

– O, faceţi glume cu mine? Eu nu sunt căsătorit.

– Cum nu eşti căsătorit? De ce mă minţi? se arătă doctorul a fi supărat.

Apoi, pacientul, cu blândeţe:

– Să mă iertaţi, domnule doctor, dar eu vă spun adevărul. Am jurat să nu mai mint vreodată.

– Nu te juca cu mine omule, că ajungi pe scaunul electric! ţipă doctorul.

Apoi, pacientul nedumirit:

– Dar, ce aş putea să spun decât adevărul, domnule doctor?

Acum, specialistul şi mai enervat:

– Vai, îndrăzneşti să-mi vatămi reputaţia de medic primar; nu ţi-e ruşine?

– Iertaţi-mă, domnule doctor. N-am să mai răspund la nimic, ca să nu greşesc.

– Măgarule, dobitocule! Locul tău de-acum e pe scaunul electric! strigă cu violenţă doctorul şi, ridicându-se bruse de pe scaun şi bătând fioros cu pumnii în masă, o împinse peste pacientul nostru.

Acesta, nemaiavând cum să stea, a căzut pe spate cu scaun cu tot şi se lovi zdravăn de pardoseala peste care era aşternut un covor.

– Văleu! Ce mi-aţi făcut, domnule doctor, mi-aţi spart capul? Dacă ştiam de una ca asta, nu mai veneam la dumneavoastră!

La aceasta, doctorul, văzând că „reţeta” dumnealui fusese cam dură, grijuliu, se repezi spre pacient, prefăcut şi zicând:

– Vai, n-am crezut să fii aşa de anemic încât să nu te poţi ţine pe picioare! şi degrabă îl ajută să se ridice şi, masându-l în zona cerebelului, îi da zor cu consolările: Lasă că nu-i nimic. Nu sângerează, ci e doar un cucui.

– Ehe, doctore, cucui, cucui, dar la bucurie nu se ajunge fără numai prin suferinţă. Mi-ai spart dumneata capul, dar cred că s-a spart şi peretele de piatră ce mi-a stat în faţă timp de zece ani. Mă simt a fi cu totul altul. Întrevăd că-mi voi reveni la normal. Am început chiar să-mi reamintesc câte ceva din trecutul meu. Ah, ce bine e! Am mare nădejde că totul va fi bine!

La auzul acestora, doctorul jubila de bucurie că originala sa metodă a fost aplicată cu succes şi şi-a atins scopul şi când ar fi vrut să-i mai aplice încă un test pacientului său, acesta i-o luă înainte, zicând:

– Şi acum să vedem ce e-n stare „măgarul şi dobitocul" de adineaori!

Şi privindu-l ţintă-n ochi şi ameninţându-l cu degetul arătător, continuă:

– Aşa că, până una-alta, treci mata la perete şi stai nemişcat până mă reîntorc!

Îndată, doctorul, cu ochii mari holbaţi, s-a supus întru totul, tăcând ca un peşte şi mergând de-a-ndoaselea până la perete şi rămase acolo nemişcat ca un manechin din vitrină.

Ar fi fost de aşteptat ca un cadru medical – cu deosebire în specialitatea „neuropsihiatrie" – să nu cadă sub influenţa hipnotică, dar, iată că totuşi şi astfel de oameni sunt cuprinşi de slăbiciuni. De altfel şi omul nostru, de când cu furtul dosarului acela „Ultrasecret", n-a mai încercat să vadă de-i mai reuşeşte această metafizică putere. Şi acum i s-a ivit prilejul să-şi mai pună-n aplicare încă o dată forţa de care dispune. De altfel, aceasta va fi ultima, că din momentul ce-şi va reveni la normal, îşi va da seama că aceasta face parte de domeniul malefic – domeniul întunericului – şi de care trebuie să se lepede cât mai repede posibil.

Şi acum să vedem ce-a mai urmat, că tot în vremea asta, în biroul directorului, cei doi continuau să discute despre cele două cazuri şi coincidenţele lor: mortul, dispărutul. Amândoi de aceeaşi vârstă, decesul şi dispariţia în aceeaşi zi, internaţi într-un salon cu două paturi, la care colonelul se împăună, zicând:

– Fără discuţie, ăsta l-a omorât pe celălalt şi, să nu fie pedepsit, a fugit, şi acum iată că şi-a făcut apariţia, crezând că după zece ani nu-l mai întreabă

nimeni despre asta. Îl voi aresta pe loc şi voi cere Tribunalului să-l pedepsească cu vârf şi-ndesat.

În acest moment a intrat pacientul nostru miraculos, care, lăsând pe psihiatru proptit de perete, acolo la locul lui de consultaţii, veni aici să le spună şi acestora minunea cu cucuiul şi glăsui:

– Vă rog să mă iertaţi că vă întrerup, dar consider că nu mai e nevoie să răsfoim registrul. Iată că acum ştiu totul despre mine. Ştiu totul cum au decurs întâmplările şi vă rog să-mi permiteţi să vă istorisesc.

Şi deodată intră brusc doctorul psihiatru, care s-a trezit între timp şi ţipa, zicând:

– Domnule colonel, arestaţi pe acest nebun! E un diavol şi jumătate! A vrut să mă ucidă!

– Dar eu nu m-am atins de dânsul, domnule colonel, se jelui pacientul. Pe dânsul nu veţi găsi amprente de-ale mele, dar pe mine sunt de-ale dumnealui. Probabil, dânsul a vrut să mă omoare pe mine. Ia uitaţi-vă şi vedeţi ce cucui mare mi-a făcut la creierul mic!

– Nu-i chiar aşa, domnule colonel, interveni psihiatrul. Acesta e remediul în astfel de cazuri. Că fără cucui nu s-ar mai fi trezit dumnealui la starea de luciditate.

– Ba m-aş fi trezit şi fără proeminenţa cucuiului, domnule doctor, aşa cum te-ai trezit şi dumneata fără să fiu de faţă, completă pacientul.

– Hai liniştiţi-vă şi să terminăm cu dezastrul ăsta, zise directorul, care ar fi dorit să nu-l mai deranjeze nimeni.

– Trebuie să rezolvăm cazul, domnule director. Aici e vorba de o crimă comisă de dumnealui în ziua

de miercuri 11 septembrie 1946, precum scrie negru pe alb aici în evidenţele dumneavoastră, zise colonelul.

Şi iarăşi, directorul:

– Da, dar dumneavoastră ziceaţi că după zece ani totul se clasează. Aşa că, ce atâta tevatură?

Acum intră în vorbă pacientul, zicând:

– Da, dar, totuşi, trebuie să fiu arestat, că abia la toamnă împlinesc zece ani. Dar, în orice situaţie inculpatul totdeauna este interogat.

– Asta o veţi face acolo la Poliţie, nu aici la Spital. Aici se tratează bolnavii şi avem nevoie de linişte, încheie directorul.

– Iertaţi-mă că-ndrăznesc, mai zise pacientul, dar interogarea corectă şi completă se poate face la locul „crimei" şi numai aici se poate reconstitui o cât mai fidelă relatare a faptelor. Aşa că, domnule colonel, să mergem cu toţii, şi cu registrul dacă vreţi, la camera numărul nouă şi acolo, eu, inculpatul Călinescu Daniel, vă voi istorisi şi cu de-amănuntul cum a fost cu „decesul" şi cu „dispariţia".

Şi în timp ce colonelul căuta în registru să confrunte numele celui de la rubrica în care era menţionat „dispărut" cu cel amintit de inculpat, psihiatrul, deloc îmblânzit, se repezi, zicând:

– Deci, acuma ştii cum te cheamă, dobitocule!

Şi pacientul, răspunse:

– Ai face bine să-ţi vezi de serviciul dumitale, că te aşteaptă alţi bolnavi la uşă, iar de nu, „dobitocul" acesta îţi poate arăta ce e-n stare să facă.

Bietul psihiatru, speriat ca de altă aia, a ieşit şi s-a dus, vrei-nu-vrei, la cabinetul său.

La urmă, colonelul zise cu nemulţumire:

– Zici că de acum ştii totul despre dumneata? De ce, oare, vrei să îngreunezi cercetările, că nu-ţi e de nici un folos! Iată că acest Călinescu Daniel este mort. Iar cel fugit, adică dumneata, se numeşte Eftimie Andrei. Aşa scrie aici în registru şi e clar ca bună-ziua.

– E confuz ca noaptea, domnule colonel.

– Cum îndrăzneşti, omule, să dezici datele certe, că evidenţa noastră e oglinda realităţii! se repezi enervat directorul.

– Bine aţi zis, domnule director, că evidenţa dumneavoastră este oglinda realităţii, că-n oglindă de priveşti îţi vezi mâna dreaptă că e stânga şi stânga că e dreapta. Şi aici tot un fel de oglindă este, adică, eu, Călinescu Daniel, în evidenţă figurez ca mort, iar Eftimie Andrei, cel mort, figurează ca dispărut. Deci, asta e oglinda: Viceversa!

– Ce tot îndrugi, domnule, că alba e neagră şi neagra că e albă? au sărit amândoi, adică directorul şi colonelul pe omul nostru, care se apăra cu vehemenţă, zicând:

– Eu nu îndrug decât adevărul şi tocmai de aceea zic să mergem la locul cu pricina, să pot fi mai explicit.

– Să mergem, dar, acolo, să ne putem înţelege ca lumea, încuviinţă colonelul.

Şi au mers tustrei la camera cu pricina. În interior, tot două paturi, că mai multe nu au loc şi cu aceeaşi numerotaţie: 31 şi 32. De data aceasta paturile erau ocupate, dar asta n-a împiedicat cu nimic acţiunea întreprinsă, căci dumnealor şi-au văzut de treabă nestingheriţi. Călinescu şi colonelul s-au aşezat pe cele două scaune din dotarea camerei, iar doctorul pe unul din paturi. Şi inculpatul începu:

– În seara zilei precedente, adică pe zece septembrie, lui Eftimie îi vine în vizită, pe aici prin dosuri, un prieten. Acesta i-a adus ca dar bolnavului, adică prietenului său, o sticlă din acelea de trei sferturi plină cu rachiu de prune, că pe aici așa ceva se găsește berechet. Și după cum prinsesem de obicei, seara, stam la povești până târziu.

Colegul de cameră, adică Eftimie, suferea cu inima și cu toate astea nu se lăsa de fumat și de băutură, că zicea: „Tutunul și țuica nu fac rău la inimă". Iar după ce asistenta de serviciu ne-a făcut injecțiile, adică după ora nouă – că ne făcea injecții la amândoi din șase-n șase ore – noi, cu palavrele noastre, ne-am apucat să bem țuica aceea și, din glumă-n glumă, mai fără să ne dăm seama, eu m-am așezat pe patul lui, iar el pe patul meu. Când am terminat țuica de băut, el, Eftimie, a aruncat sticla pe fereastră, dincolo de gard, dar țuica, fiind destul de tare – cred că avea 40 de grade – și câte 375 de grame de fiecare, a fost prea suficientă să ne adoarmă imediat. Și așa ne-a prins somnul și amețeala băuturii pe fiecare în patul celuilalt.

Cred că era ora trei noaptea când a venit din nou asistenta și ne-a făcut injecțiile. Și, asta a fost, că de aici n-am mai știut nimic. M-am trezit, după cum v-am mai spus, cu o lună și jumătate mai târziu, acolo-n pădure. Așa că, țuica și inversarea injecțiilor ne-au fost fatale. Pe mine, cu durerea de cap m-a înnebunit; iar pe celălalt, cu miocardita lui, l-a dat gata. De altfel, nu injecțiile au fost inversate, ci noi bolnavii, ne-am schimbat dintr-un pat în altul. Și așa a fost întâmplarea... Atât am știut, atâta v-am spus.

La acestea, colonelul, rosti următoarele:

– Deci, până la urmă, adevărul a ieșit la suprafață alb, curat, fără negreață. Și în cazul cu pricina, numai mortul poartă vina.

Apoi, directorul, să nu se lase mai prejos, zise:

– Și la urmă, dumnealui, se alese cu-un cucui.

Ehe, iată și pacientul nostru, Călinescu, sări și el ca musca-n lapte, zicând:

– De știam că un cucui m-aduce la starea dintâi, nici nu vă mai deranjam, ci eu singur mi-l făceam.

Au continuat dumnealor să mai spună fiecare câte ceva și la terminarea discuțiilor au găsit cu cale că natura împrejurărilor, în acest caz, nu cere nici măcar încheierea unui proces verbal, lăsând totul pe seama vremii de atunci. Că însuși colonelul a zis: „De ce să ne legăm la cap dacă nu ne doare?".

Directorul, mulțumit că a scăpat ușor și Spitalul e scos din culpă, îi sili pe ceilalți doi să plece, zicând:

– Domnilor, mi-a făcut o mare plăcere. Mai poftiți. Acum, însă, mă așteaptă o mulțime de treburi. Nu mi-am băut nici cafeaua.

Așa că oaspeții au plecat și și-au văzut de drumul lor. Colonelul este foarte satisfăcut că situația, pe cât părea a fi încâlcită, pe atât de ușor s-a limpezit. Iar deghizatul Vișteanu – de acum Călinescu –, ce să mai zicem de el, e ca nou-născut. Bucuria lui este fără margini și se simte așa de ușor, încât i se pare că nu mai calcă pe pământ.

Iată-i, așadar, ajunși în stradă unde mașina Poliției era trasă la umbră și aștepta pe domnul Comandant. Aici, omul nostru zise către șef:

– Domnule colonel, la cine să mă adresez pentru obținerea unui buletin de identitate, că cel pe care

l-am avut a rămas aici la Spital. Iar pe de altă parte, după atâția ani, și-a pierdut valabilitatea.

– Te duci la Organul de Poliție din comuna dumitale, le spui toată tărășenia și ei îți vor elibera actul de care ai nevoie.

– Dar, domnule colonel, se înțelege de la sine că mai întâi mă voi duce la părinții mei, de vor mai fi trăind, și mi-e teamă să nu-i înspăimânt cu prezența mea, că după cum a spus părintele stareț de la Cornetu, că altul mi-ar fi luat locul la înmormântare, adică bietul Eftimie, săracul, ar trebui să mă travestesc într-un fel sau altul, să nu fiu cunoscut așa deodată.

– Asta-i treaba dumitale, mai zise colonelul.

– Mi-ar trebui măcar, zise plângător omul nostru, o pereche de ochelari de soare. Ascund ochii și sprâncenele și cu mustața ce n-am mai ras-o, m-aș descurca, dar n-am nici-un „chior".

– Nici eu nu am bani de dat așa la fitecine. Dar știi ce? Hai cu noi la Sediu, că am o pereche de ochelari de soare, vechi. Și-așa îi țin degeaba pe acolo prin sertare.

În drum pe firul amintirilor

În continuare, dragii mei, vom urmări cu atenție pe omul nostru, care, mai întâi de toate, ar trebui să-și facă rost de acte personale: certificat de naștere, buletin de identitate, livret militar și cu acestea, dumnealui, s-ar putea duce până la marginea pământului, fără să-l doară capul.

Din altă ordine de idei, precum ați văzut și dumneavoastră, pe ici, pe colea, am mai scăpat câte-o glumă, dar povestirea, în fond, rămâne autentică în cea mai mare parte a ei. Esențialul este să arătăm cele trei etape ale vieții celui ce nu l-am știut pe nume până acum.

Așadar, suntem cu istorisirea la etapa de revenire la starea lui cea dintâi – la starea normală – când domnul Daniel al nostru știe totul despre sine și-n același timp regretă pentru vremea petrecută în necunoștință. Acum, el arată a fi cu totul altul și-n cele dinlăuntru și-n cele din afară – o liniște deplină are în inima sa și mintea, ce i-a fost tulburată cândva, acum e limpede ca apa de izvor. Iar ochii aceia fioroși de altădată, ascunși sub sprâncene negre, iată-i că acum sunt veseli, blânzi și senini ca cerul. Starea de alienare, din mila lui Dumnezeu, a luat sfârșit definitiv. Nimic din ce e străin firii omenești nu-l mai stăpânește de-acum și nici nu va mai încerca vreodată acea forță diabolică ce se degaja din materia lui cenușie. Totuși, faptele trecutului, în conștiința sa, i-au rămas ca niște pete negre pe suflet și trebuie cumnecum să și le spele. Acum, el se află „zburând" spre satul său natal și, precum ne-am angajat, îl vom urmări îndeaproape.

Mai întâi și mai întâi merge la țintirim, fiind în drumul lui, la intrarea în sat, și de unde ar trebui să ia firul de la capăt. D-apăi, aici, dragii mei, l-a cuprins o amară tristețe: lângă mormintele bunicilor săi, alte două s-au adăugat și la căpătâiul cărora se putea citi pe crucile lor așa: „În acest loc se odihnește robul lui Dumnezeu și al nostru fiu iubit, Daniel Călinescu,

răpus de o subită și nemiloasă moarte, în floarea vârstei de 25 de ani, 11 septembrie 1946". Și pe a doua stă scris: „Aici se află rămășițele pământești ale celei ce a fost o mamă blândă și soție iubitoare, Elena Călinescu, la etatea de 53 de ani, 18 martie 1954".

La vederea acesteia, omul nostru a început a se jelui, zicând: „Mamă, mamă, iată-mă! Eu sunt, băiatul matale, Daniel. Am înviat, mămico dragă, și am venit să te văd. De ce ai plecat?!". Și alte multe vorbe a rostit el, plângând nemângâiat, dar până la urmă fu nevoit să plece.

La Primărie, reacția n-a fost precum era de așteptat. Aici, tot personalul pare a fi străin de satul acesta: și primarul și secretarul și cine-o mai fi prin cele birouri. Și Daniel al nostru n-are cum să fie recunoscut, mai cu seamă că și-a lăsat mustață și poartă ochelari „umbra 50%".

„Domnule secretar, zice el, adresându-se acestuia, iată, eu am fost dispărut din satul acesta cam de vreo zece ani. Am fost internat în spital, apoi, alienat, am peregrinat o vreme, și după aceasta, recăpătându-mi sănătatea, mă văd nevoit să-mi reiau serviciul, pentru a-mi câștiga pâinea cea de toate zilele. Și la întocmirea buletinului de identitate mi-ar fi necesar o copie de pe certificatul meu de naștere, căci, fiind în starea aceea, nu știu ce s-a făcut cu actele mele".

Cam așa a fost făcută introducerea în fața secretarului, care părea a fi distrat binișor, căci dumnealui „ciugulise" ceva zeamă de prune din sticluța ce și-o ținea discret sub biroul său. După care urma ca Daniel să facă cererea, secretarul să întocmească copia solicitată, s-o legalizeze și cu aceasta Daniel al nostru

urma să se reintegreze în rândul lumii, ca oricare om întreg la minte.

În vreme ce se afla pe coridor în așteptarea întocmirii actului de naștere, stă de vorbă cu omul de serviciu, pe care, dumnealui, se pare că l-ar cunoaște, și i se adresă, zicând:

– Dumneata ești de aici, din satul acesta?

– Da, răspunse vătășelul, sunt de aici, de fel.

– Cunoști pe unul Nae Călinescu?

– Da, îl cunosc. Nu stau departe de el.

– Ce-ai putea să-mi spui despre dumnealui?

– Păi, s-a mai dat pe brazdă, că a fost tare supărat. A avut un singur băiat, care s-a întâmplat de a murit. Și acum doi ani i-a murit și soția și bietul de el, ce era să facă? Să nu se distrugă, s-a recăsătorit. Și acum văd că o duc bine. Femeia a fost văduvă și ea, are doi fii, dar aceia sunt la casele lor. Așa că... asta e!

– Mda! făcu Daniel. Ce să-i faci? Așa e viața: Viața este și după împrejurări și după cum și-o face omul. Și, nimic mai mult.

*

Cu actul în buzunar, Daniel al nostru renunță de a-l mai vedea pe tatăl său și face calea-ntoarsă. La ieșirea din sat se abate din nou pe la cimitir și merge iarăși la mormântul lui și al mamei sale, unde se închină, și cu ochii scăldați în lacrimi sărută crucea mamei, iar la crucea sa făcu o modificare: Cu un cărbune trase apăsat o linie peste numele său și scrise dedesubt numele adevărat al celui ce repauzează aici. Adică: Eftimie Andrei.

Plecând pe unde a venit, el nu se va mai întoarce niciodată în satul în care s-a născut și a copilărit și nici pe tatăl său nu-l va mai vedea vreodată.

Actele personale

Ehe, dragii mei! Acum am ajuns cu povestirea la vremea când eroul nostru, Daniel Călinescu, mi-a povestit cu de-amănuntul toată istoria vieții lui.

Întâmplarea a fost așa: Eram militar activ și mă aflam la Comisariatul Militar din Municipiul Râmnicu Vâlcea în postul de Comandant al Corpului de Gardă, și-ntr-una din zile mă pomenesc că sunt chemat de santinela de la postul numărul unu. Mergând la poarta principală să văd cine mă caută, cine credeți că era? El, Călinescu Daniel, care, surprins, zice:

– Măi dragă Vasile, ce plăcere să te întâlnesc aici! Ai putea să mă ajuți într-o problemă?

– Depinde de natura problemei, îi zic.

Și-apoi, el:

– Dar, mai întâi, aș vrea să vorbesc cu tine între patru ochi.

– Bine, mai zic eu, poftim înăuntru, și l-am condus la camera de primire de lângă Corpul de Gardă.

Aici, Daniel, zice:

– Uite ce este, măi dragă Vasile. Te cunosc de când erai copil; ajută-mă, dar, și fă-mi legătura cu adjutantul Brăescu Dumitru de la Biroul Mobilizare.

– Nici-o greutate, nene Dane, zic eu. Uite că merg să-l chem aici pe dom' major. Așteaptă-mă un pic, te rog.

Apoi m-am dus și l-am anunțat pe adjutantul Brăescu să meargă jos la Camera de primire, că este așteptat de un bărbat civil, considerând că se vor fi cunoscut cumva din vremea războiului și cine știe ce și-or fi având de spus unul altuia. Așa că, i-am lăsat să discute între patru ochi.

După ce au terminat ei de vorbit, eu m-am alăturat lui Daniel și l-am întrebat de multe și de toate, că doar ne cunoșteam destul de bine, și eu pe el și el pe mine. Și apoi, mi-a povestit, aproape cu lux de amănunte, toată viața lui: de la plecarea în armată și până-n momentul acela. Și tot atunci m-a rugat să păstrez în secret taina vieții lui – în special acea perioadă petrecută acolo în Masivul Făgărașului.

Astăzi, când vremurile sunt cu totul altele decât atunci și-n același timp majorul Brăescu este plecat de pe lumea aceasta, iar despre Daniel nu se mai știe nimic, am putut scrie degajat tot ce ați cunoscut citind până aici și ce urmează de aici încolo.

La două săptămâni după vizita lui Daniel la Comisariat, întâmplarea a făcut să mă întâlnesc din nou cu el. De data aceasta mă aflam prin oraș, prin fața monumentului eroilor, și Daniel tocmai ieșea de la Biserica Sfântul Gheorghe. Și el mă salută de la distanță, zicând:

– Să trăiești mulți ani fericiți, măi dragă Vasile! Ești un băiat de zahăr. Gata. S-a făcut!

– Adică? îl întreb.

– Uite, zice, și-mi arată că are și livret militar și buletin de identitate.

– Cum ai reușit, măi omule? Și așa de repede?

– Sst! face el. Domnul Brăescu e „de-al nostru".

Şi la rându-i are un ştab pe acolo, pe la Poliţie, şi-aşa se face treaba.

– Bravo, nene Dane; te-ai descurcat de minune, îl flatez eu.

Apoi el a plecat grăbit, rugându-mă încă o dată să ţin în secret taina lui.

Angajat la SODA

După toate acestea era de aşteptat să plece la mănăstire, că doar aşa a dat de înţeles. Oricare dintre noi n-ar fi crezut altfel, dar iată ce-a făcut: Simţindu-se pe deplin însănătoşit şi cu acte personale în buzunar, merge şi se angajează ca muncitor pe şantierul unde se construia Uzina de produse Sodice de la Govora. Şi a lucrat el acolo o vreme – nu ştiu cât timp. Asta n-am putut să aflu, dar, oricum, până-n toamnă a reuşit să strângă ceva economii. Da, a reuşit, că dumnealui de acum este sănătos la minte – Slavă Domului! –, nu-şi risipeşte banii fără rost, nu fumează, nu e beţiv, doarme în barăci cu ceilalţi muncitori, mănâncă la cantină, e modest în toate. Ghişeul C.E.C. e colea într-unul din birourile Administraţiei. Şi, asta e!

Duminica, dumnealui, merge la biserică, mai cu deosebire la Sfânta Mănăstire Govora, unde-şi adapă sufletul cu hrană duhovnicească, iar după-amiaza îşi petrece timpul stând retras prin parcul Staţiunii Balneare de aici şi citind în cartea de rugăciuni, de care era nedespărţit şi pe care a început a o învăţa pe de rost.

Într-una din zilele de sărbătoare a auzit citindu-se în Sfânta Evanghelie cuvintele: *„Oricine voieşte*

să vină după Mine, să se lepede de sine, să-şi ia Crucea şi să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-şi scape sufletul, îl va pierde, iar cine va pierde sufletul său pentru Mine şi pentru Evanghelie, acela îl va scăpa. Căci, ce-i foloseşte omului să câştige lumea întreagă, dacă-şi pierde sufletul? Sau ce-ar putea să dea omul în schimb, pentru sufletul său? Căci, de cel ce se va ruşina de Mine şi de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat şi păcătos, şi Fiul Omului Se va ruşina de el, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinţii îngeri" (Marcu 8, 34-38).

În predica sa, preotul lămureşte pe credincioşi, spunând din cuvintele Domnului, că nu este posibilă mântuirea sufletului nostru slujind şi lui Dumnezeu şi lui Mamona. „Nu se poate intra în împărăţia lui Dumnezeu purtând povara nedreptăţilor noastre. Iată că unul dintre oamenii păcătoşi, Zaheu Vameşul, luând aminte la Cuvântul şi voia Domnului, a grăit către El: *«Doamne, iată jumătate din averea mea o dau săracilor şi dacă am năpăstuit pe cineva, cu ceva, întorc împătrit!»*. Şi Domnul i-a zis: *«Astăzi s-a făcut mântuire casei tale. Căci Fiul Omului a venit să caute şi să mântuiască pe cel pierdut. Luaţi jugul Meu asupra voastră şi purtaţi sarcina Mea,* zice Domnul Hristos, *căci jugul Meu este bun şi sarcina Mea este uşoară»*.

Să luăm seama, dar, fraţilor, mai grăi preotul, căci vremea cea din urmă s-a apropiat şi Fiul Omului va veni negreşit şi va răsplăti fiecăruia după faptele sale. Deci, acum, cât mai avem vreme, să ne curăţim de toată fărădelegea, să luăm asupra noastră Crucea Domnului şi să urmăm Lui. Şi El, din marea Sa

milostivire, ne va întinde braţul Său mântuitor şi ne va duce în împărăţia cea de sus, la fericirea cea veşnică. Amin!".

După terminarea Sfintei Slujbe, Daniel al nostru, stând în calea preotului, îl opreşte şi i se adresează, zicând:

– Preacuvioase părinte, iertaţi-mă că-ndrăznesc să vă răpesc câteva minute, dar vă rog, ajutaţi-mă, că nu e posibil să ies de unul singur din starea de tulburare în care mă aflu.

– Să auzim despre ce este vorba şi cu ajutorul lui Dumnezeu vom vedea ce e de făcut, îi răspunse preotul.

Apoi, îl luă şi merse împreună într-o cămară anume, unde Daniel îi istorisi zbuciumata lui viaţă de la îmbolnăvirea sa şi până-n clipa de faţă şi în încheiere el mărturisi preotului:

– Preacuvioase părinte, astăzi fiind de faţă la Sfânta Slujbă, am auzit din citirea Evangheliei şi din predica sfinţiei tale că numai cel ce-şi pune sufletul său pentru Domnul şi pentru Evanghelia Sa, acela se va mântui. Şi că, în împărăţia lui Dumnezeu, nu se poate intra cu povara păcatelor, şi cum că sfârşitul s-a apropiat şi va veni Domnul Hristos să răsplătească fiecăruia după faptele sale şi că acum mai avem puţină vreme pentru curăţire şi să alergăm la Domnul Hristos. Ei bine, toate le-am înţeles şi mult aş dori să pot urma întocmai, dar, vedeţi sfinţia voastră, că nu mi-e cu putinţă să izbutesc. Nu pot, pentru că există ceva, ceva greu de explicat, ceva nedefinit, o forţă ce mă ţine pe loc. Simt cum mă apasă o influenţă străină cugetului meu şi mă împinge în chip nevăzut pe o

cale opusă vrerilor mele. Ce să fac, dar? Spuneţi-mi preacuvioase părinte, spuneţi-mi că nu mai pot suporta această stare!

– Fiule, răspunse preotul, bună dorinţă ai de a merge către Mântuitorul, că nu poate fi pentru un bun creştin altă dorinţă sau altă grijă mai mare ca mântuirea sufletului său. Dar, dacă zici că există ceva care te ţine să nu te avânţi în această luptă cu tine însuţi şi te opreşte de la orice acţiune ziditoare de suflet, înseamnă că un duh rău îţi stă în cale. Dar, ştiind cum trebuie să urmezi Domnului Hristos, treci imediat la post şi rugăciune cât mai multă şi cu metanii la pământ. Înalţă mintea ta la cer şi cheamă-L pe Domnul Iisus în ajutorul tău. Să nu înceteze rugăciunea de pe buzele tale. Citeşte zilnic Paraclisul Maicii Domnului şi-n tot timpul să zici cu umilinţă: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!". Smereşte-ţi inima până la zdrobire şi fă milostenie cu cei lipsiţi şi neajutoraţi. Dar, mai întâi de toate, să te împaci cu toţi cei pe care i-ai supărat, apoi să te retragi undeva la linişte şi să-ţi scrii pe hârtie toate păcatele tale din copilărie şi până-n clipa de faţă, să le ai la îndemână şi vino degrabă aici să te spovedeşti sub epitrahilul preoţesc, în faţa icoanei Mântuitorului, să te poţi uşura de povara despre care ziseşi că te apasă pe suflet.

Să ne ajute, dar, Bunul Dumnezeu să ne vedem cu bine! Şi nu uita virtuţile de căpetenie: postul, rugăciunea, milostenia, fără de care nu este posibilă biruinţa. Să nu lipseşti de la Sfânta Biserică în duminici şi sărbători, căci Sfânta noastră Biserică Ortodoxă răsfrânge raze bogate de lumină divină în

sufletul oricărui om credincios însetat după adevăr. Vino cât mai des pe la noi. Mergi, dar, sănătos. Domnul Hristos să te călăuzească pretutindeni cu Harul Său Dumnezeiesc şi să te binecuvinteze, fiule, cu binecuvântarea Sa cerească, acum şi totdeauna!

Meditare şi rugăciune

În urma acestora, Daniel plecă meditând îndelung asupra celor auzite de la preot: „Care va să zică, să nu dau uitării virtuţile de căpetenie: postul, rugăciunea şi milostenia. Bun! Acestea îmi stau la îndemână, numai voinţă să fie, dar împăcarea cu cei pe care i-am jefuit cândva, cum aş putea să o fac? Unde să-i găsesc pe cei păgubiţi de mine? Aşa că, asta e imposibil. Cel puţin, deocamdată, este imposibil. Şi de-ar fi să aflu pe vreunul din ei şi acela aflând că eu sunt cel ce l-am jefuit cu ani în urmă, n-o să-mi dea cu parul în cap? Ce să fac, Doamne? Cum să procedez? Dar Tu, Dumnezeule, Cel ce nu voieşti moartea păcătosului, Tu, Care ştii că-mi pare rău de faptele mele cele rele, nu mă lăsa, ci ajută-mă precum voieşti şi curăţeşte-mă precum ştii. Căci mă jur pe viaţa mea, pe care mi-ai dat-o, să nu mai săvârşesc nimic din ce-ar putea să aducă vătămare semenului şi sufletului meu. Nădăjduiesc spre mila şi ajutorul Tău să-mi pot duce această juruinţă făcută de mine ticălosul în faţa cerului Tău, că Tu ai zis, Hristoase Dumnezeule: *«Mare bucurie se face în ceruri când un păcătos se întoarce la pocăinţă, să nu mai moară, ci să fie viu în veci»*. Ajută-mă, dar, Doamne, ajută-mă!

Pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, ale Sfinţilor Părinţilor noştri şi ale tuturor sfinţilor Tăi, care din veac bine au plăcut Ţie, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul! Amin".

Şi Daniel al nostru, tot aşa îşi frământa mintea, judecându-se pe sine şi ziua şi noaptea, şi bătându-şi fruntea de pământ, dar, totuşi, pace-n suflet nu-i venea de nicăieri. Şi nici n-avea de unde să-i vină, de vreme ce el însuşi tulburase liniştea unui oraş întreg. Ce să facă, dar? Va trebui negreşit să restabilească pacea şi să cerşească iertarea de la toţi cei ce i-a supărat cândva. „Dar, cum să o fac? se tot întreba el. Să mai las timp de gândire pentru aceasta? Dar dacă amânarea e o ispită dăunătoare?

Vino, Doamne Iisuse, şi învaţă-mă. Ştiu că nu Te poţi apropia de mine, din pricina mirosului greu al mulţimii păcatelor mele, dar, porunceşte-mi de la distanţă şi nu mă lăsa, Mântuitorule, pradă deznădejdii, că aşa cum sunt desfigurat de păcat, tot lucrul mâinilor Tale sunt. Şi un dram de nădejde am, gândind la nespusa Ta iubire de oameni, că nu-Ţi face plăcere să vezi zidirea Ta chinuindu-se în focul iadului. Deci, vino, Doamne Iisuse, şi învaţă-mă ce să fac!".

Obsedat mereu de această întrebare şi istovit de neputinţa sa în a-şi curăţi sufletul de tina păcatelor, se aşternu la rugăciune adâncă, la rugăciunea aceea de aur de la miezul nopţii. Şi Domnul Iisus n-a întârziat să vină în inima sa să-l sfătuiască, zicându-i: „Mergi la Scăldătoarea oilor şi, spălându-te, vei vedea cu ochii şi vei auzi cu urechile ce trebuie să faci!".

Şi ascultând el de acest tainic îndemn a mers la

Scăldătoarea sufletelor, la Biserica lui Dumnezeu, şi s-a spălat în apa lacrimilor sale, acolo unde Domnul Iisus este veşnic viu şi prezent. Acolo i s-au deschis ochii sufletului şi mintea şi a auzit cuvintele Domnului din Sfânta Evanghelie, zicând: *„Luaţi jugul Meu asupra voastră şi ascultaţi învăţăturile Mele, astfel veţi găsi odihna sufletelor voastre"* (Matei 11, 29). *„Duh este Dumnezeu şi cei ce I se închină, trebuie să I se închine în duh şi în adevăr"* (Ioan 4, 24). *„...nimeni nu poate sluji la doi domni... Nu se poate sluji şi lui Dumnezeu şi lui Mamona"* (Matei 6, 24). *„Nu oricine-Mi zice: Doamne, Doamne, va intra în împărăţia cerurilor, ci cel ce face voia Tatălui Meu Celui din cer"* (Matei 7, 21).

Toate acestea şi multe altele auzindu-le Daniel, le-a pus la inima sa ca pe nişte mărgăritare scumpe, ca pe o comoară de mare preţ. Că a judecat în mintea sa: ce altceva ar putea să curăţească sufletul său întinat, decât întoarcerea sa la Dumnezeu şi ascultarea de poruncile Sale! Căci nu auzitorii, ci împlinitorii vor moşteni împărăţia cea de sus (Iacov 1, 22).

Şi de aici începe omul nostru să păşească cu hotărâre pe calea cea îngustă ce duce la mântuirea sufletului obidit. Iată, dar, minunea! Minune ce stă la îndemâna oricui să o facă. Daniel, din mila Domnului, a săvârşit această minune. El a bătut şi i s-a deschis, a cerut şi i s-a dat, mintea i s-a luminat şi de acum, întărit cu Harul lui Dumnezeu şi voinţa sa, se avântă tacit în prima linie de luptă împotriva tuturor ispitelor.

Aici e taina, aici e minunea. Bunăoară, să ne întrebăm, dar, fraţilor: Câţi dintre noi vedem şi simţim

această minune? Cu durere-n suflet observăm că cei mai mulţi dintre noi suntem doar nişte simpli spectatori, aflaţi în trecere pe la Sfânta Biserică, fără să vedem, fără să simţim ceva, deşi, după adevăr, cerul însuşi se oglindeşte în toată structura Bisericii Domnului Hristos, iar noi trecem pe lângă ea nepăsători, fără să ne gândim că suntem trecători prin viaţă şi candidaţi ai morţii! Suntem precum gâsca ce trece prin apă, fără să se ude, şi cu asta, în loc să ne uşurăm de povara păcatelor, adăugăm altele noi peste cele vechi.

Să nu fie aşa şi nici să ne îngâmfăm, fraţilor, chiar de vom şti Scripturile pe de rost, căci a şti multe, e puţin, dar a trăi Evanghelia este totul. Oricine ştie că pentru a potoli setea avem nevoie de apă şi nu de a şti că apa e compusă din hidrogen şi oxigen. De asemeni, la nimic nu ne-ar fi de folos numai a şti că pâinea se face din făină de grâu şi celelalte ingrediente, căci dacă ne lipseşte, rămânem, totuşi, flămânzi.

Sâmburele cu savoarea lui se află în mijlocul fructului. De ne ţinem de obiceiuri tradiţionale şi de ritualurile cele de suprafaţă şi nu ne îngrijim de cele dinlăuntru, nimic nu am realizat, că trăirea ca adevăraţi fii ai lui Dumnezeu este totul! Numai adevăraţii creştini, fii ai lui Dumnezeu, au ochii sufletului deschişi şi numai ei pot vedea pe Dumnezeu, Care este Duh (Ioan 4, 24). Unora ca aceştia, cu inima curată, Se arată mereu Mântuitorul prin cuvintele Sale din Sfânta Evanghelie.

Copiii lui Dumnezeu, trăind o viaţă duhovnicească, înţeleg vorbirea spirituală a Sfintelor Evanghelii, căci e însăşi limba lor maternă. În ei s-a unit elementul uman cu cel divin, ceea ce pentru ignoranţi

e greu de înţeles. Nici chiar înţelepţii lumii nu înţeleg vorbirea spirituală a Sfintelor Scripturi, pentru că ei stau departe de influenţa Sfântului Duh şi nu ştiu ce-i aceea infuzie de Har.

Să ne trezim, dar, iubiţii mei fraţi, că timpul cel din urmă s-a apropiat şi nimeni nu ştie despre ziua şi ceasul acela. Aşadar, dacă nu ştim ziua şi ceasul, să fim pregătiţi în toată vremea, căci trăim zile apocaliptice şi nu mai e timp de pierdut. Să urmăm sfatul Sfintei noastre Biserici, pentru care Însuşi Fiul lui Dumnezeu Şi-a dat viaţa. Ea ne învaţă lămurit ce trebuie să facem ca să putem umbla numai în căile Domnului, ca să ne mântuim sufletele.

Biserica Domnului Hristos este o instituţie pur spirituală, iar fondul cel mai bogat al ei îl constituie „mucenicia albă", adică, trăirea în curăţie şi iubire faţă de Dumnezeu şi semeni.

„Iată, vin curând, zice Domnul Iisus, şi plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum este fapta lui!" (Apocalipsa 22, 12). Dar, până atunci, El încă mai bate la uşa inimii noastre şi aşteaptă să-i deschidem. De-I vom deschide – cum a deschis şi Daniel al nostru –, Domnul Iisus va intra şi va sta la masă cu noi şi apoi, drept răsplată, ne va duce la păşunea cea aleasă şi la izvoarele cristaline ale apei vieţii veşnice. Aşa să ne ajute Bunul Dumnezeu!

Şi acum, numai câteva cuvinte să mai spunem, după care vom reveni la povestirea noastră, să vedem ce s-a mai întâmplat cu omuleţul nostru.

Auzim pe unii dintre fraţii noştri, spunând: „Ei, dar, şi David proorocul a greşit şi Dumnezeu l-a iertat". Răspunsul este: David a greşit o dată şi a

plâns pentru aceasta toată viaţa. Sau: „Tâlharul de pe cruce, din dreapta Mântuitorului, s-a mântuit în ultima clipă a vieţii sale". Răspundem: Tâlharul acela nu L-a ştiut mai înainte pe Domnul Iisus, dar când L-a cunoscut s-a întors la El din toată inima şi s-a botezat în propriul său sânge cu botezul martiric. Şi încă una – una foarte amăgitoare, fariseică – mai auzim pe unii, zicând: „N-am dat foc casei altuia, n-am omorât pe nimeni, nu sunt ca alţii, sau ca Daniel acesta despre care se povesteşte aici!". D-apăi, frate şi soro dragă, care vei fi zicând aşa, numai prin îngâmfarea aceasta, că n-ai făcut ce au făcut alţii, ţi-ai jefuit inima de podoaba umilinţei, ai dat foc casei smereniei şi ţi-ai ucis sufletul. Aşa că, într-o astfel de situaţie fiind, ce vei face, dar?!

În fine, să ne oprim aici cu capitolul acesta şi să revenim la povestirea de mai înainte.

Precum ştim, Daniel este angajat ca muncitor într-un şantier naţional unde a semnat un contract de muncă. El nu uită şi nici nu neglijează aceasta. Şi n-ar de prisos să arătăm aici şi comportamentul său ireproşabil în muncă, dar trecem peste aceasta, că altceva ne preocupă deocamdată.

Mai întâi să căutăm nişte răspunsuri la cele câteva întrebări ce se impun de la sine: De ce oare, Daniel, nu-şi vizitează casa în care s-a născut, că doar nu-i peste pământ, e colea la câţiva kilometri? De ce nu voieşte să vadă pe tatăl său? De ce nu s-a dus la schit, precum a lăsat de înţeles? Cumva, oare, (şi asta e o probabilitate) în urma bolii psihice de care a suferit până mai ieri-alaltăieri, să fi devenit imun faţă de aceste gingaşe sentimente? S-ar putea să fie şi

asta. Credem, totuşi, că gândeşte la aceea că, de şi-ar face apariţia prin preajma casei părinteşti, s-ar produce mare tulburare, iar el trebuie să evite pe cât posibil astfel de prilejuri, căci l-ar putea duce la un nou dezastru psihic. Şi-n acelaşi timp, toată lumea îl ştie că e mort de când hăul, mama sa a decedat cu doi ani în urmă, iar tatăl e căsătorit cu o femeie străină, pentru care el nu are nimic sufletesc. Apoi, aceea are copiii ei, de la care s-ar putea să aibă şi nepoţi. Aşa că, treburile sunt încurcate.

Dar la schit de ce nu s-a dus? Se-nţelege: un duh rău îi stă în calc, iar pe de altă parte, prin zona respectivă încă mai bântuie haiducii aceia din Rezistenţă şi de care trebuie să se ferească.

De vorbă cu colegii de muncă

În fine, să lăsăm astea, căci cu timpul vom afla şi răspunsurile dorite la toate aceste probleme, dar, deocamdată să fim cu ochii pe el.

Iată-l, aşadar, în baraca dormitor stând de vorbă cu colegii săi de muncă:

– Ce-i cu tine, măi Călinescule, de nu te asociezi cu noi? zic aceia.

– Cum de nu sunt asociat? Nu lucrez împreună cu voi zece ore pe zi? Acum vreau să mă odihnesc, a răspuns, el.

– Nu de asta zicem, ci de ce nu te asociezi aici la un poker, la o ţuiculiţă, la o ţigară, la o şotie, asta-i relaxarea. Ce tot citeşti mereu în cărticica aia, că ai să-ţi strici vederea, măi băiatule.

– Vederea se strică necitind şi stând în mediul fumului de ţigară, dacă vreţi să ştiţi, răspunse Daniel.

Şi iar colegii:

– Am observat că posteşti cam des şi ai să te îmbolnăveşti; fii atent!

– Postul este curativ, întreţine sănătatea trupească şi spirituală şi alungă orice boală.

– S-ar putea să ai dreptate, dar trebuie să mai mănânci şi carne, măi băiatule, că lucrezi sus pe schelă şi tragi de fiare toată ziua.

– Tocmai de aceea nu mănânc carne, pentru că lucrez la înălţime şi trebuie să fiu mai uşor când urc pe scări.

– Eşti bleg ca oaia, măi băiatule, te iei după popi?

– Măi, fraţilor, mai zice el, oaia mănâncă iarbă iar lupul, hoitul. Aşa că, alegeţi şi voi.

– Ei, dar, ştii să-ntorci vorba şi pe o parte şi pe alta, ca să nu se ardă, dar acum e sâmbătă seara, măi acesta, trebuie să te distrezi şi tu, că doar mâine nu te mai urci pe schelă.

– Cu atât mai mult, mă distrez în felul meu, citind în cărticica aceasta, că mâine, fiind duminică, trebuie să-mi înalţ sufletul mai presus de orice schelă de pe şantierul nostru. Şi asta e, dragii mei fraţi de muncă.

– D-apăi, măi băiete, tu, cum o dai, cum o-nvârteşti, tot acolo o nimereşti. De-aia nu te-ai însurat până acum. Ia să-ţi iei şi tu o diveică, să te bage niţel în viteză, că-ţi trece vremea, măi omule, şi ai să te pomeneşti mâine-poimâine fără nici-un căpătâi pe lumea asta. Că doar eşti om în toată firea, nu din

aceia reci ca zăpada și de doi lei grămada. Așa că, ce mai stai? Uite, dacă vrei, noi te putem ajuta să-ți găsești o femeiușcă așa mai zvârlugă, să te așeze colea pe muchie, încât să te-nvârtești după soare, nu altceva. Hai, zi da, nu mai sta pe gânduri, că mai târziu ai să regreți.

– Desigur, voi aveți dreptate, măi fraților, le răspunse el. Trebuie să-mi găsesc un căpătâi. De altfel, o orientare mi-am făcut-o eu și dacă o vrea Dumnezeu în primăvară mă și căpătuiesc. Mai am niște chestiuni mărunte de rezolvat și după aceea voi face pasul ce mi l-am pus gând. Și... se-înțelege, asta, numai dac-o vrea Dumnezeu.

Și aceia, neștiind ce fel de orientare și căpătuire și-a pus Daniel în gând și care-i sunt problemele acelea de rezolvat, bucuroși au sărit cu vorba, zicând:

– Bravos, măi băiatule, așa vrem. Și să știi că Dumnezeu îți dă, dar în traistă nu-ți bagă. Dumnezeu îți ajută acolo unde ești depășit, dar ceea ce poți face tu astăzi, nu lăsa pe mâine. Doar ai luat seama câte fete lucrează aici la construcții. Fii atent și vezi care-i mai serioasă, mai ordonată, mai pe placul tău și dă-i bătaie acum cât e fierul cald.

– Vă mulțumesc pentru grija ce-mi purtați. Și cred că nu-mi doriți răul, mai zise Daniel. Dar, m-aș bucura nespus pentru voi, să nu vă mai consumați timpul cu beția, fumatul și jocul de cărți, căci toate acestea sunt metode de-ale diavolului, ca să vă pierdeți timpul, banii câștigați cu trudă și sănătatea care este cea mai scumpă dintre toate. Dacă nu vă face plăcere să citiți cărți sfinte, cel puțin mergeți și vă odihniți. Iar mâine – O, Doamne! – ce n-aș da să vă

văd pe toți prezenți la Sfânta Biserică. Hai, vă rog, pentru Numele lui Dumnezeu, mergeți acum la odihna ce o meritați și dimineață să fiți pregătiți pentru a mă însoți la Casa lui Dumnezeu! Vă asigur că o să vă bucurați mult. Acolo nu se pierde nimic, ci, dimpotrivă, veți avea de câștigat. Încercați, vă rog, și veți vedea cu ochii și veți auzi cu urechile voastre cum minunatele melodii cerești se unesc cu cele pământești într-o simfonie ce nu pot să o descriu, nu pot să vă explic pe măsura ce s-ar cuveni! Îndrăznesc să-L rog pe Bunul Dumnezeu să ne ajute tuturor pentru a asculta de sfintele Sale învățături lăsate ca patrimoniu sacru Bisericii Sale. Deci, pe mâine, fraților, și îngerul Domnului să ne păzească munca, pacea și odihna. Noapte bună!

În urma acestora toți s-au arătat a fi de acord cu cele spuse de Daniel, dar cei mai mulți dintre ei n-au plecat să se culce până ce nu au terminat țuica de băut și țigara de fumat. Ce să-i faci? Așa e cu afurisitele astea de patimi. Tare greu e să scape omul de ele. Mai cu seamă atunci când nu e voință, e nespus de greu.

La Mănăstirea Govora

A doua zi de dimineață, pe când Daniel se pregătea pentru a merge la biserică, niciunul dintre aceia nu se afla dispus să-l însoțească, ci toți atârnau la trândăvie, zicând:

– Lasă-ne-n pace, măi omule! Ce, nu știi că astăzi e duminică, e zi de repaus și trebuie să ne odihnim?

– Eu nu pot să vă oblig, măi fraţilor, ci doar v-am rugat, spre binele vostru, să participaţi şi voi cu prezenţa la Sfânta Slujbă, că vă este de mare folos pentru sufletul vostru, le-a răspuns el. Şi acum, doar atât vă mai spun, că precum stă scris în Cartea Sfântă: Oricărui om venit pe lume i se pune-n faţă apa şi focul şi spre care-şi va întinde mâna, aceea i se va da. Apa e viaţa, iar focul este iadul chinurilor. Şi nimeni nu se poate substitui acestor două stări ce ne stau în faţă dincolo de pragul acestei vieţi, şi apoi, a plecat.

Acolo, la Sfânta Biserică a Mănăstirii Govora, pe când omul nostru era numai ochi şi urechi, se pomeneşte la un moment dat cu trei dintre colegii săi de muncă. Aceştia, probabil, mustraţi de conştiinţă, s-au gândit în cele din urmă să meargă şi ei la Locaşul Domnului şi, spre binele lor, s-a întâmplat ca în ziua aceea să vină acolo-n vizită Preasfinţitul Episcop de Vâlcea. Dangătul clopotelor şi frumoasa primire ce s-a făcut de către soborul de călugăriţe Ierarhului lor, a mişcat mult inima şi sufletul credincioşilor ce se aflau prezenţi aici.

După aceasta, a urmat slujba arhierească, înălţătoare, citirea Evangheliei al cărei text era despre fiul risipitor şi, la urmă, ca o încununare a praznicului, predica rostită către popor de Arhipăstor. Toate acestea au avut menirea de a întoarce pe calea cea bună sufletele împovărate de mulţimea păcatelor.

În mintea lui Daniel şi a prietenilor lui au rămas de neuitat cuvintele marelui preot, cum fiul cel risipitor din Evanghelie s-a văzut golit de toate bunătăţile şi, aflându-se-n lipsuri şi suferinţă, şi-a adus aminte că tatăl său este plin de toate bunătăţile încât şi argaţii

de la curtea sa sunt îndestulaţi. Apoi, cum acela şi-a venit în sine, socotind mai înainte cum să se smerească în faţa tatălui său, pentru a fi primit şi socotit ca cel din urmă om la curtea lui. Dar tatăl, fiind plin de milostivire, l-a primit cu braţele deschise şi l-a reaşezat în demnitatea cea dintâi, zicând: *„Fiul acesta a fost mort şi a înviat, pierdut şi s-a aflat! De aceea se cuvine să ne bucurăm şi să ne veselim cu toţii"* (Luca 15, 32).

„Iată, iubiţi fii duhovniceşti, zice în continuare Ierarhul, că Mântuitorul Hristos, prin parabolă, ne dă nouă tuturor mari speranţe de mântuire, că, dacă ne gândim la acest tânăr din parabolă, care a greşit atât de mult faţă de tatăl său, vedem că şi tatăl, nu numai că nu l-a pedepsit, dar i-a şi iertat lui toate, l-a îmbrăcat cu haina şi cu toate podoabele de fiu şi a dat şi ospăţ mare, ca să se veselească cu toţii. Să luăm seama, căci două lucruri de mare importanţă au dus la această veselie: Hotărârea lui de a se întoarce la casa tatălui şi iubirea cea mare a părintelui său. Judecata de sine şi hotărârea de a-şi îndrepta viaţa au avut loc la un moment dat, când *«şi-a venit în sine»*, dar iubirea tatălui a fost dintotdeauna, că nu a ştirbit cu nimic libertatea fiului, nu l-a constrâns să rămână supus, i-a dat dreptul de avere ce i s-a cuve-nit ca fiu, fără să-l şteargă de pe numele său, fără să-l dezmoştenească şi apoi l-a primit cu mare bucurie, căci *„a fost pierdut şi s-a aflat, mort a fost şi a înviat!"*.

Fraţilor creştini, fiecare dintre noi ne putem considera a fi asemenea *„fiului risipitor"* din parabola Sfintei Evanghelii ce s-a citit astăzi. Fiecare dintre noi are libertatea de a gândi şi a lucra ce voieşte, dar

bine este să ne *„venim în fire”*, acum, chiar astăzi, că nu ştim ce ne poate rezerva ziua de mâine.

Tatăl nostru Cel din ceruri e noian de iubire, dar va veni ceasul, despre care nimeni nu ştie, când Dreptul Judecător va lăsa mila deoparte şi va aplica dreptatea şi după aceea se va intra în veşnicie, fiecare în partea ce şi-a ales-o: fie viaţa veşnică, fie focul cel veşnic. Sfântul Apostol Petru ne spune într-una din epistolele sale: *«Dacă ziceţi Tată Celui ce judecă cu nepărtinire, după lucrul fiecăruia, petreceţi în frică zilele vremelniciei voastre»* (I Petru 1, 17). Şi în altă parte zice: *«E groaznic să cadă cineva pe mâna dreptăţii dumnezeieşti»*.

Să ne învrednicească Preamilostivul Dumnezeu să ne ostenim şi noi în lucrarea de mântuire a sufletului nostru. Să ne «venim în sine» şi să ne întoarcem la Bunul Dumnezeu, Care ne aşteaptă cu braţele deschise. Acum, dar, iubiţi fii duhovniceşti, cât mai avem un pic de timp, să ne orientăm atenţia şi aspiraţiile spre credinţa cea adevărată, care zideşte temelie trainică tuturor virtuţilor creştineşti, ca să câştigăm raiul fericirii de dincolo de viaţa aceasta pământească şi aici să dorim cu înseţare acea fericire care se zideşte pe lacrimile pocăinţei pentru păcatele noastre şi cele de durere pentru alţii, căci, precum stă scris, nimeni nu ştie nici ziua nici ceasul plecării de aici. Şi cu sfintele rugăciuni ale Preacuratei Fecioare, Maica Mântuitorului nostru, şi ale Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan şi ale tuturor Sfinţilor, să ne izbăvească pe noi de toată reaua întâmplare, socotindu-ne ca fii ai Lui în viaţa de aici şi în cea de dincolo, în fericirea cea veşnică a Raiului ceresc! Amin”.

După terminarea Sfintei Slujbe, Daniel al nostru, dorind să vorbească cu Preasfinţitul, s-a ţinut după dânsul până când s-a ivit un mic prilej, căci, oprindu-se să binecuvinteze pe credincioşi, Daniel i-a căzut în genunchi, zicând:

– Nu mă treceţi cu vederea, Preasfinţite Stăpâne; greu mă apasă mulţimea păcatelor şi nu mi-e cu putinţă să le mai duc. Eu sunt cu mult mai păcătos decât fiul acela risipitor din Sfânta Evanghelie, dar, totuşi, nu mă lăsaţi şi cu darul ce-l aveţi ajutaţi-mă să-mi curăţesc sufletul!

Şi Preasfinţitul i-a răspuns:

– De vrei să-ţi lepezi povara păcatelor, este foarte bine, fiule; fă aceasta cât mai curând. Pentru noi, astăzi, programul ne este foarte încărcat şi nu avem timp de aşa ceva. Dar, uite, aveţi pe părintele duhovnic şi cuvioşia sa te va ajuta să te luminezi.

Aici, Daniel, rosti cu glas plângător:

– Iertaţi-mă, Preasfinţite Stăpâne, dar cu mine s-au întâmplat lucruri grozave şi consider că numai un Arhiereu ar fi în măsură să mă dezlege. Vreau chiar acum să vă aud, zicându-mi: „Fiule, mort ai fost şi ai înviat, pierdut ai fost şi te-ai aflat!”. Nu mă lăsaţi, dar, şi dăruiţi-mi uşurare, că din ce-mi daţi, din aceea aveţi mai mult. Şi apoi, nimeni, găsind în cărare un diamant, nu va trece pe alături, zicând: „Astăzi sunt prea ocupat cu multe treburi, dar voi veni mâine să ridic de jos acest diamant!”.

La acestea, Episcopul, zâmbind, îi zice:

– Bine ai grăit, fiule. Să ridicăm, dar, diamantul de jos, că de-l lăsăm pentru mai târziu, vine vrăjmaşul şi ni-l fură. Aşa că poftim în Sfânta Biserică şi

acolo în fața Marelui Arhiereu, Domnul nostru Iisus Hristos, o să te spovedești cu de-amănuntul de tot ce-ai făcut.

Şi au mers înapoi în Sfântul Locaş, în timp ce toată lumea se uită după dânşii, neştiind care-i pricina de s-au întors din drum. Numai preotul duhovnic şi doi diaconi din compania Preasfințitului cunoşteau aceasta.

Şi în vreme ce Daniel al nostru zăbovea în Sfântul Locaş cu Preasfințitul, cei trei prieteni ai lui stăteau în pridvor în aşteptare şi întrebându-se unul pe altul: „Ce, oare, o fi având colegul nostru de vorbit cu preotul cel mare, că nu l-am auzit spunând să aibă relații cu cei mari ai Bisericii? Uite, dom-le, își ziceau ei, d-aia nu se asociază el cu noi la jocul de cărți, la băutură, la fumat, că este «prelucrat» de fețe bisericeşti. Şi asta e!".

După mai bine de o jumătate de oră de aşteptare, Daniel revine în mijlocul prietenilor săi, care, văzându-l cu fața senină, dar plânsă toată, l-au asaltat cu întrebările în fel şi chip. La acestea, el făcut semn să se potolească, zicând: „De vreți să cunoaşteți câte ceva din trecutul meu, să mergem pe pajiştea din spate şi acolo în linişte vă voi istorisi viața mea din ultimii 10-11 ani".

Şi pe când se îndreptau către acea pajişte, i-au întâmpinat două călugărițe din soborul acestei mănăstiri care nu i-au lăsat până ce nu au mers la masă.

Pe pajiştea din spatele bisericii

După aceea s-au retras cu toții acolo în spatele bisericii şi, stând jos pe iarbă, Daniel le-a istorisit împrejurările care l-au dus pe el la îmbolnăvire şi toate consecințele ce au decurs din aceasta.

Când le-a spus că una din acele consecințe a fost diabolica forță de care s-a folosit la unele momente decisive, ei l-au întrebat:

– Cum şi în ce fel se manifesta această putere în fapt? Arată-ne nouă practic cum procedai.

– Vai, nu sunt porc să mă întorc la mocirlă. E groaznic! le-a răspuns el. E diavolesc: ucidere de suflet. Să nu doriți, fraților, aşa ceva, că un astfel de păcat nu se iartă nici acum, nici în veacul viitor.

– Şi ce-ai să te faci de-acum, dacă păcatul acesta nu se iartă nici după moarte şi Preasfințitul te-a lăsat aşa ca un deznădăjduit în chinga morții? au întrebat ei îngroziți.

– Nu, nu m-a lăsat pierzării, că nu e păcat care să biruiască puterea lui Dumnezeu, sau să covârşească marea milostivire a Lui, căci la mine a fost cu totul altceva, a fost un accident, în afară de voința mea. Am fost bolnav, inconştient, nu-mi dădeam seama de pericolul ce mă paşte. Şi odată cu însănătoşirea mea psihică, Bunul Dumnezeu a alungat de la mine acest duh malefic. Dar dacă vreți să ştiți cât de greu este pentru cei ce se ocupă cu magia, ca şi pentru cei ce aleargă după astfel de practici, vă voi spune câteva cuvinte despre aceasta. De altfel, este imposibil a se da o definiție justă magiei în ființa şi esența ei intimă.

E prea multiformă ca să se poată da un răspuns corect. Oricum, originea e psihologică, afectiv, emoțională. Magia nu poate fi o religie, ci e numai credința celui ce crede că aceasta este supranaturală, și tocmai aici e confuzia, adică, amăgirea, înșelarea. Cel mult despre magie se poate spune că este extranaturală și în nici un caz supranaturală. Supranaturalul (al religiei creștine), restaurează creația, în timp ce extranaturalul magiei distruge creația. E în afara Logosului. Magia este falsificarea sistematică a legilor naturale, știință mincinoasă și artă sterilă, deoarece orice practică a magiei se prezintă într-o formă haotică, absurdă și plină de confuzie. Cauzele care-l duc pe om în fața practicilor magice sunt: necunoașterea naturii și necunoașterea lui Dumnezeu.

Pentru manifestarea acestor practici trebuie să existe doi factori: cel ce transmite și cel ce recepționează. Transmițătorul e capabil să creeze pe calea razei vizuale o stare de emotivitate asupra celui din fața sa – a celui ce recepționează – și pe acest teren de flux magic, practicantul își transmite cuvântul, care este însăși voința sa, și chiar numai gândul și e destul ca victima, inconștientă, să se supună întocmai. Inducția și-a făcut efectul. Acest lucru e posibil pentru cel cu o deosebită mentalitate, pentru cel ce se crede că este supradotat, asupra căruia predomină imaginația și elementele emoționale. Practicantul, folosindu-se de aceste elemente abstracte, cum am spus, prin inducție, transmite asupra cooperatorului (chiar fără să vrea acesta) o stare afectivă, o stare de teamă apăsătoare, care-l face pe individ o victimă a neștiinței, rupându-l de realitatea lucidă.

Toate acestea constituie bazele șubrede pe care se sprijină magia cu toată greutatea practicilor ei absurde și bizare.

În toată vremea, Biserica Ortodoxă a dus o luptă acerbă împotriva ocultismului retrograd și parazitar și împotriva tuturor abaterilor bolnăvicioase de la dreapta credință.

Originea magiei și a tuturor practicilor ocultiste nu este supranaturală, ci naturală. Originea lor ține de om, de partea lui subiectivă, psihologică, emoțională. Mai la obiect: de neștiință, de necunoașterea naturii și a lui Dumnezeu. Însuși cuvântul „magie" înseamnă amăgire, a încânta, a înșela, a captiva, a seduce.

Pe tărâmul moral primejdia e mare, omul poate cădea o victimă irecuperabilă. Păcatul acesta e mare și se echivalează cu apostazia, care ignoră și respinge Harul lui Dumnezeu, Jertfa Fiului lui Dumnezeu. Cel ce aleargă la astfel de practici își periclitează libertatea și voința lui poate paraliza, orice avânt sufletesc este distrus, orice gând înalt, nimicit. Înspăimântătoare cădere în păcat – victima respinge opera de răscumpărare a Domnului nostru Iisus Hristos, disprețuiește eficacitatea Jertfei de pe Crucea Golgotei, se resping energiile necreate ale lui Dumnezeu. Este un păcat de neiertat, păcat împotriva Duhului Sfânt – păcat de moarte (Prelucrat după Magistrand Gheorghe Alexe, în „Studii Teologice", 7-8, seria II, anul 1954).

Și apoi, Daniel al nostru, a continuat să vorbească prietenilor săi, zicând:

– Cam așa a fost și cu mine, măi fraților, și cum vă spuneam, m-am pomenit a fi supradotat cu o putere metafizică, periculoasă, ceea ce înainte de

îmbolnăvire nici pomenire de aşa ceva. Nu-mi dădeam seama de ce sunt în starea aceea şi de ce ceilalţi oameni nu dispun de o astfel de forţă. Pentru mine, în vremea respectivă, toate astea păreau a fi normale, fireşti, dar acum, numai cum gândesc la ceea ce a fost mă ia cu friguri. Vai, cum eu însumi nu-mi dădeam seama că mă aflu într-o stare cumplită, periculoasă, sub stăpânirea altuia străin şi rău! Vai, cum m-am folosit de acea metafizică putere şi cum am servit şi pe alţii vreme de aproape zece ani! Vai, cum m-a ţinut încătuşat boala aceea de care am suferit! Bine a zis cine a zis: „Acolo unde nu e libertate, nu există nici responsabilitate". S-ar putea să fie aşa, dar acum sunt liber, nu mai sunt încătuşat şi rămân responsabil de tot ce gândesc şi înfăptuiesc. Ba mai mult, fiind liber, trebuie să-mi plâng vremea pierdută sub impulsul acela cu totul străin de orice ideal.

Mulţumiri fie aduse Bunului nostru Mântuitor, că mi-a dăruit această sfântă libertate, mi-a destupat mintea, mi-a deschis ochii şi inima ca să-L pot vedea şi înţelege cum El S-a dat morţii pentru a mă salva pe mine, netrebnicul, din văpaia cea veşnică.

Într-un timp din perioada rătăcirii mele, dragii mei, mă aflam într-o grotă de munte şi acolo pe peretele din răsărit, în icoană, am văzut pe Domnul meu răstignit – bătut în cuie pe Cruce şi din rănile Lui Sângele curgându-I valuri. Duios, privea la mine printre lacrimi şi cu multă blândeţe grăia inimii mele: „Vezi-Mă şi înţelege că rabd chinuri şi moarte pentru tine; vezi-Mă că sunt scăldat în Sângele Meu, ce Mi-l vărs din iubire pentru răscumpărarea ta. Numără

piroanele Mele şi pricepe că sunt pentru cele patru zări ale lumii, iar rănile-Mi prisosesc. Încetează, dar, şi nu Mă mai chinui!". Şi apoi, în agonia morţii, Şi-a sprijinit capul în piept, rostind ultimele Lui cuvinte: „Mor din iubire pentru tine şi pentru tot neamul omenesc!".

Şi pe când stam şi priveam la El, deodată am simţit în sufletul meu o amară zguduire, dar cu toate acestea, atunci n-am înţeles îndeajuns şi am mai stat ce am mai stat în mijlocul acelor oameni despre care vă spusei, până ce am socotit că trebuie să părăsesc acea stare nenorocită. Şi tot El, Domnul, mi-a îndreptat paşii către Locaşul Său, Sfânta noastră Biserică, unde am întâlnit pe „omul" pus de El să mă ajute să-mi curăţesc sufletul meu cel prea mult întinat.

Şi să ştiţi, dragii mei, a continuat Daniel să grăiască prietenilor săi, că de cum m-am mărturisit în faţa Sfintei Icoane a Mântuitorului şi a „omului" lui Dumnezeu, m-am şi simţit uşurat de marea greutate ce mă apăsa pe suflet fără încetare şi zi şi noapte. Mai am încă multe de făcut până ce, cu ajutorul Cerului, voi îndepărta de la mine negura trecutului şi, precum am mai zis, în faţă la o astfel de lucrare mă găsesc în imposibilitatea de a o săvârşi de unul singur, tot alergând pe alături. De aceea alerg la Biserica lui Dumnezeu şi la cei cărora El le-a dat puterea de a lega şi a dezlega greşelile oamenilor.

Îi mulţumesc, dar, Bunului Dumnezeu pentru toate cele de până acum şi încă Îl mai rog să mă ajute şi să mă învrednicească de primirea Sfintelor Taine şi după aceea poate să mă ia de pe pământ, dacă voieşte.

Cam aşa a fost cu mine, dragii mei, şi cât de minunat ar fi să vă pregătiţi şi voi sufleteşte şi încă începând din minutul acesta, că nimeni nu ştie când va fi chemat la Judecată. Iată, Preabunul nostru Mântuitor ne-a lăsat Sfânta Sa Biserică cu tot tezaurul ei de învăţături salvatoare insuflate de Duhul Sfânt; nu ne rămâne decât să voim a ne mântui. Şi nu există explicaţie pentru ce nu voim a fi cu Dumnezeu, că doar vedem bine cum aici în şantierul nostru s-au întâmplat atâtea nenorociri: accidente, îmbolnăviri, intoxicări, ba chiar şi cazuri de moarte au fost.

De aceea zic, că orice amânare pe mai târziu este amarnic de înşelătoare, căci vremea trece şi se tot duce. Este ireversibilă. Amânarea este de la Satana – duşmanul crunt al neamului omenesc.

Să ne folosim, fraţilor, de ceasul acesta că este foarte potrivit pentru întoarcerea la Dumnezeu, la mântuire. Şi cu toată seriozitatea să căutăm modalitatea de rezolvare a destinului nostru aici şi dincolo, în aşa fel încât să nu ne pară rău că am trăit şi nici că am murit. Şi nu uitaţi că pentru necredinţă nu există scuze.

Faţă de aceasta, vă rog din suflet, pentru Numele Domnului Iisus şi al Preacuratei Sale Maici, să vă lăsaţi de beţie, de fumat, de jocurile de noroc, de vorbele deşarte şi de tot ce aduce vătămare sufletului omenesc.

D-apăi, zilele vieţii noastre ne sunt numărate şi dăruite de Dumnezeu ca nişte mărgăritare de mare preţ şi de le pierdem în destrăbălări, vom da răspuns în faţa Dreptului Judecător, Care, din iubire pentru noi şi pentru mântuirea noastră, a primit moarte amară

şi Şi-a vărsat Preacurat Sângele Său prin pironire pe Cruce.

Iată, pentru ce Marele Ierarh al Bisericii dreptmăritoare, Sfântul Ioan Gură de Aur, îndeamnă pe tot creştinul, zicând: „Să ne însemnăm, fraţilor, cu Crucea Domnului Hristos, căci ea este pecetea şi plinătatea puterilor mântuirii, ea este izvorul şi semnul biruinţei noastre şi de-a pururea să o purtăm în inimă şi pe piepturile noastre".

Să-L rugăm, dragii mei, pe Domnul Iisus, să ne întărească în credinţa noastră, să ne putem trezi din letargia nepăsării şi să păşim cu hotărâre şi cu însetare spre Patria Cerească, că nu mai e timp de pierdut.

De nu avem credinţă, să o căutăm, că cela ce caută, găseşte, şi aceluia care cere, i se va da. Modalitatea de a ajunge la credinţă prin cercetare nu este cea mai bună cale. S-a întâmplat ca unii dintre cei ce au căutat credinţa pe calea cercetării să ajungă la rătăcire, pentru că au văzut cu ochii şi au pipăit cu mâinile răstignitorilor Fiului lui Dumnezeu.

Noi, însă, dragii mei, suntem scutiţi de cercetare, pentru că am văzut cu ochii şi am pipăit cu mâinile Sfântului Apostol Toma, căruia Domnul Iisus i-a imputat cerbicia, zicându-i: *„Pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut, dar fericiţi sunt cei ce n-au văzut şi au crezut!"* (Ioan 20, 29).

Să cerem neîncetat Bunului Dumnezeu să ne dăruiască smerenie şi dragoste, căci fără acestea nimic nu suntem şi cu siguranţă ajungem la derută, pentru că, fără să ne dăm seama, în calea noastră se ivesc îndoielile şi ne pun în încurcătură dilemele şi paradoxurile existenţei.

Într-o astfel de stare aflându-ne, fenomenul morții ne apare ca drama dramelor vieții noastre, în timp ce pentru omul credincios și smerit, moartea este semnul orientării lui zilnice către care privește cu nostalgie mistică, pentru că merge la bucurie și odihnă binecuvântată, în viața cea fericită și veșnică, în împărăția lui Dumnezeu.

E drept că pentru noi, care suntem slabi în credință, existența de dincolo ne înfricoșează, dar, în același timp, ar trebui să ne și reconforteze, pentru că răspunde simțului nostru de echitate. De suntem buni și milostivi aici, dincolo, Bunătatea și Mila ne va primi cu brațele deschise. Bunătatea și Mila sunt cele mai dulci fructe ale iubirii.

Și acum, dragii mei, aș vrea să închei, căci mi-e teamă să nu vă plictisesc, dar, iată, încă un cuvânt să-mi fie îngăduit și pe care, vă rog să-l primiți și să-l întipăriți bine în minte: În viața noastră suntem chemați la muncă, la muncă cinstită și la luptă împotriva păcatului și în nici un caz la distracție și relaxare. De vom lupta aici după regulile Sfintei noastre Biserici, adică după rânduiala Bisericii Domnului Hristos, dincolo vom sărbători victoria lângă dulcele nostru Mântuitor și vom fi încununați cu cununa neveștejită a biruinței și a veseliei fără de sfârșit, laolaltă cu toate cetele îngerești.

Iată, astăzi, Domnul Hristos v-a chemat aici la Sfânta Sa Biserică, unde ați asistat la Dumnezeiasca Slujbă și ați auzit cuvântul acela ce a fost adresat către noi toți, zicând: *„Cine are urechi de auzit, să audă ce zice Bisericii Duhul!"*.

Așadar, precum bine știm, Duhul Sfânt, Care de la Tatăl Atotțiitorul purcede, conduce Biserica în chip tainic și Biserica, la rândul ei, poruncește creștinilor de pretutindeni să participe cu tot sufletul la marea și minunata operă de mântuire a tuturor celor „care au urechi de auzit".

Acum, Cina Domnului este gata și chemarea s-a făcut auzită prin glasul Bisericii. Să trecem, dar, imediat la spălarea sufletului și îmbrăcarea cu luminata haină a neprihănirii, ca să nu fim respinși. La Masa Domnului Hristos trebuie să fim curați, luminați, sfințiți. „Gustați și vedeți cât de bun este Domnul!".

Să ne grăbim, fraților, să răspundem cu bucurie la chemarea Domnului și Mântuitorului nostru, să nu pierdem acest unic și minunat prilej. Foarte puțină vreme ne-a mai rămas. Ca vântul zboară timpul și ca visul zilele noastre. Acum, deci, este momentul, când, cu toată fervoarea, să îmbrățișăm pocăința, să ne salvăm sufletul. Pocăința este nervul rugăciunii și pâinea cea de toate zilele a sufletului. Bunul Dumnezeu să ne ajute și îngerul Său să ne însoțească pretutindeni!

În urmă la toate acestea, unul dintre cei ce au ascultat, zise:

– Frate Daniel, mai întâi de toate îți mulțumim din suflet pentru sfaturile ce ni le-ai dat și sperăm, cu ajutorul lui Dumnezeu, să ne apropiem și noi cât mai mult de Sfânta Biserică, pentru că, așa după cum ai spus, vremea trece și odată cu ea trec și zilele noastre. Și acum, dacă nu e cu supărare, aș avea și eu câteva întrebări: Ai spus, printre altele, că nu ai pregătire sau o școală anume, ai fost bolnav timp de zece ani;

de unde ai scos cuvintele astea minunate care sunt cu totul antipodice vocabularului nostru vulgar de şantier?

Şi Daniel, zâmbind, răspunse cu blândeţe-n glas:

– Frate dragă, parcă v-am mai spus că eu nu am decât cinci clase primare, dar de când sunt cu serviciul pe şantierul acesta, în fiecare sărbătoare am venit aici la Sfânta Mănăstire şi am împrumutat cărţi pentru citit, cărţi sfinte, şi citind am mai învăţat şi eu câte ceva şi în acelaşi timp mi-am dat seama că altă scăpare nu e decât să ne alipim cât mai strâns de Biserica Domnului Hristos. Deci, meritul nu este al meu, ci al Sfintei Biserici cu tezaurul ei de învăţături.

Un al doilea dintre prieteni, luă cuvântul şi zise:

– Frate Daniel, un lucru aş dori să ştiu şi eu, şi asta nu din indiscreţie, ci din pură amiciţie şi colegialitate şi pentru a ne cunoaşte mai de aproape: Spune-ne, dar, de unde eşti de fel şi cum îţi e familia, căci despre asta nu ai vorbit nimic.

– Nu vă e de nici un folos să ştiţi. Şi chiar aş fi dorit să nu fiu întrebat despre aşa ceva. Dar, ce să vă spun eu? Familie nu am şi de fel sunt din judeţul acesta, dintr-un sat din apropierea oraşului Ocnele Mari. Am zis că nu am familie, pentru că, aşa cum ştiţi, nu sunt căsătorit, mama a murit cu trei ani în urmă, iar tatăl, ca să-şi refacă ordinea vieţii, s-a recăsătorit, în vreme ce eu pentru ei eram mort. Nu mai existam.

La acestea, cel de-al treilea l-a întrebat cu nedumirire:

– Cum au putut, oare, părinţii să te considere inexistent tocmai în vremea când erai bolnav şi ai fi avut mai multă nevoie de sprijinul lor?!

– Aici e taina, a răspuns el. Părinţii au făcut tot ce li se cădea să facă: Şi-au luat fiul mort de la spital, l-au îngropat, i-au făcut pomenile, i-au ridicat stâlp şi cu asta, basta. Pentru ei, fiul lor, adică eu, sunt praf şi pulbere!

Apoi, toţi, cu uimire au sărit cu glas mare şi zicând:

– Prietene şi frate dragă, de data aceasta te rugăm să asculţi de sfatul nostru. Deşi ai spus că te-ai făcut pe deplin sănătos, totuşi, credem că e nevoie să te internezi de urgenţă la „Psihiatrie", ca să te faci cu adevărat sănătos, că e păcat de dumneata. Eşti om în toată firea, muncitor, priceput în multe alea, dar... de... ai momente când... ehe!... Asta e.

– Dragii mei, grăi Daniel. Sunteţi liberi să credeţi ce vreţi despre mine, dar vă spun cu toată certitudinea că acum sunt mai sănătos ca oricând. Chiar mai sănătos ca înainte de a mă îmbolnăvi, că atunci aveam mintea zburdalnică, iar piciorul meu nu călca pragul Bisericii decât la Paşti şi la Crăciun. Aşa că, nu am nevoie de spital.

– Ei bine, să lăsăm astea, mai zise unul dintre aceia. Eu mă declar mulţumit pentru ziua de astăzi, că la insistenţele tale, dragă prietene, am ascultat slujba cu un preot din aceia mari – Mitropolit, sau cum îi zice –, ne-am recreat câteva minute în ozonul ăsta minunat, ne-ai povestit câte ceva din zbuciumata ta viaţă şi acum aş mai avea şi eu o întrebare. O întrebare cu totul separată: Aşadar, precum ai spus că în toamna anului 1946 te-a lovit o migrenă, sau cam aşa ceva, care te lua cu ameţeli, pentru care ai fost internat în spital şi că ai fost laolaltă cu un altul ce

suferea cu inima. Explică-ne, dar, pentru ce vă făcea injecţii din şase-n şase ore?

– Mda, făcu Daniel. Se vede că n-am fost destul de explicit. Iată pentru ce ne înţepa de patru ori în 24 de ceasuri: pe lângă diagnosticele cunoscute, şi pentru care am fost internaţi, de pildă, colegul meu de cameră mai suferea de o cumplită gingivită şi o paradontoză infecţioasă şi de aceea îi trăgea la măsea cu ţuica ce ardea ca focul. Iar pe mine mă lovise o furunculoză ce nu-mi dădea pace nici ziua, nici noaptea. Credeam că mor de durere, nu altceva. Şi asta a fost, dragii mei. Şi acum să mulţumim lui Dumnezeu pentru toate câte ne-a dat şi pentru că ne-am învrednicit să fim astăzi împreună aici la Sfânta Biserică.

Să luăm aminte, fraţilor, că mai întâi apare scânteia, iar focul, după aceea. Deci, astăzi, în sufletul vostru s-a ivit scânteia, asupra căreia trebuie să supravegheaţi să nu se stingă, şi cugetând mereu la Dumnezeu şi mergând la Sfânta Biserică în fiece sărbătoare, veţi vedea că scânteioara aceasta curând se va transforma într-o mare văpaie a credinţei, fără de care nu e cu putinţă a ne mântui. Credinţa este o schimbare de drum în viaţa şi rosturile noastre umane prin legătura cu Dumnezeu. Şi să ştiţi că pentru necredinţă nu există scuze atenuante. Aşa că, fraţilor, atenţie mare!

Doamne, ai milă de noi şi nu ne părăsi pentru mulţimea păcatelor noastre!

Tatăl îşi caută fiul

Prin luna martie a anului 1957 la Serviciul Personal din Şantierul Naţional de la Govora se prezintă un om cu vârsta ca la 55-57 de ani şi se adresează Inspectorului cu următoarea întrebare:

– Domnule şef, vă rog să-mi spuneţi dacă aveţi ca angajat aici în acest şantier un cetăţean cu numele de Călinescu Daniel.

– Mai întâi să ne spuneţi cine sunteţi dumneavoastră, îl întâmpină inspectorul de cadre.

– A, da, făcu omul. Mă numesc Călinescu Nicolae şi am avut un fiu cu numele Daniel.

– Şi acum nu-l mai aveţi? A fost înfiat de altcineva? se interesă şeful.

– Păi, nu-l mai am, că a murit de mult!

– Şi atunci, de ce-l mai căutaţi, că noi nu ţinem evidenţa celor de pe tărâmul celălalt!

– Păi, să vedeţi dumneavoastră, că... nu ştiu cum să vă explic, dar a decedat din toamna lui '46. A murit la Spitalul Orăşenesc din Ocnele Mari şi când l-am luat pentru înmormântare mi s-a părut mie că nu prea seamănă cu băiatul meu şi...

– Toţi se schimbă la faţă după ce mor. Mai cu seamă cei ce înghit nodul din pricina vreunei boli cardiace, preciză inspectorul.

– Da, aşa e, dar vedeţi dumneavoastră, că în primăvara trecută am văzut pe crucea de la mormânt trasă o linie cu cărbune de tămâie peste numele lui şi scris alt nume de care n-am auzit vreodată.

– Poate că cineva a făcut o glumă!

– Aşa am crezut şi eu, dar, ce credeţi? M-am pomenit cu un tânăr care zicea că fiul meu lucrează aici la dumneavoastră ca fierar-betonist şi m-a răscolit atâta, încât îmi vine să-nnebunesc!

– Ce vorbeşti! Cum adică?

– Zicea că lucrează în echipă cu unul cu vârsta ca la 35 de ani, pe nume Călinescu Daniel şi că însuşi el, Daniel, iar fi povestit despre sine că familia îl crede mort. Da, don' şef. Credeţi-mă că-mi vine s-apuc câmpii. Uitaţi-vă la mine că tremur tot din creştet până-n tălpi. Căutaţi vă rog în evidenţele dumneavoastră şi spuneţi-mi.

– V-am spus că noi nu ţinem evidenţa strigoilor.

– Da, dar nu cumva am îngropat pe altcineva?

– De unde să ştim noi? Şi dacă a avut loc o astfel de încurcătură, băiatul dumneavoastră ar fi trebuit să vină acasă. Ori, de atunci au trecut aproape unsprezece ani de zile. Aşa că...

– Totuşi, vă rog, căutaţi.

– Zici că ar fi la Secţia Fierari-betonişti?

– Da, acolo, după cum a zis cetăţeanul care mi-a spus că ar fi vorbit cu el.

– Bine. Iată că am să caut în registru, dar să ştiţi că mulţi se potrivesc la nume.

– Dar nu şi la venirea înapoi de pe lumea cealaltă.

– Asta, da. Aici aveţi dreptate.

Şi inspectorul a început să urmărească paginile catastifului său, la litera C, şi zicând:

– Îaaa, ha!... ia să vedem... Aaa... da! Uite, dom-le că l-am găsit! Şi... dac-o fi acesta că... de, să am eu bani caţi de Călinescu sunt în ţara asta. Ia fii atent: Călinescu N. Daniel, născut în anul 1921, angajat la data de... şi-aşa mai departe...

– Ăsta e don' şef! Ăsta e! În ce comună ziceţi că s-a născut?

– Să căutăm în autobiografie şi cartea lui de muncă. Numai o ţâră vă rog să aşteptaţi.

Funcţionarul deschise un fişet şi din sertarul cu litera C extrase un dosărel în care erau însemnate toate datele privitoare la persoana lui Daniel şi începu să citească aşa, cum s-ar zice, „în diagonală", adică numai datele de identificare a celui căutat. Şi, la sfârşit, omul nostru, adică tatăl lui Daniel, ceru repede un scaun, căci i se înmuiaseră genunchii într-atâta încât să cadă jos, iar funcţionarul îl întrebă îngrijorat:

– Ce e, domnule Călinescu, vă e rău? Ţineţi-vă firea, că, uite, am să trimit pe cineva la atelierul „Betoniştilor" să întrebe în ce punct de pe şantier lucrează acest Călinescu despre care ziceţi că ar fi fiul dumneavoastră. Dar, mai întâi să telefonez la „Organizarea Muncii", că ăia sunt mai la curent cu mişcarea salariaţilor.

Şi funcţionarul nostru trecu deîndată la aparatul telefonic şi formă numărul respectiv şi după o scurtă convorbire pe calea firului, află că omul căutat este plecat în concediu. Tatăl lui Daniel, auzind acestea, zise cu dezamăgire:

– Vai, ce ghinion, don' şef! Cum s-a-ntâmplat să plece chiar acum în concediu? Chiar că nu ştiu ce să cred! Doar n-o fi o fantomă care ţine să mă zăpăcească pe mine?!

– Eu cred că e numai o simplă întâmplare şi nimic mai mult, domnule Călinescu. Acest om, despre

care ziceți că ar fi fiul dumneavoastră, are deja 11 luni de la angajare și e firesc și legal să aibă concediu de odihnă și atâta tot. S-ar putea ca în momentul acesta să vă caute dumnealui pe acasă, sau să nu fie încă plecat din șantier. Așa că nu trebuie să vă faceți atâtea probleme. Mergeți dară mai întâi pe la dormitoare, că o să găsiți pe cei ce lucrează-n schimbul doi și întrebați de dânsul. Uite, colo vis-à-vis, cele două barăci sunt dormitoare pentru muncitori. Aş fi bucuros să fiu de față când vă veți regăsi. Mergeți sănătos și să aveți parte de succes, domnule Călinescu!

Și a plecat bietul domn Nae Călinescu al nostru dezolat și mai pierdut ca oricând, îndreptându-și pașii către dormitoare, tremurând din tot corpul de parcă ar fi călcat numai peste morminte. Desigur, e greu. Pentru el, e foarte greu. Păi, ce să mai zici, domnule? Să-și îngroape omul pe unicul său fiu tocmai când e-n floarea vârstei și după o vreme de unsprezece ani să auzi despre el că încă trăiește și că e-n cutare loc și apoi să te pomenești, nene, că alergi după el cu sufletul la gură ca după Fata Morgana?

Iată-l, așadar, ajuns la dormitoare și se adresează unor tineri care stăteau jos pe iarbă la umbra barăcii și jucau țintar:

– Domnilor, grăi el cu glas precipitat, iertată să-mi fie îndrăzneala că vă deranjez cu o întrebare: Ați cunoscut cumva pe un om cu numele Daniel Călinescu, ce se zice că ar lucra aici ca fierar-betonist și că ar găzdui la unul din aceste dormitoare?

– Da, îl știm pe Daniel. Cum să nu-l știm. Dar, ce treabă aveți cu el? fu răspunsul acelor tineri.

– Eu sunt tatăl lui, măi băieți, și... cum să vă spun... aș vrea să-l văd dacă e de-a-devăratelea în carne și oase, sau cumva e numai o umbră a lui. Da, da, vă rog să nu mă luați în nume de rău, că... dar... nu mai spun! încheie el înecat de un sughiț amar.

– Mai că nu pricepem ce vreți să spuneți, răspunseră tinerii, dar credem că sunteți tatăl lui, că prea semănați întru totul: și la figură și felul de a fi. Și Daniel este tot așa spiritual ca dumneavoastră și nici pe el nu-l prea înțelegem. Dar, să știți că nu-i aici, pentru că, de astăzi, este plecat în concediu de odihnă și se va întoarce abia peste trei săptămâni.

– Am sperat să-l prind aici. Dar dumneavoastră sunteți siguri că e Daniel, sau aievea e numai duhul lui? mai întrebă bietul om.

Și tinerii au răspuns:

– Păi, domnule, în primul rând, să știți că noi nu credem în duhuri. Și de-ar exista așa ceva, un duh nu poate îndoi fiare cum face Daniel al dumneavoastră. D-apăi, să știți, chiar fiul dumneavoastră ne-a povestit cândva că și el a fost bolnav, timp în care, după cum spunea, avea momente de derivă, dar acum e perfect sănătos și, probabil, în momentul acesta și el vă caută pe dumneavoastră.

Și iarăși, tatăl:

– Vă rog să nu mă băgați la încurcătură; eu nu sunt bolnav și cu tot dinadinsul îmi caut băiatul pe care l-am înmormântat încă din anul 1946. Dar, dacă ziceți că este plecat în concediu, voi reveni peste trei săptămâni. Iertați-mi deranjul și rămâneți cu bine. Mă voi întoarce repede acasă, în speranța că poate-l găsesc pe băiatul meu.

În urma lui, tinerii au rămas complet uluiţi şi zicând unul către altul:

– Uite, dom-le, ce om amărât! Şi câtă asemănare între tată şi fiu! Până şi boala psihică i-a lovit pe amândoi, numai că Daniel a făcut ce a făcut şi s-a însănătoşit, dar bietul taică-său, uite în ce hal este! Sărmanul om! Doamne, fereşte!

Reconcilierea

Prin oraşul Ocnele Mari un bărbat cu vârsta sub 40 de ani colindă străzile de la un capăt la altul, căutând febril ceea ce încă n-a pierdut. Mai curând am putea spune că omul nostru caută cu toată seriozitatea să se descotorosească de ceva greu; greutate ce o poartă cu sine încă de multă vreme şi acum a venit timpul să se despovăreze, cum-necum de o aşa sarcină nesuferită. Desigur, noi ştim cine este acest bărbat şi bănuim cam ce urmăreşte el. Acum, omul nostru, dispune de ceva bani, bani câştigaţi cinstit: salariul la zi, drepturile băneşti pentru concediul de odihnă şi încă ceva mai mult decât atât: depunerile de bani la Casa de Economii şi consemnate-n carnetul C.E.C. pe care-l poartă în buzunarul de la sân.

Dragii mei, noi să-l urmărim îndeaproape. Suntem, aşadar, în dimineaţa zilei de joi, 4 aprilie, 1957 şi omul nostru, mai întâi şi mai întâi, merge la Administraţia Ocolului Silvic şi în biroul şefului, şi după ce se prezentă, se adresă cu întrebarea:

– Domnule inginer, caut un brigadier silvic, nu-l ştiu pe nume, dar dacă l-aş vedea, cred că l-aş

cunoaşte. E cu vârsta aproape de 60 de ani. Cândva, omul acesta mi-a făcut un mare bine. M-a scăpat de la moarte şi aş vrea să-l întâlnesc şi să-i mulţumesc.

– Foarte bine, zise inginerul, e de datoria dumitale. Dar, când zici că ţi-a făcut acest pustiu de bine?

– Să tot fie cam unsprezece ani de atunci.

– Şi abia după atâta amar de vreme vrei să-l întâlneşti şi să-i mulţumeşti?

– Am fost nebun, domnule inginer, bolnav psihic şi...

– Aha!... Nu cumva dumneata eşti acela care ne-ai buşit maşina de pom, acolo-n pădure?

– Eu, domnule inginer, şi de aceea am venit să vă cer iertare şi să plătesc contravaloarea daunelor.

– Să fii sănătos; nu-i nevoie să plăteşti nimic. Costul reparaţiei s-a amortizat de mult, că n-a fost cine ştie ce. Şi apoi, are balta peşte. Şi zici că acum te-ai făcut sănătos?

– Da, domnule inginer. Cu mila lui Dumnezeu, m-am însănătoşit.

– Şi vrei neapărat să-l întâlneşti pe nea Tudorică Sacagiu?

– V-am spus că nu-l ştiu pe nume, dar dacă-l văd...

– Da, aşa se numeşte: Sacagiu Teodor. El m-a anunţat atunci să merg în pădure că are un nebun acolo la cabană şi-i era teamă să nu provoci cumva vreun incendiu. Şi asta e. Dacă vrei să-l întâlneşti, vino mâine dimineaţă, la ora şapte să fii aici.

– Vă mulţumesc din suflet, domnule inginer. Dar, încă o întrebare, dacă nu vă e cu supărare: Uite, pe omul acesta îl cunoaşteţi?

Şi Daniel scoase din buzunar o legitimaţie de serviciu şi o prezentă inginerului-şef, care, la vederea acestea, zise cu de-a-mirării:

– Cum a ajuns legitimaţia aceasta la dumneata, domnule dragă? Păi, să ştii că posesorul acestui act, adică domnul Vişteanu, fostul şef al Serviciului Exploatare Forestieră, a murit. Şi încă de mult. L-a lovit deodată un ulcer perforat, l-a dat în peritonită şi operaţia nu i-a reuşit. Şi asta a fost.

– Dumnezeu să-l ierte! zise compătimitor Daniel. Încă-odată vă mulţumesc domnule inginer. Să trăiţi! încheie el şi lăsând legitimaţia pe biroul şefului, ieşi afară.

În urma lui, inginerul-şef al Ocolului Silvic rămase perplex şi începu a-şi reconstitui în minte evenimentele ce s-au succedat în acea perioadă de timp şi-şi aminti că fostul subaltern al său, Vişteanu Marin, a venit într-una din zile văicărindu-se că a fost jefuit în plină stradă de către un tâlhar. Şi aşa s-a încheiat convorbirea dintre dumnealor.

Şi Daniel al nostru a plecat de aici convins că va reuşi, până-n cele din urmă, să-şi rezolve toate problemele ce constituie povara grea ce-l apasă fără milă pe inimă, să şteargă mulţimea petelor negre din conştiinţa sa şi apoi Bunul Dumnezeu să vină cu Harul Său şi să-i lumineze sufletul. Până una-alta, va face un raid prin pădure, poate-poate îl va întâlni pe nea Tudorică Sacagiu, brigadierul.

Merge agale, meditând profund asupra stării sale sufleteşti: „Care va să zică, gândeşte el, dincolo e o grădină minunată, grădină cerească, şi unde se trăieşte veşnic în fericire şi dragoste dumnezeiască.

Cine, dar, poate să ajungă acolo? Cine, oare, va fi găsit vrednic de o aşa frumuseţe ce limba omenească nu o poate spune? Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, ştiu că eu sunt un ticălos, nu sunt vrednic de minunăţiile Tale, dar cu nespusa Ta iubire de oameni, aşeaz-o acolo în Raiul cel Ceresc pe iubita mea mamă, care a murit de dorul şi durerea pentru mine. Şi nu lăsa în uitare nici pe tatăl meu, care şi-a luat altă femeie. Este şi el fire omenească, cuprins de slăbiciune şi având un rost gospodăresc, şi apoi, rămânând singur, a trebuit, probabil, să se rostuiască în acest fel. Adu-Ţi aminte, Doamne, de neamul acesta omenesc şi-l salvează pe el din împilarea celui viclean, iar pe vrăjmaşul comun al omenirii, mustră-l Tu şi-l depărtează de la orice sufleţel de om, de la orice creatură a mâinilor Tale!...".

Nea Tudorică Sacagiu

Şi tot aşa cu astfel de cugete, Daniel al nostru înainta pe drumul cunoscut din pădurea cu pricina până s-a pomenit ajuns la căbănuţa din partea vestică. Aici, în faţa căsuţei, îşi scoase şapca de pe cap şi-şi făcu trei cruci mari şi zise cu glas auzit: „Mulţumesc Ţie, Doamne Dumnezeul meu, pentru tot ce a fost până aici şi ajută-mă, Stăpâne, cu darul Tău, să mă pot curăţi de toată negreala păcatelor mele. Binecuvintează, Doamne, pe toţi binefăcătorii mei, cu deosebire pe nea Tudorică, brigadierul, cel ce m-a readus la viaţă. Că, de n-ar fi fost el atunci trecând pe lângă mine, în vreme ce eram muribund, eu n-aş mai

fi existat acum, ci el fiind un om de omenie, cu suflet mare, şi-a făcut datoria faţă de Tine, Doamne, ajutându-mă pe mine. Binecuvintează-l Tu, Părinte, cu binecuvântări cereşti şi ajută-mă şi pe mine să-l întâlnesc, să-i pot mulţumi pentru marea lui facere de bine!...".

– Gata, omule, gata, ajunge! se auzi un glas bărbătesc din interiorul căbănuţei. Hai că te-am auzit şi am înţeles că mă cauţi. Iată-mă că sunt aici.

Şi-n acest timp se deschise uşa şi-n cadrul ei apăru omul căutat: Nea Tudorică Sacagiu.

Pe dată, călătorul nostru îi căzu la picioare şi printre sughiţuri de plâns reuşi să zică:

– Iartă-mă, omule al lui Dumnezeu, că ţi-am pricinuit cândva neajunsuri şi iartă-mi şi întârzierea, căci fiind bolnav până nu de mult, nu am avut cum să vin să-ţi cer iertare şi să-ţi mulţumesc pentru...

– Stai, măi omule, un pic, să ne-nţelegem, îl întâmpină brigadierul, şi-l sili să se ridice, zicându-i în continuare: Spune-mi cine eşti şi ce vrei de la mine?

– Numele meu e Călinescu Daniel, nume despre care n-am ştiut până acum un an, când mi-am revenit la normal din boala de care am suferit. Şi cu aproape unsprezece ani în urmă aveam să mor aici pe drumul acesta.

– Ahaa! făcu pădurarul. Ia uită-te, domnule; munte cu munte se-ntâlneşte, darămite om cu om! Mi-amintesc destul de bine de ceea ce a fost atunci. Dar, ia spune cum te simţi acum, că-n vremea aceea erai într-o stare de plâns?! Mă bucur că încă trăieşti şi că te-ai făcut sănătos.

– V-aş ruga, domnule dragă, mai întâi să mă asiguraţi că m-aţi iertat de necazul ce vi l-am făcut.

– Gata, gata, fii liniştit, nu mi-ai făcut nici-un necaz şi nu am de ce să fiu supărat pe dumneata.

– Ba v-am supărat, că v-am ameninţat cu arma, v-am accidentat maşina... luaţi-vă bricheta, că e a dumneavoastră, că de când o port în buzunar, numai o singură dată m-am folosit de ea.

– Nu fi copil, domnule, păstrează bricheta la dumneata, că eu am alta. Şi te asigur că eu nu am de ce să-ţi port pică. Aşa că, să fii dumneata sănătos!

– Vă mulţumesc din suflet, zise Daniel şi forţat îi luă mâna dreaptă şi i-o sărută, iar brigadierul, jenat, îi zise:

– Ce faci, măi băiete, stai locului, că doar nu sunt eu tatăl tău! Hai să lăsăm toate astea şi să luăm împreună o gustare, că adineaori sosii şi eu, şi până să încep să mănânc, te-am auzit vorbind. Iată ce întâmplare minunată, că picaşi şi dumneata la ţanc. Mă bucur de toate acestea. Uite, n-am decât o bucată de pâine, un boţ de brânză, o ceapă, puţină sare şi o ploscă cu apă. Aşa că, poftim la masă!

Şi au mâncat ei, brigadierul şi cu Daniel al nostru, bucurându-se laolaltă şi mulţumind lui Dumnezeu, Cel ce toate le orânduieşte spre binele şi fericirea oamenilor.

Retrocedarea. Omul olog

Sub impulsul dorului de a-şi spăla cât mai repede conştiinţa încărcată de păcate, în după-amiaza aceleiaşi zile, îl vedem pe Daniel întors în oraş şi stând de vorbă cu parohul de la prima Biserică ce a

întâlnit-o-n cale și căruia îi povestește păsul său, la care, preotul îi zise:

– Și când ai putea dumneata să faci aceasta?

– Chiar acum, preacucernice părinte, că ar fi cam mult de alergat și mi-e teamă că nu-mi ajung zilele de concediu.

– Bine, fiule. Să-ți ajute Dumnezeu în toate, că după cuvântul Sfintei Scripturi, cea mai mare bogăție a omului este sărăcia de bunăvoie, adică împărțirea averii la cei săraci și neputincioși și căutarea împărăției cerurilor. În rest, toate sunt deșertăciuni și goană după vânt. Și încă un lucru să-ți mai spun: Dacă îmbrăcăm pe cel gol și dăm să mănânce celui flămând numai din datorie – că așa ne poruncește Sfânta Biserică – nu facem mare lucru, ci toate trebuie făcute din dragoste, din credință fierbinte. Aici e taina. Din credința fierbinte se naște dragostea și din dragoste se naște milostenia. Milostenia este cheia de mare preț care ne deschide ușile împărăției cerurilor, este criteriul esențial al intrării în veșnicie prin judecata de apoi. Sper ca dumneata să ai cunoștință de toate acestea. Și acum, hai să mergem, că doar spuseși că ești grăbit. Mergem împreună la cineva pe care-l știu că e vrednic de mila tuturor.

Și au mers ei pe o stradă alăturată și s-au oprit la o căsuță dărăpănată.

– Uite, zise preotul, aici locuiește un om sărac, un om amărât. Este olog de picioare, nu poate munci și nu vrea să cerșească, căci zice: „Dacă Bunul Dumnezeu mi-a lăsat comoara vederii și mâinile sănătoase, trebuie să le pun la muncă. Și astfel, omul, ce crezi că lucrează? Face ciorapi de lână, flanele, mănuși,

cârpește încălțăminte... Numai că nu prea își găsește clienți. Lumea își cumpără acum toate de-a gata.

– Bun! zise Daniel, consider că e potrivit. Vreau să-l văd, să-i apreciez măsurile: talia, înălțimea și așa mai departe. Nu cumva să-i cumpărăm ceva care să nu i se potrivească.

– Lasă astea, completă preotul, că-l știu destul de bine, că e-n parohia mea și de vrei chiar acum să săvârșești această binefacere, merg și eu cu dumneata să te ajut la cumpărături.

Și au mers împreună în centrul orașului la un magazin „Universal". De aici au cumpărat un set de lenjerie de corp, încălțăminte, un costum de haine, o căciulă de astrahan și un palton și, făcând din acestea două colete, luară fiecare câte unul și au plecat.

La întoarcere, preotul mai zise:

– Să ne abatem, dragul meu, pe la parohie să-mi iau epitrahilul, molitfelnicul și cele ce mai trebuiesc, pentru ca să-i facem slujba necesară, să fie treaba făcută ca lumea.

Săracul despre care ne este vorba, s-a bucurat în sinea lui de o așa pomană, dar nu prea vroia să primească, motivând că sunt alții mai nefericiți decât el și până-n cele din urmă a acceptat, zicând:

– Greu îmi vine să primesc o atât de mare binefacere. Nu sunt vrednic de asta, dar fie voia Domnului și El să vă răsplătească cu binecuvântări cerești.

Când preotul a ajuns în slujba lui să spună numele binefăcătorului, pronunță numele lui Daniel și acesta interveni pe dată, zicând:

– Nu eu sunt cel ce face jertfa, părinte, ci un altul cu numele Marin Vișteanu. Pe acesta numiți-l.

La auzul ăstora, preotul făcu ochii mari și continuă mai departe cu slujba conform ritualului.

La plecare din casa ologului, preotul îl întrebă pe Daniel:

– Cine e acesta, domnule Călinescu, despre care ai spus că se numește Marin Viștean u?

– Nu-l cunosc, părinte, dar cred că locuia pe aici pe undeva. Dar, de ce mă întrebați?

– Păi, am avut în parohie un domn cu acest nume, dar e mort de mult. Să tot fie șapte-opt ani de când a închis ochii și s-a dus pe cea lume.

– Exact, ăsta e, părinte! Ăsta e cel ce a făcut pomană cu săracul acesta olog.

– Vai, am îmbătrânit și nu am auzit vreodată, ca unul mort de când hăul să facă pomană cu unul viu!!

La frizerie

Vineri, 5 aprilie, la frizeria din centru, Daniel își puse-n aplicare o metodă clasică, după ce mai întâi s-a interesat dacă se găsesc de vânzare la vreun magazin anume instrumente pentru frizerie, și neaflând așa ceva, merge la unitatea respectivă unde îi fu dat să vadă acum trei lucrători, dar, cu toate acestea, nu i-a fost greu să-l identifice pe cel în cauză, pentru că-l văzuse-n oglindă atunci când l-a ras și l-a tuns pe el cu o duzină de ani în urmă. Și i se adresă, zicând:

– Domnule, fii bun, te rog, și spune-mi: cât să coste un brici pentru ras, o mașină manuală de tuns și o foarfecă de frizer?

– Păi, răspunse cel întrebat, nu se găsesc pe piață așa ceva.

– Totuși, aș vrea să știu valoarea acestora.

– Dacă țineți neapărat, să ne uităm în inventar.

Și frizerul, adică responsabilul, trase un sertar de la măsuța de încasări și scoase o mapă în care-și ținea documentele unității și, căutând în lista de inventar, informă pe omul nostru despre valoarea celor trei articole, după care, Daniel, la rându-i scoase și el din buzunarul său un pachet de bani, numără să fie de două ori suma, îi puse pe măsuță, apoi îi luă mâna responsabilului și i-o sărută.

Uluit de atitudinea acestui necunoscut, frizerul întrebă:

– Ce-nseamnă toate astea, domnule dragă, demi pupați mâna și mi-o udați cu lacrimi? Și banii aceștia ai cui sunt? Faceți-mă să-nțeleg!

– Banii sunt ai dumneavoastră, stimate domn. Eu sunt cel ce v-am păgubit de aceste instrumente cu ani în urmă. Vă rog să mă iertați, că atunci eram alienat mintal.

– Vai, domnule, dar nu mai era cazul. Atunci, ce-i drept, e drept, am fost supărat încât am mers la Poliție și am reclamat, dar toate astea s-au dat uitării de mult și nu mai este cazul să vă faceți mustrări de conștiință. Mai cu seamă că acum nu mai sunt patron, că ne-au silit ăștia să intrăm în cooperație.

Daniel, însă, lăsând banii pe măsuță, a ieșit grăbit și s-a dus într-ale sale.

Precum ușor ne este a observa, eroul nostru e pus serios pe treabă, vrea neapărat să-și deruleze viața cu evenimentele ei, acum în scopuri opuse acelora.

Atunci, scopul era acapararea, iar acum, restituirea cu vârf şi-ndesat a pagubelor pricinuite în vremea alienării lui.

Să-l ajute, dar, Bunul Dumnezeu, în această frumoasă acţiune, iar noi să-l urmărim pe mai departe!

La magazinul alimentar

Sâmbătă, 6 aprilie, în faţa vitrinei unui magazin alimentar, o doamnă care pare a nu fi trecut de mult de anii tinereţii, îmbrăcată modest şi cu o geantă mare-n mână, stă şi priveşte prin geam şi vorbeşte cu sine-şi. În imediata ei apropiere se află omul nostru, care trage cu urechea la ceea ce vorbea femeia, aşa de una singură:

„Nu mai e de trăit, domnule, cu vremurile astea! Păi, cui îi mai dă mâna, măiculiţă, să facă cumpărături aşa ca altădată? Uite, se găsesc aproape de toate, dar te uiţi cu jind că nu-s bani să le poţi cumpăra. E greu de omul sărac! Ce bine o fi trăind regele acolo unde o fi el acum! O fi mâncând numai pâine cu halva şi cu măsline! Ehe, dar noi ne uităm şi răbdăm, încât ne lasă gura apă. Bieţii copilaşii mei, ce-ar mai mânca şi ei marmeladă pe pâine! Dar, ce să-i faci? Asta-i situaţia. Cine poate, oase roade, cine nu, nici carne moale!".

La acestea, Daniel, intră în vorbă cu femeia şi i se adresează, zicând:

– Iertat să-mi fie, doamnă, dar stând şi privind în vitrină, fără să vreau, v-am auzit vorbind.

Şi femeia îl întrerupse:

– Păi, aşa-i domnule. Zi şi dumneata, cum era până-n război şi cum e-n ziua de azi? Ei, e-te-te! Păi, se potriveşte?

– Aveţi perfectă dreptate dumneavoastră doamnă, căută Daniel să-i cânte-n strună. Dar va trebui să avem şi noi răbdare şi nădejde la Dumnezeu, că încetul cu încetul toate se vor reglementa. Dar, fiţi sinceră, vă rog, şi spuneţi-mi cam de ce aţi avea nevoie acum la bucătăria dumneavoastră?

– Păi, am ceva, domnule?! N-am nimic şi copiii m-aşteaptă, măcar pâine să le duc, că ciricul ăla de pe cartelă nu le e de-ajuns.

– Vă rog, veniţi cu mine!

Şi Daniel o luă de braţ şi intră în magazin. Aici, vânzătorul, care, abia aştepta să-i mai pice un client, îi întâmpină cu întrebarea:

– Cu ce să vă servim, vă rog?

Şi Daniel al nostru, după ce-şi roti privirile prin magazin, comandă o întreagă listă de alimente. Un kg de salam, două kg muşchi de porc, câteva cutii de conserve de peşte, trei kg de zahăr, doi litri de ulei comestibil, un kg de halva şi un kg de măsline. Ar mai fi cumpărat el şi alte mărunţişuri, dar nu mai era loc în geanta aceea mare. După ce a plătit tot, luă geanta, care, de atâta greutate era cât pe ce să i se rupă băierile, şi pe doamna cu pricina şi ieşi.

– Pentru cine sunt toate aceste bunuri, domnule? întrebă femeia care asistase la cumpărături şi acum era complet nelămurită. Şi unde vreţi să mergeţi, că geanta e a mea şi o să mai am nevoie de ea!...

– Da, doamnă, răspunse el. Geanta cu tot ce este în ea sunt ale dumneavoastră.

La acestea, femeia, văduvă fiind, a mers cu ideea că străinul ce-i sta în față vrea să arate a fi mărinimos, dar urmărind un anumit scop, și zise:

– Stai, bre, un pic să ne-nțelegem. Vei fi dumneata cu vârsta potrivită cu a mea și pricep cam ce urmărești cu astea, dar să știi că nu vreau să mă mai însoțesc cu nimeni. Sunt hotărâtă să rămân văduvă, că și-așa am trei copii și mi-e destul de greu!

Surprins de acestea, Daniel, răspunse:

– Liniștiți-vă, doamnă, că nu mă gândesc la așa ceva.

– Dar, domnule, eu nu am bani să plătesc toate acestea. De ce mă puneți la încurcătură?

– V-am rugat să fiți liniștită!

– Bine, iată am să fiu liniștită, dar cum să vă mulțumesc, domnule?

În acest moment, Daniel lăsă povara jos pentru a face un scurt popas. Geanta era destul de grea și erau ajunși în dreptul unei case, în care, în urmă cu ani, fusese o băcănie și zise:

– Dumneavoastră, doamnă, știți cine locuiește aici?

– Da, știu, cum să nu știu? Aici stă dom' Mitică băcanul. N-a mai putut să țină omul prăvălia și a închis. Ce era să mai facă, bietul?

– Uite, mai zise el, chemați-l la poartă și mulțumiții pentru tot ce aveți în geantă. Iar mie, dați-mi voie, vă rog, să mă recomand, și dumnealui îi luă mâna și i-o sărută, zicând: Sărut mâna aceasta care crește și îngrijește trei copilași. Să știți că sunt un străin necunoscut, care, cu unsprezece ani în urmă, i-am făcut supărare acestui domn Mitică. Rugați-l,

dar, dumneavoastră, să mă ierte, ca și Bunul Dumnezeu să ne ierte pe noi toți. Maica Domnului nostru Iisus Hristos să vă aibă-n pază!

După acestea, Daniel plecă și se duse-ntr-ale sale, lăsând pe femeie nedumerită și cu mâna la gură.

Și acum, dragii mei, consider că este necesar să fac o precizare: lui Daniel al nostru îi ia câte o zi pentru fiecare act de umilință și binefacere săvârșită și atribuită celor păgubiți de el în vremea de tristă aducere aminte. Iar noaptea, se retrage la căbănuța din pădure, cu toată depărtarea până acolo, că, ce să zicem, să tot fie cam trei km de mers. Și asta o face nu pentru faptul că nu-l costă nimic cazarea, ci pentru motivul că e un loc retras, liniștit și nimic nu-i tulbură ceasurile de rugăciune. Aici i se pare că simte din plin prezența lui Dumnezeu. Aici este locul binecuvântat de unde-și poate înălța mai cu umilință sufletul către cer. Aici e locul trezirii lui la viață, la adevăr, și al primirii darului lacrimilor pocăinței. Și tot aici își poate depăna, nestingherit, amintirile trecutului său și plânge cu amar pentru tot ce a săvârșit în chip tâlhăresc, și mai cu deosebire pentru faptele ce nu se mai pot șterge din memoria sa, că, ce să zicem, nu dispune de atâtea posibilități de reabilitare.

Și să continuăm cu povestirea.

Iarăși la căbănuță

Așadar, fiind înspre seară, Daniel, cu rugăciunea pe buze, se retrase la bârlogul lui, unde continuă să mediteze asupra „operei" de retrocedare, într-un fel

sau altul, a bunurilor răpite de el tâlhăreşte de la semenii săi. Şi, împletind judecata din minte cu rugăciunea din inimă, zicea: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu adevărat, Iubitorule de oameni şi Dreptule Judecător, priveşte cu milă şi cu îndurări către mine păcătosul şi nu mă lăsa căzut în mreaja deznădejdii şi a pierzării. Din milostivirea Ta cea mare vânează-mă şi pe mine netrebnicul în mreaja Ta cea sfântă şi ajută-mă să mă despovărez de nesuferita greutate a păcatelor mele. Luminează mintea mea cea întunecată de mulţimea nelegiuirilor mele, că Tu toate le poţi câte le voieşti. Şi tot Tu ai zis, Stăpâne Doamne, că mare bucurie se face în ceruri când un păcătos se pocăieşte şi vine la credinţa Adevărului. Aşa, Doamne, Dumnezeul meu, nu mă judeca şi nu mă da osândei, precum s-ar cuveni după dreptate, ci din marea Ta milostivire, ridică-mă, curăţeşte-mă şi vindecă smeritul meu suflet, că Tu eşti Dumnezeu şi Stăpân a toate şi numai Ţie se cuvine a ne închina: Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor! Amin.

Născătoare de Dumnezeu Fecioară, bucuria tuturor celor necăjiţi; bucură-te, ceea ce eşti plină de dar, Marie, Domnul este cu tine; binecuvântată eşti tu între femei şi binecuvântat este Rodul pântecelui tău, că ai născut pe Fiul Cel fără de ani, Cel ce dăruieşte pace tuturor celor ce te laudă pe tine. Nu mă lăsa nici pe mine netrebnicul, Doamna şi Stăpâna mea, ci salvează-mă din infernul păcatelor mele, că mult poate rugăciunea Maicii către Fiul său şi pe mulţi păcătoşi tu i-ai scăpat, că te-au chemat în ajutor, ca să

te mărească şi smeritul meu suflet, acum şi totdeauna şi în veci de veci! Amin".

*

A doua zi, fiind duminică, Daniel este prezent la una din bisericile din acest oraş, unde asistă cu toată evlavia la Sfânta Slujbă şi cu multă bucurie sufletească se întoarce iarăşi la căsuţă, petrecându-şi orele după-amiezii în rugăciune şi meditare: „Care va să zică, gândeşte el în sine, trebuie să mi se citească rugăciunile de exorcizare de către un duhovnic iscusit. Da, trebuie, dacă aşa a zis Preasfinţitul, aşa trebuie să fie. Ce o fi asta exorcizare? Asta e treaba duhovnicului. Şi apoi, după aceea, voi fi nevoit „să cad" la şapte Sfinte Masluri. Păi, dacă sunt nevoit, cu ajutorul lui Dumnezeu, voi face şi pe-asta. Sfânta Mănăstire Govora e colea la o aruncătură de băţ, voi spune părintelui duhovnic despre ce a hotărât Preasfinţitul şi el trebuie să mă ajute. Aşa că, Daniele taică, cu Dumnezeu înainte!

În piaţa oraşului

În dimineaţa zilei următoare îl întâlnim pe eroul nostru prin piaţa din centrul oraşului cu două pâini mari pe braţ, cumpărate de la un restaurant la preţ dublu, că, de altfel, la brutărie pâinea se distribuie pe cartelă şi numai câte un sfert pentru fiecare persoană. Şi să vedem ce are în gând să facă. Bunăoară, iată-l cum colindă prin târg şi adună vreo opt sărmani, copii şi vârstnici, apoi merge cu ei şi se postează în

fața unei precupețe ce vindea lapte, ouă, smântână și alte derivate. Daniel i se adresează, întrebând:

– Câte kg de smântână ai în oala aceasta, mamaie?

– Cam vreo două kg, maică, răspunse femeia.

– Bun! zice el. Uite, le dai la sărmanii ăștia câte o cană cu smântână să mănânce aici pe loc, că sunt flămânzi.

Și rupând cele două pâini, făcu din ele opt sferturi și le înmână acelora, zicând:

– Mâncați și mulțumiți lui Dumnezeu.

Apoi, scoțând bani din buzunar plăti femeii, care, văzând aceasta, zise cu mirare:

– Măiculiță, mamă, câtă deosebire mai poate fi între oamenii noștri! Păi, să vezi 'mneatale, că pe când eram și io mai tânără, tot aici în piața asta, un hoț i-a furat oala cu smântână unei bătrâne care era din același sat cu mine. Săraca – Dumnezeu s-o ierte! – că în loc să blesteme, a zis: „Barem porcu ăsta să zică și el bogdaproste. Și d-aia zic: iaca, unul fură munca altuia și altul, cum ești dumneata, face pomană cu toți calicii târgului. Dumnezeu să te-nzilească și să te încarce de sănătate, măiculiță!

– Amin! răspunse Daniel. Și să fie pomană pentru sufletul acelei bătrâne despre care ai zis matale, mamaie.

Toată tărășenia aceasta a avut loc în primele ore ale dimineții și mai rămânând destul timp din zi și pentru alte treburi, se gândi să meargă la Mănăstirea Govora să se mai consulte cu preacuviosul în cele privitoare la sufletul său și să stabilească rânduiala rugăciunilor și a slujbelor de Maslu și exorcism.

Astfel, făcându-și el planul, ieși în șosea și cu o autobasculantă ce se deplasa în direcția dorită, iată-l așadar pe omul nostru ajuns la Șantierul Soda, de unde urmează să se deplaseze la mănăstire, mergând pe jos. Până una-alta, se abate pe la dormitoare, să vadă ce-o mai fi pe acolo. La baracă fu întâmpinat de câțiva muncitori cunoscuți, care, de cum îl văzură, i se adresară, zicându-i:

– Pe unde umbli, măi omule, că te caută bietu taică-tu cu sufletul la gură?!

– Cum adică, mă caută tatăl meu? De unde să știe el, că încă exist și că mă aflu pe aici? zise el descumpănit, el care, pentru tatăl său, are o căldare de cărbuni la cap.

Și aceia și-au întărit spusele, zicând:

– Păi, ce nu știi, că nu e vorbă șoptită la ureche să nu se audă în lume și nici faptă săvârșită la întuneric să nu se vădească la lumină?!

În urma acestora, îngrijorat, Daniel gândi, pe bună-dreptate, că o eventuală întâlnire cu tatăl său i-ar putea produce un șoc nefast și pe el l-ar deturna din drumul său, ce și l-a plănuit în ascuns, căci bătrânul, ca tată, l-ar sili în fel și chip să revină la casa părintească și să-și croiască un rost în viața socială, ori idealul lui este cu totul altul, este acela de a-și vedea cu toată fervoarea de mântuirea sufletului său și nimic mai mult.

Așa intuind el în mintea sa, degrabă merse la vestiar și-și umplu valiza cu tot ce-i aparținea – nu erau ele, lucrurile, prea multe sau de cine știe ce valoare, dar, oricum – și plecă cu gând hotărât ca piciorul lui să nu mai calce vreodată pe aici.

Şi să fi fost ora două după-amiază când Daniel era sosit la Mănăstirea Govora. Aici, el mărturisi preotului duhovnic de-a fir-a-păr tot păsul său şi cele ce s-au stabilit de către Preasfinţitul Episcop de Râmnic.

Printre altele, bătrânul glăsui către Daniel:

– După câte socotesc eu, dumneata, fiule, nu ai fost cu adevărat un medium malefic, ci numai în urma întâmplării nedorite din spital; fără vrere, adică accidental ai devenit un instrument de ocazie, şi din fericire pe termen limitat, în mâinile forţei întunericului. Termenul a luat sfârşit datorită întoarcerii dumitale la Adevărul dumnezeiesc, că ai fi putut rămâne pentru totdeauna în starea aceea. Preamărit să fie Dumnezeu, că a trimis pe îngerul Său cu putere de la Duhul Cel Preasfânt să biruiască şi te-a recuperat şi te-a regenerat pentru împărăţia Sa!

Aşadar, atenţie mare! De acum, fiule, stai cât mai lipit de Sfânta Biserică, împletind postul cu rugăciunea şi milostenia în adâncă smerenie, că altfel, e cu neputinţă să poţi sta. Vom face toate slujbele necesare pentru astfel de împrejurări. Uite, acum este vremea când aici la mănăstire se săvârşeşte de trei ori pe săptămână slujba Sfântului Maslu şi paralel cu aceasta vom citi şi rugăciunile de exorcizare. Dumneata, de-acum, să duci lupta cea bună, despre care am mai vorbit, să iubeşti abstinenţa în toate: şi de la mâncare şi de la odihnă şi de la orice crezi că poate constitui momeală de cădere. Să doreşti cu însetare împărăţia cerească şi să-L iubeşti pe Domnul Iisus mai mult decât orice pe lumea asta, căci El a zis: *„Cine iubeşte pe tatăl său, sau pe mama sa, sau pe frate, soră, fiu sau fiică mai mult decât pe Mine, nu este Mie vrednic!"* (Matei 10, 37). Şi-apoi, în viaţa veşnică, în împărăţia lui Dumnezeu nu se intră fără vrednicie. Aşa că, fiule Daniel, curaj şi cu Dumnezeu înainte!

Tata Nae Călinescu

După alte două săptămâni de la aceasta, la Secţia de Fierari-betonişti din Şantierul Naţional de la Govora, Daniel este căutat din nou de către tatăl său. De data aceasta, omul vine şi se adresează direct şefului de sector şi zice:

– Domnule şef, sunt tatăl lui Călinescu Daniel, care lucrează aici la dumneavoastră, şi vreau neapărat să-l văd şi să vorbesc cu el. Ştiu că a fost în concediu de odihnă, dar au trecut deja trei săptămâni la mijloc şi acum trebuie să fie la lucru.

– Păi, să vezi mata, că încă nu s-a prezentat la serviciu, zise şeful. Începând de astăzi el figurează în pontaj: absent nemotivat. Dar, mai aşteptăm, că trebuie să apară că, de altfel, este, un băiat foarte corect. Aşa că, să ai şi mata puţintică răbdare.

La auzul acestora, omul nostru intră îndată într-o stare de efervescenţă lăuntrică, greu de explicat. Bietul om era fiert, murat, sau cum să mai zicem, că i se părea că se-nvârte pământul cu el, nu altceva.

Un scriptolog, care se ocupa cu întocmirea comenzilor, bonurilor de materiale, fişe de lucru şi alte documente conform normativelor şi care se afla

în apropiere de dumnealor, intră în vorbă şi zise către omul nostru:

– Dumneata eşti, domnule, tatăl lui Călinescu?

– Da, cred că eu sunt tatăl lui şi sper ca el să fie fiul meu, răspunse bătrânul cu alternativă-n glas. Că, să vedeţi dumneavoastră, pe fiul meu Daniel nu l-am mai văzut de foarte multă vreme. Chiar din ziua în care l-am înmormântat. Şi d-aia zic, să nu vă speriaţi de el dacă apare la serviciu.

– Ce spuneţi dumneavoastră e prea straniu. Să ştiţi, însă, că Daniel este foarte conştiincios şi harnic. A realizat depăşiri mari de normă şi câştigă bine. Dacă vine astăzi sau mâine, că trebuie să vină, o să-i spunem noi că l-aţi căutat. Dar, ştiţi, mai zise scriptologul, n-aţi face rău dacă aţi da o fugă pe la Mănăstirea Govora să întrebaţi de el, că pe-acolo îşi cam face veleatul Daniel al dumitale.

Vibrând din toată fiinţa, bietul om, tot într-o fugă, se repezi până la mănăstire şi acolo întreba pe oricine întâlnea în cale de ştie ceva despre fiul său, Daniel Călinescu. Din uşă-n uşă şi din vorbă-n vorbă a ajuns cu iscodirea la duhovnicul mănăstirii şi cu un tremur nestăpânit în glas îl întrebă, zicând:

– Preacuvioase Părinte, spuneţi-mi, vă rog, dacă aici la Sfânta Mănăstire aţi putut cunoaşte pe un ins cu vârsta ca la 35 de ani, pe nume Călinescu Daniel.

Preotul, mai întâi îl măsură din priviri, apoi zise:

– Dumneata eşti frate cu el?

– Nu, Preacuvioase, eu sunt tatăl lui. Şi nu ştiu cum să mă fac înţeles, căci fiul meu acesta a fost mort. Eu cu mâna mea l-am băgat în groapă şi acum aud că el ar fi încă în viaţă şi că s-ar afla pe aici pe

undeva. Da. Să nu vi se pară bizar, că am multe probe ce mă fac să cred că el totuşi există şi se mişcă printre noi. Dacă e-n carne şi oase, nu ştiu, dar, oricum ar fi, eu, ca tată al lui, vreau să-l întâlnesc, să mă conving dacă este el cu adevărat, că atunci când l-am înmormântat am avut o îndoială în privinţa identităţii.

– Multe lucruri nu sunt la locul lor în lumea de astăzi. Multe mi-a fost dat să aud, dar o aşa de mare încurcătură încă n-am întâlnit! zise duhovnicul cu de-a mirării. Toată tărăşenia aceasta depăşeşte închipuirea. Dumneavoastră, însă, ţineţi-vă firea. S-ar putea aici să fie o simplă coincidenţă. Şi, desigur, noi dorim să vă ajutăm în a elucida această stare de lucruri, ca să vă liniştiţi. Dar, v-aţi întrebat: dacă, totuşi, atunci la moarte a avut loc o confuzie, unde a fost fiul dumneavoastră în toată această perioadă de timp? Oare, n-ar fi venit el la casa părintească să vă vadă? De aceea zic că între fiul dumneavoastră şi Daniel, acela pe care-l ştim noi, ar fi numai o simplă coincidenţă. Deocamdată nu vă mai faceţi iluzii. Şi să ştiţi că Daniel acesta, care vine pe la noi, este un bărbat integru, om adevărat. Dar dacă acesta este fiul dumneavoastră, asta n-o să pot spune cu certitudine. Ce ştim însă despre el, şi asta din cele istorisite de dumnealui, este că a fost o perioadă de timp bolnav psihic, dar acum, după cum v-am spus, este perfect sănătos, lucid, apt de muncă. În nici-un caz nu e o arătare, o fantomă, sau cum să mai zic, ci e de construcţie sănătoasă, cu judecată limpede şi matur în cele duhovniceşti. El, deocamdată, se află în penitenţă şi are de dus la îndeplinire nişte canoane date la mărturisire, după care urmează să mai vină pe la noi. Când? Asta

depinde de el, de intensitatea osârdiei lui. Ce mai ştim despre el, este că lucrează în Şantierul ăla mare. Acolo să-l urmăriţi.

–Vai, preacuvioase părinte! zise în încheiere tata Nae Călinescu. Din cele ce mi-aţi spus şi din câte am mai auzit sunt sigur că acesta este fiul meu. Vă rog foarte mult, dacă mai vine pe aici, să-l întrebaţi din ce localitate e de fel şi cine îi sunt părinţii. Din altă ordine de idei, s-ar putea să fie căsătorit, să aibă familia lui şi de noi să se fi răcit într-atâta încât să ne dea cu totul uitării. Dar eu..., eu ca tată, n-am cum să-l uit şi continuu să alerg pe urmele lui, până ce voi da de el.

Şi aşa a făcut bietul om, a alergat pe urmele fiului său când pe Şantierul Soda, când la mănăstire, când aiurea, şi oriunde se ducea, tot în urma lui Daniel sosea şi de întâlnit cu el, încă nu a reuşit. Vai de el! Ce-o fi fost în sufletul său, numai Dumnezeu ştie.

Jefuit la cabană

În vremea asta, Daniel se afla la căbănuţa din pădure, stând pe bancheta de lemn şi gândind în fel şi chip la starea sa sufletească şi la respectarea întocmai a canoanelor primite la Sfânta Spovedanie. În faţa lui, pe podea, era valiza despre care am mai vorbit şi în care-şi avea toate lucrurile lui îngrămădite acolo. Tot pe banchetă, lângă el, îşi pusese restul de bani ce-i mai rămăsese prin buzunare şi carnetul de economii care ajunsese cu soldul aproape de lichidare. Şi se

ciudea în sine că suma de bani de care dispune e mult prea infimă şi nu e cu putinţă să acopere cât de cât contravaloarea pagubelor produse de dumnealui în vremea tristei rătăciri.

„Doamne – cugeta el –, multe au fost daunele săvârşite de mine ticălosul în vremea neştiinţei mele! Cum, oare, aş putea, eu neputinciosul, să întorc măcar în aceeaşi măsură bunurile răpite cu silnicie diabolică semenilor mei? Şi de-aş mai lucra încă un an pe şantier şi cu toate economiile ce le-aş putea face, tot nu s-ar putea acoperi noianul mare de păcate grele şi fără de număr. Pe de altă parte, într-un an multe se mai pot schimba şi schimbările acestea ar putea să-mi modifice traiectoria drumului ce mi l-am plănuit Şi apoi, Şantierul îşi poate recruta braţe de muncă oricâte ar avea nevoie, dar Cornetu încă e în criză de braţe de muncă şi acolo toţi sunt bătrâni şi neputincioşi, nu are cine să le repare un gard, o poiată, un acoperiş.

Of, Doamne! Te rog dăruieşte-mi lacrimile pocăinţei, că am fost un mare tâlhar! Spune-mi Tu, cum aş putea intoarce bunurile ce le-am răpit oamenilor cinstiţi? Cum aş putea să-i întâlnesc şi să le cer iertare? Am furat un peşte de câteva kg, am furat o damigeană, am mâncat şi am băut fără să plătesc, am jefuit de ultimul bănuţ pe debitantul acela, am vândut câţiva metri cubi de cherestea de răşinoase şi un autocamion proprietatea statului şi apoi, în oraşul Buhuşi, am înşelat pe tânărul acela cu canistra, pe chelnerul de la rotiserie şi pe bătrânul general căruia i-am furat maşina şi am vândut-o dincolo de Cheile Bicazului. Şi apoi – Of, Doamne! – acolo-n satul Ileni de lângă

Făgăraş, în mijlocul podului casei aceleia, încărcam pistoalele automate şi le dădeam la mâna celor ce pe streşini trăgeau în poliţiştii din curte. Şi după aceea câte şi mai câte alte trăsnăi am săvârşit, cu deosebire acolo-n munţi, în ceata aceea de haiduci! Cum aş putea, Doamne, să dau uitării faptul că un ofiţer român, un om cu familie, a fost împuşcat din pricina mea? Spune-mi, Tu, Părinte Ceresc, dacă pe lumea asta a mai fost un alt tâlhar aşa de rău ca mine? Deci, nu mă lăsa Mântuitorule, că milostivirea Ta nu are margini. Vino, dar, şi mă povăţuieşte; vino, Doamne, şi ajută-mă!".

Şi, o, Doamne, multe sunt lucrurile ce nu le înţelegem, că bietul Daniel nu apucă bine să-şi sfârşească cugetarea că se pomeni deodată dând buzna peste el doi tâlhari mascaţi, cu cuţite-n mâini, şi, ameninţându-l, ziceau:

– Banii sau viaţa!

– Măi, fraţilor, tocmai îmi făceam un calcul să văd cum aş putea să mă descurc, să-mi pot rezolva nişte buclucuri de-ale mele. Mi-ar trebui mult mai mulţi bani, dar n-am nici-o posibilitate. Aşa că, vă dau cu plăcere tot ce am. Poftim, luaţi-i.

Şi hoţii s-au repezit, i-au luat banii, carnetul de economii şi valiza cu toate ale lui şi pe ici ţi-e drumul, lăsându-l pe bietul Daniel numai cu ce era pe el.

În urma acestei întâmplări fulgerătoare, Daniel nu s-a revoltat, nici măcar nu s-a supărat, ci numai o spaimă grozavă l-a făcut câteva clipe să-şi uite de sine, că hoţilor le-ar fi fost foarte uşor să-l căsăpească cu cuţitele şi să-l lase mort. Dar, se vede că Bunul Dumnezeu nu a îngăduit asta.

Când şi-a revenit, a început a se întreba pe sine în gândul său: „De ce, oare, s-or fi mascat aceştia, mâzgălindu-şi faţa cu tăciuni? Nu cumva să fie dintre foştii mei colegi de muncă? Ehe, am simţit eu mai de mult că vreo doi urmăreau să-mi dea lovitura, numai că la vestiar am avut un lacăt zdravăn. Şi parcă, parcă, după voce, ei erau. Dar, lasă. Bine au făcut! Dumnezeu să-i ierte şi să-i miluiască şi pe ei, cum m-a miluit şi pe mine, că nici eu n-am fost mai breaz.

Of, Doamne! Mai întâi şi mai întâi trebuie să-Ţi mulţumesc Ţie, Dumnezeul meu, pentru toate cele ce au fost până acum şi întăreşte-mă în credinţa mea, să nu ajung să-i urăsc pe aceştia, ci să-i iubesc din tot sufletul, căci ei m-au ajutat să scap de povară. Deci, Doamne Iisuse, Mântuitorul meu, dăruieşte-mi mie pacea Ta şi ajută-mă şi de aici încolo să Te laud pe Tine, numai Ţie să slujesc câte zile voi mai avea de trăit pe acest pământ!".

Şi a rămas Daniel al nostru aici la căbănuţă singur-singurel, ca un pustnic, rugându-se neîncetat şi cugetând la curăţirea sufletului său de toată întinăciunea trecutului. Cu ce s-o fi hrănit el în cele câteva zile cât a stat aici, numai Dumnezeu ştie. Pentru băut nu ne punem întrebarea, căci prin această pădure curg câteva pârâiaşe cu apă de izvor rece ca gheaţa.

S-a întâmplat ca într-una din aceste zile să-l întâlnească din nou pe nea Tudorică pădurarul, care, de cum îl văzu pe Daniel, îl şi întrebă:

– Ei, ce mai e, măi băiatule, nu te-ai căpătuit nici până acum? Ce rost e cu tine? Că, să ştii, statul tău aici în pădure e cu dus şi-ntors. Vom fi noi prieteni şi încă îţi doresc cu toată sinceritatea numai

binele, dar sunt obligat de instrucțiuni să te avertizez, că nu-i îngăduit nimănui să-și facă sălaș în pădure, decât cel mult pentru câteva ceasuri. Și-apoi, s-o spun și p-a dreaptă: nici nu te cunosc îndeaproape!

– Bine, bine, nea Tudorică, îl întâmpină Daniel. Iartă-mă și te rog să te liniștești, că tocmai în momentul acesta plec și nu știu dacă vreodată îmi va mai călca piciorul pe aici. Și de vrei să știi cine sunt, iată buletinul meu de identitate și copia de pe certificatul de naștere, care mi-au scăpat ca prin minune, căci le-am avut în buzunarul de la spate al pantalonului.

– Cum, adică, ți-au scăpat ca prin minune? Ce, iarăși te-ai îmbolnăvit ca atunci?

– Nu, nu m-am îmbolnăvit, ci au fost în decursul timpului alte împrejurări cât de cât mai fericite.

– Bine, măi băiatule, mergi sănătos și-ți doresc tot ce-i bun și frumos.

– Rămâi sănătos și matale, nea Tudorică, și Dumnezeu să-ți răsplătească pentru tot binele ce mi l-ai făcut. Să auzim de bine și Maica Domnului să te binecuvinteze!

Tata Nae pe urmele fiului

Două zile mai târziu de la aceasta, tatăl lui Daniel se afla din nou în fața duhovnicului Mănăstirii Govora și-l implora, zicând:

– Ce puteți să-mi mai spuneți, preacuvioase părinte; a mai venit băiatul meu pe aici?

Și bătrânul, răspunse:

– Da, a mai venit. A fost chiar astăzi aici, s-a mărturisit și a primit Sfintele Taine, dar unde se află acum, nu știu.

– Parcă spuneați că are niște canoane de îndeplinit, mai zise tatăl, foșcăindu-se și privind în stânga și-n dreapta, doar, doar, l-ar vede pe Daniel prin preajma lui.

– Orice canon se poate îndeplini de dimineața până seara, dacă vrea omul. Acest Daniel despre care vreau să-ți spun, a postit nemâncând nimic o săptămână și apoi, niște prieteni tâlhari, l-au „ajutat" să se curățească de zgura păcatului.

– Dar l-ați întrebat despre datele lui personale?

– Păi, să vezi dumneata, că prea multe n-am putut afla de la el, pentru că noi, preoții, suntem să ajutăm omul să-și înnobileze sufletul. Dar, cu toate acestea, l-am întrebat, totuși, de satul său natal și mi-a răspuns că el nu are localitate de domiciliu și că în buletinul de identitate figurează ca flotant în Ocnele Mari. Iar despre părinți a zis că pe tatăl său îl cheamă Nicolae și pe mamă-sa Maria și că mama ar fi răposat cu trei ani în urmă.

La acestea, bietul om nu-și mai află loc și sări cu vorba:

– Doamne, părinte, el este! El, Daniel al meu! Se vede că e încă bolnav, de nu vrea să vină acasă. Și unde a plecat de aici? Spuneți-mi, vă rog!

– Ți-am spus că nu știu încotro s-a dus de aici. L-ai căutat la Șantier, acolo unde-și are serviciul?

– L-am căutat, preacuvioase. Am amețit de-a binelea, alergând după el, dar mă voi întoarce iarăși acolo, poate, poate-l voi găsi, că deși astăzi este

sărbătoare mare, Sfinții Împărați Constantin și Maica sa Elena, pentru cei din Șantier este doar marți, adică zi de lucru.

Și iarăși, bietul om, a făcut calea-ntoarsă, fiind mai dezolat ca oricând și plângând cu amar.

În sus pe Drumul Național

Noi, însă, dragii mei, cu toată dragostea, admirația și bucuria să-l urmărim mai departe pe Daniel al nostru ca pe un singuratic, cu viață de taine, prin lumea aceasta și să vedem de aici încolo ce are de gând să facă.

Iată-l, așadar, mergând în sus pe Drumul Național, îmbrăcat simplu, ca un muncitor: cu șapcă pe cap, pantaloni și bluză de doc și cu buzunarele goale, dar, nu se plânge, dimpotrivă, e vesel, mulțumit, încât i se pare că zboară. Și cum să nu fie fericit, când are într-însul pe Hristos Domnul? Ușor ca un fulg luat de vânt, părăsește aceste locuri, îndreptându-și pașii către miazănoapte.

Până să iasă din zona industrială a Vâlcei, își mai rotește o dată privirile în jur și exclamă poetic:

Ce să mai zicem, domnule?!
Avem fabrici și uzine,
Mașini, sonde și tractoare,
Bogăție pe ogoare,
Dar în lume, de ce, oare,
E tot rău și nu e bine?

Avem tehnică, știință,
Ne fălim că-avem de toate
Și că merge ca pe roate.
Dar, un lucru să socoate
Cel ce nu are credință

Și să-ntrebe: „Fericirea,
Unde e, de ce nu vine?
Cum să vină, măi creștine,
Și la mine și la tine,
Dacă lipsește IUBIREA!

Fii bun, dar, iubind Iubirea,
Și-apoi toate cele bune,
Vin pe rând ca prin minune,
Te cuprind și lin îți spune:
Iată, vine FERICIREA!

Apoi, iubitul nostru își continuă mersul, pășind măsurat spre idealul final. Drumul e lung, dar nu contează. Când nu știi unde vei merge, totul ți se pare greu, dar pentru Daniel, care întru răbdare și dragoste a așteptat un an întreg, nu se pun astfel de probleme.

Când se afla mergând pe cale, între Bujoreni și Jiblea, cugeta întru sine: „Doamne, se știe de către toată lumea creștină că Tu ești peste tot; unde-ai fost, dar, atunci când eu umblam razna? Iată că-mi pare nespus de rău pentru timpul acela pierdut în fărădelegi! Cum de m-ai lăsat așa de capul meu? Ah, ce groaznic este când omul, omul fără pricepere, se folosește-n rău de deplina lui libertate dată de Preabunul Dumnezeu! Eu cred că atunci Tu ai strigat la mine, dar eu, ca un ticălos, nu Te-am auzit. Eram

prea departe de Tine și nu Ți-am înțeles chemarea. Abia, abia, acum am priceput că Tu ești singura ființă, singurul OM care mă iubește cu adevărat și ești gata oricând să mori pentru mine. Of, Doamne! Deși la Tine nu se află germenul morții, ci în mine, nevrednicul și rătăcitul, cu toate acestea, Tu, Care nu trebuia să mori, din noianul Tău de iubire ai venit pe pământ să primești moartea, moartea aceea cumplită, care este fructul amar al păcatului, tocmai Tu, Care ești fără de păcat! Dar, pentru că ai făcut aceasta o dată pentru totdeauna, pentru toată lumea care Te primește și pentru mine nevrednicul, preamărit să fii Tu, Doamne Dumnezeul meu, din veșnicie în veșnicie! Amin". Apoi, a început a fredona ușor și lin cântarea aceasta:

Sfâșiat de chinuri grele
Și cu ochi secați de plâns,
M-ai găsit atunci Iisuse,
Când la sânul Tău m-ai strâns.

M-amăgise rău păcatul
În prăpăstii fără fund,
Și de fața Ta, Iisuse,
Mă făcuse să m-ascund.

Să n-aud a Ta chemare,
Glasul Tău să nu-l ascult,
Mă dusese-n depărtare
Tot mai tare, tot mai mult.

Mă chemai duios pe nume,
Peste groapa fără fund,

Și-așteptai din clipă-n clipă
Din adâncuri să-Ți răspund.

Ți-ai făcut cu mâna cale
Printre spini și peste stânci,
Și Te-ai coborât la mine
Până-n fund de văi adânci.

Când am fost în fund de vale,
Plin de răni și părăsit,
Mi-a părut c-aud pe culme
Glasul Tău, Iisus iubit.

Eu, cuprins de-a morții teamă
Și cu ochi de lacrimi plini,
Am strigat: „Aicea-s, Doamne,
Plin de rane, mor în spini".

Mâna Ta de rane plină
Dintre spini m-a ridicat,
Și-ale mele răni, cu milă,
Mi le-ai uns și le-ai legat.

Eu plângeam amar, cu capul,
Stând în poala-Ți sprijinit;
O, mă poți ierta Iisuse
Pentru câte Ți-am greșit?

M-ai iertat și glasu-Ți dulce
Iubitor mă mângâia:
„Vezi să nu mai cazi în vale,
Să nu mai pățești așa!".

* * *

La Schitul Ostrov

Fiind singur pe cărare şi cuprins de fior sfânt, călătorul nostru s-a oprit pentru câteva minute la umbra unui cireş înflorit pentru a mai medita asupra stării sale sufleteşti. Şi încheind popasul cu o scurtă dar pătrunzătoare rugăciune, o porni din nou la drum. Traversând oraşul Călimăneşti s-a gândit să se abată pe la Schitul Ostrov. Era obosit de mers pedestru şi fiind spre înserare, duhovnicul schitului l-a oprit să găzduiască aici şi l-a ospătat cu ce s-a putut găsi prin cele cămări.

Printre altele, câte şi-au vorbit amândoi, Daniel se adresă bătrânului cu întrebarea:

– Preacuvioase părinte, la intrarea aici în Ostrov am văzut o Cruce mare de piatră având pe toată faţa ei un fel de scris ce nu l-am putut înţelege, nici măcar o iotă. Ştiţi, oare, ce-ar putea să spună scrisul acela?

– Fiule, zise bătrânul, pe faţa Crucii aceleia stă scris încrustat minunata legendă a acestui Ostrov. E o legendă frumoasă, răsărită ca de obicei din sufletul curat şi credincios al românului nostru. Şi iată ce zice: „Cam pe la jumătatea veacului al XIII-lea un oarecare creştin din satul Păuşa a trecut Oltul pe aicea cu carul său cu boi pentru a-l încărca cu lemne din pădurea de pe muntele din faţă.

La întoarcere, pe când se afla în vad cu carul plin cu lemne, din amonte venea un val uriaş de apă. Plouase abundent prin munţi şi acum apa se rostogolea la vale cu mare grabă. Omul, văzând aceasta şi

neavând timp să iasă la mal, căci albia râului era lată, în deznădejdea sa şi-a luat căciula de pe cap, cu mâna stângă se ţinea de marginea carului şi cu dreapta se închina, zicând: «Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, dacă mă scapi de moartea aceasta năprasnică, în locul acesta îţi voi zidi o biserică pentru închinare!». Şi – O, Doamne! – se zice că în acel moment s-a ridicat locul pe care sta carul cu boi şi sosind valul acela de apă s-a spart în două, ocolind pe omul nostru. Un braţ de apă s-a revărsat prin faţă, iar celălalt pe la spatele carului.

D-apăi, omul, văzând minunea asta dumnezeiască, a stat pe loc până ce a scăzut nivelul apei şi s-a dus la casa sa viu şi nevătămat.

După aceea s-a apucat creştinul nostru de a ridicat pe Ostrovul croit de Dumnezeu o bisericuţă din bârne, care a durat aproape trei sute de ani, după care, binecredinciosul domn al Ţării Româneşti, Neagoe Basarab, şi cu doamna sa, Despina, au zidit pe aceeaşi temelie alt locaş de închinare, numai din piatră de munte şi pe care îi avem noi astăzi pentru toată slujba de zi şi de noapte".

Captivat de această minunată legendă a Schitului Ostrov, Daniel mulţumi mai întâi duhovnicului şi, întărit fiind sufleteşte, rosti cu smerenie cuvintele lui David din psalm: „*«Doamne, cât de minunate sunt lucrurile Tale!»*. Cât s-a întărit mila Ta peste cei ce Te cheamă cu credinţă! Câtă plăcere găseşti în simplitatea inimii omului credincios, căci tocmai din această simplitate răsare şi înfloreşte frumuseţea şi nobleţea sufletului creştin! De aceea ai zis: *«Fericiţi cei săraci cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu»*".

Printre altele, Daniel istorisi bătrânului în fraze sumare povestea vieţii lui şi dorinţa de a se stabili la Schitul Cornetu din Loviştea.

– Preacuvioase părinte, zise el, anii trec, mâine-poimâine, de va voi Bunul Dumnezeu, voi păşi în vârsta a treia şi vreau să am şi eu o temelie solidă şi pentru aici, dar mai cu deosebire pentru dincolo. Ori, în viaţa din lume totul este efemer, *«goană după vânt»*, după cum spune Ecclesiastul, şi precum vă spusei, am trecut prin diferite faze sufleteşti şi din acestea am putut acumula şi eu câteva învăţăminte. Şi ca să zic, primul învăţământ a fost să fug de orice ispită de păcătuire şi să alerg după o viaţă de neprihănire. Şi, se înţelege de la sine, că de unul singur nu ar fi cu putinţă să-mi realizez acest scop şi mai cu seamă în mijlocul lumii de astăzi. Şi de aceea vreau să mă furişez sub aripa ocrotitoare a vreunuia mai înţelept decât mine şi cu ajutorul Domnului Hristos, pe care-L rog să-Şi întindă mâna spre salvarea mea, nădăjduiesc, cu Harul Lui, să-mi mântuiesc sufletul, pe care l-am avut atât de hărţuit.

– Bine, frate Daniel, foarte bine, zise bucuros bătrânul duhovnic. Să te ajute Domnul Hristos şi Maica Sfântă, că nu poate fi ceva mai plăcut înaintea lui Dumnezeu decât să-l vadă pe om, făptura Sa, că se leapădă de cele trecătoare, pământeşti, şi-şi alege pe cele cereşti, nepieritoare. Acestea şi multe alte comori duhovniceşti nu le poate afla omul decât numai pe calea credinţei. Pentru aceasta, frate Daniel, trebuie să ne rugăm neîncetat lui Dumnezeu să ne înmulţească credinţa, căci fără credinţă ne pierdem, şi încă credinţa însoţită de faptele ei. Că nu există în

viaţa noastră pământească altceva mai puternic, mai folositor şi mai frumos decât această energie a credinţei. Să ne întoarcem, dar, cu gândul la bogatul nemilostiv din Sfânta Evanghelie, căruia traiul îmbelşugat, porfira şi vizonul nu i-au dat nici pe departe ce i-ar fi putut da credinţa lucrătoare prin iubire, dacă ar fi avut-o. Nu avem nici o probă că acest bogat ar fi făcut vreun rău, avem însă probe că n-a făcut binele pe care putea să-l facă, dacă ar fi avut credinţă în Dumnezeu. Aşadar, ce folos aduce bogăţia materială, dacă aceasta duce la osânda veşnică?

Ţin, dar, să accentuez că numai credinţa singură nu ne este destul. Asta ar însemna să facem numai o jumătate din drumul către mântuire, pentru că pe lângă acestea de care trebuie să ne păzim, trebuie să împlinim şi celelalte fapte mântuitoare, ca: milostenia, întrajutorarea şi altele ca acestea, care, toate la un loc, sunt roade ale dragostei creştineşti. Necredinciosul, care iubeşte dezinteresat pe semenii săi, este mai aproape de mântuire decât cel care zice că are credinţă, dar nu poate iubi pe semeni, căci s-a zis: Credinţa fără fapte nu are valoare; este moartă. Şi în altă parte de asemenea stă scris: *„Cine zice că iubeşte pe Dumnezeu, dar urăşte pe semenul său, este un mincinos”*. Deci, să nu iubim numai cu vorba, că în lumina lui Dumnezeu ne vădim a fi mincinoşi, ci să iubim cu fapta şi cu adevărul, ca să fim fii ai Celui Preaînalt. De zicem că nu putem iubi pe semenii noştri, ne facem vinovaţi de osândă, că precum s-a zis: Mincinosul nu se poate mântui.

Cel care crede cu adevărat, mai înainte de a cere pâinea cea de toate zilele, cere de la Dumnezeu

iubirea cea de toate clipele, care este pâinea sufletului, iar cealaltă o adaugă Dumnezeu, căci El, fiind Iubire nemărginită, ştie de ce avem nevoie. De aceea, Domnul Hristos, la dreapta Judecată, nu ne va întreba cât ne-am înfrânat, ci cât am iubit pe aproapele nostru. Aici este taina. Şi apoi se ştie că nu se poate ajunge la iubire fără înfrânare. Şi asta e, dragul meu. Şi încă un lucru trebuie ştiut: Tot ce poţi face astăzi, nu amâna pe mâine, că ar însemna o amară înşelare. Dacă astăzi nu faci binele, d-apăi, mâine, nici atât. Ziua de mâine îşi are greutăţile ei. Multă dreptate a avut marele nostru poet Mihail Eminescu când a zis într-una din poeziile sale: „Cu ieri, tu zilele-ţi adaugi, cu mâine viaţa ta o scazi, dar ai în faţa ta de-a pururi, doar numai ziua cea de azi!".

Aşa că, dragul meu, de te-ai hotărât astăzi să mergi la viaţa cea de linişte şi rugăciune, în mănăstire, nicidecum nu lăsa pe altădată.

Şi iarăşi mai zic: Nu lăsa mintea să se împrăştie spre nimicurile trecătoare, ci în toată vremea să fie ocupată numai cu rugăciunea. Păzeşte-ţi simţurile să nu se transforme în ferestre de intrare a ispitelor. Gândul la Dumnezeu, nădejdea toată să o ai numai la El şi la Preasfânta Sa Maică! Dumnezeu să te binecuvinteze! Noapte bună!

*

În dimineaţa următoare, Daniel luă binecuvântare de la duhovnicul schitului, mulţumi pentru ospitalitate şi pentru părinteştile sfaturi şi se grăbi să plece, că mai avea destul de mers. La ieşirea pe poartă s-a întâmplat să se întâlnească cu o tânără

durdulie, îmbrăcată modern, care, zâmbind cochet, îi zise cu mare plăcere:

– Bună dimineaţa, domnule, şi fără să aştepte răspuns la salut, grăi în continuare: Ai fost la Biserică aşa cu noaptea-n cap? E deschis la ora asta?

– Dar nu-i prea de dimineaţă, răspunse dumnealui. Dacă doriţi să vă faceţi închinăciunea, poftiţi, e deschis.

– Ei, aşi! făcu dumneaei. Am venit în staţiune să mă recreez, domnule dragă, nu să-mi bat genunchii de pământ. Vreau şi eu măcar pentru câteva zile să respir în voie şi să mă distrez cum voiesc şi cu cine voiesc.

– Asta-i treaba dumitale, zise Daniel. Pe mine, de altfel, nu mă priveşte ce fac alţii, dar, totuşi, un lucru trebuie ştiut: că, de orice face, zice sau gândeşte omul, va da răspuns cândva. De aceea e bine să ne ţinem mintea trează şi înălţată tot timpul la Dumnezeu, Care, hotărât, ne va cere socoteală de tot ce am făcut. De am lucrat bine, bine va fi, iar de nu, vom suferi consecinţele. Că pe cât este de bun, milostiv şi îndelung-răbdător Dumnezeu, pe atât este şi Drept. Aşa că, judecă şi dumneata. Şi acum, iartă-mă, dar eu sunt grăbit.

– Păi, unde te duci, domnule; nu eşti venit în staţiune la odihnă? Doar nu-i fi localnic şi eşti ocupat cu treburi, că nu te-arată firea!

– Nici una, nici alta, domnişoară. Sunt numai în treacăt şi nu am timp de discuţii inutile.

– Ei bine, aşa să fie, dar chiar nu vrei să ai măcar o aventură ca amintire de aici din staţiune, că doar eşti încă tânăr?!

– Să fii dumneata sănătoasă, şi mai ales la minte, că eşti într-o stare sufletească jalnică. Şi cu asta eu am spus ce aveam de spus!

După aceasta Daniel a plecat glonţ din faţa acelei femei, care, pe când el se îndepărta, dumneaei mai zise cu glas revoltat:

– Băi, acesta: ori nu eşti om ca toţi oamenii, ori eşti dintre pocăiţii ăia din mănăstiri. Huo!! Du-te învârtindu-te cu paie pe spinare!

D-apăi, omul nostru nu s-a supărat şi nici nu s-a simţit ofensat, că acolo în şantierul de la Govora, unde a lucrat un an de zile, multe i-a fost dat să-i audă urechile, dar s-a întărit şi mai mult în convingerea că oamenii zilelor noastre sunt prea libertini, contradictorii, inconsecvenţi, făţarnici, cu două sau mai multe feţe şi fără nici un obraz. Şi-apoi şi-a văzut de drumul său.

Tot mai departe. Ispitele

Când a ajuns la Mănăstirea Cozia s-a oprit numai pentru câteva minute de şi-a făcut închinăciunea şi a plecat „tutuca". Nu s-a mai uitat la nimic şi p-aici ţi-e drumul, pentru că şi aici erau destui vizitatori, şi mai ales vizitatoare. O scurtă pauză a mai făcut dumnealui în dreptul ruinelor Coziei Vechi, de s-a închinat cu pietate şi a făcut o scurtă rugăciune. La fel a procedat şi-n dreptul Mănăstirii Turnu, de pe malul celalalt al Oltului, şi hai mai departe.

În drumul său, omul nostru s-a pomenit că a ajuns într-un sat despre care cu nici un chip nu-şi

aminteşte să fi trecut prin el, când cu un an în urmă a fost plecat spre Ocnele Mari, şi simţindu-se oarecum uluit, se adresează unuia ce l-a întâlnit în cale, zicând:

– Dragă domnule, fii bun şi spune-mi, ce sat e acesta?

– D-apăi, conaşule, răspunse acela, să tăt hie satul Galotreni. Dar, încotro vrei să umbli mata, că amuş vine noaptea!

– Uite, aş dori să merg la Mănăstirea Cornetu şi nu pricep cum de m-am uluit într-atât, că nu ştiu încotro s-o apuc!

– D-apăi, conaşule, să zicem că n-ar fi mult de mers, dar nu te văd ajuns acolo pân-s-o piti soarele. Iaca, ia-o mata tăt în sus, şi p-acolo pă undeva ai să dai dă Cornetu acela pă care-l cauţi.

– Mulţumesc! zise Daniel, şi se aşternu la drum „tăt în sus, tăt în sus", neştiind de bună seamă că direcţia lui de mers este cu totul opusă celei dorite.

Şi a mers el în susul unei ape curgătoare pe un drum pietruit – tot la fel ca şi cel de până aici – cale de aproape un ceas, până ce s-a văzut într-un orăşel şi, nedumerit, cugeta întru sine: „Doamne, unde mă aflu? De unde a răsărit acest oraş în calea mea?". Şi îndată acostă pe primul om întâlnit, zicându-i:

– Stimate domn, iertată să-mi fie îndrăzneala, dar, vă rog să-mi spuneţi, ce oraş este acesta, că nu pot pricepe ce se întâmplă cu mine de nu ştiu unde mă aflu!

– Domnule, se vede că sunteţi străin de loc. Acesta este oraşul Brezoi de pe Lotru. Dar, unde vreţi să mergeţi? Că în partea aia este Întreprinderea de drumuri şi Consolidări de Terasamente, I.D.C.T., iar

în marginea de acolo este I.E.P.L.-ul adică, ăia cu exploatarea pădurilor. S-ar putea să mai angajeze muncitori; dacă vreți să vă găsiți de lucru, mergeți acolo și întrebați.

– O, nu, nu! se grăbi Daniel cu vorba. Eu vreau să merg la Mănăstirea Cornetu și un ins din satul Galotreni m-a îndrumat către aici.

– Ei, domnule, insul acela ori a fost rău intenționat, ori dumneata ai înțeles greșit. Trebuie să faci calea-ntoarsă, că Mănăstirea Cornetu e pe Olt, nu pe Lotru. Mergi, dar, înapoi și cum ajungi în drumul național o iei la stânga, în susul Oltului. Și caută să mai întrebi, că Schitul ăsta este pitit în pădure și printre muncele.

– Mulțumesc mult, domnule dragă! zise Daniel, și-n același timp se despărți de acel om și, făcând ștanga-mprejur, își grăbi pașii în speranța că până-n seară va fi ajuns la destinația dorită.

Ieșit în șoseaua națională, cu nădejdea sporită, se așternu la drum, fără să mai stea de vorbă cu cineva, de teama să nu mai fie cumva derutat. Dar, ce să zici, că și de data aceasta a greșit direcția, pentru că, după un cot al Oltului, ce era la ieșirea din satul Galotreni, ar fi putut vedea Gara Lotru, unde e și podul de cale ferată, peste care dumnealui ar fi putut trece de cealaltă parte a râului Olt și apoi, de acolo și până la Mănăstirea Cornetu, n-ar mai li de mers decât cel mult o jumătate de oră. Dar, ce să mai zicem, că bietul Daniel, obosit și flămând, după încă vreo două ceasuri de mers în sus, intră într-un alt sat unde se vede că iarăși a rătăcit drumul și, înciudat, se oprește în loc, gândind întru sine: „Doamne, oare, voia mea

de a merge la mănăstire să nu fie după voia Ta? Oare, așteptarea mea de un an de zile acolo pe șantier la Govora și mersul meu până aici să-mi fie zadarnice? Cum de-am nimerit acolo-n orașul Brezoi, că nu mi-a trecut prin minte să-mi caut de lucru? Și mai ales la I.E.P.L.? Și acum unde mă aflu, că iată e înspre seară și nu am un căpătâi?...

– Să trăiești, flăcăule! se auzi deodată glas omenesc în spatele lui, și Daniel tresări și, întorcându-se către acela, îi mulțumi, zicând:

– Să trăim, bade, cu toții, de acum și până-n ceasul morții!

– Dar ce-i cu dumneata de stai aci cu traista-n băț și nu știi încotro să apuci? Nu cumva ești venit de pe drumul ăla greu ce leagă Câinenii cu Valea Danului și Câmpulung-Muscel, că prea arăți a fi ostenit de drum?!

– Nu, eu vin din jos de la Râmnic și vreau să merg la Mănăstirea Cornetu și iată că stau locului că sunt complet dezorientat. Dar, fii dumneata amabil și spune-mi care-i drumul bun ce mă va putea duce acolo, că, după câte știu, va trebui să trec apa pe un pod de cale ferată.

– Chiar vrei să mergi la mănăstire? întrebă și acela la rându-i.

– Da, vreau să merg la mănăstire.

– Ești geolog, sau ai vreun frate în călugărie?

– Nu, ci asta mi-e dorința: să merg la acest schit.

– Cumva vrei să rămâi acolo?

– Știe Dumnezeu, bade.

– Ha! Vezi-ți de treabă, tinere. N-ai ce căuta la mănăstire, că ai să regreți. Acolo viața e grea, n-au

nici ei ce mânca. Cu ce-or fi trăind, Dumnezeu știe, că schitul ăsta e-n dosuri și te miri când să le mai calce pragul niscaiva cu ceva de-ale mâncării.

– Totuși, eu vreau să merg acolo. În rest, nu contează.

– N-ai decât, tinere, dar are să-ți pară rău. Mai bine ai face să rămâi aici. Uite, avem în sat o văduvă tânără, bine făcută, are capră cu lapte și un rost cât de cât. Așa, că n-ar trebui să scapi o ocazie ca asta.

– Bine, bine, răspunse Daniel, probabil mă voi gândi și la așa ceva, dar altădată. Acum, însă, vreau să ajung la schit.

– Aha, păi dacă ești hotărât să te legi și de mâini și de picioare, ia-o înapoi pe calea trenului până ce ajungi la podul de fier, că pe șosea îți pierzi direcția, și tot acolo este și gara unde poți găsi pe cineva care să te-ndrume spre Cornetu.

– Mulțumesc și iar îți mulțumesc bade, dar cum să fac să ies la calea ferată?

– Ehe, dar multe mai vrei! Uite, drumul ăsta este cel mai bun, că altul mai rău n-am de unde să-ți dau. Și să știi că ai să mă cauți, să-ți fac vorba cu fata aceea.

Și în timp ce se despărțeau, mai zise:

– O, de-ai ști ce lapte bun are capra ei, zici că e de oaie, nu altceva!

După aceasta, Daniel al nostru s-a făcut că nu aude și și-a văzut de drumul său și, întorcându-se, a mers pe lângă calea ferată, fără să se abată în stânga sau în dreapta, și așa a ajuns la podul unde drumul de fier trece pe partea stângă a râului Olt.

Ei, dar ce credeți, că odată cu ajungerea lui în gara Lotru a venit și înserarea și aici între munții ăștia împăduriți, în câteva minute se-ntunecă de-a binelea, și așa fiind, fu nevoit să rămână peste noapte într-un canton nelocuit al C.F.R.-ului. Apoi, dimineața ce a urmat s-a trezit mai devreme și pe când căuta să întrebe pe careva despre Mănăstirea Cornetu, îi apare-n cale o altă nagarea. O femeie bătrână ce mergea sprijinindu-se într-un toiag cioturos, care, de cum văzu, i-o luă înainte cu vorba și zise:

– Da, unde vrei să mergi măiculiță, că trenul nu oprește aici, ci să tot duce, fie-n jos, fie-n sus.

– Mătușico, răspunse dumnealui, nu am nevoie de tren. Vreau să merg sus la Mănăstirea Cornetu.

– N-ai nimerit-o măiculiță, mai zise bătrâna, drumul ăsta care-l vezi se-nfundă și ai să te pomenești că te ostenești degeaba. Mai bine întoarce-te îndărăt.

– Dar cine l-a-nfundat, mătușo, că acum un an pe aici am ajuns la gara asta, când am coborât de acolo!

– D-apăi, eu te sfătuiesc de bine, că sunt bătrână și știu ce vorbesc. Așa că, lasă pe mâine, că n-ai timp să ajungi până-n seară. Și cum îți spusei, pe curmătura asta o dai chit. Iaca, io mă rog de 'mneatale, să rămâi la noi, aici în Galotreni, măcar până mâine, și-apoi vei vedea. Și s-o știi că n-am pe nimeni, decât pe nepoată-mea. E fată mare. Ehe, de-ai s-o vezi, ai să rămâi mâlc. E o zână fără seamăn!

– Mamaie, mai zise Daniel, foșgăindu-se, pentru că nu vroia cu nici-un chip să-și piardă timpul cu discuții inutile. Eu îs om cu obligații și nu am timp de vizite și cunoștințe.

– E, nu fi chiar aşa. Io ştiu bine că n-ai nevastă, bre!

– N-ai de unde să ştii matale ce rost e cu un trecător străin ca mine!

– Ba ştiu, că, iaca, nu ai verigă-n deşt.

– Eu văd, mătuşo, că matale ai chef de vorbă, dar cu mine n-ai nimerit-o, şi te rog să-mi dai pace. Fii sănătoasă!

Şi bătrâna, oţărâtă ca de mama focului, zise scrâşnind:

– Du-te şi fă-ţi de cap, că n-ai să scapi uşor de mine!

Şi Daniel, tulburat, plecă fără să mai spună un cuvânt de bun rămas şi se duse ca din puşcă, considerând că de aici nu mai are nevoie să mai întrebe pe cineva, fiind convins că drumul îi este deja cunoscut. Pe calea de urcuş, fără să-şi dea seama, se pierdu cu mintea şi se tot frământa în gânduri, zicându-şi: „Măi, dar ce-ar putea să fie şi iscoadele astea ispititoare? Iată, la intrarea-n sat, omul acela, care părea a fi în toată firea, mi-a ieşit în cale şi cum-necum, mă întoarne din drumul meu. Ce-l interesa pe el de un străin ca mine? Şi apoi, hodoronc-tronc să mă însoţească cu o vădană procopsită cu o capră? Hm! Mare ţi-e mirarea, Doamne! Şi haida, ieşi baba asta, de unde şi până unde, hop şi ea să mă amăgească cu a sa nepoată! Asta-mi lipsea? Şi parcă aici în satul lor nu s-ar găsi băieţi pentru «zâna fără seamăn» a ei? Cine ştie ce cotoroanţă slută o fi şi nepoată-sa, de ar fi vrut ea, bătrâna, să mi-o arunce pe cap aşa «din fuga». Hă, hă, parcă acolo-n şantier nu erau destule fete să-mi aleg dacă mi-ar fi fost în gând să mă-nsoţesc cu cineva?".

Şi tot aşa muncindu-se el cu gândurile se pomeni că nu mai are cum să înainteze. În faţa lui se ridica un frontal abrupt şi încâlcit de hăţişuri. „Na-ţi-o frântă că ţi-am dres-o, Daniele taică, ce te faci acum? Să faci calea-n-toarsă? Şi cum de mi-am pierdut cărarea? Asta-i prea de tot, că nici nu ştiu încotro s-apuc. Vai, ce dezorientat mai sunt! Fir-ai să fii de râs, babo, că ai cobit atâta!".

În momentul acesta, o pasăre sau o altă fiinţă de pădure, a scos un sunet de parcă ar fi râs batjocoritor de el şi de-ndată, aşa ca trezit de o rază de lumină, îşi schimbă felul de cugetare, zicând: „De ce, oare, arunc eu vina pe alţii, că doar numai eu sunt vinovat de asta! Dacă nu mi-aş fi plecat urechea şi mintea în stânga şi în dreapta şi mi-a-şi fi văzut numai de rugăciune, poate acuşi aş fi fost ajuns la mănăstire. Dar, bun e Dumnezeu! Doamne Iisuse, vino şi mă scoate de aici. Eu sunt oaia cea pierdută, cheamă-mă şi du-mă la turma Ta, Mântuitorule. Luminează-mi mintea şi mi-o curăţeşte cu îndurarea Ta. Deşi sunt mai rău şi mai rătăcit ca roaba Agar, totuşi, Milostive Doamne, Te rog trimite îngerul Tău să mă călăuzească pe drumul cel bun. Deci, iartă-mă, Doamne, şi ajută-mă pe mine, robul Tău!".

Şi tot aşa judecându-se pe sine, se văzu îndată ieşit la lumină şi pus în cărarea ce duce acolo unde-şi are el dorinţa. Şi cu rugăciunea pe buze, hai şi hai, tot în sus, că, iată, soarele a trecut de răscruce şi de se mai iveşte vreun ghinion ca ăsta, d-apăi, ce-ai să te faci?

Şi precum am mai spus, însoţit de rugăciune, cu toată greutatea drumului, Daniel îşi zoreşte paşii pentru a ajunge cât mai devreme la destinaţia mult râvnită.

Ehe, ştim noi că asta îi dorinţa dumnealui, dar să vedeţi dumneavoastră, că omul nostru, nefiind prea pregătit în materie de spirit, curând i se înfiripă în cuget gândurile străine şi frica îl cuprinse ca mai înainte. Nu ştie de ce, dar chipul babei aceleia tot îi apare ca un coşmar în minte, râzându-i batjocoritor în nas. Şi tot aşa, încet, încet, îşi uită iarăşi de rugăciune şi gândurile negre îl învăluiră din nou. Şi de acum, paşii îl duceau fără de sine şi el încă nu-şi dădea seama de aceasta, până ce se pomeni iarăşi intrat într-o vâlcea adâncă pe fundul căreia, zgomotos, se rostogolea la vale un firicel de apă cristalină. Asta, ca asta, dar, tot aşa, din ce dădea să iasă de acolo, din aceea se vedea sechestrat de împâslitura boscheţilor mărăcinoşi. Şi iarăşi frica şi îngrijorarea îl apăsă fără milă tot mai spre adânc. Neajutorat, bietul Daniel îşi imputa necredinţa şi cât pe ce să nu mai îndrăznească a-şi ridica privirile spre cer.

Până-n cele din urmă, n-avu încotro decât să se întoarcă pe unde a ajuns acolo. Desigur, este foarte greu. Una e când cobori la vale şi alta e când escaladezi malul unei râpe adânci. Dar, mai târâş, mai grăpiş, ţinându-se de mulţimea rădăcinilor şi a crengilor crescute-n sus, cu chiu, cu vai, se văzu din nou ieşit la lumină, unde stătu locului de se închină şi mulţumi lui Dumnezeu şi pentru această încercare. Câteva clipe mai zăbovi de-şi scutură hainele de pe dânsul şi tot în acest timp se întrebă cu nedumerire:

„Domnule, parcă am fost legat la ochi, de-am ajuns în prăpastia aceasta! Cum de nu mi-am dat seama de ce aveam să păţesc? Şi unde mă aflu acum? Nu cumva deja am trecut de mănăstire şi să mă pomenesc – Doamne, fereşte! – cine ştie prin ce bârloguri? Ehe, am perindat ani de zile prin munţii ăştia, dar aşa ceva nu mi s-a-ntâmplat. Doamne, ce păcătos mai sunt! Iată, cum Te dau uitării, mă şi văd rătăcit prin cele coclauri. Bine că n-au dat lupii peste mine.

Şi acum, ce direcţie să apuc să nu mai greşesc? Şi ce-am să fac de mă prinde seara prin pustietatea asta? Fii bun, Doamne, şi iartă-mă şi de data aceasta! Şi de nu-i prea mult, arată-mi calea spre Cornetu şi nu mă lăsa de izbeliştea duşmanului. Ştiu că sunt nevrednic de Preasfânt Numele Tău, dar, totuşi, îndrăznesc să Te rog să-mi îndrepţi paşii pe drumul cel bun şi du-mă, Mântuitorule, acolo la schit, doar ştii cât mă aşteaptă părintele stareţ, că el a zis: «Vino aici la noi, frate, că avem mult de lucru». Şi, Doamne, încă un lucru Te mai rog: Mustră-l Tu pe vrăjmaşul şi nu-i mai îngădui să mă supere, doar vezi cât mă sâcâie, şi eu sunt prea slab să pot ţine piept bântuielilor lui. Aşa, Preamărite Doamne, nu mă lăsa şi ajută-mă, că toate le poţi câte le voieşti. Deci, vino, Doamne, vino acum, că nu mai e mult până-n seară şi deznădejdea este lângă mine! Ce am să mă fac, dar, decât să mă predau cu totul Ţie şi să faci cu mine orice voieşti. Iată, sunt trei zile de când eu, nevrednicul, m-am împărtăşit cu Tine şi două zile de când n-am pus ceva de mâncare în gura mea. Apoi, mersul pe jos, urcuşul şi pierderea drumului mi-au slăbit puterile şi aş dori

să ajung fără abatere cât mai curând la Locaşul Tău cel Sfânt, care trebuie să fie pe-aici, pe-aproape".

Ajuns la Cornetu

Şi, minunea nu întârzie să vină, că auzi deodată: paca, paca, paca, paca... Era toaca de la mănăstire, care anunţa începerea slujbei Vecerniei şi până acolo, adică până la mănăstire, nu era mai mult de două sute de metri. „Slavă Ţie, Doamne, slavă Ţie!...".

Ajuns la poarta schitului, Daniel al nostru intră cu frică şi cu cutremur, mulţumi lui Dumnezeu pentru ajutorul dat, că, de altfel, ar fi putut rătăci el mult şi bine şi aici poate n-ar fi ajuns vreodată, că de l-ar fi întâlnit lupii sau ursul şi mai cu seamă viperele, care din păcate sunt cam multe pe aici, şi pe sol şi prin arbori, atâta i-ar fi fost. Aşadar, de cum intră, cu sfială se apropie de biserică şi văzând pe stareţul acestui aşezământ că venea la slujbă, alergă înaintea lui şi ceru binecuvântare. Bătrânul se uită la el ca la oricare alt străin şi-l întâmpină cu întrebarea:

– Cum te numeşti, frate, şi de unde eşti de fel?

– Preacuvioase părinte, răspunse dumnealui, mă numesc Daniel, Daniel Călinescu, şi nădăjduiesc să fiu de aici, de la Cornetu.

– Fii binevenit la noi, dar cum de ai nimerit aici şi nu te-ai oprit la una din celelalte mănăstiri ce sunt înşirate în drumul mare?

– Păi, să vedeţi că aici m-am făgăduit să mă sălăşluiesc.

– Te-oi fi făgăduit dumneata, dar să ştii că aici se cer nevoinţe aspre: renunţarea de sine, ascultarea în totul fără şovăire şi slujbă continuă, neîncetată. Aici se mănâncă numai legume, zarzavaturi şi fructe. Numai în zilele de dulce ne este îngăduit laptele, brânza, ouăle şi untdelemnul.

– Oho, păi, nu-i destul? făcu Daniel.

– Într-adevăr, sunt destule, dar, frate, e foarte uşor de zis, dar, vezi dumneata, că de la vorbă pân-la faptă va să urci din treaptă-n treaptă.

– Asta-i şi mai bună, că nu se cere să fii deodată în vârf. Şi pe de altă parte, preacuvioase părinte, sfinţia voastră mi-aţi spus că aveţi mult de lucru pentru mine.

– E, ce spui? Am mai stat noi de vorbă? Nu-mi amintesc.

– Da, preacuvioase părinte, şi sunt sigur că aţi făcut rugăciuni cu tot soborul pentru venirea mea aici la Cornetu, că pentru mine n-a fost chiar uşor un an de aşteptare şi pregătire pentru aceasta. D-apăi, eu văd că vă uitaţi la mine şi nu vă vine să credeţi, dar, iată cărticica asta de rugăciuni ce mi-aţi dăruit-o în primăvara anului trecut, o să vă aducă aminte, că, iată, pe fila asta de la început este semnătura sfinţiei tale, iar dedesubt am scris eu cu mâna mea data de vineri, 27 aprilie 1956. Atunci nu aveam acte personale, dar acu sper să nu-mi mai trebuiască altceva. Aşa că, preacuvioase părinte, mulţumesc Bunului Dumnezeu şi sfinţiei voastre că mă văzui la liman şi cred că n-o să-mi faceţi vânt înapoi să cad iarăşi în valuri.

– Nu, asta nu, frate, de aceea am zis: „Eşti binevenit", dar, iată, că abia acum m-am dumirit. De

altfel, să ştii că nu uit aşa uşor şi am memorie vizuală bună, dar pentru că ţi-ai lăsat barba şi mustăţile, ai devenit de nerecunoscut. Mă bucur pentru dumneata. Şi acum, hai la biserică, să nu întârziem la slujbă.

Rămas la schit

A stat Daniel al nostru ca oricare alt pelerin aflat în treacăt pe aici, adică a făcut cunoştinţă cu tot cuprinsul acestui aşezământ, care, de altfel, e destul de sărac în cele materiale, dar, cu toate acestea, n-o să auzim vreodată pe cineva din cei ce sunt aici văicărindu-se de aceasta, căci având biserică şi un adăpost unde să-şi plece fiecare capul, aproape ar fi destul pentru ei. Dar, pe lângă acestea, ca oricare gospodărie, mai are un grajd cu două vaci cu lapte, vreo zece oi, un fânar, vreo două magazii pentru cereale şi alimente, o poiată cu câteva găinuşe, o grădină pentru zarzavat şi pomi fructiferi de aproape un pogon, ceva păşuni în jur şi multă... foarte multă linişte. Şi apoi, aici, pierduţi în mijlocul abundenţei acesteia de vegetaţie, în prezenţa lui Dumnezeu şi a îngerilor Lui, să tot trăieşti. S-ar putea spune, şi încă pe bună dreptate, că toate acestea sunt prea suficiente pentru cele câteva suflete ce ostenesc aici.

Astfel, începând cu data de luni, 27 mai 1957, domnul Daniel Călinescu – adică, fratele Daniel – a rămas hotărât să-şi petreacă restul vieţii în acest rai pământesc cu aspect sălbatic, unde, la numai câteva zeci de metri, dincolo de ziduri şi garduri, noaptea, şi mai cu seamă în timpul iernii, râmă mistreţii, urlă

lupii, adulmecă ursul şi vulpea dă târcoale. Acestea şi multe alte specii sunt în elementul lor şi nu se sperie de toaca şi dangătul clopotelor din vremea Miezonopticii. Abia când zorile dimineţii încep a se revărsa peste suprafaţa pământului şi paracliserul anunţă că este vremea slujbei Utreniei, încep jivinele pădurii să se retragă mai spre adâncul întunecos.

Daniel al nostru se simte bine, ba chiar foarte bine. Aici nu ajunge nici cel mai slab zgomot din afară şi nimic nu tulbură murmurul rugăciunii lor. Aici nu mai are de-a face cu tumultul lumii şi cu vorbele deşarte din ea. Părintele stareţ i-a dat în primire magazia cu unelte şi scule pentru uzul gospodăresc, zicându-i:

– Iată, frate Daniele, avem aici scule de toată mâna, de asemeni, material lemnos avem – Slavă Domnului! – şi cum în curtea noastră sunt cam multe hodorogite, nici eu nu ştiu cu ce să începem.

– Dacă este să încep cu ce aş crede eu, zise Daniel, aş începe mai întâi cu gardurile, că pentru celelalte mai avem timp până ce va veni iarna. Dar, mai înainte de toate, preacuvioase părinte, daţi-mi voie să-mi amenajez magazia, aşa mai ca lumea.

– Fă cum crezi, frate Daniel, să se vadă că avem aici mână de meseriaş. Şi orice ai nevoie vii şi-mi spui. E clar? Spor la treabă!

Şi s-a apucat fratele Daniel cu dragă inimă să robotească numai în murmur de rugăciune şi fredonând tropare şi alte cânturi de laudă lui Dumnezeu, alese din cele opt glasuri bisericeşti. Mai întâi şi-a aranjat magazia de scule, în interiorul căreia, într-o latură, şi-a amenajat loc pentru odihna de noapte, asta

pentru vremea de vară, iar pentru iarnă, vom vedea. Mai e timp destul până atunci. În cadrul ferestrei a prins un petec de pânză deasă, prin care aerul de afară, bogat în ozon, poate pătrunde berechet în interior şi-n acelaşi timp să fie ferit de înţepăturile neplăcute ale ţânţarilor. După aceea a trecut la repararea împrejmuirii; lucrare ce a durat până spre mijlocul lunii august.

Apoi, după Sântămărie, s-a apucat cu nădejde de consolidarea grajdului şi a altor dependinţe. Lucra de unul singur şi numai când avea de tăiat buşteni cu joagărul atunci era ajutat şi de altcineva. În fiecare dimineaţă nu începea lucrul până ce mai întâi nu lua binecuvântarea de la stareţ. În duminici şi sărbători, se înţelege, dimineaţa slujba la biserică şi după aceea repaus, timp în care Daniel se ocupa cu lectura. Pentru citit cerea de la stareţ cărţi din cele mai bune, mai întâi „Vieţile Sfinţilor de peste tot anul", „Scrierile Părinţilor Apostolici", ale Sfinţilor Părinţi şi Scriitorilor Apologeţi din perioada de persecuţie a creştinilor, „Filocaliile", scrierile marilor Dascăli şi Arhierei ai Bisericii şi ale marilor profesori de Teologie şi altele, încât bătrânul se minuna de el, căci prospera cu cunoştinţele şi virtuoasa viaţă duhovnicească întru smerenie şi dragoste neprefăcută.

Desigur, noi ne minunăm de toate acestea, nu pentru priceperea şi supunerea în toate, căci la vârsta lui de acum nu constituie o genialitate, ci pentru că îi ştim trecutul lui – trecutul acela nesuferit şi periculos. Ne minunăm de trecerea aceasta de la viaţa de tâlhar fioros la cea de miel blând întru sfinţenie curată. Despre o astfel de schimbare, cam puţini s-a

auzit să fi reuşit la viaţa lor. Daniel al nostru este unul din cei puţini, care şi-a plămădit această minunată şi mântuitoare transfigurare.

Să dea Bunul Dumnezeu ca cei puţini să fie cât mai mulţi. Şi, o, Doamne, de-am fi şi noi toţi printre ei, căci la Dumnezeu sunt destule locaşuri! Auzi-ne, Iisuse Mântuitorule, şi nu ne lăsa, căci, iată, astăzi ne aflăm complet nepregătiţi. Tu, însă, Preabunule Doamne, cu Harul Tău, să ne învredniceşti şi pe noi păcătoşii de această minunată introspecţie, mai înainte de a veni ceasul cel mai de pe urmă!

Dragii mei, din altă ordine de idei, s-ar putea ca unii din cei ce vor citit aceasta să pună întrebarea: „Oare, acolo la schit, unde mai erau şi alţii, nu s-a ivit nici-un motiv de neînţelegere între ei?". Desigur, acestea, din păcate, sunt inevitabile, după cuvântul care zice: „Este cu neputinţă să nu vină ispita", dar, aici, precum am mai spus, cei mai mulţi dintre ei fiind bătrâni şi înaintaţi cu viaţa de duh-ascetică, astfel de prilejuri sunt înlăturate cu uşurinţă, iar pe de altă parte, omul nostru, aflându-se sub directa supraveghere a părintelui stareţ, oricine avea nevoie de ajutorul lui, se înţelege, mai întâi trebuia să ceară îngăduinţa şi binecuvântarea superiorului. Şi-apoi, el, nu numai că nu se supăra, dar mai vârtos se bucura când putea fi de folos tuturor.

Astfel, viaţa aici la schit devenea pentru Daniel din ce în ce tot mai plăcută, mai frumoasă. Şi ce să mai zicem, că în mediul acesta exuberant, ca de basm, unde zici că te afli în Raiul lui Dumnezeu, tot să lucrezi şi tot să te rogi, să te rogi şi să lucrezi. Şi asta, mai cu seamă pentru el, care e venit din „valul

lumii de pierzare", el care a trecut prin ce a trecut şi care se vede acum scos, în chip minunat, la limanul mântuirii, are din destul, în chip văzut, şi elemente de comparaţie, vorba ceea: „Numai cine nu a gustat fierea, nu ştie cat de dulce e mierea".

D-apăi, eroul nostru nu pridídea cât era ziulica de mare, şi nu ne mirăm de aceasta, că însăşi viaţa îi cere să nu stea în nelucrare, ci să-şi ostenească trupul pe cât se poate, pentru că este om la vârsta forţelor fizice şi de la care oricine îi poate pretinde să fie stăpânit de o judecată dreaptă şi sănătoasă.

Aşa că, după cum am mai spus, numai în cântec potolit şi voie-bună, prin mâinile lui Daniel, toate ieşeau bine, toate mergeau strună.

La biserică, dumnealui sta în partea cea mai din urmă şi în surdină ţinea isonul cântărilor de la stradă. Părintele stareţ, observând că Daniel are o voce plăcută – voce de tenor şi cu sonoritate dulce –, l-a apropiat şi l-a îndemnat să cânte mai cu mult curaj împreună cu ceilalţi părinţi iniţiaţi în cântările bisericeşti. Astfel că n-a trecut mult şi Daniel a prins binişor notele psaltice şi rânduiala glasurilor. Şi cânta dumnealui de ţi-era mai mare dragul să-l asculţi.

Amenajarea chiliei

Bunăoară, vremea, ca vremea, nu stă locului, se scurge şi trece. A venit toamna aceea umedă şi rece şi omul nostru, cu îngăduinţa superiorului, şi-a căptuşit sălaşul, dublându-şi pereţii cu scândură groasă de o esenţă tare şi între care a bătut pământ uscat, iar

podul şi l-a izolat cu un strat gros de humă. La intrare, pentru o adăpostire mai acătării, tot din scânduri, şi-a dichisit un mic hol. În interior, într-un colţ, şi-a zidit din gloduri de cărămidă o sobiţă, apoi a ridicat un coş pentru evacuarea fumului, cu o şchioapă mai înalt decât coama acoperişului. Patul pentru odihna de noapte şi-l avea deja făcut încă de la instalarea lui aici: patru pari bătuţi în pământ, câteva scânduri şi o rogojină. Când eşti ostenit şi-ţi închei ziua de lucru cu rugăciuni de cerere pentru iertarea greşelilor, rugăciuni de mulţumire pentru toate câte au fost să fie şi de slavă lui Dumnezeu şi Maicii Domnului, somnul şi odihna de noapte sunt binecuvântate, sunt nespus de dulci şi odihnitoare.

A trecut şi iarna aceea destul de bogată în zăpadă, însă nu prea geroasă precum ne-am fi aşteptat, căci după spusa bătrânilor, prin acest minunat culoar, pătrund curenţi blânzi, mediteraneeni.

Şi iată-ne, aşadar, ieşiţi în primăvara anului 1958, când aburii de prin văi se înalţă în valuri albe ca spuma şi ţin înălţimile munţilor acoperite de parcă ar fi ajunşi cu crestele lor dincolo, în planul mirific, ceresc.

În gospodăria Schitului Cornetu, lucrările specifice anotimpului au debutat cu multă bucurie – braţe de muncă să fie, că livada de pomi fructiferi şi grădina de legume, trezite din hibernarea lunilor trecute, abia au aşteptat mâna de lucru a omului să poată reînvia la o nouă viaţă.

Despre omuleţul nostru ar fi multe de spus, dar să zicem numai atât că s-a adaptat de minune,

integrându-se cu toată ființa în activitățile și suflul mănăstiresc.

D-apăi, cu cântarea bisericească a fost ceva cu totul deosebit, căci înmulțindu-și dragostea spre aceasta a început, cum e și firesc în lumea noastră, a se duce vestea despre dânsul prin satele din vale. Și apoi, să fi văzut cum au început bieții creștini, sărbătoare de sărbătoare, a urca drumul acela ce-și avea capătul la poarta Schitului Cornetu, ca să asculte glasul fratelui Daniel, glasul acela care unge și înmoaie inima, aburește ochii de lacrimile duioase ale cucerniciei și te face să uiți de toate necazurile.

Azi așa, mâine și mai și, până când părintele stareț a început a se îngrijora de aceasta. De ce? Știe el de ce. Deocamdată l-a luat de la strana cântăreților și, să fie ocupat cu altfel de activitate, l-a făcut paracliser, ca să se înmoaie cât de cât bântuiala duhului mândriei. Mulți s-au întrebat despre această schimbare, ba unii dintre mireni chiar s-au adresat către stareț, zicând:

– Preacuvioase părinte, de ce l-ați schimbat pe fratele Daniel de la strana cântăreților, că era ca o privighetoare? Ne era tare drag de el!

Bătrânul, fiind de felul său un om virtuos, modest în ținută, foarte evlavios din fire, bogat în cunoștințe și cu adâncă judecată în vorbire, le-a răspuns:

– Fraților, toți din cei ce-au fost aici și din cei ce sunt și care vor mai fi, trebuie să treacă prin toată gama de ascultări. Altfel nu se poate ajunge a se călugări. Asta este o regulă de aur și nu o putem desființa. Vă rog, dar, fraților, deschideți-vă ochii și urechile sufletului, să puteți vedea și auzi cum îngerii lui

Dumnezeu cântă în locul lui Daniel. Să cerem, dar, lui Dumnezeu să ne dea credință multă, nădejde multă și dragoste cât mai multă să putem pricepe și înlătura din timp înțepăturile vicleanului diavol. Veniți cât mai des aici la Sfintele Slujbe și spovediți-vă cu deamănuntul după Pravilă, că s-a apropiat venirea Dreptului Judecător să ceară de la fiecare ce i se cuvine Lui și să răsplătească oricăruia după faptele sale.

Ispitele se intețesc

Bieții oameni, în urma acestui răspuns, nu prea păreau a fi mulțumiți. Ei nu puteau pricepe prea multe în acest domeniu și de aceea erau neîmpăcați în sufletul lor. Față de această situație, după Sfânta Slujbă căutau să stea de vorbă cu Daniel și, asaltându-l cu întrebările, îi ziceau:

– Părințele dragă, ce-ai greșit de te-a schimbat de la cântare, că, iată, s-o spunem pe de-a dreptul: Mai mult pentru dumneata venim aici!

La acestea, Daniel rosti cu vădită răscolire de suflet:

– Cum de spuneți, fraților, astfel de cuvinte tocmai celui mai de pe urmă om? Nu știți oare că Dumnezeu dă și tot El poate lua când voiește? Și apoi, ce suntem noi în fața Atotputernicului Dumnezeu, Care toate le orânduiește spre a noastră fericire?!

– Bine, bine, intrară ei cu vorba, nu suntem noi chiar așa fără pricepere și știm că toate darurile sunt de la Dumnezeu și tocmai de aceea am zis, că

dumneata, având acest dar al cântării, nu se cădea, oare, să fii la locul cântărilor?

– Eu vă întreb pe dumneavoastră și vă rog să-mi răspundeți: Cine l-a pus pe părintele stareț să supravegheze viața și rostul acestei mănăstiri?

– Cine altul decât Dumnezeu? se grăbiră ei să completeze.

– Așadar, fraților, vedem bine că superiorul nostru e îmbătrânit cu înțelepciunea, și nu se poate împotrivi voinței lui Dumnezeu. Pe de altă parte, n-o să puteți spune că Avva Partenie nu cântă frumos. Eu aici l-am găsit și vă spun, fără înconjur, că pe mine m-a captivat cu trilurile lui în psalmodierea Polieleurilor și a Axioanelor!

– S-ar putea să fie precum spui dumneata, dar părintele Partenie are o voce mai obosită și nu se potrivește cu vocea dumitale. Și... asta e!

– Lăsați, fraților, și nu vă necăjiți de aceasta, căută Daniel să-i facă să înțeleagă. Eu sunt prea neînsemnat și nu pot cuprinde toate tainele vieții de mănăstire, dar socotesc că e mult mai bine să ascultăm fără șovăire de cei mai mari și să-L rugăm pe Preabunul Dumnezeu să ne procopsească cu pricepere în toate, cu tăcere și supunere din dragoste, că cel ce se împotrivește, se răzvrătește, și departe de noi o astfel de stare. Să căutăm, dar, fraților, să stăm neclintiți în vatra caldă a Bisericii noastre Ortodoxe, că nu poate fi pentru noi, aceștia mici și slabi în credință, o altă virtute mai mare decât ascultarea din iubire față de cei ce sunt puși să ne conducă la mântuirea sufletului nostru. Așa că, vedeți și dumneavoastră cum stau lucrurile, liniștiți-vă și mai vârtos

bucurați-vă, că Milostivul Dumnezeu ne-a ales pe noi românii, ne-a ocrotit prin toate vitregiile vremii și ne-a înzestrat cu o dreaptă credință mântuitoare: Credința Bisericii Ortodoxe. Mergeți în pace și când mai puteți, mai veniți pe la noi. Bunul Dumnezeu să vă binecuvinteze în toate ostenelile dumneavoastră! Amin.

Alte încercări

Ehe, dragii mei! Noi, care citim aceste rânduri, sau auzim ce vrea să zică, să nu credem că de acum Daniel al nostru este deja ajuns la măsura tăriei virtuților, încât nu ar mai fi posibil să cadă sau că ar fi scutit de ispite și piedici. Nu. Asta nu. Dacă Însuși Fiul lui Dumnezeu nu a fost scutit de ispitirile diavolului, ce să mai zicem despre noi? Despre noi, oamenii de rând, care suntem așa de slabi cu credința! Să vedem cum au decurs treburile cu Daniel al nostru, că, ce să zicem, de cum a împlinit anul de stagiu aici la Cornetu, au și început în fel și chip a se abate asupra lui valul ispitelor.

Bunăoară, într-una din zilele lui Florar al anului 1958 se ostoia scobind cu dalta și ciocanul un trunchi de arbore, voind să facă o piuă de apă pentru păsări, și pe când se afla într-un moment de repaus vede venind spre el două femei: una mai tânără, iar cealaltă cam cu încă o dată vârsta. Erau îmbrăcate în frumosul port național specific regiunii Argeșului și de cum au sosit lângă el, i se adresară cu vorbe măgulitoare:

– Vai, părințele, muncești așa de mult, de parcă

ai fi plătit cu ghiotura și după câte știm, cu hrana nu prea stați bine. Cum, dar, poți să reziști?

La auzul acestora, dumnealui se uită la ele de parcă ar fi vroit să le săgeteze din priviri și zice:

– E de mirare că mă compătimiți pe mine, care nu duc lipsă de nimic, în timp ce ar trebui să vă plângeți pe dumneavoastră, care vă lăsați duse de valul lumii acesteia, ce este cu adevărat vrednică de plâns!

– Nu înțelegem cum „vrednică de plâns", când, iată, la noi în sat, în Corbeni, peste dealul ăsta, dincolo de Argeș, avem lumină electrică, iar aici vă chinuiți cu opaițul, ca pe vremea lui Pasvante Chioru. Noi ne culcăm pe pat cu arcuri, avem aparat de radio, în fiecare duminică se face horă-n sat, cei cu familie se veselesc la un pahar de rachiu, în timp ce dumneavoastră stați cu genunchii-n țărână și vă turtiți șoldurile pe scânduri și vă hrăniți numai cu buruieni.

– D-apăi, așa a vrut și strămoașa noastră Eva să mănânce friptură, să joace la horă și să doarmă în puf și a nimerit în foc!

– Ei, și cu dumneata. N-are nici-o legătură cu ce spui io. Dar, ia fii atent, bre: Așa cum ești dumneata, precum să vede cât dă colo, ai putea să te bucuri, bre, dă o viață tihnită, lângă o fată robace dî la țară. Aha, și cât de fericit te-ai simți, bre, când te-ai vede cu câțiva țânci pe lângă casă! Da, părințele, nu te mai chinui în pustietatea asta!

Apoi, aceeași femeie zise, schimbând tonul vorbirii:

– Ce mai încoa și-n colo, măi băiete, nu știi ce-i traiul cu vătraiul, te lupți cu sărăcia și nu știi ce-i bucuria și stai departe de orice satisfacție, în timp ce

binele îți dă târcoale. Uite, dumneaei, zice arătând către cea tânără, căreia adierea de vânt îi leagănă cosițele castanii-brune pe sub marama transparentă de borangic și galbenă ca aurul, este domnișoară. Ea nu îndrăznește să-ți zică, dar să știi că e de familie bună, cu situație materială cum puține sunt în sat, și nu le-ar mai trebui nimic, decât mână de gospodar, cum te dovedești a fi dumneata. Hai, nu mai sta pe gânduri, că o să-ți pară rău de vei scăpa un așa chilipir de sub nas.

– Iată, eu vă întreb ceva, zise Daniel plictisit de dădăceala acestei femei. Pentru ce ați venit aici la mânăstire?

Și iarăși femeia guralivă se grăbi cu răspunsul:

– Păi, bre, iaca am venit aici să ne închinăm și să ne spovedim, că preotul nostru este plecat în concediu.

– Mergeți, dar, și vă faceți închinăciunea, mărturisiți-vă și nu vă mai zădărniciți cu pețitul. Aici nu este loc pentru astfel de chestiuni.

Și cu asta, bietul Daniel a crezut că a pus capăt vorbăriei, dar femeia nu se lăsă și continuă, cum s-ar zice, „să bată apa-n piuă".

– Să ne fie cu iertăciune, bre, dar am priceput că dumneata nu ești călugăr și te ține mânăstirea numai așa de probă, pentru că nu ai nici un căpătâi pe lumea asta, d-aia zic, că, vorba-aia: „Nu știi de unde sare iepurele".

– Asta e treaba mânăstirii și nicidecum a dumneavoastră.

– D-apăi, cam așa să fie, bre, dar, să știi că la noi în sat ai duce-o bine, că n-avem dascăl la biserică

și vezi matale că e păcat de dumneata să stai așa... Și apoi, un bănuț în buzunar n-ar strica să-l ai. Așa că... nu-i așa că am dreptate, bre?

Lui Daniel al nostru nu prea îi pica bine vorbele astea și vrând cu orice preț să scape de pălăvrăgeala lor, puse deîndată mâna pe uneltele lui de lucru și le grăi cu ton hotărât:

– Mergeți, vă rog, să vă mărturisiți și spuneți duhovnicului și aceasta, că ați venit aici și v-ați cheltuit timpul vorbind în zadar cu unul ce se pare a fi cel mai prost din câți ați întâlnit.

Și imediat își reîncepu lucrul, bocănind în lemn cu dalta și cu ciocanul. Și așa a scăpat de ele.

Ispitirea din livadă

După vreo două săptămâni de la aceasta, adică în duminica din 8 iunie 1958, pe la ora trei după-amiază, omul nostru s-a retras în livada de pomi fructiferi, pentru a citi în deplină liniște pe o revistă editată de Mitropolia Olteniei. Cam după o jumătate de oră de lectură, își lăsă manualul jos pe iarbă și, cugetând la starea sa, zicea: „Doamne, Dumnezeule, nu știu dacă Tu m-ai chemat la acest loc sfânt, sau eu, ca un nepriceput, am dat buzna. Abia acum îmi dau seama că ar fi trebuit să-mi întind spinarea înaintea toiagului Tău, să fiu lovit cu asprime ca să mă pot curăți prin lacrimi și suferință. Dar Tu, Milostive Doamne, cunoscând micimea și strâmtoarea sufletului meu și știind că am fost o victimă a păcatului, nu m-ai lovit la vreme și din noianul blândeții Tale

mi-ai dăruit mie iertare prin oamenii aleși de Tine pentru salvarea noastră.

Of, Doamne, Doamne! Eu am fost acela despre care zice Scriptura: „*Nebunul își este sieși rege*". Deci, miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea, că fărădelegea mea eu o cunosc, și păcatul meu este pururea înaintea mea. Judecă-mă, Doamne, cu milă și îndurări și nu lăsa să vină asupra mea încercări peste puterile mele. Că s-au abătut asupra mea bântuielile celui viclean, vroind să mă despartă de lumina Ta și mă arunce în întunericul păcatului. Nu mă lăsa, Doamne, nu mă lăsa, că sunt slab și neajutorat! Pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, întărește-mă pe mine păcătosul întru răbdare și pricepere, că mai bună este mila Ta decât toate desfătările din lume! Amin".

După ce-și sfârși cugetarea, Daniel se ridică de pe locul acela și se retrase mai deosebi la umbra unui nuc bătrân, bogat în frunziș. După o săptămână de muncă numai cu toporul și hârlețul și la ora aceasta liniștită de după-amiază, simți cum vine asupră-și o oboseală moleșitoare. Nu stătu mult pe gânduri și-și plecă, pentru câteva minute, capul pe un smoc de iarbă și cât ai sparge o nucă, îl și prinse somnul. N-a dormit mult și curând se deșteptă cu o tresărire. Spatele îi era transpirat, urechile îi vâjâiau și ochii încețoșați. Căutând cu privirile în juru-i, își dădu seama că nu e singur. Își scoase batista și se frecă la ochi și observă că numai la doi metri de el, rezemat de un trunchi, sta un necunoscut, ce parcă aștepta,

fără nici-o grabă, deşteptarea din somn a lui Daniel.

– Cine eşti dumneata şi cum ai venit aici? îl atacă el cu întrebarea.

Străinul, fără a-şi întoarce faţa către el, răspunse cu întârziere:

– Dacă eşti obosit, poţi să-ţi continui somnul. Eu, te aştept. N-am de ce să mă grăbesc.

– Totuşi, eu vreau să ştiu cine eşti, insistă Daniel, simţind că ceva nu e-n regulă cu prezenţa aici a acestui nepoftit.

Şi acela, cu glas domol, impertinent, zise:

– Nu-i de mirare că nu mă cunoşti, pentru că eşti încă proaspăt poposit aici. Află, dar, că eu prin zona aceasta îmi am serviciul.

La aceasta, Daniel îl luă mai cu asprime, zicându-i:

– Ce fel de serviciu, că nu te-am mai văzut până acum!

– Hi, hi! făcu străinul, arătându-şi linia albă a dinţilor între buzele subţiri şi vineţii. Nu e rău să ştii multe. Cu atât mai bine. Eu, tinere, sunt brigadierul permanent al acestor locuri şi am venit aici din admiraţie pentru dumneata, că meritele îţi sunt puse deoparte şi te aşteaptă răsplată, pentru că bună cale ai ales. Şi eu la vremea mea aş fi vrut să mă călugăresc, dar nu prea mă împăcam cu nişte treburi.

– Aşa vei fi văzut dumneata lucrurile, dar în călugărie nu există treburi sau obligaţii de neacceptat, zise Daniel cu convingere.

La acestea, străinul, completă:

– Poate că nu ai înţeles despre ce este vorba. Nu am zis că sunt treburi ce depăşesc puterea omului,

dar cum poate fi asta ca eu să muncesc, iar alţii, care se pretind că au vechime, să trândăvească? Eu să mănânc ce nu curge pe apă şi alţii să se ghiftuiască? Eu să dorm pe scânduri, şi numai două-trei ceasuri pe noapte, în timp ce alţii se lăfăiesc pe saltele şi dorm până se umflă de somn şi multe, multe altele. Iată, dar, pentru ce eşti vrednic de admirat, pentru că rabzi şi suferi fără să cârteşti – adică, fără să cunoşti adevărul. Eu, unul, n-aş putea să suport o astfel de situaţie. Şi sunt convins că nici dumneata n-ai să poţi rezista mult, că, după câte am observat, prea te fugăreşte ca pe calul de curse!

– Ce spui? sări Daniel cu vorba. M-ai auzit sau m-ai văzut pe mine plângându-mi de milă?

– Nu te-am auzit, dar, curând ai să-ţi dai seama de asta. Sunt atâţia aici care ar putea face şi ei cât ceva, dar, de, te are pe dumneata „măgar cu samar" şi d-aia zic: Să tragi la muncă din zori până-n seară, fără pic de grăsime-n hrană şi un păhărel de tonic, mâine-poimâine ai să cazi şi căzut ai să rămâi, că nu te va mai ridica nimeni.

– Am impresia că exagerezi, mai zise Daniel. Toţi călugării au trecut prin ce trec eu acum şi nimeni nu s-a plâns de asta. Şi – slavă Domnului! – au ajuns cu vârsta între 70 şi 100 de ani.

– Hi, hi! Tu zici asta pentru că nu le ştii dedesubturile. Ăştia au tras chiulul la vremea lor. Aşa că, tinere, dacă ai intrat în mănăstire, trebuie să lupţi pentru dreptate şi adevăr. Dreptatea şi adevărul sunt virtuţi de căpetenie pentru călugări. Virtuţi mântuitoare, şi dumneata nu poţi spune că nu-i aşa.

– Tot nu te înțeleg ce vrei să spui, mai glăsui Daniel, prefăcut.

– Aici e buba, că nu-nțelegi cum stau lucrurile, că de le-ai înțelege, n-ai mai sta o clipă și ai fugi de ți-ar scăpăra călcâiele.

– Am impresia că nu ești om curat. Te crezi un nu știu cine, dar ești un bigot, că fățărnicia te dă în vileag de la o poștă.

– Ce te face să crezi asta? Doar ți-am spus că am vrut cândva să mă călugăresc. Și am s-o fac și pe aceasta, dar mai târziu, că acum sunt încă în putere și nu se face să-mi chinuiesc viața cu mucenicia tocmai la vremea când trebuie să mă bucur de libertate.

– Deși te crezi învățat, n-ai observat, oare, că nu accept nimic din tot ce-ai spus? Pentru ce, dar, îți mai răcești gura în zadar? îl certă omul nostru pe necunoscut, dar acesta nu se lăsă bătut și vorbi în continuare:

– Ești glumeț și mie-mi plac oamenii ilari. Cu astfel de oameni poți lega o bună prietenie.

– Ce vorbești, domnule? Dumneata și prieten? Poate prieten din aceia cum este șoarecele pentru brânză! îl mai înfruntă Daniel cu multă respingere. Toată vorbăria dumitale miroase a alterare și ai face bine să-mi dai pace. Du-te, dar, de unde-ai venit, că aici este livada schitului, nu ai voie să intri fără încuviințarea părintelui stareț.

– Hi, hi! Nu mă supăr că-mi spui asta. E firesc să nu-mi dai crezare, că încă nu ai vârsta mea și nici experiența pe care o am eu. Totuși, ascultă-mă! Nu-ți pune de-acum pe grumaz jugul călugăresc. Trăiește-ți mai întâi viața-n libertate, libertatea dată de Însuși

Dumnezeu, gustă din toate plăcerile ce ți le oferă vârsta, că mâine-poimâine vei dori acestea și n-o să mai ai ce recupera.

– Ce-ți pasă dumitale de celibatul meu și că vreau să rămân așa cum m-a făcut mama? Și-apoi, n-ai de unde să știi dumneata că sunt sau că nu sunt ca ceilalți oameni! Așa că, du-te și lasă-mă-n pace! îl certă Daniel, dar necunoscutul nu se lăsă învins și continuă și cu mai multă obrăznicie:

– Ce vorbești, domnule? Asta s-o spui altora, nu mie, care sunt un bun bioenergoterapeut și care știu destul de bine cât ești de viguros, că nu degeaba ieși afară noaptea la aer rece, îți lovești trupul cu nuiaua și-ți bați fruntea de pământ, ci ca să-ți potolești pornirile lăuntrice. Și d-aia te sfătuiesc: vezi-ți de treabă, nu mai slugări așa fără noimă și trăiește-ți viața liberă, că, altfel, vei ajunge, mâine-poimâine, un călugăr bătrân și nebun, că energia tinereții se va răsfrânge la bătrânețe și decât așa, mai bine lipsă. Nu-i așa că am dreptate?

– Nu ți se pare că exagerezi în vorbire? Dumneata ești un mirean, un străin de mănăstirea asta, de unde știi, dar, că ies afară-n răcoarea nopții? Și mai cu seamă că chilioara mea este răzlețită de celelalte?! se angajă, mai fără să vrea, în discuție, Daniel.

Și străinul, răspunse:

– Hi, hi! Păi, nu-ți spusei că aici în zona aceasta mi-e serviciul? Sunt brigadier și de mă prinde vremea târzie prin locurile acestea, mă adăpostesc aici la voi.

– Cred că iarăși exagerezi și nu spui adevărul. Oare, nu ți-e teamă de Dumnezeu?

– Ba mă tem. Chiar mai mult decât te temi tu.

– Dar pe Maica Domnului o cinsteşti? îl interogă omul nostru.

– Pe cine? Pe Maria? Cum să n-o recunosc?

– Eu te-am întrebat dacă o cinsteşti, insistă Daniel.

– Asta ştie Ăl de Sus.

– Acum văd că nu eşti fiinţă curată!

– Ce te face să crezi asta? Doar mă vezi că sunt om ca toţi oamenii.

– Hai gata, termină şi lasă-mă-n pace, că nu eşti sincer deloc. Îmi pare rău că nu am la mine smirnă şi tămâie, dar mă voi duce îndată la părintele stareţ şi-l voi ruga să vină să te mustre sfinţia sa.

Şi Daniel vru pe dată să se ridice, pentru a spune superiorului său despre această ingrată convorbire, dar nu-şi poate da seama de ce este pironit locului şi nu reuşeşte a se ridica de jos şi, supărat de asta, îl întrebă:

– Ce mi-ai făcut, domnule, de nu mă pot mişca din locul acesta? Ah! N-am să mai ies din chilie fără smirnă sau tămâie. Unde eşti, preacuvioase părinte stareţ? Vino degrabă şi mă dezleagă din legăturile astea blestemate ale acestui viclean!

– Hi, hi! râse batjocoritor străinul. Eşti naiv, tinere, şi superstiţios nevoie mare. Crezi că tămâia te poate ajuta la ceva? Sau că eu te-am pironit să nu te poţi mişca din locul acela? Tu singur ţi-ai făcut-o. Nu ai auzit vreodată că sub nuc nu este bine a dormi cineva? Aş fi putut să nu-ţi spun asta, dar, să nu mai arunci vina asupra mea, iată, ţi-am spus. Şi..., şi apoi, îi tot dai zor cu stareţul dumitale, de parcă lui i-ar face pielea mai mulţi bani. D-apăi, pe mine să mă

întrebi despre el. N-are decât cinci clase primare, cum crezi c-a ajuns aici? S-a făcut doar că munceşte şi că e ascultător, supus, cuminte, şi cât ai bate din palme s-a văzut călugărit. Apoi, hai că e diacon, după asta preot şi-n cele din urmă, ditamai stareţul. Şi încă nu e mulţumit şi speră să-l facă arhimandrit, vezi Doamne, pentru meritul că ar fi scos la lumină amărâtul ăsta de schit, care abia îşi mai trage sufletul. Aşa că, judecă şi dumneata: cum vine asta? Tu să munceşti până ce te speteşti, să rabzi de toate cele şi domnia sa, stareţul, cu atâta nesaţ să culeagă meritele? Şi încă, ehe, aleargă pe cât poate după gradaţii şi distincţii, el care te invidiază şi-ţi trânteşte-n cârcă jug peste jug ca să te distrugă! Oho! Şi-ai să-l vezi că nu se lasă până ce nu va pune mâna pe o mănăstire mai procopsită, şi încolo mai la vedere, şi pe voi o să vă lase ca pe nişte cârpe cu buza umflată! De n-o să se-ntâmple aşa, să-mi ziceţi mie „cuţu”.

În urma acestora, Daniel, revoltat, ripostă, zicând:

– Taci, că nimic nu poate fi adevărat din tot ce ai spus. Vorbeşti numai minciuni, ca un măscărici neruşinat. Pleacă de aici, spurcatule, şi du-te la locul de supliciu hărăzit ţie din veci, antropofagule!

– Ohoo,... ho! Linişteşte-te, că te tulburi fără rost! făcu necunoscutul, rânjind ca un vulpoi. Drept, cine mă iei de-mi vorbeşti aşa? Vezi bine că sunt om ca toţi oamenii. Eu îţi grăiesc numai adevărul, să ştii de ce să te fereşti, şi tu înţelegi anapoda? Şi până-n cele din urmă, din partea mea, de vrei să crezi ce-ţi spun, crezi, iar de nu vrei, n-ai decât. Eu, nici nu pierd, nici nu câştig ceva. Tot tu o să ai de pierdut de nu vei lua măsuri de precauţie, că, fii atent, bătrânul

acesta e fățarnic, te ia cu ni, ni, ni și la, la, la și te exploatează la sânge, ca el să iasă „moț” în fața ălora mari.

Cât timp vicleanul a trăncănit din gură, bietul Daniel s-a tot luptat cu sine să se poată ridica de jos și apoi să plece din fața aceluia, dar i-a fost cu neputință. Tot corpul îi era greu ca pământul și nu putea face o mișcare. Cu destulă greutate abia a reușit a-și ridica mâna dreaptă și degrabă, făcându-și semnul Sfintei Cruci pe piept, zise cu glas strigat: „Doamne Iisuse Hristoase, Mântuitorul meu, vezi-mă în clipa aceasta și ajută-mă. Nu mă lăsa de batjocura acestui bandit!”. Și apoi, în continuare: „Maica Dumnezeului meu, fie-ți milă de mine și vino de mă salvează. Mustră-l tu pe spurcatul și nu-i mai îngădui să se apropie de mine cu ispitirile lui cele viclene!”.

Și apoi: „Sfinte Prooroc al Dumnezeului Celui Preaînalt, Daniel, leagă gura leului acestuia, iar pe mine scoate-mă dintre colții lui!”. Și iarăși: „Sfinte Arhanghel Mihail, Apărătorul meu, auzi-mă și mă miluiește; vino degrabă și slobozește-mă din legătura pământului. Leagă-l tu pe acest vrăjmaș și aruncă-l acolo jos în focul cel nestins, unde e mustrarea, plânsul scrâșnirea dinților!...”.

N-a terminat bine ce ar fi avut Daniel de spus și necunoscutul acela s-a ridicat greoi din locul său și s-a dus târându-și picioarele și bombănind mânios, până se pierdu în prăpastia aceea întunecoasă. Și pe măsură ce „străinul nepoftit” se depărta și bietul Daniel, încet, încet, a reușit a se ridica de jos și nu înceta a se închina și a mulțumi lui Dumnezeu că l-a slobozit din înțepeneala aceea.

Văzându-se liberat din legătura cea nevăzută și de prezența vădită a nesuferitului ispititor, vru să-și îndrepte pașii către avva starețul să-i spună fără întârziere despre toată tărășenia aceasta, dar nu se putea mișca decât cu mare greutate, capul încă îi vâjâia și genunchii îi articula anevoios. Dar, cum-necum, mai târâș, mai grăpiș a ajuns în careul chiliilor tocmai când părinții ieșeau din biserică. Slujba Vecerniei se terminase. Doamne, zice el întru sine cu nedumerire, ce înseamnă asta? Când a trecut timpul acesta, de nu mi-am dat seama? Și nici sfânta toacă n-am auzit-o și doar am fost colea, la o aruncătură de băț!

Când a dat cu ochii de bătrânul avvă, picioarele nu l-au mai putut ține și, tremurând de neputință, căzu în genunchi. Îndată, toți părinții, în frunte cu superiorul lor, s-au adunat în jurul lui să-l vadă și să-l întrebe ce i s-a întâmplat. Privind a fața lui, bătrânul îl întrebă:

– Unde-ai fost, fiule, că te-am căutat peste tot și te-am strigat! Iată, părintele Ioanichie a ținut locul de paracliser. Și ce ți s-a-ntâmplat, că ești ofilit la față și tremuri tot! Doar nu-i fi bolnav – Doamne, ferește! Hai, ridică-te și vorbește!

Și Daniel, bietul de el, stând așa în genunchi, le-a istorisit cu de-amănuntul cum s-a retras în livadă pentru a citi și medita, cum l-a furat somnul la umbra nucului, apoi cum s-a simțit blocat la pământ, neputând a se mai ridica de jos și, mai cu seamă, despre cum a fost ispitit de către acel necunoscut hidos.

Avva starețul, cu destulă blândețe, îl mustră, zicându-i:

– Fiule, niciodată să nu mai faci un pas în afara

incintei fără binecuvântarea noastră. Şi-apoi, la vârsta dumitale să faci o imprudenţă ca asta? Oare, nu ştii că e periculos să doarmă cineva sub un nuc? Şi mai cu seamă acum când este în plină inflorescenţă? Haide, dar, ridică-te şi să mergem cu toţii în Sfânta Biserică, să-ţi punem pe cap Sfânta Cruce şi veşmintele preoţeşti şi să facem toate rugăciunile tipicului, ca să-ţi revii ca lumea.

În faţa stareţului

Au trecut câteva săptămâni de la ingrata convorbire avută cu ispititorul şi Daniel nu-şi poate îndepărta gândul de la acea întâmplare. Multe şi felurite discuţii cu substrat de ispită a avut el şi acolo pe Şantierul de la Govora şi de n-am uitat şi-n călătoria făcută până aici la Cornetu, dar aceasta de pe urmă se pare că a întrecut orice măsură.

Din chilioara lui Daniel n-a mai lipsit mireasma plăcută a fumului de tămâie şi de pe buzele lui, şi zi şi noapte, n-a încetat rugăciunea.

– Ce am să mă fac, preacuvioase părinte, de mai vine banditul acela nesuferit, că eu sunt prea slab cu credinţa. Ispitirile lui sunt pline de şiretenie, deşi la arătare era om ca oricare om, dar după câte s-a dovedit, are putere, procletul, să mă ţină legat de mâini şi de picioare, precum v-am mai spus, numai gura mi-a lăsat-o liberă să pot vorbi, se jelui el în faţa bătrânului stareţ.

– Te temi de el, fiule? zise la rându-i egumenul.

– De ce să n-o spun p-a dreaptă, preacuvioase. Mi-e cam frică!

– Înseamnă că dumneata îi dai putere. Cu cât frica de el e mai mare, cu atât creşte şi puterea lui asupra omului. De altfel, ţi-am mai spus şi altă dată, că o singură frică să aibă omul: Frica de păcat. Păcat, înseamnă depărtare de Dumnezeu şi ascultare de diavol. Păcatul este respingerea fericirii şi acceptarea focului veşnic. Păcatul e ucigător. Iar faptul că te-ai simţit ca legat de pământ, a fost din imprudenţa dumitale, că arborele sub care ai dormit, adică nucul, degajă o mireasmă specifică, ce are influenţă periculoasă asupra sistemului central nervos al omului, şi ispititorul, care cunoaşte multe, a căutat să speculeze momentul, vrând să te corupă cu amăgirile lui.

– N-am ştiut de asta, preacuvioase, şi nici nu mi-am dat seama că mă va fura somnul, dar nu voi da uitării niciodată, că e nespus de rău să fie cineva legat „burduf" şi lovit fără milă de unul tiran la inimă. Cred că sunt un păcătos, preacuvioase părinte. Sunt un mare păcătos, că în tot timpul am mintea tulburată de imaginile acuzatoare ale trecutului meu. Şi poate că şi din această pricină necuratul s-a apropiat de mine sub înfăţişarea omului. Spuneţi-mi, dar, cum să mă feresc de păcatul cel fără de voie?

– Fiule, să alungi acest neajuns de la tine, trebuie să nu mănânci să te saturi şi să dormi cât mai puţin.

– Şi totuşi, ispita persistă, preacuvioase părinte.

– Aşa fiind situaţia, răspunse bătrânul, ca să-ţi vină Harul, negreşit trebuie să rabzi ispita. Şi ia bine seama la ceea ce-ţi grăiesc: Pe timpul zilei, buzele

tale neîncetat trebuie să rostească rugăciuni şi mâinile să se îndeletnicească cu lucrul. Iar pe timpul nopţii să faci metanii cu fruntea la pământ până oboseşti, apoi, te odihneşti stând pe genunchi. Când crezi că nu mai poţi rezista, atunci te aşezi pe patul tău, dar, nu înainte de a ţi-l uda cu lacrimi. Nu uita, fiule, că rugăciunea puternică este cea de la miezul nopţii. Aşa ne învaţă Sfânta noastră Biserică: *„Rugaţi-vă neîncetat!"*.

– Şi totuşi, ceva mă face să am o frică. Mă stăpâneşte frica de cel rău. Mai cu seamă pe timpul nopţii.

– Asta este împuţinare de credinţă, fiule. Întăreşte-te cu duhul, întăreşte-te, că ai Puterile cerului în preajma ta, Sfântul Înger de la Botez, care s-a luptat şi te-a recuperat din ceea ce ai fost, Sfinţii lui Dumnezeu, care se roagă pentru noi toţi, şi mai cu deosebire să chemi numele Maicii Domnului, că ea niciodată nu a întârziat să vină în ajutorul celor ce o cheamă cu credinţă. Ai icoana cu Preasfânta Născătoare la chilie?

– Da, o am. O am de când m-am aşezat acolo, că mi-aţi dat-o sfinţia voastră, împreună cu cea a Sfântului Ioan Botezătorul şi a Proorocului Daniel. Atunci m-aţi înzestrat şi cu câteva cărţi: Sfânta Biblie, Psaltirea, Ceaslovul, cărticica de rugăciuni şi câteva reviste de la Eparhie.

– Aşadar, eşti procopsit; procopseşte-te, dar, şi cu credinţa-n Dumnezeu, că numai aşa poţi aduce cerul în coliba ta, fiule Daniel!

– Vă mulţumesc, preacuvioase părinte; totdeauna sfinţia voastră a fost toiagul meu de sprijin.

– Bine, fiule; mergi de-ţi fă lucrul tău şi-n rugăciunile tale pomeneşte-mă şi pe mine, slăbănogitul, să ne ţină Bunul Dumnezeu ca toiege sănătoase de sprijin unii pentru alţii, că de putrezim, ne rupem şi cădem. Gândul să-l ai, şi inima, numai la ceruri, de unde primim toate bunătăţile materiale şi spirituale.

Întărit sufleteşte de cuvintele de îmbărbătare ale bătrânului, Daniel se aşeză şi mai hotărât pe temelia vieţii de rugăciune şi abstinenţă, ascultare smerită şi dragoste nefăţarnică.

Avva stareţul este foarte mulţumit de omuleţul nostru, nu numai pentru faptul că în cuprinsul instituţiei sale toate dependinţele de structură lemnoasă, de la garduri până la acoperişul chiliilor, erau reparate şi consolidate, dar mai ales că acest fiu ce a fost pierdut, acum, din propria-i iniţiativă, iată-l întors la vatra luminată şi iubitoare a Bisericii noastre strămoşeşti şi printr-o luptă neîntreruptă şi perseverentă cu sine, a ajuns până-n cele din urmă să se apropie de desăvârşire.

O sumară tipologie

Şi acum, socotim că e nimerit să-i facem o sumară caracterizare celui ce până nu demult a vagabondat aşa de capul lui şi a tâlhărit cum a vrut şi, pe care, acum îl vedem a fi asemenea unui miel blând, supus şi iubitor şi care-i gata oricând a se jertfi pentru binele tuturor celor din smerita obşte a Schitului Cornetu din ţara Loviştei.

Așadar, o spunem ca să se știe, că fratele nostru Daniel este de statură potrivită, cu barba deasă, strânsă și de culoare neagră-castanie, sprâncene stufoase și ochii ascunși, cenușii și pătrunzători, încât inspiră teamă și respect, cu fața ovală, cu tentă smeadă. Ascultă de toți întru totul, fără cârtire și e hotărât în acțiuni. Iubește biserica, slujbele, cântările sfinte, viața curată, posturile, spovedania deasă, împărtășirea lunară cu Sfintele Taine și citirea cărților sfinte, începând cu Sfânta Evanghelie. Cinstește pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și pe toți sfinții din ceruri.

Înainte de îmbolnăvirea sa și internarea în spital era doar un om obișnuit, fără veleități și sensibilități spirituale deosebite. Dar acum, văzându-l, nu-ți vine să crezi că este același. Doamne, Doamne, câtă schimbare și la omulețul acesta; omulețul acesta care, până mai ieri, te înfiora cu privirile lui săgetătoare, iată-l acum cu totul metamorfozat într-o fire blândă, cu priviri inocente și de o frumusețe ascunsă, transparentă, curată și purificatoare, care strălucește tainic, și mai mult în viziunile celor curați cu inima, decât în ochii lumii zilelor noastre.

Astăzi, însă, dumnealui, călăuzit de cuvântul Mântuitorului, care glăsuiește hotărât: *„Cel ce va răbda până la sfârșit, acela se va mântui!"*, și de frumoasele cuvinte ale unui scriitor bisericesc: „Numai între spinii înfrânării înfloresc trandafirii cerului", fratele nostru, Daniel, prin faptele sale bune, dovedește a se făgădui ca și de aici înainte să-și ducă viața în răbdare și iubire, în ascultare și tăcere, în rugăciune și smerenie și priveghind necontenit la candela

sufletului său să nu se stingă cât va fi să fie pe acest pământ.

În altă ordine de idei, poate ați observat și dumneavoastră, dragii mei, că în puținele noastre pagini am înșirat numai întâmplările ce le-am crezut a fi cât de cât vrednice de luat în seamă și numai pe alocuri am mai zăbovit cu unele mai mărunte, socotind că fără acestea nu am fi avut o bună legătură a ideilor și istorisire a evenimentelor.

Apariția lui Brețcu

A venit și luna iulie, care în popor i se mai zice luna lui cuptor, numai că în anul acesta n-a mai fost așa călduroasă, pentru că a plouat mai în tot timpul ploi torențiale, care au făcut ca toate pâraiele să iasă din matca lor și să se reverse învolburate, producând pagube acelora care-și aveau gospodăriile în apropiere de albia lor. Numai câteva zile din toată luna aceasta a fost mai înseninat, în rest numai vânt, rupere de nori, fulgere și tunete. La câmpie recoltarea grâului s-a făcut cu întârziere, în condiții dificile și cu pierderi însemnate.

Suntem acum în 20 iulie, ziua Sfântului și Marelui Prooroc Ilie, o zi în care a plouat de dimineața și până seara. Chiar și toată noaptea următoare. Aici, la Schitul Cornetu, vremea de afară nu a împiedicat cu nimic respectarea ritualului. Și pe când Slujba Sfântă era în toi, ușa de la intrare se deschide și apare un cetățean necunoscut – este ud leoarcă și se oprește acolo lângă ușă, pentru a se scurge apa de

pe dânsul. Nu avea glugă, umbrelă; nu avea nimic pentru a-l feri câtuşi de puţin de ploaia ca „turnată cu găleata" din norii aceia grei şi întunecoşi.

Din cauza slabei lumini din interiorul bisericii nu se putea identifica aşa din vedere cine este oaspetele acesta străin şi pribeag. Nici paracliserul nu avea cum să-l recunoască. Totuşi, el, Daniel, nu ştim cum, dar, probabil, printr-un flux bioenergetic ce i se mai zice şi „telepatie", a bănuit cine poate fi. Ba chiar îl aştepta să pice din moment în moment şi se duse de-ndată în Sfântul Altar şi-i spuse stareţului, zicând:

– Preacuvioase, a sosit acum un străin, e ud până la piele şi tremură „vargă" de frig.

– Mergi repede, fiule, zise bătrânul, să-şi schimbe toate de pe el, să nu se îmbolnăvească. Uite, ia cheia asta şi mergi cu dânsul la magazia de lângă clopotniţă să-şi ia îmbrăcăminte uscată. Hai, du-te repede că bietul de el tremură de frig acum în luna lui cuptor.

Degrabă, paracliserul merse lângă oaspetele acela şi-l luă de braţ, zicându-i:

– Vino cu mine, frate, să te schimbi de îmbrăcăminte.

Şi au mers împreună la magazie, unde Daniel al nostru l-a ajutat pe străin să-şi scoată straiele ude, îl masă pe spate cu un prosop, să-i pună sângele în mişcare, şi-i oferi lenjerie curată, pantaloni şi o haină călduroasă. Apoi, îl conduse la chilia sa, spunându-i:

– Să stai aici liniştit până ce mă întorc, că după terminarea slujbei vom merge la masă să sorbim o ciorbă fierbinte să ne mai încălzim oleacă.

– Bine, părinte. Vă mulţumesc! Voi rămâne aici să-mi revin, că de două zile rătăcesc prin coclaurile acestea, adăpostindu-mă pe sub stânci şi prin crăpături şi tare mi-e teamă să nu contractez vreo răceală la plămâni.

Şi Daniel îl consolă, zicând:

– Nu, nu te vei îmbolnăvi, căci ai fost adus aici la noi de Sfântul şi Marele Prooroc Ilie, al cărui nume îl porţi, frate Breţcule!

La auzul acestora, oaspetele tresări şi cu multă sfială, întrebă:

– Cum şi de unde-mi ştiţi numele şi prenumele, părinte, că de când sunt n-am călcat pragul mănăstirii acesteia!

– Chiar nu mă cunoşti? întrebă paracliserul.

Acum, străinul, care nu era altul decât fostul sergent de Poliţie, Breţcu Ilie, căută cu atenţie la faţa lui Daniel şi-l recunoscu şi pe dată sări, strângându-l în braţe şi zicând printre suspinuri de plâns:

– Frate Vişteanu! Frate Marine! Chiar de vei fi trecut printr-un complicat proces de schimbare, te rog, totuşi, nu mă lăsa şi ajută-mă!

– Bineînţeles că te voi ajuta cu tot ce-mi va fi în putinţă, dar să ştii că numele meu este Daniel, Daniel Călinescu. Numele de Vişteanu Marin a fost nume ocazional, de care m-am folosit în perioada sumbră şi precară de atunci. Şi acum te rog să rămâi aici, să te odihneşti, că eu sunt aşteptat la biserică, îi mai grăi paracliserul nostru.

– Merg şi eu cu tine, frate Daniele, adică... iartă-mă, părinte Daniel! zise jenat oaspetele Breţcu.

Şi apoi gazda îl întâmpină, zicându-i:

– Poţi să-mi spui „frate Daniel”, pentru că încă nu sunt călugărit.

Spovedania lui Ilie

Şi au mers împreună în Sfântul Locaş şi după terminarea slujbei, Daniel, îl prezentă pe Breţcu superiorului său, care, după ce-l măsură din priviri, îl întrebă:

– Cum ai ajuns aici pe o vreme ca asta, frate Ilie, tocmai când ar fi trebuit să-ţi sărbătoreşti ziua numelui în sânul familiei?

– D-apăi, taică părinte, răspunse Breţcu, am doisprezece ani împliniţi de când sunt prin munţii aceştia, dar de dumneavoastră încă n-am ştiut. V-am nimerit şi eu, cum a nimerit orbul Brăila. Şi de nu era vremea asta ploioasă, cine ştie pe unde-mi rătăceau paşii! Şi iaca, dumneavoastră v-o spun, v-o spun că sunteţi preot şi de preot se zice că nu trebuie să ascunzi ceva: D-apăi, eu, taică, părinte, am fost în Poliţie până-n '46 şi după aceea m-am transferat, neoficial, cu serviciul în Armata Albă, Armata de Rezistenţă.

– Şi acum te-au lăsat la vatră? întrebă bătrânul.

Şi cel întrebat continuă a se spovedi:

– Nu m-au lăsat ei la vatră, ci eu am fugit din rândurile lor, că nu mai „ţine”. S-a strâns chinga. N-a mai rămas decât generalul şi cu câţiva. Şi cred că în curând se va stinge această mişcare. E drept că se lupta numai pentru dreptate, dar, ce să faci? Asta-i situaţia.

– Şi ce-ai avea în gând să faci de aici încolo, frate Ilie?

– Drept să vă spun, taică părinte, nu ştiu. E drept că n-am nici un căpătâi pe lumea asta. Până-n '46, pe când mă aflam în Poliţie, eram căsătorit. N-am stat împreună decât doi ani de zile şi soţia m-a supărat cu două probleme grave: Una a fost că n-a vrut să aibă copii şi a doua că mi-a fost infidelă. Încă de atunci, dumneaei a înaintat acţiunea de divorţ şi ce-o fi făcut, nu ştiu, că eu m-am retras, precum vă spusei, aici, în Masivul Munţilor Făgăraşului.

– Cunoşti vreo îndeletnicire, vreo meserie, ceva?

– D-apăi, taică părinte, în ăşti doisprezece ani am învăţat de toate. Numai când nu vrea omul să înveţe, atunci nu învaţă. Şi, asta e!

– Dacă-ţi pace viaţa liniştită şi ai un dram de credinţă în Dumnezeu, poţi rămâne la noi. Ai acte personale?

– Am, taică părinte, dar vezi matale, îmi place să am un spaţiu larg de acţiune.

– Asta, n-ar avea importanţă, că te-ai obişnui şi cu un perimetru mai restrâns. Şi-apoi, de la poarta principală şi până-n fundul zăvoiului va fi destulă lărgime, numai dragoste spre chemarea aceasta să ai. Dar, să lăsăm astea deocamdată. Dumneata te mai gândeşti şi de vrei să vii, aici ne găseşti. Acum hai să mergem cu toţii la masă şi după aceea fratele nostru Daniel te va odihni la chilioara sa şi va avea grijă să-ţi usuce hainele.

* * *

Convorbirea dintre cei doi prieteni

După prânzul mare, cei doi prieteni, Ilie şi Daniel, stau de vorbă în adăpostul chiliei, că afară încă continua să cadă ploaia. Printre altele, Ilie zise:

– Ce-o fi cu atâta potop de ploaie, măi frate Daniel, nu cumva Dumnezeu o să ne piardă prin înecare de ape?

Şi Daniel, răspunse:

– Să nu ne îngrijim noi de asta şi să nu cârtim împotriva Proniei cereşti, frate dragă, că Însuşi Tatăl Atotcreatorul a spus că nu va mai îneca pământul cu apă şi prin îndelunga Lui răbdare va aştepta întoarcerea lumii la Adevărul Său Dumnezeiesc. Dar, de, din păcate, precum se vede, lumea merge din rătăcire în rătăcire şi, după cum stă scris, Dumnezeu va aplica dreptatea şi-i va îneca cu potop de foc pe toţi cei rătăciţi de Adevăr şi nu va fi chip de scăpare pentru nimeni din cei ce n-au ascultat de Sfânta Biserică a Fiului Său. Aşa că, frate Ilie, să ne înfrânăm limba de la orice vorbă deşartă şi să ne rugăm neîncetat pentru iertarea noastră, că de rest poartă El grijă, doar toţi suntem lucrul mâinilor Lui.

– Precum văd, prietene şi frate dragă, mai zise Ilie, ai prins cheag aici, înseamnă că ai vechime în mănăstire, că-mi vorbeşti ca la carte. Mi-ar face plăcere să fim împreună, că însuşi părintele stareţ mi-a făcut propunerea să rămân aici, dar de, nu ştiu de mă voi putea adapta principiilor călugăreşti. Aici, de la toate eşti ţinut în frâu, în timp ce eu sunt înnebunit după libertate. Libertatea aia fără margini. Şi, asta e!

La acestea, Daniel, care de altfel este o fire tăcută şi nu vorbeşte decât atunci când e silit de împrejurare, veni în întâmpinarea prietenului său cu următorul răspuns:

– Frăţioare dragă, nu voi încerca prin cuvinte să te conving de contrariu, ci numai atât te-aş ruga: să rămâi aici câteva săptămâni de zile şi-atunci vei vedea cu ochii şi vei pricepe cu mintea, că mai mare, mai frumoasă şi mai desăvârşită libertate ca a-I sluji Domnului Hristos, nu poate fi alta. Eu sunt neînvăţat, de aceea aş dori ca mersul lucrurilor de aici să-ţi vorbească în locul meu.

– Fie cum zici tu, frate Daniel. Dar, să ştii că nu rămân că aş râvni la starea de aici, la viaţa de aici din mănăstirea aceasta, dar, e un „ceva" la mijloc şi „ceva-ul" acesta vreau să-l descos şi să-l cunosc în profunzime. Nu cumva să aparţină vreunei puteri suprafireşti şi eu, din îndărătnicie, s-o tratez cu indiferenţă!? Uite, mai zise el, în timp ce se ridică de pe patul de scânduri şi, înfigându-şi mâna, scoase din buzunarul hainei lui, ce era pusă într-un cui din perete pentru uscare, o hârtiuţă. Era biletul scris de Daniel în noaptea aceea când, cu doisprezece ani în urmă, poliţistul Breţcu a vrut să-l aresteze, şi continuă: Iată, aici e scrisul dumitale şi ai zis aşa: „Amice, nu vreau să-ţi fac nici-un rău, că aş putea să te dezarmez şi să te las în pielea goală. Dar, totuşi, mi-e milă de tine. Am citit în ochii tăi că ai un suflet bun. Sper ca în viitor să ne cunoaştem reciproc şi să legăm o bună prietenie. Eu, de altfel, nu ştiu cine sunt. Am nişte acte personale, dar cred că nu sunt ale mele, pentru că le-am găsit în buzunarul paltonului pe care-l

port. Să nu mă uiți, prietene, că nici eu n-am să te uit. La revedere!”.

Ei bine, dragul meu, zise el în continuare, cred că acum ar fi momentul să mă lămurești. Spune-mi, dar, cum ai făcut de mai lăsat înțepenit de stâlpul acela? De unde ai știut că vom deveni prieteni? De unde și până unde întâlnirea noastră în Drumul Național Sibiu-Făgăraș la punctul de curbură de la Cârța, după care ne-ai oferit douăsprezece pistoale automate? Și-n cele din urmă, dacă ai putea să-mi spui, cine m-a adus aici pe o vreme ca asta să te reîntâlnesc pe tine, frate dragă, și tocmai astăzi, când eu habar n-am avut că este ziua numelui meu? Spune-mi, te rog. Lămurește-mă!

După ce a ascultat cu atenție și răbdare expunerea aceasta, Daniel a slobozit un oftat adânc și, ca fiind de unul singur, silabisi câteva cuvinte din Psalmul 50 al lui David proorocul: *„Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta și după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea și de păcatul meu mă curățește. Că fărădelegea mea eu o cunosc, și păcatul meu este pururea înaintea mea...”*. Și..., parcă revenit de pe altă lume, grăi către prietenul său:

– Dragul meu și frate Ilie, ți-am spus că sunt un nepriceput. Nu știu ce să-ți răspund. În vremea aceea eu am fost ca o unealtă la îndemâna unei forțe nevăzute. Pur și simplu am fost o victimă a întunericului, tăvălită în noroiul fărădelegilor și din care Dumnezeul milostivirilor m-a scos cu putere, m-a curățit și m-a luminat. Dar, mulțimea păcatelor mele au rămas ca niște cicatrice pe sufletul meu, să-mi amintească

neîncetat că o vreme am fost vrăjmaș lui Dumnezeu și să-L rog să-mi dea darul lacrimilor pocăinței. Și de aceea zic: Rămâi aici la schitul nostru și vei afla răspuns luminat la toate întrebările tale.

Atitudinea noului venit

Și așa a făcut fostul polițist Ilie Brețcu; a rămas la schitul acesta, îndeletnicindu-se cu de toate, că multe mai trebuie la o gospodărie! Mai întâi s-a apucat să repare toate dispozitivele ce țin de breasla lăcătușeriei, că, pe cât se pare, această ocupație îi vine dumnealui mai la îndemână. Într-una din acele zile în care n-a plouat, a rezidit un perete la o poiată, care se surpase din cauza ploilor abundente. În altă zi s-a ocupat cu repararea pavajului cu lespezi de piatră. Și-apoi, ce să mai zicem, în grădina de legume numai când nu vrei nu ai ce face, așa că, brațe de muncă să fie, că de lucru se găsește berechet. Bătrânul stareț, pare a fi mulțumit de el, că este îndemânatic la orice și nicidecum nu pregetă. Dar, de..., asta e deocamdată. Vom vedea pe parcursul timpului dacă Ilie al nostru se va ține de cuvânt.

Odată cu venirea lui întâi august, conform rânduielilor creștinești, s-a început Postul Sântămăriei. Aici, precum știm, în posturi nu se mănâncă decât legume și fructe. Noul discipol, adică Ilie Brețcu, are impresia că e pus la încercare și cugetă în sine: „Domnule, domnule, acolo-n Regatul Haiducilor masa ne era încărcată cu bogăție de vânat și cu tot felul de bunătăți. Bunătăți mai puțin cumpărate și mai mult

furate, dar aici, auzi dumneata, nici salata, care este cel mai neînsemnat aliment în ierarhia hranei, n-a văzut untdelemnul!".

– Cât timp ne ține pedepsiți cu regimul acesta fără proteine? a întrebat dumnealui pe prietenul său Daniel.

Și acesta, zâmbind, îi răspunse, zicând:

– Când oamenii mâncau numai fructe și iarbă, trăiau nouă sute de ani și mai bine și nu se pomenea de boli și suferințe, vorbeau cu Dumnezeu față către față și toate animalele pământului erau blânde ca mieluşeii și se gudurau la picioarele omului. Și acum, frate Ilie, noi, cei de astăzi, ne plictisim și nu ne putem ține câteva zile să nu mâncăm de dulce?! De aceea s-au întors toate cu susul în jos. Să nu ne mai mirăm de ce sunt atâtea suferințe în lumea de astăzi. Înțeleg că-ți vine greu, pentru că ai fugit de la halca de friptură de urs și-ai venit aici la mămăligă cu ceapă, la cartofi și la fasole, dar, precum am mai spus, cu timpul vei înțelege că aceasta este calea cea mai curată și mai sigură ce ne apropie de Dumnezeu. Să ne fie pildă pentru totdeauna cuvântul Sfintei Scripturi, care zice că primii oameni, Adam și Eva, dacă n-au respectat postul dat lor de către Tatăl Creator, au fost alungați din locul fericirii și trimiși la viața de necaz.

De aceea, Biserica noastră, cu sfintele sale rânduieli stabilite prin canoane ale Sfinților Părinți purtători de Dumnezeu și insuflați de Duhul Sfânt, dorește cu orice preț să ne regenereze și să ne facă iarăși cetățeni ai Raiului. Deci, să ne bucurăm și iarăși să ne bucurăm, că am intrat în zilele de post și

de curățire, ce ne apropie de sfințenie, de Ierusalimul cel de Sus.

Și, asta e, frate Ilie. Nu se poate urca drumul spre Edenul ceresc fiind îmbuibați, căci nu e destul să credem că există Dumnezeu, ci trebuie să-L și iubim cu toată ființa noastră și să ne luptăm pe cât ne stă în putință să mergem la El bine pregătiți. Calea spre Dumnezeu este presărată cu spinii necazurilor și a renunțării de bunăvoie la orice fel de desfătare lumească. Nu este posibil să primim plată fără să lucrăm și nici încununare fără să luptăm. De nu ne ajută forțele proprii să ajungem la scopul final, vine El la noi și ne întinde mâna-I salvatoare. De vrem să ne mântuim, trebuie să ne ostenim. Nici o minte sănătoasă nu poate judeca altfel. Greșit au înțeles unii că este destul să crezi, că te-ai și mântuit. Bieții de ei s-au și culcat pe urechea aceea. Cuvântul Sfintei Scripturi spune clar și răspicat: *„Credința fără fapte este moartă, căci și dracii cred și se-nfioară"*, dar ei nu se mântuiesc pentru că nu au faptele credinței. *„Arată-mi faptele credinței tale* – zice Domnul Iisus –, *ca să-ți pot zice: Bine, slugă vrednică și credincioasă, intră întru bucuria Domnului tău!"*.

Și cu asta, dragă și iubite frate Ilie, cred că am putut da un răspuns întrebărilor tale. Rămâne, totuși, ca, trăind aici, prin propria-ți experiență să te lămurești pe deplin de toate cele. Să cerem, dar, de la Bunul Dumnezeu să ne înmulțească darul credinței, căci având credință, nu vor mai exista întrebări. De vreme ce credem, avem marea explicație. Și acum, Dumnezeu cu mila Lui să fie cu noi!

– Bine, bine, Daniele frate, reluă Ilie, totuşi, nu sunt lămurit: Se zice că, din nemărginita Lui dragoste, Dumnezeu l-a creat pe om să se bucure de toate bunătăţile pământului şi să fie fericit în preajma Creatorului său. Pentru ce, dar, acum Dumnezeu pretinde omului să rabde de multe şi de toate şi l-a lăsat ca pe un orfan în suferinţă? S-a dus departe şi drumul până la El, precum ai spus, este aproape inaccesibil pentru bietul om. De ce toate astea?

– Întrebarea ta este firească, dar e mai mult copilărească. De altfel, răspunsul este dat în cuvintele de mai sus, dar, să mai insistăm asupra acestei probleme. Precum se ştie, oglinda iubirii lui Dumnezeu este omul. Omul liber. Şi omul a fost lăsat liber să facă ce vrea: Să stea lângă Tatăl său, sau să se ducă unde voieşte, bine ştiind că, stând lângă Părintele său, este fericit, iar depărtându-se, se nefericeşte. Aici a intervenit ispita – păcatul amăgitor. Păcatul este nespus de periculos, căci se arată a fi *„frumos la vedere şi bun la mâncare"*. Şi bietul om, înzestrat cu deplină libertate, din comoditate s-a lăsat atras de ispită şi astfel singur s-a depărtat de Tatăl său şi s-a dus de bunăvoie şi nesilit de nimeni la viaţa de necaz. Şi dacă Dumnezeu nu l-ar mai iubi pe om, l-ar lăsa aşa de capul lui şi să sufere în veci. Dar, din marea Lui milostivire, din marea Lui dragoste, mai pune mâna pe nuia şi-l arde pe spinare, ca să se îndrepte. Adică, mai trimite asupra lui şi suferinţe, căci numai prin suferinţă se înţelepţeşte omul. Şi-apoi, o mai corectă pedagogie ca asta nici că se poate. Dacă nu mă înşel chiar înţeleptul Solomon a zis: *„Tatăl care-şi iubeşte fiul, îl loveşte cu nuiaua"*. Se înţelege că nu

de fiul cel ascultător este vorba, ci de cel neascultător. Oricum, noi toţi am devenit neascultători, pentru că: Printr-un om a intrat păcatul în lume şi plata păcatului fiind moartea, moartea s-a răsfrânt asupra tuturor oamenilor, pentru că toţi au păcătuit.

Iată de ce sunt atâtea necazuri în lume şi pentru care trebuie să îndurăm cu resemnare, căci le merităm, pentru că toţi am păcătuit.

Ne rămâne, dar, frate Ilie, să aruncăm de la noi povara păcatelor, că drumeţul călătoreşte mult mai uşor fără povară. Să ne apropiem, deci, de viaţa îngerească, pentru ca Bunul Dumnezeu să ne ierte de tot ce am greşit. Începând chiar din momentul acesta, prietene dragă şi frate Ilie, să renunţăm la toate plăcerile păcătoase şi la îmbuibarea pântecelui, căci pântecele îmbuibat devine greu şi trage-n jos. Ori, Dumnezeu este în sus. Lăcomia, frate dragă, calcă-n picioare sănătatea trupului şi a sufletului. Aşa că, să îmbrăţişăm postul cu toată fervoarea, căci postul este de prim ordin în rânduiala vieţii creştineşti. Postul a fost instituit de Tatăl Ceresc şi dat omului încă de la începutul începuturilor. Postul este frâul păcatului, mama curăţiei şi a păcii. Postul trebuie să fie lege de căpătâi în chivernisirea vieţii noastre.

Fiecare trebuie să avem o conduită înţeleaptă în faptă şi în cuvânt, să ne impunem legi care să ne menţină mintea şi sufletul mereu spre cer. Altfel, ne distrugem. Orice ţară, orice stat îşi are legile sale, că de nu le-ar avea, n-ar putea exista ca stat, s-ar nimici de la sine.

Ar fi multe de spus pe această temă, frate Ilie, dar consider că am vorbit destul. Rămâne pentru

fiecare dintre noi să ne alegem calea. Să-L rugăm, dar, pe Bunul Dumnezeu să ne învrednicească de trezvia și luminarea minții, să-L putem cunoaște, înțelege și primi întru inima noastră.

– Măi, frate Daniel, te știam cam sărac la vorbire și foarte bogat în fapte de matrapazlâcuri. Și acum, iată, ești de nerecunoscut! Te văd procopsit la minte, dovadă că schitul acesta este o adevărată universitate în care ai reușit a te cultiva și a-ți îmbogăți mintea cu un noian de sfaturi. Pentru asta și alte câteva criterii s-ar putea să rămân în viața de mănăstire. Nu promit solemn, să nu mă fac de rușine. Văd, într-adevăr, că aici te înțelepțește și ce-i drept, aș dori așa ceva. Pe de altă parte, nici nu aș avea unde să mă duc. Am fugit din lagărul ălora, că Mișcarea de Rezistență abia își mai trage sufletul, familie nu am, cămin nu am, avere îmi lipsește..., vorba lui Creangă: „Sărac ca anul acesta și ca cel ce a trecut și ca de când sunt, n-am fost niciodată!". Și, asta e! Dar, să văd. Sper, totuși, să mă pot adapta acestui mediu, că m-aș bucura să fim împreună. Aici e liniște, activitate pașnică, nu te paște nici un pericol, nu te amenință nimeni cu vreo pedeapsă..., așa că, dacă vrei, frate dragă, pune o vorbă bună să fiu primit aici așa sărac cum sunt.

Daniel, cu multă bucurie, îi răspunse, zicând:

– Am știut eu că ai un suflet bun. Este foarte bine să vezi lucrurile în culori mai rozalii, adică așa cum sunt ele într-adevăr. Numai omul zavistnic din fire vede totul în negru înaintea ochilor săi. Cât privește dorința ta de a intra în viața de mănăstire, sunt sigur că părintele stareț se va bucura să audă așa

ceva. Dar, spune-mi, te rog, grăi în continuare Daniel, cum te simți în chilioara ta?

– Incomparabil cu grota de-acolo a haiducilor. Și, frate Daniel, te-aș ruga, dacă vrei, să mă ajuți să-mi renovez căsuța, căci necesită unele mici reparații.

– Cu toată dragostea, se oferi Daniel. Dar, mai întâi să cerem binecuvântarea părintelui stareț, căci așa se cuvine după normele consfințite pentru viața monahală.

– Fă cum știi, numai să fie bine, încuviință Ilie.

Îndărătnicia lui Brețcu

La numai câteva zile de la această întrevedere avută cu Daniel, Ilie se întâlnește fața-n față cu avva starețul și-i ceru binecuvântare. Bătrânul, de cum îl văzu, întrebă:

– Cum te simți aici la noi, frate Ilie?

– Foarte bine, preacuvioase părinte, răspunse el. Foarte bine din toate punctele de vedere cu excepția mâncării. Știți? Acolo la haiduci nu totdeauna aveam pâine, dar carnea nu ne lipsea. Sper, totuși, să mă obișnuiesc cu regimul de aici, că-n definitiv mai sănătoase sunt pentru om vitaminele decât proteinele. Dar, după părerea mea, n-ar strica, măcar din când în când, să avem la masă câte-o porție de fripturică de fazan sau de purceluș mistreț din cei neînțărcați, că doar nu stăm degeaba!

– Frate Ilie, grăi bătrânul cu blândețe, aici nu suntem să ne dăm fiecare părerea. În viața monahală, buna chivernisire cere supunere, supunere din dragoste,

iar buna rânduială a acestui Sfânt Locaş a fost stabilită de ctitorii şi înaintaşii noştri şi nu ni se cade nouă a modifica ceva. Eu înţeleg, că venind din mediul acela şi intrând deodată în viaţa de abstinenţă, îţi vine greu, dar precum spuseşi, o să te obişnuieşti. Şi nu numai atât, dar vei vedea că e mult mai bine să te hrăneşti cu legume şi fructe. Şi apoi, să luăm seama în lumea de astăzi la cei ce se înfruptă cu cărnuri: sunt mai hidoşi, mai răi şi inabordabili, iar cei vegetarieni sunt mai frumoşi la înfăţişare, mai buni la suflet, mai blânzi, mai smeriţi, mai credincioşi lui Dumnezeu, mai sănătoşi la minte şi la trup şi binecuvântaţi de Dumnezeu cu o longevitate considerabilă. Şi încă un lucru, şi-i cel mai important: Porcul, dacă mănâncă tot ce-i dă de gură, este greu şi râmă în pământ, iar pasările cerului, hrănindu-se cu seminţe, sunt uşoare şi plutesc în aer. Acelaşi lucru e şi cu omul. Omul îmbuibat cu carne este greu la trup şi la minte şi nu gândeşte decât la cele pământeşti. Iar omul vegetarian este mai uşor, mai luminat şi oricând este gata să zboare către ceruri. Omul luminat la minte îşi caută stăpân şi cu înţelepciunea sa şi-l face tată. Iar cel neînţelept face propuneri de schimbare a rostului, vrând să participe la cârmuire fără să aibă chemare către aşa ceva. Ori, aceasta, nu se poate; doi cârmaci răstoarnă barca.

Şi acum, hai să lăsăm astea şi să vedem ce e de făcut, că am verificat actul dumitale de identitate şi mi-am dat seama că i s-a expirat termenul de valabilitate cam de mulţi ani şi va trebui să mergi negreşit la organul care l-a emis pentru a-ţi da altul nou.

– Vai, părinte stareţ, îmi va fi nespus de greu! Ce le-aş putea spune când mă vor întreba: „De ce nu l-aţi preschimbat la timp? Care-ţi este domiciliul stabil? Unde ai fost în ultimii doisprezece ani, adică de la restructurarea Poliţiei şi până-n ziua de astăzi? Asta ar însemna să mă predau de bunăvoie în mâna lor! Nu mi-e destul că stau aici furişat şi cu frica-n sân din pricina ălora de pe partea cealaltă?!

– Tocmai de aceea nu putem să te ţinem fără documente-n regulă. Toţi care suntem aici avem acte care dovedesc identitatea fiecăruia şi suntem luaţi în evidenţa Organelor de ordine ale Statului. Şi..., asta e! încheie bătrânul, sperând că omul acesta, care este poposit aici ca cioara pe gard, până-n cele din urmă a înţeles şi ca atare o să se supună celor legale.

Însă, Ilie nu se lăsă convins şi, cu îndărătnicie, mai zise:

– Dar pe Daniel, care a fost în aceeaşi situaţie ca mine, cum aţi putut să-l primiţi fără acte personale? Ce, el este mai moţat ca mine?

– Nu mă surprinde felul dumitale de a vorbi, îl întâmpină avva îngăduitor, dar, este mai înţelept a tăcea, decât a judeca în grabă, pentru că o judecată pripită, de multe ori iese greşită. Fratele Daniel s-a prezentat cu toate actele necesare. Altfel n-ar fi fost primit aici la schit.

– Dar cum a făcut rost de acte, că însuşi el a spus că cele ce le avea nu erau ale lui. Şi-apoi, l-aţi întrebat cu ce putere lucra el când jefuia în plină stradă pe oamenii nevinovaţi?

Apoi, stareţul, să pună capăt vorbăriei, glăsui cu hotărâre:

– Frate Ilie, frate Brețcule, mergi cam departe și nu știu pe cine vrei să judeci: pe mine sau pe Daniel? Nu se cade nouă a judeca pe cineva. Să nu ne pomenim că ne-am transformat în uzurpatorii lui Dumnezeu, Care singur este în drept a judeca toate. Fratele Daniel a venit aici la schitul nostru după un timp de pregătire sufletească; a venit cu acte în regulă, curățit cu sufletul, cu mintea luminată și smerit cu firea. Mergi, dară, sănătos și fă precum ți-am spus.

– Bine, preacuvioase părinte, sări iarăși Brețcu. Voi încerca să mă lupt cu ei, cum s-ar lupta țânțarul cu armăsarul, dar să știți că până la Ocnele Mari e drum, nu glumă. Așa că, dați-mi niște gologani de buzunar să am pentru tren și ce mai mi-o trebui.

– Vii mâine dimineață pregătit de drum și-ți vom da bani de călătorie și să-ți mai cumperi câte ceva de-ale gurii.

În căutarea actelor personale

La câteva zile de la aceasta, Brețcu se plimba pe străzile orașului său de baștină, unde, între timp, multe s-au cam schimbat. Prin fața Organului de Ordine, dumnealui se tot mișca în sus și-n jos, făcând potecă bătută, și nu avea curaj să intre. „Ce să fac, Doamne? se întreba el. Aștia o să mă-nhațe și o să-mi tragă o mamă de bătaie și n-o să mă slăbească până ce nu voi spune și țâța ce am supt-o. Aha! făcu el deodată, ca ieșit dintr-o grea încurcătură. Am să procedez și eu cum a procedat și prietenul meu, Daniel. Așa că, mă voi duce la un preot, îi voi spune lui toată

tărășenia, și-l voi ruga să mă ajute măcar cu un sfat, dacă nu cu altceva, că doar nu dau cu toporul".

Zis și făcut. Bunăoară, mai întâi merse la biserica cea mai apropiată de Poliție, unde întâlni pe unul dintre preoții slujitori.

– Binecuvântați, preacucernice părinte, zise el ceremonios. Dacă nu vă e cu supărare, aș avea o chestiune de vorbit cu sfinția voastră!

– De care parohie aparții dumneata? îl întâmpină preotul.

– Sunt de fel din acest oraș, dar, deocamdată nu țin de nici-o parohie și am venit cu rugămintea să mă ajutați într-o problemă, cum veți găsi de cuviință.

Și Ilie istorisi preotului toate fazele vieții sale, de când era în serviciul Poliției, și, rămânând fără leafă, a fost izgonit de nevastă. Apoi cum a nimerit în gruparea de rezistență din Munții Făgărașului și-n cele din urmă cum a nimerit, din întâmplare, la un schit de călugări de prin părțile acelea și cum superiorul de acolo îi cere actele personale...

– Și, cam astea au fost cu mine, preacucernice părinte, zise el în încheiere. Și vă dați seama ce s-ar întâmpla de le-aș spune ălora de la Poliție că am făcut parte din Armata Albă? Vai de mine, Doamne! Și d-aia am venit aici, că sfinția voastră, ca preot, nu mă puteți da pe mâna necazului și mi-ați putea da un sfat bun să pot obține un nou buletin de identitate.

În urmă la toate acestea, preotul zise fără prea mari speranțe:

– Ce să vă spun eu, domnule dragă, că toată lumea știe cum polițiștii ăștia de acum nu prea ne înghit pe noi, preoții. Dar, hai, totuși, să încercăm, că

o încercare, moarte n-are. Uite ce facem: Acolo, vis-à-vis, locuieşte un ofiţer de poliţie, pe care-l cunosc de când eram copii, că jucam fotbal pe maidan. Ne avem bine; de altfel, ne salutăm reciproc cu zâmbetul pe faţă, mă primeşte cu botezul, nu-mi închide uşa cum fac alţii. Ba, chiar cucoana dumnealui, în fiecare post, mă cheamă să le fac sfeştanie şi d-aia zic: Hai să încercăm cu omul ăsta, că, vorb-aia: „Nu ştii de unde sare iepurele". Iată, eu, mai întâi, îi dau un telefon să văd dacă-i acasă la ora asta, şi de este acasă, o să-l rog să-mi facă o vizită, că, nu-ţi spusei, noi ne-am mai întâlnit când şi când în anumite împrejurări... De vom reuşi să-l aducem aici, o să-l iau eu cu binişorul şi să-i spun aşa mai pe departe despre ce este vorba, dar acolo unde va trebui să-i spunem unde-ai fost în anii din urmă, o să te las pe dumneata să dai explicaţii.

– Bine, părinte. Am speranţa că n-o să cad ca musca-n lapte, că atâta mi-ar trebui. După ce că mă cheamă Ali Hap, să mă pomenesc şi cu bube-n cap?

Discuţie cu ofiţerul de Poliţie

Dragii mei, chiar că Ilie al nostru avu parte, vorba ăluia: „La barza chioară îi face Dumnezeu cuib", că preotul, despre care ne este cuvântul aici, a telefonat la domiciliul ofiţerului. Acesta s-a nimerit să fie acasă, a primit invitaţia şi iată-i de-acum pe tustrei în jurul unei mese ovale din salonul de primire de la parohie.

– Stimate domnule Daganovici, zice preotul, adresându-se ofiţerului de poliţie. Iată pentru ce te-am

deranjat. Aş avea rugămintea să ajutăm pe omul acesta, căruia împrejurările vieţii i-au fost cam vitrege. A lucrat în poliţia veche, nevasta l-a oropsit şi acum s-a pomenit bietul om că este fără căpătâi şi că actul său de identitate nu mai are valabilitate. S-ar putea să i se elibereze altul nou?

– S-ar putea, de ce să nu se poată? Dar, ia să vedem pe cel vechi, continuă ofiţerul, adresându-se către Breţcu.

Acesta îi înmână actul în cauză, poliţaiul îl cercetă şi zise, reluând discuţia:

– Mda. S-a expirat termenul cam de mult. De ce n-ai venit la timp pentru preschimbare, omule? Şi unde-ai lucrat în toată vremea asta?

– Domnule locotenent major, răspunse Ilie. Văzându-mă lovit aşa de soartă, cum s-ar mai putea spune, mi-am luat lumea-n cap şi am muncit când în Balastiera de la Lotru, când pe fronton de munte la amenajarea Drumului Naţional, când pe calea ferată, şi numai ca zilier, şi tot aşa până când mă pomenii cu buletinul de identitate că nu mai are valabilitate.

– Bine, zise ofiţerul cu ton îngăduitor. Vii mâine la sediul Poliţiei, dai o declaraţie în scris, îţi faci două fotografii tip buletin, vei plăti o amendă de o sută cincizeci de lei pentru o întârziere de atâta timp, şi-n câteva zile ţi se va elibera un nou buletin de identitate.

– Vai, domnule locotenent major, va trebui să plătesc o amendă aşa de mare? se văicări Ilie al nostru.

– Să zici mersi, că pentru o neglijenţă ca asta ar trebui să stai la arest vreo treizeci de zile. Dar, pentru părintele care m-a rugat să te ajut, vei scăpa doar cu

amenda, cel puțin așa cred eu, dar să vedem ce va hotărî comandantul cel mare.

Bucuros că totul se pare a se rezolva onorabil, bietul de el grăi cu recunoștință:

– Vă mulțumesc foarte mult, domnule locotenent major. N-am să vă uit toată viața!

Preotul, la rându-i, plin de bucurie că a putut pune o vorbă bună în această chestiune, de unde, de neunde, scoate trei pahare și un pocal mare cu zeamă de struguri, ca să-și parfumeze gura și să cinstească buna înțelegere dintre dumnealor.

Și așa s-a încheiat recepția din salonul de primire al Parohiei de centru din orășelul nostru.

Păreri despre Ilie Brețcu

În vremea asta la Schitul Cornetu toate treburile merg bine, numai că, părintele stareț, în urma discuției avută cu Ilie, și-a cam schimbat părerea despre el. Atunci când a venit aici, părea a fi mai matur în vorbire, dar acum „și-a dat arama pe față”, are duh de pâră și ranchiună, vorbește mult și refractar, nu știe ce este aceea smerenie și parcă nici n-ar fi auzit de dragostea frățească. Dar se știe că omul care nu gândește la ceea ce vorbește, totdeauna pătimește. Noi, însă, nu-i dorim așa ceva, ci, dimpotrivă. Să zicem că de va voi să se stabilească aici, cu timpul se va cizela, că nu pare a fi peste măsură de îndărătnic. Și-apoi, nimeni nu s-a născut învățat. Dar, oricum, la vârsta lui ar fi trebuit să fie mai respectuos față de superiorul acestui așezământ.

În fine, vom trăi și vom vedea. Deocamdată, avva îl așteaptă, pentru că schitul nostru are nevoie de elemente tinere, cu brațe vânjoase și dornice de o viață cât mai aproape de Dumnezeu.

Cât privește atitudinea aceea de tutuială, bătrânul, cu experiența sa plină de răbdare și dragoste, va ști să aducă și pe domnul Ilie Brețcu la făgașul cel bun. Până una-alta, va întreba și pe fratele Daniel, ca unul care a lucrat împreună o serie bună de ani, despre purtările din trecut ale lui Ilie. Și nu stătu mult pe gânduri și-l chemă la sine pe omul nostru, zicându-i:

– Ascultă, fiule, aș vrea, așa fugitiv, să schimbăm câteva impresii despre fratele Ilie, pentru că în ultima zi a cam dat de înțeles a nu fi statornic și că mare nădejde în el nu poți avea. Deci, dumneata, care ai fost laolaltă cu el, ce-ai putea să-mi spui despre dânsul?

Și Daniel răspunse cu o oarecare alternanță-n gas:

– Preacuvioase părinte, din punct de vedere duhovnicesc nu știu prea multe despre el, că acolo-n formația aceea, nu se vorbea despre cele de Sus, ci numai despre cele de jos. Într-un cuvânt, viața de acolo pendula între două extreme: între desfătare și risc, adică între viață și moarte; și lozinca ce ne călăuzea era: „Libertate sau moarte eroică”. Fratele Ilie Brețcu s-a dovedit pe deplin a nu pune preț pe viața sa și se avânta în fapte periculoase de jefuire, fiind convins în același timp că săvârșește acte de bravură.

D-apăi, preacuvioase părinte stareț, eu însumi îl întreceam cu mult în acțiuni de genul acesta, și cu toate astea, din mila lui Dumnezeu, totuși m-ați primit. Oho, și încă să vă mai spun și p-aia, că pe mine, cei de acolo mă aveau ca nădejdea lor – nădejdea întregii

unități de Rezistență prin curajul nebunesc ce-l aveam. Abia mai târziu mi-am dat seama că, după adevăr, în fața lui Dumnezeu eram oceanul de păcate și prăpastia fărădelegilor. Și asta a fost destul ca milostivirea lui Dumnezeu să se reverse asupra mea și, scoțându-mă din mocirla păcatului, m-a adus, precum vedeți, la adăpostul Bisericii Sale Dreptmăritoare.

Așa nădăjduiesc și pentru fratele meu Ilie, care, de altfel, ar fi putut să se ducă în cele patru zări ale pământului, dar cred că tot din lucrarea lui Dumnezeu, printre tunete și fulgere, încărcat de apă ca o rufă nestoarsă, a nimerit aici.

Și acum, vă rog, să nu-mi fie cuvintele socotite ca pâră, preacuvioase părinte, că nu voiesc cu nici-un chip să grăiesc de rău pe fratele meu, dar pentru edificarea sfinției tale spun ceea ce am putut să văd în ființa lui în acea perioadă de timp.

Așadar, fratele Ilie pare a fi cam flecar la gură și fugar cu mintea, dar are totuși un suflet bun. Și d-aia zic și vă rog, pentru Numele lui Dumnezeu, primiți-l cu dragoste, că aici, sub părinteasca grijă a sfinției tale, fără doar și poate, încet, încet, se va preface într-un om de ispravă. Că de vă mai amintiți, însăși el și-a mărturisit dorința de a rămâne aici la mănăstire pentru totdeauna. Și-apoi, ce să mai zicem? Are unde să se ducă? Are vreun rost?

Și bătrânul, din multa sa dragoste și răbdare, răspunse, zicând:

– Eu, fiule, n-am spus că nu-l voi primi, că Însuși Domnul Hristos a zis: *„Pe cel ce vine la Mine, nu-l voi scoate afară!"*, dar, în privința persoanei fratelui Ilie am totuși o rezervă. Pe parcursul anilor

am mai avut cazuri similare cu tineri care promiteau câte-n lună și în stele și mare brânză n-au făcut, că, văzând rânduiala schitului nostru și viața de abstinență de aici, s-au dus pe unde au venit. Și de aceea zic, nu cumva același lucru să fie și cu domnul Ilie Brețcu, pentru care amândoi pledăm în favoarea sa. Iată trecută și „Sântămăria" și dumnealui încă n-a apărut. Iar mâine se împlinesc trei săptămâni de când a plecat pentru preschimbarea buletinului de identitate și după cum a spus că nu are familie, mă întreb: Unde, oare, o fi zăbovind atâta vreme?

Rugăciunea pentru prieten

După aceasta, Daniel s-a retras la chilia sa, avându-și inima și gândul numai la prietenul și fratele său Ilie. Ajuns în căsuța sa, fără zăbavă, își plecă genunchii și începu a se ruga mai întâi pentru sine, zicând: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul Dumnezeului Celui Preaînalt și Mântuitorul meu, nu ține seama de mulțimea păcatelor mele, ci din marea Ta milostivire, curățește-mă de toată mizeria fărădelegilor mele, căci, de cuget la înfricoșătoarea zi a Judecății, precum glăsuiește cântarea Bisericii Tale, mă înfricoșez, dar îndrăznind la mila milostivirii Tale, ca David strig Ție: *«Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila Ta!»*.

Stau gândind, Părinte Sfinte, și mă minunez: Cum ai putut să mă iubești atât de mult, tocmai când eu habar n-aveam de Tine și încă Îți eram un vrăjmaș înrăit?! Și acum, oare, mă mai iubești? Și de nu m-ai dat uitării, Mântuitorule Bun, îngăduie-mi să mă rog

Ţie şi pentru fratele meu Ilie, pe care, cu puterea Ta, scoate-l din orice strâmtorare s-ar afla şi adu-l aici, să fie mai aproape de staulul oilor Tale, că aiurea fiind, uşor se poate pierde ca o oaie capie rătăcită de turmă. Şi dacă iconomia Ta este să fie aici numai unul din noi doi, atunci ia-mă pe mine, iar pe el nu-l lăsa pe afară să plângă precum fecioarele cele neînţelepte.

Întârzierea fratelui meu, Doamne, mă face să cred că deja este căzut în vreo capcană, căci oamenii legii, aflând despre el că a fost în vechea Poliţie, o să-l supună unor constrângeri, şi de vor auzi că a făcut parte şi din Gruparea de Rezistenţă, apăi, temniţa-l aşteaptă. Şi eu, Doamne, ca un neputincios, neavând cum să-l ajut cu ceva, alerg la Tine şi mă rog pentru el să-l scoţi din toate nevoile şi să-i îndrumi paşii către această vatră isihastă, ca şi sufletul lui să afle odihna şi pacea binecuvântărilor Tale.

Am înţeles, Dumnezeule, că de Te iubeşte cineva şi voieşte a se lupta să facă voia Ta, este încercat cu suferinţe şi necazuri. Că numai zicând «Doamne, Doamne», nu se va putea intra în împărăţie, căci slava se poate obţine numai prin lupte şi jertfe. Dar, fratele meu Ilie, precum ştii, nu este pregătit pentru o astfel de luptă şi de aceea, teamă îmi este pentru el să nu cadă. Pentru aceasta, Te rog, ia-l în grija Ta şi cu nespusa Ta iubire de oameni, adu-l aici să se bucure şi părintele stareţ de întoarcerea lui şi inima mea să se veselească pentru câştigarea sufletului iubitului meu frate Ilie.

Pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale, ale Sfântului şi Înaintemergătorului şi Botezătorului Ioan şi ale Sfântului Marelui Prooroc Ilie, Doamne Iisuse

Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne şi ne mântuieşte pe noi toţi, acum şi pururea şi-n vecii vecilor! Amin".

Hramul

Şi acum, dragii mei, vă poftesc să mergem mai departe, să vedem cum au mai decurs treburile, şi mai cu seamă ne interesează ce s-a mai petrecut cu Daniel, omuleţul nostru. Bunăoară, dumnealui, având pe linie administrativ-gospodărească răspunderea de a întreţine în bună stare împrejmuirile şi dependinţele şi cu paracliseria la biserică, unde de altfel nu avea prea mare lucru de făcut, şi aşa fiind situaţia, printre picături îşi mai găsea câte-un moment prielnic în timpul Sfintelor Slujbe şi se refugia la strană, unde împreună cu ceilalţi părinţi cânta cu foc şi patos, ca o privighetoare.

D-apăi, a venit şi ziua de 29 august (din anul 1958), care, în acest an, s-a întâmplat să cadă într-o zi de vineri şi când se sărbătoreşte Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul – Hramul acestei Sfinte Mănăstiri. Şi, ca la orice hram, se adună lume multă de prin împrejurimi, căci slujba e mai înălţătoare şi atmosfera mai sărbătorească faţă de celelalte sărbători de rând.

Daniel nu mai pridideşte în sectorul său şi cu toate acestea, precum am mai spus, când şi când, se alătură părinţilor cântăreţi şi astfel cântările sfinte deveneau mai dulci, mai melodioase, încât păreau a merge la inima poporului.

După Sfânta Slujbă s-a servit o masă comună pentru toată lumea și la sfârșit fiecare a fost liber să meargă la casa lui.

Cam pe la ora trei și jumătate după-amiază, Daniel se afla stând pe un butuc în fața chiliei sale și citind Păstorul lui Herma când, deodată, vede apropiindu-se de el un grup de bărbați și femei. Mai toți erau tineri, numai câțiva păreau a fi cu puțin trecuți de anii tinereții, și când ajung lângă el, i se adresează, zicând:

– Să ne fie cu iertăciune, părinte, că te deranjăm, dar am fost atrași de frumoasa voce a dumitale, despre care, de altfel, am mai auzit cândva și acum, cu prilejul acesta al hramului, am venit și noi și ne-am convins că într-adevăr ai o voce și o sonoritate de xilofon, nu glumă! Iată, noi suntem în căutare de talente și credem că am găsit un talent de mare preț!

– Nu înțeleg ce vreți să spuneți? răspunse Daniel, privind la ei întrebător.

La care, unul dintre aceia ce părea a fi un fel de șef al lor, luă cuvântul și zise:

– Ce mai țaca-paca, părinte! Te urmărește fericirea și nimic altceva! Ai voce, ai volum, ai ureche muzicală... rămâne doar să ne urmezi, dacă vrei să ajungi un „star" al muzicii populare în țara asta. Ehe!...

– Vă rog să vorbiți mai explicit, interveni Daniel. Ce vreți de la mine?

– Părinte, reluă acela. Eu sunt Directorul Căminului Cultural din comuna Boișoara; cred că ați auzit că avem o formație corală și de dansuri populare renumită pe regiune. Am fost chemați și la Radio și acuma ne pregătim pentru un concurs pe județe. Trebuie să ne vină un instructor de a Râmnic în acest

scop. Și am vrea să te cooptăm în formația noastră ca solist vocal. Serios, părinte! Aveți prilejul să deveniți o vedetă. Ar fi păcat să ratați o așa ocazie!

– Să nu fie cu supărare, dar am impresia că vorbiți prea copilărește, se apără Daniel al nostru.

Și iarăși cetățeanul:

– Vorbesc cu toată seriozitatea, părinte.

– Bine, bine, dar nu vă gândiți că eu nu pot părăsi această instituție, pentru că am un vot dat să slujesc mica obște de bătrâni de aici?

– Lăsați, părinte, mai zise șeful. Știm noi că nu ești călugărit și-n situația asta oricând poți pleca unde voiești. Și-apoi, ce, dumneata n-ai auzit că mâine-poimâine se vor pune-n vânzare pe piață niște aparate speciale, numite televizoare, la care poți vedea și auzi pe cei ce cântă acolo la București? Și, ia gândește-te, să fii acolo „la înălțime" și toată lumea să te vadă la aparatul ăla... mamă! mamă! Așa că, nu mai sta pe gânduri, că o să-ți pară rău mai târziu.

La acestea, Daniel grăi cu tulburare:

– Dumneavoastră știți din al cărui îndemn ați venit aici și-mi adresați astfel de vorbe?

– Ce mai tura-vura, părinte! Toată Loviștea a auzit de dumneata. Uite, să te convingi că nu umblăm cu fofârlica. Dumnealui, și șeful luă de mână un tinerel din grupul lor și-l scoase-n față, va cânta pentru dumneata un cântec, compoziție proprie: „Cât este Vâlcea și Oltu, nu-i flăcău ca eu și tu". Și ca să vezi câte tinere talente avem, uite, dumneaei, Măriuța noastră, va interpreta special pentru dumneata cântecul: „Măi Marine, măi Marine / Vino diseară la mine / Că-i plecată a mea mămică / Și mi-e urât singurică".

În urma acestora, Daniel schiță un surâs amar și, dând din cap, grăi a lehamite:

– Dumneavoastră mă faceți să râd și să intru în păcat, dar gândesc cu frică și cu cutremur la marea milostivire a lui Dumnezeu, că rabdă atâtea neseriozități de-ale noastre. Și acum, ascultați și de la mine un cuvânt: De aveți talent a cânta, cântați lui Dumnezeu, Care v-a înzestrat cu acest talent. Orice dar, orice talent este de la Dumnezeu și numai Lui se cuvine a-I mulțumi cu laude și cântări duhovnicești. Aici este loc sfânt și tot sufletul creștin trebuie să cânte lui Dumnezeu împreună cu păsările cerului, care neîncetat Îl laudă pe El. Și acum, dumneavoastră, dacă aveți dragoste față de acest Sfânt Locaș, mai poftiți pe la noi. Însă, pe mine, vă rog să mă lăsați în pace, că, să știți un lucru: Eu nu pot cânta decât aici; afară, adică dincolo de zidurile acestei mănăstiri, sunt complet afon. Aceasta este taina cu cel ce stă în fața dumneavoastră, cu mine, Daniel păcătosul.

Sărmanii mireni

A doua zi, Daniel merse și raportă egumenului despre conversația avută cu cel ce a zis că este Directorul Căminului Cultural din comuna Boișoara și bătrânul îi grăi, mustrându-l cu blândețe:

– Daniele tată, de mai vine cineva din afara schitului și vrea să-ți vorbească, îi răspunzi scurt: „Nu știu nimic. Mergi și stai de vorbă cu părintele stareț!". Ai auzit, măi omule?

– Da, preacuvioase părinte. Am înțeles!

– Așa să faci, ca să nu mai ai tulburare. Și cu cântarea la strană, nu vei mai cânta nicidecum, decât atunci când nu este nici un mirean de față. Fii atent să nu ieși din cuvântul acesta, să fie binecuvântarea lui Dumnezeu cu tine, acum și totdeauna!

– Binecuvântați, preacuvioase părinte, interveni iarăși Daniel, dar unii dintre mireni au zis că vin aici mai mult pentru mine să mă audă cântând. E drept că nu m-am simțit bine când ei au grăit așa și-mi venea să nu mai cânt deloc. Ce-ar urma, dar, pentru unii ca aceștia să nu le mai calce piciorul pe aici dacă eu nu aș mai cânta la strană?

Și bătrânul, dând din cap cu de-a mirării, zise către discipolul său:

– Sărmanii mireni, au mintea astupată și sunt dornici de spectacole! De vor neapărat să vadă spectacole, n-au decât să meargă la Căminul lor Cultural. Aici, însă, este Altarul Sacru al lui Dumnezeu și de care trebuie să se apropie numai cei însetați după Adevăr, numai cei ce vor să-și mântuiască sufletul. Cei zdrobiți cu inima. Iar tu, fiule, pleacă-ți capul în fața Crucii și spală picioarele Celui Răstignit cu lacrimile tale, că foarte ușor ți-ai putea pierde darul. Deci, fii atent și iarăși fii atent, căci ființa noastră este alcătuită din simțiri și gânduri și suntem datori să ne curățim ființa de simțăminte și gânduri rele, să le cultivăm pe cele bune, duhovnicești, că de nu ne spiritualizăm trupul, zadarnic pierdem timpul stând aici!

La sediul Poliției

În vremea asta, la sediul Poliției din Ocnele Mari, Ilie al nostru se află în stare de arest pentru cercetări. Aproape că nu e zi de la Dumnezeu să nu fie scos la interogatoriu. Numai că el o ține una și bună, zicând: „După desființarea Organului vechi de Poliție, don' șef, soția m-a alungat, socotindu-mă de prisos pentru ea, și de atunci, ca să nu stau ca un câine și să rod mămăliga altuia, am muncit pe ici, pe colea, de mi-am câștigat pâinea și abia acum mi-am dat seama că mi-am pierdut timpul fără rost, lucrând ca zilier, fără carte de muncă și pe la diverse Antreprize. Și acum aș dori să-mi eliberați un nou act de identitate, să mă pot angaja la o întreprindere organizată și cu viitor asigurat. Și asta e totul, don' șef, să trăiți!".

Ce e drept, e drept! Ilie al nostru nu a fost supus unor pedepse corporale, dar a fost obligat, cu poliția la spate, să execute diverse lucrări de corvoadă, ca de exemplu: îngrijirea rigolelor de flori din fața Sediului, grădina de legume și pomi fructiferi din dos, spălatul culoarelor și scărilor etc.

La o lună de zile de la reținerea sa, a fost scos din starea de arest, i-a fost înmânat un nou buletin de identitate și pus în libertate.

Bietul de el, văzându-se liber, exclamă, filosofând binecunoscuta zisă oltenească: „O făcui, muică, și p-asta!", și păși spre exterior fără prea multă siguranță de sine. Tot i se părea că șefii aceștia vor să facă glume cu dânsul și că, din moment în moment, o să-l ia de guler pentru a-l vârî din nou la „mititica".

Apoi, cu multă emoție, coborî sările și fiind oarecum dezorientat, flămând și fără nici-un „chior" în buzunar, se opri câteva clipe pe aleea dintre rigole pentru a-și hotărî direcția de mers. „Încotro să apuc? gândea el. Să mă duc înapoi la călugării ăia, nu prea îmi convine. Nu pentru osteneală zic asta, că munca de acolo e relaxantă, dar, de, să te țină pe mămăligă cu ciorbă de roșii și grâu fiert, nu prea merge. Să mă angajez la vreo fabrică sau pe vreun șantier, mi-ar trebui să am o calificare într-o meserie oarecare, că, fiind necalificat, m-ar ține de colea-colea, ca pe «terchea-berchea», cu ce nu curge pe apă, și nu mi-ar conveni. Și-apoi, nene Brețcule – vorbea 'nmealui cu sine însuși –, cum te-ai putea descurca neavând casă, neavând masă, fără nici-un rost de om așezat la locul lui? Așa că, tot mai bine e acolo la mănăstire, că, de bine, de rău, acolo am adăpostul meu, am masa asigurată, nu duc grijă de lemne pentru foc, de iluminat, de îmbrăcăminte, de încălțăminte... De grijă că am pe cap nevastă și copii, nici atâta. Acolo nu auzi pe cineva înjurând sau blestemând, sau vorbind necuviincios, sau dușmănind...

Și-apoi, dom-le, chestiunea aceea cu mântuirea sufletului?! Nu știu ce să zic. Dac-o fi precum se vorbește? Ia să stau un pic să judec: Dacă nu cred în nemurirea sufletului și în Judecata de Apoi și așa ceva nu există, nimic nu pierd. Dar dacă acestea există și eu nu voi crede, voi avea de pierdut. Și încă pentru totdeauna. Iar dacă voi crede precum scrie-n cărțile alea de la biserică, că sufletul omului este nemuritor și va fi o Judecată, în acest caz voi avea de câștigat. Și încă ce câștig! Că zice: *«...ochiul nu le-a*

văzut, urechea nu le-a auzit și la mintea omului nu s-au suit!». Așa că, tot mai bine este să-mi văd de sufletelul meu și să mă duc acolo la mănăstire.

Dar cum să mă duc, dom-le, atâta drum fără măcar o para chioară-n pungă, că șefii ăștia din Poliție n-au avut de lucru și m-au amendat și m-au lăsat lefter, încât n-am pe ce cumpăra un colțuc de pâine?!".

De vorbă cu un om amărât

Și așa aflându-se, se lăsă împins de instinct și se duse de se așeză pe o bancă ce era așezată acolea-n față, lângă perete, și pe care se mai afla un om trecut spre îmbătrânire, stând îngândurat.

Pentru moment, omul nostru stătu câteva clipe fără să grăiască un cuvânt și după aceea, ca să-și mai risipească propriile-i gânduri, îl incită pe cel de-alături cu întrebarea:

– Ați venit aici pentru preschimbarea buletinului de identitate, domnule?

– Nu, răspunse acea. Eu am alt necaz.

– Ce necaz? mai întrebă Ilie cu indiscreție.

– Ehe, domnule! Mai bine de un an de zile bat drumul ăsta, că nu sunt de aici, iar cei din comuna mea n-au putut face nimic. Ba încă de la început m-au trimis aici la oraș, că zona de acțiune, care m-a pus în fierbere, aparține ăstora din urbe.

– Să-mi fie cu iertare, dar nu-nțeleg! Ce anume v-a afectat? mai întrebă Ilie al nostru, ca unul care e din fire cam iscoditor, pentru a-l descoase pe bietul om.

Și acesta nu avu încotro și începu a se destăinui:

– Ehe, domnule! Eu am durerea mea... O durere mare! Am avut un băiat. Un singur copil. Și când am vrut să-l căpătuiesc, s-a îmbolnăvit, dom-le. S-a îmbolnăvit și a murit!...

– Dumnezeu să-l ierte! zise Ilie compătimitor.

– Amin! răspunse cetățeanul. Să-l ierte și pe el și pe noi, că, aproape de când l-am înmormântat, tot alerg după el și n-a fost chip să-l prind. Mai cu seamă în ultimul an m-a băgat la grea încurcătură, încât nu-mi mai revin.

– Vai, nu pricep cum vine asta! Dar nu mai sta domnule așa, mergi la doctor și te caută, că-i păcat de dumneata, că nu ești încă bătrân!

– Stai o țâră, bre, că nu ți-am spus totul. Ia să vezi mata: Atunci la înmormântare, mi s-a părut mie că nu e băiatul meu, că e cu totul altcineva.

– Cum așa?

– Așa bine. Spitalul mi-a pus în cârcă pe un altul, străin, care...

– Imposibil!

– Stai, bre, o țâră, nu te pripi, că mai e ceva! În primăvara lui '56, adică, acum doi ani, când pomii erau încărcați de flori, pe crucea de la mormântul lui cineva a făcut o rectificare de nume și asta n-o putea face decât el, băiatul meu.

La aceasta, Ilie sări cu vorba, zicând:

– Să nu fie cu supărare, dar eu vă sfătuiesc să mergeți la doctor, că e păcat de dumneavoastră!

– Stai, bre, o țâră, că încă mai e ceva! mai zice omul nostru. Ia să vezi: Cam prin luna martie, anul trecut, vine la mine un cetățean, așa cam de vârsta dumitale, și-mi spune, domnule dragă, că băiatul meu

nu e mort, că a stat de vorbă cu el şi că lucrează pe Şantierul Naţional de a Govora. D-apăi, eu, cu sufletul la gură, m-am dus acolo, dar nu am reuşit să-l văd, că era plecat în concediu de odihnă şi după aceea nu s-a mai prezentat la lucru. Şi de atunci tot alerg pe drumuri şi de urma lui încă nu am reuşit să dau. Ăştia de aici mi-au zis să nu-mi pierd nădejdea, că dumnealor sunt deja pe urmele lui, adică ale băiatului meu, şi că într-o bună zi o să-l găsească.

– Cum, adică, ăştia din Poliţie au crezut că fiul dumneavoastră poate exista aievea?

– De ce să nu creadă, domnule, când înşişi dumnealor au văzut cartea lui de muncă acolo la biroul Cadre Şantier? Şi încă un fapt de netăgăduit m-a întărit în încredinţarea pe deplin că fiul meu este încă în viaţă...

– Cum adică?

– Păi, ia fii atent! Chiar de când am văzut rectificarea aceea de pe crucea lui de la mormânt şi cu îndoiala ce o aveam în sufletul meu, am mers la Primăria noastră şi m-am plâns ălora de acolo. Şi ce crezi, domnule? Primarul, când a auzit despre ce este vorba, repede a trimis pe Secretar să-i aducă dosarul familiei mele şi a văzut că era acolo încopciată cererea scrisă de mâna băiatului meu, cu dată recentă, şi un exemplar din copia de pe certificatul lui de naştere pusă lângă extrasul lui de deces...

– De necrezut!... Păi, secretarul ăla a fost chior, n-a văzut acolo-n documente că fiul dumneavoastră era deja mort? Cum a putut face una ca asta?

– A fost chior de-a binelea, domnule. Chior de beat, că nu-i lipsea clondirul cu rachiu de sub masă!

Dar, până a urmă..., până la urmă a fost dat afară din serviciu, că nu era chip de îndreptare.

– Şi când a fost asta?

– Acum doi ani, domnule, în primăvara lui '56!

– Ei bine, bine, şi de există şi-i în viaţă, de ce nu vine acasă, să vă vadă, să...

– Păi, ăsta e necazul, că nu vine, şi unde o fi stând de atâta amar de vreme, nu ştim.

– Foarte curios. Chiar formidabil! grăi Ilie, clătinând din cap, ca unuia căruia i-a fost dat şi lui să vadă multe lucruri ieşite din comun. Eu am cunoscut un om ce părea a nu fi pământean de-al nostru. Prea era ieşit din fire, încât n-am cum să vă spun.

– Cum adică?

– Aşaa, ă... săvârşea nişte fapte grozave, incredibile, încât „te lăsa par".

– Fă-mă să-nţeleg, te rog!

– Păi, cum să vă spun, ă... parcă era şi nu era...

– Tot nu pricep. Zi mai departe, ca să înţeleg ce vrei să spui, insistă omul nostru, că, ceva-ceva, simţea el în vorbele acestea.

– Am vrut să spun că cetăţeanul acela, la înfăţişare era ca toţi oamenii, dar în rest...

– În rest, cum era? mai zise nerăbdător omul nostru.

– Păi, domnule, ce să vă spun, că avea nişte puteri aşaa... dubioase. Nu zic suprafireşti, dar extrafireşti erau. Erau cu vârf şi-ndesat!

– Şi cum îi era numele?

– Vişteanu Marin. Dar de ce mă iscodiţi atâta? L-aţi cunoscut cumva şi dumneavoastră pe individul acela?

– Nu. N-am auzit de numele acesta, dar m-ai făcut curios. Așa e omul.

– Păi, să vedeți că acuma are alt nume, că s-a amestecat cu niște călugări.

– Păi, da. Călugării își schimbă numele. Ăsta-i obiceiul lor. Ei știu. Ce-o mai fi și asta?

– ... și acuma îl cheamă Daniel, completă Ilie.

La auzul acestui nume, omul tresări și se repezi deodată cu întrebarea:

– Daniel, și mai cum?

– Ei, uite că am uitat, că acolo la mănăstire se cheamă numai pe numele cel mic. Pe numele de botez.

– De ce-ai uitat, domnule? întrebă înciudat omul.

– Uite, am uitat și eu, cum ați uitat și dumneavoastră să facem cunoștință. Am vorbit multe și de toate și încă nu ne cunoaștem. Dați-mi voie! și Brețcu îi întinse mâna cetățeanului, zicând: Mă numesc Brețcu Ilie și sunt de baștină din acest oraș, de aici din Ocnele Mari.

– Bucuros de cunoștință, zise omul. Să știți că eu sunt de colea din Otăsău și mă numesc Călinescu, Călinescu Nicolae.

De data aceasta, Ilie tresări și zise cu entuziasm:

– Călinescu, domnule, așa îl cheamă pe cetățeanul acela: Călinescu Daniel.

– Vai, Doamne! zise omul, sărind de pe bancă. Acela e băiatul meu. Cam ce vârstă are și cum arată?

Acum, Ilie al nostru, privind mai atent la fața omului care-i sta drept și vibrând din toată ființa în văzul lui, făcu ochii mari, de parcă s-ar fi speriat ca de nu știu ce și rosti cu voce gravă:

– Domnule, domnule! Precis este fiul dumneavoastră, că prea semănați unul cu altul! Uite, e de statura dumneavoastră și are totul de la dumneavoastră: și gura și nasul și sprâncenele și ochii... Ochii barem! Și cu vârsta să fie ca la 35-36 de ani.

– Ăsta-i, domnule! Ăsta e, nimic alta. Dacă știi de el, spune-mi repede unde-l pot găsi, că nu mai pot. Uite, minunea unde fuse! Am făcut, domnule, cale bătută până aici la Poliție, că ăștia m-au tot amânat cu vorbe, zicându-mi: „Las că noi suntem pe urmele fiului dumneavoastră și o să-l găsim. Fiți fără grijă! Dar, mai veniți pe aici”. Și iată a trecut anul și nimic. Bine că mi te-a scos Dumnezeu în cale. Și încotro vrei să te duci acum?

– Ehe, până la urmă, cred că acolo la mănăstire o să nimeresc, numai că nu am un sfanț pentru călătorie, că ăștia m-au jefuit de ultimul bănuț și m-au aruncat afară lihnit, ca pe un câine jigărit (Cuvintele acestea Ilie le rosti mai în șoaptă, să nu fie auzit de polițistul ce făcea de gardă la ușa Sediului lor).

– Și unde zici că e mănăstirea aceea, domnule Brețcu?

– E un schit, domnule, pitit încolo, anapoda. Nu prea cred că îl puteți găsi de unul singur.

În urma acestui dialog, cetățeanul Călinescu zise, încheind hotărât:

– Domnule Brețcu, ești fenomenal! Te implor și te recompensez. Ajută-mă, te rog, ajută-mă să-l găsesc pe Dănuț, băiatul meu!

Și tremurând de emoție, rămase câteva clipe cătând cu umilință la fața lui Ilie și privindu-l fix cu ochii aceia ai lui pătrunzători, albaștri, conturați cu

gene lungi și ascunși sub sprâncene negre ca pana corbului.

Ce se mai petrece la schit

Noi, dragii mei, care suntem liberi și putem să călătorim cu gândul și cu imaginația unde vrem, să mergem spre Loviștea pe unul din afluenții aceia ai Oltului, să vedem ce mai e pe acolo și cum se mai prezintă situația.

Așadar, iată-ne prezenți în incinta Schitului Cornetu. Aici ne-am îndreptat atenția numai către persoanele antrenate în acțiunea pe care o urmărim: Bătrânul protosinghel și fratele Daniel Călinescu. Avva, ca unul cu multă experiență în domeniu, cugetă în sine despre Brețcu: „De va voi Dumnezeu să-l aducă aici, va veni, iar de nu, nu. S-ar putea – și asta nu e exclus – ca fratele Ilie să guste mai întâi din viața lumească și de-l va amăgi dulceața păcatului, se va pierde. Iar de va avea un dram de înțelepciune, va simți din timp amărăciunea fărădelegii și negreșit va veni la Cornetu în pas alergător”.

Daniel, a cărui inimă s-a lipit de cea a lui Brețcu, se roagă neîncetat, zicând: „Adu-l, Doamne, pe fratele meu Ilie aici în grădina Ta și nu-l lăsa pe el departe de Adevărul Tău Dumnezeiesc. Adu-l, Doamne, adu-l!”.

*

Pe lângă celelalte probleme de ordin duhovnicesc și administrativ-gospodăresc, care constituie pulsul de viață al acestui așezământ monahal, la

ordinea zilei, ce stă în fața bătrânului stareț, este și aceasta cu privire la fostul polițist Ilie Brețcu. De altfel, ar fi putut să nu i se dea nici o atenție, ca unuia care se afla în trecere pe aici, dar apariția lui pe o vreme ca aceea despre care s-a spus la timpul potrivit, pare a fi un indiciu de a nu se trece cu vederea peste acest fapt.

În altă ordine de idei, este firesc ca superiorul să se îngrijească și de completarea și împrospătarea obștii, pentru ducerea peste vremi și ani a acestei vetre de credință strămoșească din acest colțișor de lume.

Pe de altă parte, mai e și Daniel cu insistențele sale către bătrânul duhovnic de a face tot posibilul ca Ilie Brețcu să fie atras și prins în numărul modest al sufletelor ce ostenesc aici.

Așa fiind situația, îi vedem, dar, pe aceștia doi stând față-n față și discutând. Avva zice către ucenicul său:

– Ce zici despre Ilie al nostru, fiule, că nu s-a mai întors. Iată, astăzi este miercuri și suntem în 10 septembrie; s-au împlinit cinci săptămâni de la plecarea lui.

– Bun e Dumnezeu, preacuvioase părinte! făcu Daniel.

– Să sperăm, fiule, dar nu știu ce să zic, că înaintea mea apare mereu nestatornicia lui. Se arată a fi un ambivalent, ceea ce dovedește că îi lipsește înțelepciunea. Nu este atât de grav când omul nu este înțelept, cât atunci când nu vrea să se înțelepțească, se îndărătnicește și nu dă ascultare celui mai bătrân.

Omul înţelept învaţă din experienţele altora, iar cel neînţelept nici din ale lui nu ia învăţătură de minte. Noi, fiule, zice protosinghelul în continuare, să cerem de la Dumnezeu înţelepciune. Înţelepciunea e un mare dar, pe care Dumnezeu îl dă cu amândouă mâinile celui ce o cere cu credinţă. Înţelepciunea este echilibrul perfect al vieţii după Dumnezeu. Omul înţelept adună şi risipeşte. Adună echilibrat, cinstit şi drept şi risipeşte dând celor lipsiţi şi aflaţi în suferinţă. Tot ce risipeşte înţeleptul în acest fel, se agoniseşte ca o mare comoară în ceruri. Omul neînţelept adună şi risipeşte şi el în felul lui. Adună bunuri trecătoare şi se făleşte cu ele, şi fie că le ţine să le roadă moliile şi rugina, fie că le risipeşte în plăceri păcătoase. Omul înţelept îşi mănâncă pâinea cea de ieri, iar cel neînţelept pe cea de mâine.

Economia, despre care ne este vorba aici, fiule, este una din ramurile principale ale înţelepciunii. Economia este mama prevederii. Bunăoară, omul înţelept face economie şi când are sacul plin; pentru sine consumă puţin, iar multul îl împarte celor scăpătaţi.

Aşadar, ia seama, fiule Daniel, la ceea ce îţi spun: Să fii zăbavnic la vorbire şi grabnic la ascultare. Cel ce vorbeşte, şi cel ce ascultă, adună. Osteneşte-te neîncetat, fiule, a face bine. Binele dezinteresat e sfânt şi salvator. Împlinirea binelui nu cunoaşte repaus. Nici pe cel duminical – că doar n-ai să-l laşi pe semenul tău să se înece pentru că e zi de sărbătoare. Rădăcina oricărei fapte bune este nădejdea Învierii. Fapta bună este mai sfântă decât ritualul. Să ne sfinţim, dar, viaţa, că altă scăpare nu există. Sfinţenia înfloreşte aici în liniştea pustiului şi sporeşte şi

se păstrează prin suferinţe, necazuri şi răbdare. În viaţa noastră avem nevoie de răbdare, cum la mâncare avem nevoie de sare. Fii, dar, cu mintea trează şi înălţată către cer, de unde ne vin toate cele bune şi de folos mântuirii sufletului.

Iată, stau şi privesc la tine, fiule, şi nu ştiu ce să zic: Eşti aici, sau nu eşti? Mi-e teamă să nu mă aflu că vorbesc de unul singur!

– Să mă iertaţi, preacuvioase, dar sunt aici lângă sfinţia voastră! zise Daniel, privind cu îngrijorare la părintele lui duhovnicesc.

Şi bătrânul, continuă:

– Ei, înseamnă că mi s-a pupăzat văzul. Ăsta-i semn că voi pleca în curând. La cei aproape optzeci de ani ai mei, la ce să mai aştept? Boala şi bătrâneţea sunt începutul morţii. Totuşi, Îl rog pe Milostivul Dumnezeu, cu îndurările Sale bogate, să mă mai îngăduie puţin, până ce te voi călugări şi pe tine, şi după aceea, „Veşnica lui pomenire!". Şi de va fi să mă cheme Domnul la Sine şi în urma mea să vină fratele Ilie, bine ar fi lui să fie sub ascultarea părintelui Partenie. Vezi, poate nu uiţi acest lucru! Celelalte probleme, sper să le discutăm cu toţii mâine seară la Sfânta Cină. Nu uita, fiule, în orice împrejurare te-ai afla, cheamă degrabă în ajutorul tău pe Preasfânta Născătoare de Dumnezeu şi bine va fi ţie. Dar, cu cine vorbesc, Daniele tată, mai eşti aici?

– Da, preacuvioase, sunt aici. De ce vorbiţi aşa, că mă înspăimântaţi!

– Nu ştiu ce să zic, fiule, am un semn. Aici te văd în faţa mea, aici văd scaunul gol!!

– Sunteţi obosit, preacuvioase. Ar trebui să vă las să vă odihniţi.

– Cum? Călugăr şi să trândăvesc în nămiaza mare? Nicidecum, fiule. Să trecem imediat la canoane, că mâine vine Domnul şi o să ne cearnă!

Apariţia tatălui, dispariţia fiului

La trei zile după Sântămăria Mică, adică joi, 11 septembrie 1958, s-a întâmplat ce era să se întâmple, că Stăreţia noastră are ca oaspeţi doi cetăţeni mireni despre care noi deja avem cunoştinţă şi aşteptam să-şi facă apariţia pe firmamentul acesta.

În chilia sa, Daniel se află la canon şi e ajuns cu sufletul în pragul stării de contemplaţie şi extaz, adică, la un pas de intrarea în Lumină. Ca de obicei, e linişte perfectă, ca în orice vatră isihastă. Deodată, brusc, i se deschide uşa şi apare pe neaşteptate domnul fost poliţist Ilie Breţcu. Cu o veselie fără margini se repede la Daniel, îl ridică de la pământ, îl strânge în braţe şi-l sărută pe obraz şi zice:

– Frate Daniele, bucură-te, că până la urmă am reuşit să-mi preschimb actul de identitate, dar nu înainte de a face o lună de zile puşcărie. Şi acum, iată-mă venit aici liber şi hotărât să rămân în călugărie. Şi... ţin-te bine!! Că-ţi aduc o altă bucurie şi mai mare. Surpriza este colea la Stăreţie. Am venit repede să te anunţ, ca să te pregăteşti sufleteşte, să nu ai emoţie.

– Spune-mi, frate Ilie, ce este? zise Daniel tulburat, dar cu glas domol şi liniştit.

– Pregăteşte-te că am venit cu tatăl tău. Dă repede cu mătura şi aşează-ţi cărţile ca lumea!

Şi Ilie, acela, neînţeleptul, ieşi ca fulgerul să aducă pe tatăl lui Daniel.

Şi dacă au trecut cinci minute la mijloc şi în uşa chiliei eroului nostru a şi sosit avva stareţul însoţit de tatăl lui Daniel şi de fostul haiduc Ilie.

În faţa privirilor lor s-a arătat o privelişte cât se poate de deplorabilă: rogojina de pe pat, îngrămădită jos, măsuţa şi scăunelul, răsturnate, mătura căzută într-o rână, şi nimic nu mai era la locul lor. Numai candela cu luminiţa ei tainică sta liniştită acolo-n peretele din răsărit sub icoana Sfântului Ioan Botezătorul. Nici-o carte nu s-a mai aflat. Au dispărut toate fără urmă, odată cu scumpul şi iubitul lor cititor, Daniel.

*

Au trecut ani şi ani de atunci şi despre Daniel al nostru nici-o ştire verosimilă. Între timp, bătrânul avva a „zburat" şi el peste „muntele acela înalt" şi a trecut dincolo în „Grădina minunăţiilor", „unde nu este durere, nici întristare, nici suspin!". Dar cât a fost să mai zăbovească printre noi pământenii, a ştiut să păstreze cu sfinţenie taina adâncă a lui Daniel, fiul său duhovnicesc. Oricine îi adresa întrebarea: „Preacuvioase părinte, ce mai ştiţi despre fratele acela dispărut?", primea un răspuns ca acesta: „Ştie Dumnezeu, frate!".

Şi cum totdeauna în împrejurări mai deosebite se ivesc diferite versiuni, tot aşa şi-n cazul de faţă s-au născut fel de fel de zvonuri, din care, cele mai multe sunt fără suport plauzibil. Dar, intuind mai adânc

asupra a tot ce s-a auzit, se pare că uneia dintre aceste păreri ar trebui să i se acorde mai multă atenţie: Se presupune că Daniel ar exista încă prin zona sălbatică a pădurilor de basm ale Padinei Miclăuşului, nu chiar aşa departe de Schitul Cornetu şi că, în taină, pe parcursul vremii, a fost tuns în monahism de către bătrânul său duhovnic înainte de a adormi somnul cel de veci. Aceste date fiind, reiese, cu puţine speculaţii, din aceea că, la pomenirile ce se fac la Proscomidie şi la Vohodul Mare, s-a continuat a se pomeni numele de „Daniel, fratele", şi asta până la un timp, că mai apoi nu s-a mai auzit pomenindu-se acest nume şi un altul s-a adăugat, zicându-se: „Damaschin, monahul".

Aşadar, cine să fie oare printre cei vii, că în mica obşte a Schitului Cornetu nimeni nu se cheamă cu acest nume.

Unii dintre creştinii de prin partea locului au mers mai departe cu imaginaţia, zicând că: Misteriosul Daniel, care nu e chip să fie văzut de cineva din afara schitului, la toaca şi dangătul clopotelor pentru slujba de noapte coboară când şi când şi se strecoară, ca o fiinţă efemeră, în Casa Domnului Hristos, pentru a se împărtăşi cu Sfintele Taine şi a se ruga acolo în taină până spre ivirea zorilor, ca apoi să dispară din nou în desişul codrului.

Astfel de versiuni au continuat să circule până înspre toamna anului 1964, şi după aceea nu s-a mai auzit nimic. Totul s-a înmormântat într-un noian de smerenie.

* * *

O, vino Iisuse

O, vino Iisuse în inima mea,
Adu cu Tine pacea şi liniştea Ta,
Vino, dar, Iisuse, vino cu iubirea,
Că noaptea e adâncă şi-i grea despărţirea!

O, vino Iisuse să faci Tu lumină,
Că inima-mi e-n zbucium şi de dureri plină,
Şi cum ai fost pe cale cândva cu Daniel,
Fii, dar, şi cu mine precum ai fost cu el.

O, vino Iisuse fără întârziere,
Că-n fărădelege omenirea piere,
Că unii-s îmbuibaţi şi înoată-n patimi,
Iar alţii sărmani n-au pâine şi se-neacă-n lacrimi!

O, vino Iisuse, revarsă peste fire,
Iertarea Ta divină şi multa Ta iubire,
Şterge tot păcatul cu darul Tău cel Sfânt,
Să fie o lume nouă pe acest pământ.

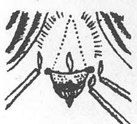
O, vino Iisuse, noi te-aşteptăm de fel
Privind mereu spre Tine, precum şi Daniel,
Căci omul e o părere şi piere ca un fum,
O, vino, dar, Iisuse, vino chiar acum!

V. M.

* * *

CUPRINS

Omul înțelept învață din experiențele altora, iar cel neînțelept nici din ale lui nu ia învățătură de minte. Noi să cerem de la Dumnezeu înțelepciune. Înțelepciunea e un mare dar, pe care Dumnezeu o dă cu amândouă mâinile celui ce o cere cu credință. Înțelepciunea este echilibrul perfect al vieții după Dumnezeu.

Omul înțelept adună și risipește. Adună echilibrat, cinstit și drept și risipește dând celor lipsiți și aflați în suferință. Tot ce risipește înțeleptul în acest fel, se agonisește ca o mare comoară în ceruri.

Omul neînțelept adună și risipește și el în felul lui. Adună bunuri trecătoare și se fălește cu ele, și fie că le ține să le roadă moliile și rugina, fie că le risipește în plăceri păcătoase.

Omul înțelept își mănâncă pâinea cea de ieri, iar cel neînțelept pe cea de mâine.

Editura BUNAVESTIRE
Bacău

